

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM FAN VA INNOVATSIYA VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK
UNIVERSITETI

VYETNAM TILI

(A daraja)

TIẾNG VIỆT

(Trình độ A)

Vyetnam tilini asosiy sharq tili sifatida o‘rganuvchi
talabalar uchun darslik

Toshkent-2025

Ushbu *“Vyetnam tili (A darja)”* darsligi talabalarga vyetnam tilining boshlang‘ich (A1 va A2) darajasidagi asosiy ko‘nikmalarini tez va oson o‘zlashtirishga yordam berib, tilni o‘rganishning ilk bosqichida kerak bo‘ladigan eng muhim fonetik xususiyatlar, grammatik tuzilmalar, kundalik muloqotga oid so‘z boyligi va madaniy asoslarni amaliy va visual jihatdan yetkazishni maqsad qilgan, tizimli ravishda tuzilgan, o‘zbek-vyetnam va vyetnam-o‘zbek tillarida lug‘atni o‘z ichiga olgan boshlang‘ich qo‘llanma hisoblanadi.

Muallif:

Qodirova D.M.

– TDSHU, Janubiy Osiyo tillari va adabiyoti oliy maktabi o‘qituvchisi

Muharrir:

Murtazaxodjayeva M. M.

– TDSHU, Janubiy Osiyo tillari va adabiyoti oliy maktabi katta o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

Karimov A.A.

– TDSHU, Xitoyshunoslik oliy maktabi professori, f.f.n.

Yunusova G.D.

– TDSHU, Koreyashunoslik oliy maktabi dotsenti, PhD

Umarova M.X.

– Yaponiya raqamli universiteti Yapon tili bo‘limi katta o‘qituvchisi

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 20____-yil _____-sonli buyrug‘iga asosan nashrga tavsiya etilgan.

© Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, 2025.

MUNDARIJA - MỤC LỤC	
SO‘Z BOSHI - LỜI NÓI ĐẦU	11
KIRISH - GIỚI THIỆU	13
FONETIKA - NGỮ ÂM	15
Zamonaviy vyetnam alifbosi va yozuv xususiyatlari - Bảng chữ cái tiếng Việt hiện đại và các đặc điểm viết	16
BIRINCHI DARS - BÀI MỘT	
MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi a; i (y); u unlilari va ayrim bosh bo‘g‘inli undoshlar.....	22
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	22
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	25
❖ MUSTAQIL TA‘LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQ-LAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập.....	27
IKKINCHI DARS - BÀI HAI	
MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi o; u unlilari va /k/(c, k, qu); /ŋ/ (ng, ngh); /x/ (kh); /ɣ/ (g, gh) bosh bo‘g‘inli undoshlar.....	28
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	28
❖ IMLO QOIDALARI	30
❖ GRAMMATIKA: Vyetnam tilidagi gaplarda so‘z tartibi.....	31
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	34
❖ MUSTAQIL TA‘LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQ-LAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập.....	38
UCHINCHI DARS - BÀI BA	
MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi ê; e; ô; o unlilari va l(l); /n/(n); /ɲ/ (nh) bosh bo‘g‘inli undoshlari. Vyetnam tilida fe‘l kesimli gaplar	39
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	39
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	42

❖ GRAMMATIKA: <i>Vyetnam tilidagi fe'llarning o'ziga xos xususiyatlari</i>	47
❖ MAVZUNI MUSTAHKAMLASH UCHUN AMALIY MASHQLAR	50
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQ-LAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập.....	52
TO'RTINCHI DARS - BÀI BỐN	
MAVZU: <i>Vyetnam tili alifbosidagi diftonglar va /t'/(th); /c/(ch); /t/(tr) bosh bo'g'inli undoshlari talaffuzi. Vyetnam tilida oddiy gap ...</i>	53
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	53
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	54
❖ GRAMMATIKA: <i>Vyetnam tilida predikativ kesim</i>	58
❖ MAVZUNI MUSTAHKAMLASH UCHUN AMALIY MASHQLAR	59
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQ-LAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập.....	63
BESHINCHI DARS - BÀI NĂM	
MAVZU: <i>Vyetnam tili alifbosidagi / i /(i, y); / ư /(u, o) bo'g'in oxiri yarim unlilari va qisqa unlilar. Vyetnam tilidagi darak va so'roq gaplarda ohang ifodalanishi</i>	64
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	64
❖ IMLO QOIDALARI	66
❖ <i>Vyetnam tilidagi darak va so'roq gaplarda ohangning ifodalanishi</i>	67
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	69
❖ GRAMMATIKA: <i>Vyetnam hisob so'zlar</i>	74
❖ MAVZUNI MUSTAHKAMLASH UCHUN AMALIY MASHQLAR	78

❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập.....	83
OLTINCHI DARS - BÀI SÁU	
MAVZU: <i>Vyetnam tili alifbosidagi (u, ô) lablangan va lablarning ishtiroki faol bo'lmagan tovushlar. Hay/ho'ac ning ifodalanishi</i>	84
❖ FONETIKA - NGỮ ÂM	84
❖ IMLO QOIDALARI	85
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	86
❖ GRAMMATIKA: <i>Vyetnam hisob so'zlar (davomi)</i>	91
❖ MAVZUNI MUSTAHKAMLASH UCHUN AMALIY MASHQLAR	93
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	97
ETTINCHI DARS - BÀI BẢY	
MAVZU: <i>Vyetnam tili alifbosidagi bo'g'in oxiri undoshlari; m; p; t; k yopiq bo'g'indagi diftonglar va ularning imlo qoidalari. Vyetnam tilida sonlar</i>	99
❖ NGỮ ÂM - FONETIKA.....	99
❖ IMLO QOIDALARI.....	100
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH.....	102
❖ GRAMMATIKA.....	103
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR..	111
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	115
SAKKIZINCHI DARS - BÀI TÁM	
MAVZU: <i>Vyetnam tili alifbosidagi /ŋ/ (ng, nh) va /k/ (c, ch) bo'g'in oxiri undoshlari. Vyetnam tilida inkor va rad etish farqi.....</i>	117
❖ NGỮ ÂM - FONETIKA.....	117

❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH	119
❖ <i>Matn:</i> Bao Lì Xì Đỏ.....	123
❖ GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP.....	125
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP	130
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	134
TO'QQIZINCHI DARS - BÀI CHÍN	
MAVZU: "KITOB DO'KONIDADA" - TẠI HIỆU SÁCH.....	135
❖ FONETIKA (TAKRORLASH)	135
❖ SUHBAT - HỘI THOẠI: TẠI HIỆU SÁCH.....	137
❖ GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP.....	139
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR ...	142
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	142
	147
O'NINCHI DARS - BÀI MƯỜI	
MAVZU: KASBINGIZ NIMA? - BẠN LÀM NGHỀ GÌ?.....	148
❖ SUHBAT - HỘI.....	148
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH.....	149
❖ GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP.....	154
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR.....	156
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	161
O'N BIRINCHI DARS - BÀI MƯỜI MỘT	
MAVZU: AEROPORTDA - Ở SÂN BAY	162
❖ HỘI THOẠI (1)	162
❖ HỘI THOẠI (2)	162
❖ HỘI THOẠI (3)	167

❖ GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGŨ PHÁP	168
❖ AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH.....	171
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	176
BÀI MƯỜI HAI – O'N IKKINCHI DARS	
MAVZU: 1. GIỚI THIỆU - LÀM QUEN	177
❖ HỘI THOẠI (I) - SUHBAT (I).....	177
❖ GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGŨ PHÁP	179
❖ SUHBAT (II) - HỘI THOẠI (II)	186
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR	188
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR. Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập ..	192
O'N UCHINCHI DARS - BÀI MƯỜI BA	
MAVZU: GIA ĐÌNH CỦA TÔI: CHA TÔI	193
❖ BAI DOC: CHA TÔI	193
❖ GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGŨ PHÁP	194
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR....	200
❖ Matn: Chuyên môn của chúng tôi.....	206
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	208
O'N TO'RTINCHI DARS - BÀI MƯỜI BỐN	
MAVZU: TA'LIM MUASSASASI - CƠ SỞ GIÁO DỤC	210
❖ SUHBAT -HỘI THOẠI	210
❖ GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGŨ PHÁP	212
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR	221
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	228
O'N BESHINCHI DARS - BÀI MƯỜI NĂM	
MAVZU: MỘT NGÀY CỦA TÔI	229

❖ <i>SUHBA</i> t - <i>HỘI THOẠI</i>	229
❖ <i>GRAMMATIKA</i> - <i>CHỦ TỊCH NGỮ PHÁP</i>	231
❖ GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR	237
❖ Matn I: Một ngày của tôi	239
II: Trường Đại học Phương Đông Quốc gia Tashken	241
❖ MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR	241
Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập	245
LUG'AT: O'zbekcha - Vyetnamcha lug'at	247
Vyetnamcha - O'zbekcha lug'at	265
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI	298

SO‘Z BOSHI

Xorijiy tillarni o‘rgatish bo‘yicha kelajak uchun mustahkam poydevor bo‘ladigan yangi tizimni yo‘lga qo‘yish vaqti-soati keldi.¹ Bugungi kunda mamlakatimizda xorijiy tillarni o‘rgatishni ommalashtirishni yangi bosqichga olib chiqish va sohani rivojlantirish uchun tizimli ishlarni tashkil etish, ulg‘ayib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalash, buning uchun barcha shart-sharoitlarni yaratish dolzarb vazifalardan hisoblanadi.

Qaysi davlatda ta‘lim kuchli bo‘lsa, yoshlarga ko‘proq e‘tibor berilsa, o‘sha davlat ravnaq topaveradi, chunki ta‘lim-tarbiyasi bor yoshlarda innovatsion loyihalar va vatanga muhabbat ruhida voyaga yetishish bugungi kun islohatlarimizning eng asosiy maqsadiga kiradi².

Vazirlar Mahkamasining “Xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirishni samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2021-yil 19-maydagi 312-son qarorining ijrosini ta‘minlash maqsadida, mamlakatimizda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga hamda xalqaro standartlar talablariga mos keladigan, xorijiy tillarni o‘qitish uchun zarur bo‘ladigan zamonaviy o‘quv adabiyotlarni yaratish ta‘lim sifatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda chet tilida so‘zlasha olish har qachongidan ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Har qanday chet tilini o‘rganishga kirishgan kitobxon fonetika kursini o‘qimay tilni o‘zlashtira olmaydi. Shunday ekan, tovushlarning artikulyatsiya xususiyatlari, unli va undosh tovushlar tasnifi, semantiksi, tovushlar va ularning muntazam almashinishlarini, shuningdek urg‘u, ohang, intonatsiya, tovush oqimini bo‘g‘inlarga va kattaroq bo‘laklarga bo‘lish xususiyatlarini chuqur o‘rganish har qanday chet tilini mukammal o‘rganish sari qo‘yilgan ilk qadamdir.

¹ Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida 6-may kuni chet tillarini o‘qitish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari yuzasidan o‘tkazilgan videoselektor yig‘ilishi materiallari.

² Shavkat Mirziyoyev Yangi O‘zbekiston Strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. 464 bet

Mazkur “Vyetnam tili” darsligi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Toshkent davlat sharqshunoslik universitetida Vetnam tilini o‘qitish (asosiy Sharq tili sifatida) bo‘yicha ishlab chiqilgan o‘quv reja va dasturiga muvofiq tuzilgan bo‘lib, Oliy ta’lim muassasalari filologiya yo‘nalishi, II va XIM hamda turizm yo‘nalishi boshlang‘ich bosqich talabalari uchun mo‘ljallangan.

Darslik ***Kirish, fonetika bo‘limi*** hamda ***Asosiy bo‘lim***ga oid mavzularni o‘z ichiga olgan bo‘lib, jami 15 ta darsdan iborat.

Darslikning ***Kirish*** bo‘limida Vyetnam tili va til xususiyatlari haqida umumiy ma’lumotlar berilib, ***Fonetika*** hamda ***Asosiy bo‘lim*** mavzularida taqdim etiladigan bilimlarni o‘qitish soddadan murakkabga tamoyiliga asoslanib, talabalarga vyetnam tilining nazariy va amaliy asoslari haqida atroflicha bilim berish, ularda vyetnam tilida erkin va mustaqil mushohada yuritish, egallagan bilim va ko‘nikmalarini amalda qo‘llash malakasi shakllantiriladi.

Kurs davomida talabalarga zamonaviy vyetnam tilidan chuqur bilimlar berish asosida A1-B2 darajalariga mos ravishda eshitib tushunish, ularda to‘g‘ri talaffuz qilish - gapirish, o‘qish, yozish va grammatika bo‘yicha bilim, ko‘nikma va til malakalarini hosil qilish hamda oliy ta’lim muassasalari (magistratura) va oliy ta’limdan keyingi bosqichga maqsadli tayyorlashdan iboratdir.

KIRISH

Vyetnam tili Vetnam Sotsialistik Respublikasining rasmiy tili bo'lib, bu davlatda 97 milliondan ortiq aholi istiqomat qiladi (ulardan vetnamliklar ko'pchilikni tashkil qiladi). Hududi 330 000 kvadrat kilometrdan ortiq maydonga ega bo'lgan Vetnam tili ko'plab turli dialekt mintaqalariga bo'lingan (odatda Shimoliy, Markaziy va Janubning uchta lahjalari).

Vetnam tili - Vyetnam xalqining qimmatli boyligi bo'lib, madaniy qadriyatlarni yoyishda ham ko'prik, ham vosita vazifasini bajaradi; Vatan mustaqilligi va Vetnam xalqining buyuk birdamligini mustahkamlashga hissa qo'shib, milliy madaniy o'ziga xoslikni saqlash va e'zozlashda yordam berishning eng muhim vositasidir.

Vyetnam Sotsialistik Respublikasi ko'p millatli, ko'p tilli va ko'p yozuvli mamlakatdir. Mamlakatda birga yashayotgan 54 etnik guruhda 8 ta til guruhi mavjud bo'lib, ular: vetnam tili – muong, mon – xmer, mon – dao, avstroneziya, xan – xitoy, tibet – birma va kaday tillari. Til va yozuv har bir xalqning o'ta muhim madaniy xususiyatlari; etnik tarkibni belgilovchi uchta muhim mezondan biridir. Bugungi kunga kelib, Vetnamdagi 53 etnik ozchilikdan 31 tasi o'z tillari va yozuvlariga ega, 22 etnik guruhlar esa, yozma tiliga ega bo'lmagan etnik guruhlariga kiradi.

Vyetnam Sotsialistik Respublikasining 2013 yilgi Konstitutsiyasining 5-moddasida: “Milliy til - vetnam tilidir. Etnik guruhlar o'z tili va yozuvidan foydalanish, o'z milliy o'ziga xosligini saqlash, go'zal urf-odatlarini, an'analari va madaniyatlarini targ'ib qilish huquqiga ega”¹ ekanligi belgilab qo'yilgan.

Etnik guruhlar o'rtasidagi tenglik printsipli ko'plab qonunlarda, jumladan, 2013 yildagi Vetnam Konstitutsiyasining 42-moddasida ifodalangan: “Fuqarolar o'z millatini belgilash va ona tilidan foydalanish, muloqot tilini tanlash huquqiga ega”.

¹ Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Nxb. Chính trị quốc gia, H. 2013.

Vyetnam yozuvi bugungi ko‘rinishga yetib kelguncha uzoq tarixni bosib o‘tdi va islohotlar tarixida ulkan o‘zgarishlar avgust inqilobining muvaffaqiyatli yakunidan so‘ng sodir bo‘ldi, chunki Vyetnam tili davlat tomonidan rasmiy til sifatida tan olinganligi sababli, Vetnam tili nafaqat til, balki xorijiy til, milliy tilga ham aylandi ta‘lim va fanning rasmiy tili, keyin esa, siyosat tili darajasiga erishdi.

Zamonaviy vyetnam tilida uch dialekt guruhi mavjud: shimoliy, markaziy va janubiy. Ular o‘z navbatida bir qator mahalliy dialektlarga bo‘linadi.

Dialekt va subdialektlar fonetika va lug‘at tarkibiga ko‘ra bir-biridan farq qiladi. Shuningdek, Vetnam tili ohangli tillar qatoriga kiradi. Vetnam tilining har bir bo‘g‘ini har doim ma‘lum bir ohangga ega. Vetnamning barcha dialektlarida ohang bir xil emas. Shimoliy Vyetnam shevalarida 6 ta ohang mavjud. Markaziy va Janubiy Vyetnam shevalarida 5 ta ohang bor. Zmonaviy adabiy Vyetnam tilida 6 ta ohang belgilari muqim belgilab qo‘yilgan va bugungi kunda ham amaldadir. Ular: gorizontal (milliy tilda bu ohang uchun ohang belgisi yo‘qligi sababli ham urg‘usiz ohang deb ataladi), o‘tkir tushuvchi; o‘tkir-chiquvchi; tekis-so‘roq, keskin-portlovchi va chiquvchi-tushuvchi-chiquvchi ohanglar.

Vyetnam tili eramizning dastlabki davrida ohangsiz til bo‘lgan, ya’ni uzatilgan ma’lumotlarda ifodali intonatsiya yo‘q edi.

Biroq, Shimol bilan o‘zaro ta’sir qilish jarayonidan o‘tib, Vetnam ohanglari tizimi tugallandi va hozirgi ko‘rinishga ega bo‘ldi. Vyetnam tilida ohang hosil qilish jarayoni 6-asrda boshlangan (Xitoy hukmronligi davri Li sulolasi davrida (tahminan 12-asr) dastavval uch ohang paydo bo‘lgan va asta-sekin olti ohangga aylangan).

FONETIKA - NGŨ ÂM

Zamonaviy vyetnam tilida ham dunyoning boshqa tillari kabi unli va undosh tovushlar mavjud.

Unlilar (**Nguyên âm**) ga bir unli, qo'sh unli va uch unli tovushlar kiradi.

Zamonaviy vyetnam tilida 12 ta yakka unli bor. Ular: a, ă, â, u, ư, o, ô, ơ, e, ê, i, y. Diftonglarga quyidagilar kiradi: ai, ao, au, âu, ay, ây, eo, êu, ia, iê, yê, iu, oa, oă, oe, oi, ơi, oo, ôô, ua, u, uâ, ưê, ui, uri, uo, uô, ươ, ươ, uu, uy va uchinchi unlilar, ya'ni triftonglarga quyidagilar kiradi: iêu, yêu, oai, oao, oay, oeo, uao, uây, uôi, uoi, ươu, hey. Tildagi barcha asosiy tovushlar unli tovushlardir. Ohang belgisi har doim unli tovush ustiga yoki ostiga qo'yiladi.

Unli tovushlar – og'iz va bo'g'iz bo'shlig'ida hech qanday to'siqqa uchramay hosil bo'ladigan, tarkibi ovozdin iborat (shovqin deyarli ishtirok etmaydigan) tovushlardir.

Har bir til o'ziga xos unlilar tizimiga ega

Unlilar so'zlashda tovush hosil qilish uchun yakka o'zi yoki undoshlardan keyin turishi mumkin.

Zamonaviy adabiy vyetnam tilidagi undosh (**Phụ âm**) larga bir undosh va qo'shma undoshlar kiradi. Bir undoshlarga: b, c, d, đ, g, h, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, qo'shma undoshlarga: ch, gh, gi, kh, nh, ng, nghi, ph, qua, th, tr.

Undosh tovushlar — og'iz va bo'g'iz bo'shlig'ida turli to'siqlarga uchrab paydo bo'ladigan, tarkibi faqat shovqindan yoki ovoz va shovqindan iborat tovushlardir. Ularning talaffuzida havo oqimi sirg'alib yoki portlab chiqadi. Bu havo oqimi un paychalarini titratib yoki titratmay o'tadi. Natijada turli jihatdan birbiridan farqli undosh tovushlar hosil bo'ladi. Vyetnam tilidagi undoshlar ham dunyodagi boshqa tillar kabi o'ziga xos undoshlar tizimiga ega. Vyetnam tilidagi undosh tovushlarning alohida sifatlari haqida Fonetika bo'limida berib boriladigan darslarda to'liq ma'lumotga ega bo'lish ko'zda tutilgan.

**Zamonaviy vyetnam alifbosi va yozuv xususiyatlari -
Bảng chữ cái tiếng Việt hiện đại và các đặc điểm viết**

Harf		Harfning nomlanishi		Tovush
O‘qilishi	Yozilishi			
STT	Chữ in thường Odatiy ko‘rinish	Chữ in hoa Bosma yozuv	Tên chữ Harf nomi	Phát âm Talaffuzi
1	a	A	a	a
2	ă	Ă	á	á
3	â	Â	ớ	ớ
4	b	B	bê	bờ
5	c	C	xê	cờ
6	d	D	dê	dờ
7	đ	Đ	đê	đờ
8	e	E	e	e
9	ê	Ê	ê	ê
10	g	G	giê	giờ
11	h	H	hát	hờ
12	i	I	i	I

13	k	K	ca	ca/cờ
14	l	L	e – lờ	lờ
15	m	M	em mờ/ e – mờ	mờ
16	n	N	em nờ/ e – nờ	nờ
17	o	O	o	O
18	ô	Ô	ô	Ô
19	ơ	Ơ	ơ	Ơ
20	p	P	pê	pờ
21	q	Q	cu/quy	quờ
22	r	R	e-rờ	rờ
23	s	S	ét-xì	sờ
24	t	T	Tê	tờ
25	u	U	u	u
26	ư	Ư	ư	ư
27	v	V	vê	vờ
28	x	X	ích xì	xờ
29	y	Y	i dài	i

Vyetnamcha standart talaffuz

Vyetnamcha standart talaffuz, o'qish va yozish nafaqat Vetnam tilini o'rganmoqchi bo'lgan har bir o'quvchi, talaba uchun, balki, chet elliklar uchun ham zarur bo'lgan narsadir. Biroq, hamma ham vyetnamchani to'g'ri talaffuz qila olmaydi.

Tovushlar nuqtai nazaridan, Vyetnam tilida juda ko‘p turli ohanglar mavjud bo‘lib, har bir so‘zning talaffuzi ham juda ko‘p farqlarga, ya’ni har bir so‘z turli ma’noga ega bo‘ladi. Vyetnam tilidagi bo‘g‘inlarda ko‘pi bilan beshtagacha tovush mavjud. Masalan: Nguyen, chuyen kabi so‘zlarda oltita harf beshta tovush bor.

Tovushlarni talaffuz qilganda aniq, izchil va semantik jihatdan to‘g‘ri talaffuz qilish juda muhim, shuningdek, ohanglarni to‘g‘ri ifodalanmasligi so‘zlar ma’nosiga katta ta’sir qilib, fikrni notog‘ri bayon etilishiga sabab bo‘ladi.

Masala: con rê² - kuyov con dê - echki

Yuqoridagi har ikkala soʻz vyetnamcha oʻqilishi jihatidan bir xil talaffuz qilinadi, yaʼni “kon ze”, biroq oʻzbek tiliga turli maʼnolarda tarjima qilinadi. “*Bu mening echkim*”, yoki “*Bu mening kuyovim*”, - degan jumlaning vyetnamcha talaffuzi bir xil, faqat ohang jihatdan “kuyov”, soʻzi - **soʻroq ohang**da talaffuz qilinadi, “echki”, - soʻzi esa, - **yenqil ohang**da talaffuz qilinadi. Shu nuqtai nazardan, ohang tizimi izchil oʻrganilishi kerak boʻlgan murakkab va oʻziga jarayondir.

Vetnam tilining fonetik transkripsiya jadvalida 22 undosh fonema, 14 unli fonema va 2 yarim unli fonema mavjud. 14 ta unlidan 3 tasi diftong va 11 tasi bitta unli bor. 6 ohangni hisobga olmaganda (yengil, tushuvchi, chiquvchi, so'roq, og'ir, chiqib-tushib-chiquvchi), Vetnam tilida jami 38 ta fonema mavjud.

VETNAMCHA FONETIK TRANSKRIPSIYANI YAXSHIROQ TUSHUNISH UCHUN QUYIDAGI TARKIBGA QARANG

Stt	Âm vị	Chữ viết	Đọc	Chữ cái (oan chữ)	Ví dụ
1	i	ì, y	ì	ì, y	im ìm, ý chí
2	e	ê	ê	ê	ê chế, êm đêm
3	ɛ	e	e	e	e dề, e then
4	ɤ	α	a	a	anh ách, xanh xanh
5	a	α	a	a	a ha, la dâ
6	ã	ă/α	ă/a	ă/a	ăn năn, ăn chặn/rau dâ
7	ɤ̣	ơ	ơ	ơ	bơ phở, tờ mờ
8	ɤ̣̃	â	â	â	ân cần, lãn lãn
9	u	ư	ư	ư	từ từ, lữ lữ
10	o	ô	ô	ô	ô hô, hổ đồ
11	ɔ	o/oo	o	o/o+o	co ro, lò dồ/xoong
12	ɔ̣	o	o	o	vòng lọng, tóc, học
13	u	u	u	u	tu hú, lữ mù
14	i_e	ia/ya iê/yê	ia iê	i+a/y+a i+ê/y+ê	kia kia/kyuya yêu chiểu
15	u_o	uô/ua	uô/ua	u+ô, u+a	tuốt tuốt tuốt/ tua rua
16	u_ɤ̣	ưô/ươ	ưô/ươ	ư+a, ư+ơ	lướt lướt/ lưa thưa
17	i	ì/y	ì	ì/y	tai tái/cây cấy
18	u	ô/u	ô/u	ô/u	toán, đào hào/tuần, đau

Undosh tovushlar 22 fonemaga ega, shuning uchun har bir tovush uchun uni ifodalovchi tegishli belgilar va harflar mavjud.

Ký hiệu trong bảng phiên âm	Chữ viết thể hiện	Cách phát âm trong tiếng Việt
/b/	B	bờ
/k/	c, k hoặc q	cờ, ca hoặc quờ
/d/	chữ đ	đờ

/ɣ/	g hoặc gh	gờ hoặc ghờ
/h/	H	hờ
/l/	I	i
/m/	M	mờ
/n/	N	nờ
/p/	P	bờ
/z/	R	rờ
/ʃ/	S	sờ
/t/	T	tờ
/v/	V	vờ
/s/	X	xờ
/c/ hoặc /t/	Ch	chờ
/z/	d hoặc chữ gi	dờ
/χ/, /x/ hoặc /kʰ/	Kh	khờ
/ŋ/	ng hoặc chữ ngh	ngờ hoặc nghờ
/ɲ/	Nh	nhờ
/f/	Ph	phờ

/tʰ/ hoặc /tʰ/	Th	thờ
/t/ hoặc /t̚/	Tr	trờ

BOSH UNDOSHLAR VA TASNIFLANISHI

Hosil bolish oʻrni Hosil boʻlish usuli		<u>Môi</u> <i>Lab</i>	<u>Răng/</u> <u>Lợi</u> <i>Tish-</i> <i>milk</i>		Sau lợi <i>Milk</i> <i>orti</i>	<u>Ngạc</u> <u>cứng</u> <i>Qattiq</i> <i>tanglay</i>	<u>Ngạc mềm</u> <i>Yumshoq</i> <i>tanglay</i>	<u>Thanh</u> <u>hầu</u> <i>Halqum</i>
Mũi Burun		<u>m</u>	<u>n</u>			<u>ɲ</u>	<u>ŋ</u>	
Tắc/ toʻxtab <i>chiquvchi</i> <i>tovushlar</i> Tắc-xát <i>toʻxtab-</i> <i>sirgʻalib</i> <i>chiquvchi</i> <i>tovushlar</i>	Không bật hơi <i>Jarangsiz</i>	(p) ¹	<u>t</u>		<u>ɬ</u>	<u>c</u>	<u>k</u>	(<u>kh</u>)
	Bật hơi <i>Jarangli</i>		t ^h					(<u>th</u>)
	Thanh hầu hóa <i>Halqum</i>	<u>ɓ</u>	<u>ɗ</u>					
Xát sirgʻalib <i>chiquvchi</i> <i>tovushlar</i>	Không bật hơi <i>Nafasli</i>	<u>f</u>	<u>s</u>		<u>ɬ</u>		<u>x</u>	<u>h</u>
	Hữu thanh <i>Tovushli</i>	<u>v</u>	<u>z</u>				<u>y</u>	
Tiếp cận			<u>ɭ</u>			<u>j</u>	<u>w</u>	
R-tính - tebranuvchi			<u>r</u> ²					

¹ [p] bosh undoshi asosan chet tilidan oʻzlashgan soʻzlarda uchraydi.

² [r] tebranish orqali hosil boʻladigan [r] tovushi chet tilidan oʻzlashgan soʻzlarda hamda Vyetnamdagi ayrim hudud shevalarida uchraydi. Zamonaviy adaviy shevada [z] tovushi kabi talaffuz qilinadi.

BIRINICHI DARS - *BÀI MỘT*

MAVZU: *Vyetnam tili alifbosidagi a; i (y); u unlilari va ayrim bosh bo‘g‘inli undoshlar*

Darsning maqsadi: /a/ (a); /i/ (i,y); /u/ (u) unlilari, /m/ (m); /b/ (b); /v/ (v); /f/ (ph); /d/ (đ); /t/ (t); /h/ (h, kh) bosh bo‘g‘inli undoshlarni nutqda qo‘llash konikmasini shakllantirish. Ohang tushunchasi: ohanglar haqida ma‘lumoga ega bo‘lish, farqlash va ularni ajratib olish qobiliyatini rivojlantirish ko‘nikmalarini hosil qilish.

Tayanch so‘z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar. Ohang: yengil ohang, tushuvchi ohang, chiquvchi ohang.

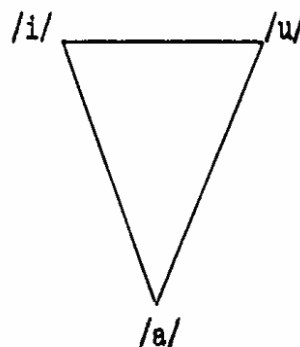
FONETIKA - *NGŨ ÂM*

1. Unlilar (*Nguyên âm*):

/a/ (a) til oldi unlisi og‘iz bo‘shlig‘ida tilning quyi ko‘tarilib, og‘iz katta ochilishi natijasida hosil bo‘ladi.

/i/ (i,y) til oldi unlisi og‘iz bo‘shlig‘ida tilning yuqori ko‘tarilishi hamda iyaklar tushib, lablar tortilishi natijasida hosil bo‘ladi.

/u/ (u) til orqa, lablangan unlisi tilning yuqori ko‘tarilishi hamda orqaga tortilishi, til uchuning tushishi va old tishlaridan orqaga itarilishi natijasida hosil bo‘ladi. Lablar oldinga cho‘zilib, yumaloq shaklda keladi.

2. *Phụ âm chính* (Bosh bo‘g‘inli undoshlar):

/m/ (m), /b/ (b), /v/ (v), /f/ (ph), /d/ (đ), /t/ (t), /h/ (h, kh) undosh tovushlarning talaffuzi o‘zbek tilidagi harflar talaffuzidan deyarli farq qilmaydi.

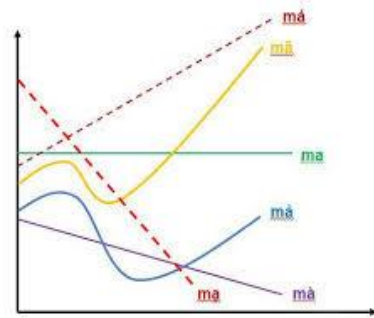
- /m/ (m)** hosil bo'lish or'rniga ko'ra **labialburun tovush**. Talaffuz jarayonida yuqori va pastki lablar ishtirok etadi. Lab-burun tovushi bo'lganligi sababli o'pkadan chiqayotgan havo og'iz bo'shlig'ida lablarning yopolishi natijasida to'siqqa uchrab, havoning ma'lum qismi burunga yo'naltiriladi. Ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra **jarangli** tovush bo'lib, talaffuz qilinganda ovoz paychalarining tebranishi kuzatiladi. Bu tovushni talaffuz qilganda havoning tilga ta'siri kuzatilmaganligi sababli til va til qirralari holatiga e'tibor qaratishning hojati yo'q.
- /b/ (b)** hosil bo'lish or'niga ko'ra til oldi **lablab, portlovchi** tovush bo'lib, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra **jaranglidir**.
- /v/ (v)** hosil bo'lish o'rniga ko'ra, **lab-tish**, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra, **jarangli**, hosil bo'lish usuliga ko'ra, **sirg'aluvchi**, ya'ni yuqori tish va pastki lablarning bir-biriga yaqinlashishi va havo oqimining tor oraliqdan sirg'alib chiqishi natijasida hosil bo'ladi.
- /f/ (ph)** hosil bo'lish o'rniga ko'ra, **lab-tish**, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra, **jarangsiz**, hosil bo'lish usuliga ko'ra, **sirg'aluvchi**,
- /d/ (ḍ)** hosil bo'lish o'rniga ko'ra, **til oldi**, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra **jarangli**, hosil bo'lish usuliga ko'ra, **portlovchi** tovush.
- /t/ (t)** hosil bo'lish o'rniga ko'ra, **til oldi**, talaffuzi (**ḍ**) tovushiga o'xshash, biroq, (**ḍ**) dan farqli ravishda ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra, **jarangsiz**, hosil bo'lish usuliga ko'ra, **portlovchi** tovush. Vyetnam tilidagi (**ḍ**) va (**t**) tovushlari unli tovushlar oldida, hatto (**i**) tovushi oldida kelganda ham

yumshoq talaffuz qilinmaydi. (*đ*) va (*t*) tovushlarining (*i*) tovushi oldidan yumshoq talaffuz qilinishi soʻz maʼnosining buzilishiga olib keladi.

/h/ (h) hosil boʻlish oʻrniga koʻra, *chuqur til orqa boʻgʻiz tovushi*, halqumning eng yuqori tomonida hosil boʻladi. Ovoz va shovqinning ishtirokiga koʻra, *jarangsiz*, hosil boʻlish usuliga koʻra, *sirgʻaluvchi* tovush.

Ohang (Thanh điệu):

Tiếng Việt có sáu thanh điệu chính: ngang (không dấu), huyền (dấu huyền), sắc (dấu sắc), nặng (dấu nặng), hỏi (dấu hỏi), và ngã (dấu ngã). Ví dụ: “Học” và “Hỏi” là hai từ cùng âm đầu “H” và phần vần “ọc,” nhưng khác nhau về thanh điệu. “Học” mang thanh điệu nặng, trong khi “Hỏi” mang thanh điệu hỏi:

3. (Vyetnam tilida oltita asosiy ohang mavjud: “**ngang (không dấu)**” - “yengil ohang (ohang belgisi ifodalanmaydi), “**huyền (dấu huyền)**” - tushuvchi (oʻtkir tushuvchi) ohang, “**sắc (dấu sắc)**” - chiquvchi (oʻtkir chiquvchi), **Thanh điệu (Ohang):**

Sắc (dấu sắc) - chiquvchi (oʻtkir chiquvchi) ohang. Yengil ohang kabi boshlanib, boʻgʻin oʻrtasida ohang keskin koʻtariladi. Yozuvda yuqoriga yoʻnaltirilgan “’” belgisini boʻgʻin hosil qiluvchi unli harfnig ustiga qoʻyish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /3/ raqami bilan belgilanadi.

sắc

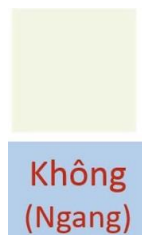
Vyetnam tilida harf usti yoki ostiga qoʻyilgan belgilar - “ohang belgilari”, - deyiladi. Bu belgilarni oʻrnatilgan qoidasiga muvofiq talaffuz qilish vyetnam tilidagi har qanday soʻzni toʻgʻri talaffuz qilish deganidir.

Ngang (không dấu) - oʻzbek tiliga soʻzma-soʻz tarjima qilinganda “gorizantal (belgisiz)”, - deb tarjima qilinadi. Ohang xususiyatidan kelib chiqib,

“yengil ohang”, - deb nomlanadi. Bu ohang ostidagi soʻzlar bir maromda, bir xil ohangda boshlanib, bir xil ohangda tugallanadi, yaʼni soʻz talaffuzi boshlangandan to tugallanguncha bir xil talaffuz qilinadi. Yengil ohang talaffuzi har bir shxsnning odatiy gapirish ohangiga teng. Yozuvda ifodalanmaydi, yaʼni soʻzga ohang belgisi qoʻyilmaydi. Transkripsiyada esa [I] (1) bilan ifodalanadi. Masalan: Ma; ha; khi....

a harfining ustida berilgan gorizontall chiziq ohang belgisi hisoblanadi, bu ohang belgisi zamonaviy vyetnam tilida yozuvda ifodalanmaydi. Transkripsiyada /1/ raqami bilan belgilanadi.

Huyền (dấu huyền) - **“oʻtkir (keskin) tushuvchi ohang”**. Yengil ohangga nisbatan pastroq boshlanib, ohang keskin tushadi. **“Huyền”** soʻzidagi pastga yoʻnaltirilgan chiziq **“tushuvchi ohang”** hisoblanadi. Odatda boʻgʻin hosil qiluvchi unli ustiga “” belgisini qoʻyish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /2/ raqami bilan belgilanadi.

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyidagi harf va soʻzlarni toʻgʻri oʻqing (*Bài 1: Đọc đúng các âm sau*):

	a	i	y	u
m	ma - mà	mi - mì	my - my	mu - mù
b	ba - bà	bi - bì	by - by	bu - bù
v	va - vạ	vi - vì	vy - vỵ	vu - vù
ph	pha- phạ	phi - phì	phy - phỵ	phu - phù
đ	đa - đà	đi - ãi	đy - ãy	đu - ãu
t	ta - tà	ti - ãi	ty - ãy	tu - ãu
h	ha - hà	hi - ãi	hy - ãy	hu - ãu

2-mashq: Eshiting va ajratib yozilgan harflarga ohang belgisini qo‘ying (Bàì 2: Nghe và điền dấu trên chữ in đậm):

			
Ba	voi	bê	mi

3-mashq. Bosh undoshlar va quyidagi dinftong va triftonglarni qo‘shib o‘qing (Bàì 3: Đọc phụ âm và nguyên âm đôi sau):

ua, ôi, uôi, eo, êu, ăn, ương, anh, om, ât

m

b

v

ph

đ

t

h

4-mashq. Quyidagi so‘zlarni o‘qing (Bàì 4: Đọc những từ sau):

ba - uch (3)

bà - buvi; ayol; honim; siz(yoshi katta ayollarga murojaatda)

và - va (bog‘lovchi)

mì - lapsha

ta - biz

bê - buzoqcha

đi - bormoq;

voi - fil

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR - CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CHO NGHIÊN CỨU ĐỘC LẬP

1. “Vyetnam Sotsialistik Respublikasi ko‘p millatli, ko‘p tilli va ko‘p yozuvli mamlakat”, - jumlasini izohlang.
2. Dialekt va subdialekt tushunchalarini tushintiring.
3. Diakritik belgi va ohang haqida ma’lumotlarni o‘zlashtiring.
4. Vyetnam zamonaviy adabiy tilida ohangning shakllanishi haqida gapirib bering.

1	Kinh	65795,7	19	Ra-glai	96,9	37	Kháng	10,3
2	Tày	1477,5	20	Mnông	92,5	38	Phù Lá	9,0
3	Thái	1328,7	21	Thổ	68,4	39	La Hủ	6,9
4	Mường	1137,5	22	Xtiêng	66,8	40	La Ha	5,7
5	Khơ-me	1055,2	23	Khơ-mú	56,5	41	Pà Thên	5,6
6	Hoa	862,4	24	Bru-VânKiêu	55,6	42	Lự	5,0
7	Nùng	856,4	25	Cơ-tu	50,5	43	Ngái	4,8
8	Mông	787,6	26	Giáy	49,1	44	Chứt	3,8
9	Dao	620,5	27	Tà-ôi	35,0	45	Lô Lô	3,3
10	Gia-rai	317,6	28	Mạ	33,3	46	Mảng	2,7
11	Ê-đê	270,3	29	Gié-Triêng	30,2	47	Cơ Lao	1,9
12	Ba-na	174,5	30	Cơ	27,8	48	Bố Y	1,9
13	Sán Chay	147,3	31	Chơ ro	22,6	49	Cống	1,7
14	Chăm	132,9	32	Xinh-mun	18,0	50	Sí La	0,8
15	Cơ-ho	128,7	33	Hà Nhì	17,5	51	Pu Páo	0,7
16	Xơ-đăng	127,1	34	Chu-re	15,0	52	Rơ Măm	0,4
17	Sán Diu	126,2	35	Lào	11,6	53	Brâu	0,3
18	Hrê	113,1	36	La Chí	10,8	54	Ơ Đu	0,3

IKKINCHI DARS - BÀI HAI

MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi *ơ*; *ư* unlilari va /k/(c, k, qu); /ŋ/ (ng, ngh); /ʃ/ (kh); /ɣ/ (g, gh) bosh bo‘g‘inli undoshlar

Darsning maqsadi: /ɣ/(ơ); /w/(ư) unlilari, /k/(c, k, qu); /ŋ/ (ng, ngh); /ʃ/ (kh); /ɣ/ (g, gh) bosh bo‘g‘inli undoshlarini nutqda qo‘llash konikmasini shakllantirish. Ohang: dau sac, dau hoi. ohanglarini farqlash va ularni ajratib olish qobiliyatini rivojlantirish; Vyetnam tilida so‘z tartibi. Ohangning so‘z ma‘nosiga ta‘siri hamda turli ohanglarni eshitib, farqlash amaliyotini bajarish.

Tayanch so‘z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar. Ohang: day sac, dau hoi ohangi. Từ, từ ngữ trong tiếng Việt.

NGŨ ÂM - FONETIKA (Davomi)

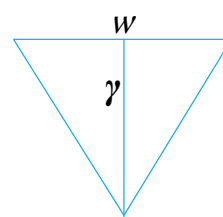
1. Unlilar (Nguyên âm):

/ɣ/ (*ơ*) lablanmagan til o‘rta cho‘ziq unlisi. Bu tovush talaffuz qilinganda lablar neytral holatda bo‘lib, og‘iz yarim ochiq, tilning orqa qismi qattiq va yumshoq tanglay chegaralariga yengil ko‘tariladi. (1-rasmga qarang)

1-rasm

/w/ (*ư*) til orqa yuqori unlisini talaffuz qilganda havo qarshilikka uchramaydi. Til orqaga bosim ostida tarang tortilib, tilning orqa qismi yuqoriga ko‘tariladi. Lablar neytral holatini saqlab, og‘iz yarim ochiq holatda bo‘ladi. /w/ (*ư*) hosil bo‘lish o‘rni /ɣ/ (*ơ*) ga nisbatan chuqurroq (2-rasmga qarang). /w/ (*ư*) unlisi o‘zidan avval kelgan harfni qattiqroq talafuz qilish kerakligini bildiradi. (3-rasmga qarang)

2-rasm

3-rasm

2. Bosh bo'g'inli undoshlar (*Phụ âm chính*):

/k/ (c, k, qu) chuqur **til orqa portlovchi** tovushi, shovqin va ovozning ishtirokiga ko'ra, **jarangsiz**. **/k/ (c, k)** o'zbek tilidagi **/k/** tovushi kabi, yozuvda **/k/ (qu)** bo'lib kelganda **/k/ (c, k)** tovushiga nisbatan chuqurroq talaffuz qilinadi.

/ŋ/ (ng, ngh) til orqa jarangli portlovchi dimog tovushi. Tovush talaffuz qilinganda til orqaga itarilib, tilning orqa qismi yumshoq tanglay chegarasiga ko'tarilib tegadi. Buning natijasida o'pkadan kelayotgan havo tosiqqa uchrab, havoning ma'lum qismi burunga yo'naltirilib dimog' tovushi hosil bo'ladi. Yozuvda **/ŋ/ (ng)** ko'rinishida kelganda o'zbek tilidagi **/ng/** kabi talaffuz qilinadi. Yozuvda **ŋ/ (ngh)** ko'rinishida kelganda **/ng/** tovushi yengil va yumshoq talaffuz qilinadi. (4-rasmga qarang).

(4-rasm).

/x/ (kh) chuqur **til orqa jarangsiz** tovushi halqumning og'iz bo'shlig'iga yaqin joyida hosil bo'lib, til orqasi va yumshoq tanglayning bir-biriga yaqinlashishi natijasida sirgalib chiqadi. O'zbek tilidagi **/kh/** ga o'xshab talaffuz qilinadi.

/ɣ/ (g, gh) hosil bo'lish o'rniga ko'ra, **chuqur til orqa**, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra, **jarangli**, hosil bo'lish usuliga ko'ra **afrikat**, ya'ni portlovchi tovush bilan sirg'aluvchi tovushning yaxlit bitta tovush sifatida talaffuz qilinishi natijasida hosil bo'ladi. Tovush talaffuz qilinganda til orqaga itarilib til uchi pastki tishlar ildizida yotadi. Tilning orqa qismi yuqori tanglayga ko'tariladi biroq tegmaydi. O'zbek tilidagi "g" tovushini chuqurroq sirg'altirib talaffuz qilganda tilning

orqa qismi va yumshoq tanglay oraligida havo oqimining kuchli sirg'alib chiqishi natijasida hosil bo'lgan tovush kabi hosil bo'ladi. Yozuvda /ɣ/ (**gh**) ko'rinishda kelganda "g" tovushiga nisbatan yengil talaffuz qilinadi. Yengil sirg'alish holati kuzatiladi.

4. Ohang (Thanh điệu):

Sắc (dấu sắc) - *chiquvchi (o'tkir chiquvchi)* ohang. Yengil ohang kabi boshlanib, bo'g'in o'rtasida ohang keskin ko'tariladi. Yozuvda yuqoriga yo'naltirilgan "´" belgisini bo'g'in hosil qiluvchi unli harfnig ustiga qo'yish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /3/ raqami bilan belgilanadi.

sắc

Hỏi (dấu hỏi) - *chiqib tushuvchi (so'roq) ohangi*. Yengil ohang kabi boshlanib, bo'g'in o'rtasiga kelganda ohang ko'tariladi va ikki harf miqdorida cho'zib talaffuz ilinadi va bo'g'in oxirida keskin tushadi. Yozuvda yuqoriga yo'naltirilgan "´" belgisini bo'g'in hosil qiluvchi unli harfnig ustiga qo'yish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /4/ raqami bilan belgilanadi.

hỏi

’ Ỏ Ỏ Ỏ

IMLO QOIDALARI - QUY TẮC CHÍNH TẢ

1. I (**i, y**) yozuvda yolg'iz kelganda (y) bilan ifodalanadi. M.: (y tế, ý nghĩ). Medila **u** tovushidan keyin ham (y) bilan ifodalanadi M.: (suy nghĩ, quy định). Agar iê diftongi so'z boshida bo'lsa, (y) bilan ifodalanadi. M.: yên ả, yêu thương. Agar so'z oxirida trư uy, ay, ây kabi qo'sh unlilar bo'lsa (i) bilan ifodalanadi. M.: (chui lủi, hoa nhài).
2. Bosh bo'g'inli /k/ undoshi yozuvda "c" harfi bilan ifodalanadi.

Istisno: **a, ă, â, o, ô, ơ, u, ư** tovushlari oldidan "c" harfi bilan ifodalanadi; **e, ê, i (iê, ia)** tovushlari oldidan "k" harfi bilan ifodalanadi; "u" medial tovushi oldidan esa, "q" qo'llaniladi.

3. Bosh bo‘g‘inli /*ŋ*/ yozuvda “*ng*” qo‘sh undoshi va “*ngh*” triftongi bilan ifodlaadi. Yozuvda *e, ê, i, iê (ia)* unlilaridan oldin “*ngh*” triftongi, *a, â, o, ô, ơ, u, ư* unlilari oldidan “*ng*” undoshi keladi.

4. Bosh bo‘g‘inli /*ɣ*/ tovushi yozuvda “*g*” harfi orqali ifodalanadi. Masalan: gà.

Istisno: /*i*/ (*i, y*), /*e*/ (*ê*) /*ɛ*/ (*e*) unlilari oldidan /*ɣ*/ “*gh*” harfi orqali ifodalanadi. Masalan: ghi; ghê....

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

(1) Vyetnam tilida grammatik munosabatlarni ifodalashda **gapdagi so‘zlarning tartibi** juda muhim vosita hisoblanadi. Vyetnam tilida so‘z tartibi asosan (**Egasi - Kesim - Fe’l**) strukturasi asosida bo‘ladi, ya’ni:

➤ **Oddiy gap tartibi:**

Ega + Kesim + Fe’l

Sxemasi:

Ega (Chủ ngữ) + Kesim (Vị ngữ /

Masalan:

• Tôi (men) + ăn (yeyman) + cơm (osh) → Tôi ăn cơm (Men osh yeyman).

• Cô ấy (u) + đọc (o‘qiydi) + sách (kitob) → Cô ấy đọc sách (U kitob o‘qiydi).

Yoki: Bà đi - buvi ketyapti (Bà - buvi; đi ketmoq)

Ta học - bizlar o‘qiyapmiz (Ta - bizlar; học - o‘qimoq)

➤ **So‘roq gaplari:**

So‘roq so‘zlari (ai, nào, bao giờ...) odatda gap oxiriga yoki tegishli so‘z oldiga qo‘yiladi.

- **Bạn tên là gì?** (Ismingiz nima?) – *gì* (nima) so‘roq so‘zi oxirda.
- **Khi nào bạn đến?** (Qachon keldingiz?) – *khi nào* (qachon) boshida.

Agar gapda kesim o‘timli fe‘l (đồng từ - ĐT) bilan ifodalangan bo‘lsa, u holda kesimdan keyin to‘ldiruvchi (bổ sung - BS) keladi.

Ví dụ: **Umida ghi từ** - *Umida so‘z yozdi* (Umida/yozmoq/so‘z)

Adiba học từ - *Adiba so‘z o‘rgandi* (Adiba/o‘qimoq/so‘z)

Ông ngủ nhiều *U (bobo) ko‘p uxladi* (Bobo/uxlamoq/ko‘p)

Yoki:

➤ **Nisbat (sifat) tartibi:** Sifatlar ko‘pincha **otdan keyin** keladi:

Ngôi nhà (uy) + đẹp (chiroyli) → Ngôi nhà đẹp (Chiroyli uy).

Gapda so‘zlar tartibining o‘zgarishi bayon etilayotgan fikrga salbiy ta’sir qiladi.

(2) Gapdagi vazifasiga ko‘ra so‘zlar, mustaqil va yordamchi so‘zlarga ajratiladi:

Mustaqil so‘zlar - ham grammatik ham lug‘aviy ma’noga ega bo‘lib, gapda mustaqil sintaktik bo‘lak sifatida ishtirok etadigan so‘zlar mustaqil so‘zlar deyiladi. Mustaqil so‘zlarga: ot, sifat, son, olmosh, fe‘l, ravish kiradi.

Yordamchi so‘zlar - Yordamchi so‘zlar mustaqil (leksik) ma’no bildirmaydi, faqat grammatik ma’noni ifodalash uchun xizmat qiladi. Yordamchi so‘zlar turkumiga ko‘makchi, bog‘lovchi, yuklama kiradi. Vyetnam tilidagi yordamchi so‘zlar, so‘z yasash tizimi mavjud bo‘lgan (me’yorlashtirilgan) boshqa tillarga qaraganda, muhim ahamiyatga ega.

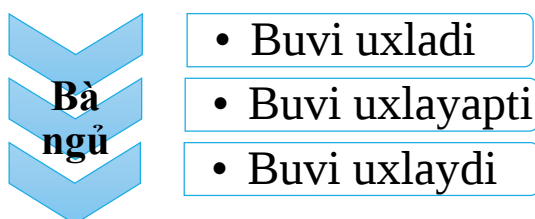
Vyetnam tilidagi bir qator soʻzlar ham mustaqil ham yordamchi soʻz vazifasida kela oladi.

(3) Yordamchi soʻz sifatida qabul qilinmagan (rasman roʻyxatga kiritilmagan) ot soʻz turkumiga oid soʻzlar umumiy miqdorni ifodalashda qoʻllaniladi.

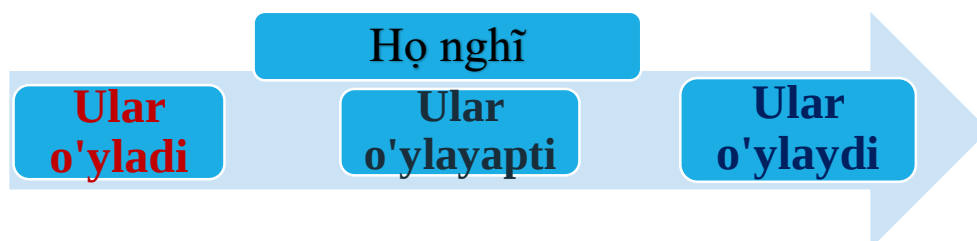
Ví dụ: *từ* - soʻz; soʻzlar
 cá - baliq; baliqlar

(4) Yordamchi soʻz sifatida qabul qilinmagan (rasman roʻyxatga kiritilmagan) feʼlning zamon shakllari kontekstdan kelib chiqqa holda oʻtgan zamon, hozirgi zamon va kelasi zamonni ifodalashi mumkin.

Ví dụ: (1)

(2)

3)

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

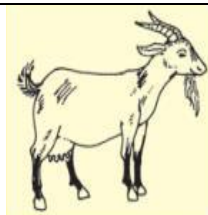
1-mashq. Quyidagi harf va so‘zlarni to‘g‘ri o‘qing (*Bài 1: Đọc đúng các chữ cái, tiếng sau*):

	a	i/y	o	u/ư
c	ca - cá	-	cơ - cờ	cu - cù - cừ
k	-	ki - kĩ	-	-
q	-	-		qu
n	-	ni - ny	nơ - nở	nu – nư
ng			ngơ - ngờ	ngu - ngư - ngử
ng	-	ngi - nghĩ	-	-
kh	kha - khá	khi - kĩ	khơ - khờ - khớ	
g	ga	-	gơ - gờ	
gh	-	ghi	-	-

2-mashq Eshiting va quyida berilgan so‘zlarning ohangini qo‘ying
(*Bài 2: Nghe các từ sau đây và điền thanh điệu*):

1. ca - cá , cơ - cờ, cu - cù - cừ; ☐
2. ni, nơ - nở, nu - nư; ☐
3. ngơ - ngờ, ngu - ngư - ngử ☐
4. khơ - khờ - khớ, kha - khá, khi - kĩ ☐
5. ga, gơ - gờ ☐
6. ghi, ghe, ghé ☐

3-mashq. Rasmlarni soʻz bilan ifodalang (Bàì 3: *Hãy mô tả hình ảnh bằng lời*):

			
b__	b__	b__	c__
			
b__	__è	ô__	__ê

4-mashq. Quyidagi boʻgʻinlarni toʻgʻri oʻqing (Bàì 4: *Đọc các âm tiết sau*):

			
meo	ga	be	khi
	co	la	nghi

5-mashq. Quyidagi soʻzlarni oʻqing (Bàì 5: *Đọc những từ sau*):

ông - bobo, erkak, janob, men (ozi haqida gapirganda);
siz(yoshi

katta erkaklarga murojaatda)

cá - baliq

có - bor boʻlmoq, mavjud boʻlmoq

cờ	-	<i>bayroq</i>
gà	-	<i>tovuq</i>
ghi	-	<i>yozi olmoq; belgilab olmoq</i>
ghế	-	<i>stul</i>
hè	-	<i>yozi (fasl)</i>
nở	-	<i>ochilmoq (gulga nisbatan)</i>
ngủ	-	<i>dam olmoq</i>
ngủ	-	<i>uxlamoq</i>
học	-	<i>o'qimoq</i>
từ	-	<i>so'z</i>
khỉ	-	<i>maymun</i>
hoa	-	<i>gul</i>

6-mashq. Quyida berilgan gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling
(Bài 6: Dịch các câu sau sang Tiếng Việt):

1. Bobo va buvi_____.
2. Bobo ketdi_____.
3. Biz dam olyapmiz_____.
4. Bizlar yozyapmiz _____.
5. Maymun uxlayapti _____.
6. Biz so'z o'rgandik _____.
7. Boboda tovuq va sigir bor _____.
8. Bola uxladi _____.
9. Ularda stol va stul bor _____.
10. Ular so'z yozdi _____.

7-mashq Quyida berilgan gaplarni O‘zbek tiliga tarjima qiling (Bàì 7:
Dịch các câu sau sang Tiếng U-dơ-bếch ():

1. Bà có ba con bò _____.
2. Họ ghi từ _____.
3. Ta và ông đi. _____.
4. Họ nghỉ _____.
5. Ta ghi và đọc từ. _____.
6. Hoa nở _____.
7. Ông ghi từ _____.
8. Bà có hoa. _____.
9. Ta có cờ _____.
10. Bà Hải và Bà Hoa nghỉ _____.

8-mashq. O‘qishni mashq qiling (Bàì 8: Thực hành đọc):

Xin chào. Chào ông. Ông có cả. Tôi có ghế. Tôi có gà. Bà ngủ. Ông nghỉ. Hoa nở. Ông bà đi. Chúng ta nghỉ ngơi. Chúng tôi viết. Con khỉ ngủ. Chúng ta học từ. Ông có một con gà và một con bò. Con ngủ. Họ có bàn và ghế. Họ viết từ.

9-mashq. 8-mashq asosida diktant yozishni mashq qiling (Luyện viết chính tả dựa trên bài tập 8.)

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR - CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CHO NGHIÊN CỨU ĐỘC LẬP

1. Mustaqil va yordamchi soʻzlar haqida tushintiring.
2. Vyetnamdagi dialektlar haqida maʼlumotlar bazasini tayyorlang.
3. Vyetnam adabiy tili haqida nimalarni bilasiz?
4. Vyetnam yozuvi yuzasidan amalga oshirilgan islohotlarni taqdid eting.
5. Mavzuga doir soʻzlardan “Suhbat” tuzing (5 ta gapdan iborat).

Oʻzbek va Vyetnam tillaridagi feʼllarning muhim farqlarini oʻzlashtiring!

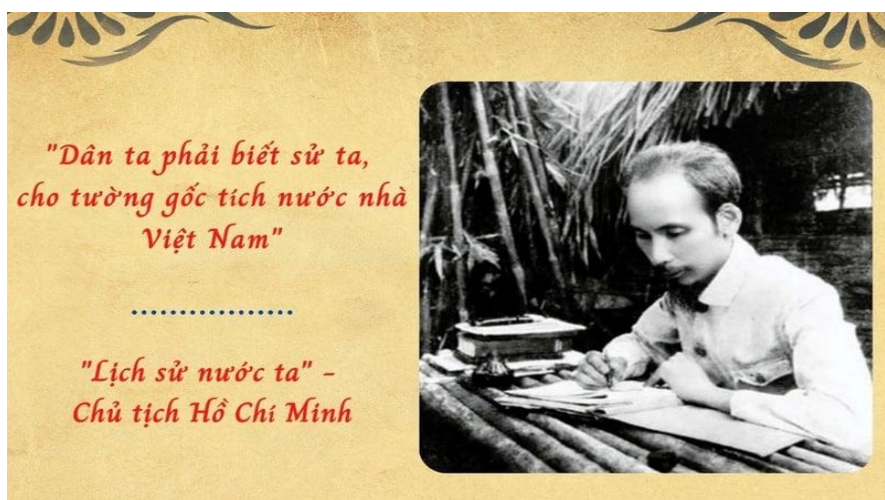
Muhim farqlar:

- Vyetnam tili **qoʻshimchalarga ega emas** (oʻzbek tilidagi -ning, -dan kabi qoʻshimchalar ishlatilmaydi).
- **Vaqt va joy** koʻrsatkichlari gap boshida yoki oxirida boʻlishi mumkin.

Misol:

Hôm nay (Bugun), tôi (men) đi (boraman) chợ (bozorga) → Hôm nay tôi đi chợ (Bugun men bozorga boraman).

(Boshqa farqlar haqida qoʻshimcha oʻzlashtiring).

Mavzu: *Vyetnam tili alifbosidagi ê; e; ô; o unlilari va l/(l); /n/(n); /ɲ/(nh) bosh bo'g'inli undoshlari. Vyetnam tilida fe'l kesimli gaplar*

Darsning maqsadi: /e/ (ê); /ɛ/ (e); /o/ (ô); /ɔ/ (o) unlilari, l/(l); /n/(n); /ɲ/(nh) bosh bo'g'inli undoshlarini nutqda qo'llash konikmasini shakllantirish. Ohang: dau nang va dau nga. Ohanglarni farqlash va ularni ajratib olish qobiliyatini rivojlantirish uchun amaliy mashqlar bajarish.

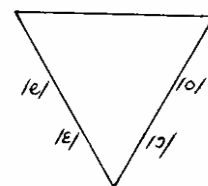
Tayanch so'z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar. Ohang: og'ir ohang- dau nang, chiqib- tushib-chiquvchi ohang - dau nga. Động từ trong tiếng Việt.

FONETIKA - NGỮ ÂM

1. Unlilar (Nguyên âm):

/e/ (ê) *lablanmagan til orqa o'rta ko'tarilish unlisi.*

Bu unli tovush talaffuz qilinganda lablarning ishtiroki passiv bo'lib, tilning orqa tomoni biroz qattiq tanglayga ko'tariladi, til uchi pastki tishlar ildizida yotadi. Og'iz /i/ unlisining talaffuziga nisbatan kattaroq ochiq holatda bo'ladi. (5-rasmga qarang)

5-rasm

/ɛ/ (e) *lablanmagan til oldi quyi ko'tarilish unlisi.*

Bu unli tovush talaffuz qilinganda tilning holati deyarli /e/ (ê) kabi bo'lib, faqat /ɛ/ tovushining hosil bo'lish o'rni /e/ tovushining talaffuziga nisbatan chuqurroq. Og'iz /e/ (ê) unlisining talaffuziga nisbatan kattaroq ochiq holatda bo'ladi. (6-rasmga qarang)

(6-rasm)

/o/ (ô) *lablangan, til orqa oʻrta koʻtarilish unlisi.* Bu unli tovush talaffuz qilinganda til kuchli orqaga itarilib, til uchi tushadi, lablar oldinga itarilib, yumaloq shaklda boʻladi. Ogʻizning ochiqlik holati: /u/ unlisining talaffuziga nisbatan kattaroq. (7-rasmga qarang)

(7-rasm)

/ɔ/ (o) *lablanmagan til orqa quyi koʻtarilish unlisi.* Bu unli tovush /o/ (ô) tovushiga nisbatan chuqurroq talaffuz qilinadi. (8-rasmga qarang)

(8-rasm)

2. Bosh boʻgʻinli undoshlar (Phụ âm chính):

/l/ (l) *til oldi sonorli, jarangli tovushi.* Til uchi yuqori tish milk alviolalariga tegib, taranglashmaydi. Oʻzbek tilidagi /l/ tovushi kabi talaffuz qilinadi.

/n/ (n) *til oldi sonorli jarangli dimogʻ tovushi.* Tovush talaffuz qilinganda til uchi alveolalarga tegib, tilning orqa qismi yumshoq tanglay chegarasiga koʻtarilib tegadi. Buning natijasida oʻpkadan kelayotgan havo tosiqqa uchrab, havoning maʼlum qismi burunga yoʻnaltirilib dimogʻ tovushi hosil boʻladi. Oʻzbek tilidagi /n/ tovushi kabi talaffuz qilinadi.

/ʎ/ (nh) *til oʻrta sonorli, jarangli dimogʻ tovushi.* Tovush talaffuz qilinganda til uchi pastki tishlar tomon tushib, tilning oʻrta qismi yuqori qattiq tanglayga tegisi natijasida oʻpkadan kelayotgan havo toʻsiqqa uchraydi va havoning maʼlum qismi burunga yoʻnaʼltiriladi. Oʻzbek tilidagi /n/ tovushiga nisbatan yumshoq talaffuz qilinadi.

3. Ohang (Thanh điệu):

Nặng (dấu nặng) - keskin (o'tkir/og'ir ohang)-tushuvchi ohang darajasida boshlanib, Yozuvda yuqoriga yo'naltirilgan "ạ" nuqta belgisini bo'g'in hosil qiluvchi unli harfnig ostiga qo'yish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /5/ raqami bilan belgilanadi.

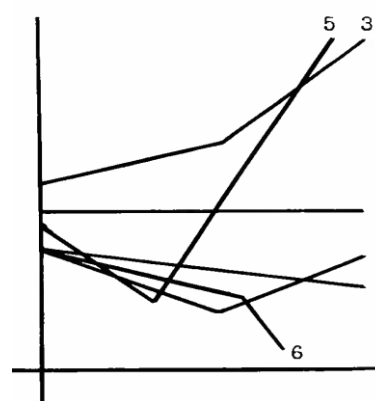

Nặng (dấu ngã) - chiquvchi (o'tkir chiquvchi)-tushuvchi va chiquvchi ohang. Biroq yuqorior darajada boshlanib bo'g'in o'rtasida ohang keskin tushadi va darhol yuqoriga ko'tariladi. Yozuvda "˘" belgisini bo'g'in hosil qiluvchi unli harfnig ustiga qo'yish bilan ifodalanadi. Transkripsiyada /6/ raqami bilan belgilanadi.

Vyetnam tilidagi ohanglar sxemasi - Biểu đồ thanh điệu trong tiếng Việt

1. "ngang (không dấu)"
2. "huyền (dấu huyền)"
3. "sắc (dấu sắc)"
4. hỏi (dấu hỏi)
5. nặng (dấu nặng)
6. ngã (dấu ngã)

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyidagi harf va tovushlarni to'g'ri o'qing (*Bài 1: Đọc đúng các chữ cái, tiếng sau*):

	a	i/y	e/ ê	ô	ơ	u/ư
C	ca - cá	-	-	cô	cơ - cờ	cu - cư - cừ
K	-	ki - kĩ	ke - kê - kể	-	-	-
L	la - lá - là	li - lý	le - lê	lô - lộ		
Q	-	-	-	-		qu
N	-	ni - ny	ne - né	-	nơ - nỡ	nu - nur
nh			nhe - nhé	-		
ng				ngô	ngơ - ngờ	ngu - ngư - ngủ
ngh	-	nghi - nghỉ	nghen - nghênh	ngô - nghộ	-	-
kh	kha - khá	khi - khỉ	khe - khế	khôn - không	khơ - khờ - khớ	
G	ga	-	-	gôm - gồm	gơ - gờ	
Gh	-	ghi	ghe - ghê - ghé		-	-

2-mashq. Quyidagi soʻzlarni oʻqish va qayta yozishni mashq qiling

(Bàì 2: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	ai	ài	ái	ải	ạì	ãi
c						
k						
l						
q						
n						
nh						
ng						
ngh						
kh						
g						
gh						

3-mashq Quyidagi soʻzlarni oʻqish va qayta yozishni mashq qiling.

(Bàì 3: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	oi	òi	ói	ỏì	ọì	õì
c						
k						
l						
q						
n						
nh						
ng						
ngh						
kh						
g						
gh						

4-mashq. Quyidagi so'zlarni o'qish va qayta yozishni mashq qiling

(Bàì 4: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	an	àn	án	ản	ạn	ãn
c						
k						
l						
q						
n						
nh						
ng						
ngh						
kh						
g						
gh						

5-mashq. O'qish mashqini bajaring (Bàì 5: Thực hành tập đọc):

bôi	đôi	hôi	môi	tôi	thôi
cối	chối	dối	nối	đối	tối
đôi	ngôi	nôi	nhôi	hôi	môi
ối	nối	nhối	thối	đối	xối
cối	lối	chối	mối	dối	rối
đội	lội	đội	trội	hội	vội

6-mashq. Imlo qoidalari asosida bo'sh joylarni to'ldiring. (Bàì 6: Điền vào chỗ trống dựa trên quy tắc chính tả)

- (a) “c” yoki “k”:ă,ê,ú,óỹ.
 (b) “ng” yoki ngh:ũ,e,hi,ngũ,ô,a.
 (c) “g yoki gh”à,õ,,é,i..... ư,ô.

7-mashq. Quyidagi jadval asosida o'qing (Bàì 7. Luyện đọc theo bảng sau):

	a	o	ô	ơ	e	ê	u	ư	i(y)
b	ba	bo	bô	bơ	be	bê	bu	bư	bi
c (k, q)	ca	co	cô	cơ	ke	kê	cu	cư	ki
ch	cha	cho	chô	chơ	che	chê	chu	chư	chi
d, gi	da	do	dô	dơ	de	dê	du	dư	di
Đ	đa	đo	đô	đơ	đe	đê	đu	đư	đi
g, gh	ga	go	gô	gơ	ge	ghê	gu	gư	gi
h	ha	ho	hô	hơ	he	hê	hu	hư	hi
kh	kha	kho	khô	khơ	khe	khê	khu	khư	khi
L	la	lo	lô	lơ	le	lê	lu	lư	li
m	ma	mo	mô	mơ	me	mê	mu	mư	mi
N	na	no	nô	nơ	ne	nê	nu	nư	ni
ph	pha	pho	phô	phơ	phe	phê	phu	phư	phi
R	ra	ro	rô	rơ	re	rê	ru	rư	ri
S	sa	so	sô	sơ	se	sê	su	sư	si
T	ta	to	tô	tơ	te	tê	tu	tư	ti
th	tha	tho	thô	thơ	the	thê	thu	thư	thi

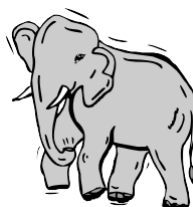
nh	nha	nho	nhô	nhơ	nhe	nhê	nhu	như	nhi
ng (ngh)	nga	ngo	ngô	ngơ	nghe	nghe	ngu	ngư	nghi
tr	tra	tro	trô	trơ	tre	trê	tru	trư	tri
X	xa	xo	xô	xơ	xe	xê	xu	xư	xi
v	va	vo	vô	vơ	ve	vê	vu	vư	vi

8-mashq. O‘qing va gap tuzing (Bài 8: Thực hành tập đọc và đặt câu):

đi

(yurmoq)

con voi

(fil)

đổi bụng

(och qolmoq)

nói chuyện

(gaplashmoq)

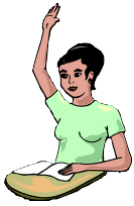
nói “L”

(“L” harfini
aytmoq)

nghe

(eshitmoq)

câu hỏi
(savol)

học giỏi
(yaxshi o'qimoq)

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ

I. Vyetnam tilidagi fe'llarning o'ziga xos xususiyati.

Vyetnam (Vyetnam) tilida fe'llar juda o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ular boshqa tillarga nisbatan soddaligi va moslashuvchanligi bilan ajralib turadi. Vyetnam tilida fe'llar tuslanmaydi, ya'ni shaklan o'zgarmaydi. Ko'p hollarda fe'llardagi zamon kategoriyasi gapdagi kontekstdan kelib chiqib aniqlanadi. Bundan tashqari, o'tgan, hozirgi va kelasi zamonni ifodalash uchun alohida zamon kategoriyalari mavjud bo'lib, ular navbatdagi darslarda o'zlashtiriladi. Quyida Vyetnam tilidagi fe'llarning asosiy xususiyatlari keltirilagan:

➤ ***Fe'llar shaklan o'zgarmaydi***

- **Misol:**

- *Tôi ăn* (Men yeyman / yedim) – hozirgi yoki o'tgan zamon.
- *Cô ấy ăn* (U ayol yeydi / yedi) – shaxs va jinsga qarab o'zgarmaydi.

➤ ***Zamonlarni ifodalashda yordamchi so'zlardan foydalaniladi***

(Navbatdagi darslarda tushintiriladi).

➤ ***Fe'llar takrorlanishi mumkin: Vyetnam tilida fe'llar takrorlanishi***

orqali harakatning davomiyligi yoki kuchayishini bildirishi mumkin.

- **Misol:**

- *Xem* (qaramoq) → *xem xem* (bir oz qaramoq, sinab ko'rmoq).
- *Nói* (gapirmoq) → *nói nói* (uzluksiz gapirmoq).

Fe'llar egadan keyin kelib, kesim vazifasini bajaradi va fe'l kesimli gaplarni hosil qiladi. Fe'l kesimli gaplar “*nima qilmoq?*” so‘rog‘iga javob bo‘ladi.

<i>Anh làm gì?</i>	Siz nima qilyapsiz?
<i>Chị ấy làm gì?</i>	U nima qilyapti?
<i>Các em làm gì?</i>	Sizlar nima qilyapsizlar?
<i>Các anh các chị làm gì?</i>	Sizlar nima qilyapsizlar?
<i>Họ làm gì?</i>	Uar nima qilyaptilar?

II. Vyetnam tilida mavjudlikning ifodalanishi. Vyetnam tilida umumiy mavjudlik holatini ifodalashda - “*mavjud bo‘lmoq*”, “*bor bo‘lmoq*” fe’lidan foydalaniladi. “**Có**” fe’lining gapdagi o‘rni quyidagi sxemaga muvofiq joylashadi.

	<i>Ega + có + To‘ldiruvchi</i> <i>Chủ ngữ + có + Bổ sung</i>
--	--

Ví dụ: Tôi có bản đồ - menda harita bor.

“**Có**” fe’li bilan gaplarning inkor shakli không - “yo‘q” inkorini *có* dan oldinga qo‘yish bilan yasaladi. M.:.

Tôi không có bản đồ - “Menda harita yo‘q” (yoki: “Menda harita mavjud emas”).

Gapning soʻroq shakli **“Có không?”**, yaʼni **“bormi.....yoʻqmi?”** maʼnosini beruvchi soʻzlarning birikishi natijasida hosil boʻlgan konstruksiya yordamida tuziladi. Bu oʻz oʻrnida feʼlga nisbatan umumiy soʻroqni yasaydi.

Vyetnam tilida feʼllar grammatik jihatdan soddaligi bilan ajralib turadi, lekin ularning maʼnolari koʻpincha kontekstga, yordamchi soʻzlarga va ohangga bogʻliq. Bu tilni oʻrganishda feʼllarning turlicha ishlatilishiga eʼtibor berish muhimdir.

Em có bán đồ không? -Senda harita bormi?
[Senda bormi harita yoʻqmi?]

Có, em có bán đồ. - *Bor. Menda harita bor.*

Vâng em có bán đồ. - *Ha, menda harita bor.*

Không, em không có bán đồ. - *Yoʻq, menda harita yoʻq.*

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyida berilgan gaplarni Oʻzbek tiliga tarjima qiling (Bàì 1: Dịch các câu sau sang Tiếng U-dơ-bêch):

1. Ta đi nhà _____.
2. Sinh viên đi _____.
3. Con voi và con chó đi _____.
4. Tôi đói bụng _____.
5. Ta nói chuyện _____.
6. Em bé nói “L” _____.

7. Ông nghe tôi _____.
8. Bà hỏi câu hỏi _____.
9. Sinh viên học giỏi _____.
10. Bán hàng có cái bảng và bản đồ _____.

2-mashq. Quyida berilgan gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling (Bài

2: Dịch các câu sau sang Tiếng Việt nam):

1. Bizda doska bor _____.
2. Buvi kiyim to'qidi _____.
3. Sotuvchida savol bor _____.
4. Do'stlar dam olishga bordi _____.
5. Hien och qoldi _____.
6. Bobo norozi bo'ldi _____.
7. Sotuvchida gullar bor _____.
8. Bolakay uxlayapti _____.

3-mashq. Bir-biringiz bilan qanday salomlashishingiz haqida Suhbat tuzing (Bài 3. Lập hoạt thoại về cách chào hỏi):

1. Bàn với cô giáo.
2. Bàn với bố mẹ.
3. Bàn với bạn thân của mình.
4. Bàn với Bà của bạn.
5. Bàn với một người bạn chưa biết họ tên.
6. Bàn với ông của bạn.

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Darsga oid orfografik qoidalarni o'zlashtiring va lug'atdan keltiring.
2. 2,3,4-mashqlarda unlilar birikmaydigan undoshlar qatorini aniqlang.
3. 8 mashqda berilgan so'zlarni o'zlashtiring va so'zlarni bugungi darsda berilgan fonetik qoidalardan foydalanib tahlil qiling.
4. Zamonaviy vyetnam tilida ohangning paydo bo'lishi va rivojlanish bosqichlariga oid maqolalar bilan tanishing.

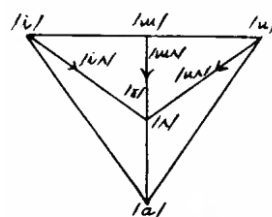
MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi diftonglar va /tʰ/(th); /c/(ch); /tʃ/(tr) bosh bo'g'inli undoshlari talaffuzi. Vyetnam tilida oddiy gap

Darsning maqsadi: ia; ua; ua ochiq bo'indagi diftonglar va ularning ifodalanishini nutqda qo'llash konikmasini shakllantirish. /tʰ/(th); /c/(ch); /tʃ/(tr) bosh bo'g'inli undoshlari talaffuzi va ularni farqlash ko'nikmalarini hosil qilish. Vyetnam tilida oddiy gap: ot kesimli gaplar; fe'l kesimli gaplar va sifat kesimli gaplar va ularning qo'llanishini o'rganish. Mavzu yuasidan amaliy mashqlar bajarish.

Tayanch so'z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar. Diftonglar; Câu đơn trong tiếng Việt; động từ; tính từ;

FONETIKA - NGỮ ÂM

1. **Diftonglar (Âm đôi):** Vyetnam tilidagi har uchchala diftonglar tushuvchi hisoblanadi, ya'ni, bosh unli aniq, navbatdagisi esa, zaif talaffuz qilinadi.

2. **Ochiq bo'indagi diftonglar (Nguyên âm đôi trong âm tiết mở):**

/iə/ (**ia**) ochiq bo'g'inda ikkinchi komponent /y/ (**o**) va /a/ (**a**) til o'rta qator unli tovushlari /ə/ kabi neytral talaffuz qilinadi.

/uə/ (**ua**)

3. **Bosh bo'g'inli undoshlar (Phụ âm chính):**

/tʰ/ (**th**) til oldi, sirg'aluvchi jarangsiz undosh tovushi. Bu tovushning talaffuzi xuddi /t/ undoshi talaffuziga o'xshash bo'lib, halqumning til orqasiga yaqin joyidan kuchli nafas bilan chiqadi. Bu holatda [t] aniq portlab chiqadi [h] esa, zaif sirg'alib talaffuz qilinadi.

/c/ (**ch**) til o'rta sirg'aluvchi jarangsiz undosh tovushi. Tilning o'rtasi qattiq tanglayga tegib, affrikata - portlovchi+sirg'aluvchi sifatlarni olib, yaxlit bitta tovush sifatida talaffuz qilinishidan hosil bo'ladi.

/t̚/ (**tr**) til oldi sirg'aluvchi, retrofleks undosh tovushi. Til uchi ko'tarilib, biroz egiladi, til o'rtasining old qismi alveola asoslariga tegadi, portlovchi + sirg'aluvchi sifatlarni olib talaffuz qilinadi. (10-rasmga qarang).

(10-rasm)

Eslatma! Hanoi va qator shimoliy Vyetnam provinsiyalar dialektlarida /t̚/ (**tr**) va /c/ (**ch**) tovushlarining talaffuzidagi farqlar deyarli sezilmaydi. Har ikkalasi ham /c/ kabi talaffuz qilinadi, ammo yozuvda keskin farqlanadi. Masalan: **chẻ** - sanchmoq; **trẻ** - yosh (navqiron) .

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyidagi so'zlarni o'qish va qayta yozishni mashq qiling
(Bài 1: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	ua	ùa	úa	ủa	ũa	ụa
th						
ch						
tr						
q						
n						
nh						
ng						
kh						

2-mashq. Quyidagi soʻzlarni oʻqish va qayta yozishni mashq qiling

(Bàì 2: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	ura	ùra	úra	úrà	urà	ũra
th						
ch						
tr						
n						
ng						
kh						

3-mashq. Oʻqishni mashq qiling *(Bàì 3: Thực hành tập đọc):*

cura	chura	dura	mura	thura	xura
cúra	chúra	dúra	đúra	húra	ngúra
bura	chura	lura	ngura	thura	vura
cúra	lúra	ngúra	núra	rúra	thúra
búra	chúra	giúra	núra	súra	rúra
cúra	dúra	lúra	ngúra	túra	vúra

4-mashq. Eshiting va “toʻgʻri” yoki “hato” belgilarini qoʻying *(Bàì 4:*

Nghe và đánh dấu “đúng” hoặc “sai”):

1. muôn	☐	muốn	☐
2. thich	☐	thích	☐
3. thương	☐	thường	☐
4. hoc	☐	học	☐

5. <i>ghet</i>	☐	<i>ghét</i>	☐
6. <i>đi</i>	☐	<i>đi</i>	☐
7. <i>ngghi</i>	☐	<i>ngghi</i>	☐
8. <i>hoi</i>	☐	<i>hỏi</i>	☐
9. <i>co</i>	☐	<i>có</i>	☐
10. <i>quen</i>	☐	<i>quyền</i>	☐

5-mashq. Bo'sh joylarni to'ldiring (Bài 5: Điền vào chỗ trống):

1. Ta ghét đi nhà _____ (uyga bormoq).
2. _____ đi học _____ (talaba).
3. Con voi và con chó _____ đi _____ (odatda).
4. Tôi _____ đói bụng _____ (yoqtirmaslik/nafratlanish).
5. Ta thích _____ (gaplashmoq).
6. _____ muốn nói "L" _____ (bolakay).
7. Ông thường _____ tôi _____ (eshitmoq).
8. Bà _____ câu hỏi _____ (so'ramoq).
9. Sinh viên _____ học giỏi _____ (xohlamog).
10. Bán hàng có _____ và bản đồ _____ (doska).

6-mashq. Quyidagi so'zlarni o'qing (Bài 6: Đọc những từ sau):

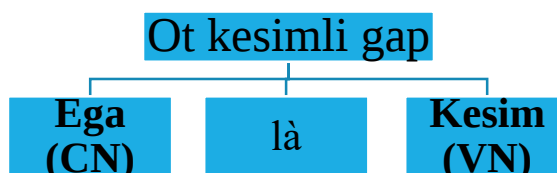
1. **bố** - ota (*dada o'zi haqida gapirganda: men, dadaga nisbatan gapirilganda: siz*)
2. **mẹ** - ona (*ona o'zi haqida gapirganda: men, onaga nisbatan gapirilganda: siz*)

3.	bố mẹ	-	ota-ona
4.	anh	-	aka (<i>aka o 'zi haqida gapirganda: men, akaga nisbatan gapirilganda: siz</i>)
5.	chị	-	opa (<i>opa o 'zi haqida gapirganda: men, opaga nisbatan gapirilganda: siz</i>)
6.	thầy	-	o'qituvchi (<i>erkak o 'qituvchi o 'zi haqida gapirganda: men, erkak o 'qituvchiga nisbatan: siz</i>)
7.	cô	-	o'qituvchi (<i>ayol o 'qituvchi o 'zi haqida gapirganda: men, aol o 'qituvchiga nisbatan: siz</i>)
8.	chợ	-	bozor
9.	ô tô	-	mashina
10.	uống	-	ichmoq
11.	chè (trắ)	-	choy
12.	mùa mưa	-	yomg'irli sezon
13.	sữa	-	sut
14.	lo	-	havotir olmoq
15.	vẽ tranh	-	rasm/portret chizmoq
16.	ghét	-	yoqtirmaslik; nafratlanish
17.	nhà	-	uy
18.	thích	-	yoqtirmoq
19.	muốn	-	xohlamoq
20.	thường	-	odatda

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

Vyetnam tilida predikativ kesim¹ - ot, fe'l yoki sifatdan tashkil topadi. Bunday holatda galar “ot kesimli”, “fe'l kesimli” yoki “sifat kesimli” gaplar deyiladi.

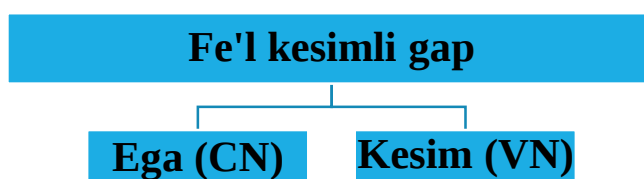
(1) Ot kesimli gaplar *là bog'lovchisi* bilan yasaladi:

Ví dụ: (A) *Tôi + là + sinh viên - men talabaman.*

Misol: *men là bog'lovchi talabaman*

(2) Fe'l kesimli gaplar *ega va kesim* dan tashkil topib, kesim hamisha qat'iy *fe'l* bo'ladi:

¹ "Predikativ" so'zi grammatikada "**kesim, xabar**" ma'nosini bildiradi va odatda **gapning xabar (predikat) qismida** ishlatiladigan so'z yoki so'z birikmalarini ifodalaydi.

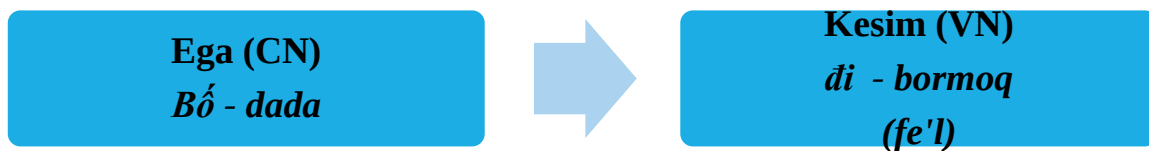
Umumiy ma'noda:

- Predikativ – gapda **xabar vazifasini** bajaruvchi so'z yoki ibora.
- **Misol:** *U shifokor.* ("shifokor" – predikativ, chunki u "u" egasiga nisbatan xabar vazifasida.)

O'zbek tilida:

- Ko'pincha "**xabar**" yoki "**kesim**" deb ataladi.
- **Misol:** *U yosh.* ("yosh" – predikativ/xabar.)
- Qisqasi, **predikativ** – gapda **nima, qanday, kim** ekanligini ko'rsatuvchi asosiy so'zdir.

Predikativ kesim (predikativ bo'lak) – gapda kesim vazifasida kelib, ega haqida nima demoqchi ekanligimizni, ya'ni egaga bog'langan holda uning holatini, sifatini, miqdorini va boshqalarni ifodalovchi so'z yoki so'z birikmasidir. Predikativ kesim asosan "**ega + predikativ kesim**" strukturasida keladi va ko'pincha **bog'lovchi** (bo'l-, ekan, emas, deb) yordamida egaga ulanadi.

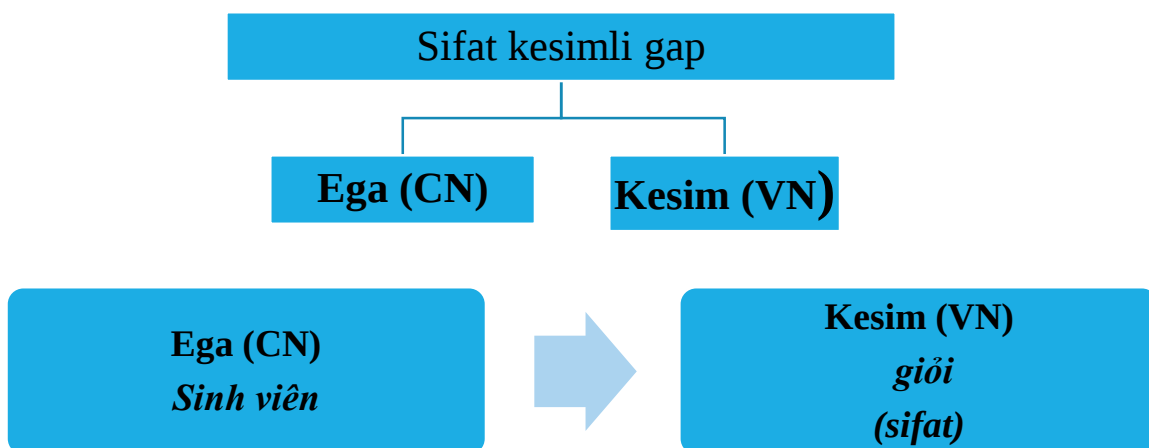

Ví dụ: *Bố đi - dadam ketdi.*

Misol: *Bố mẹ đi - ota-onam ketyapti.*

Bố mẹ đi chợ - ota-onam bozorga ketishadi.

(3) Sifat kesimli gaplar **ega va kesim** dan tashkil topib, kesim hamisha qat'iy **sifat** bo'ladi:

Ví dụ: (B) *Sinh viên giỏi - yaxshi (a'lochi) talaba;*

Misol: *Sinh viên học giỏi - a'lochi talaba*

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP

1-mashq. Berilgan so'zlar bilan gaplar tuzing (*Đặt câu với chữ cho sẵn*):

1. (em muốn...)

2. (em thích...)

3. (em thương...)

4. (em học...)

5. (em ghét...)

6. (em đi...)

7. (em nghĩ...)

8. (em hỏi...)

2-mashq. Gap tuzish mashqlarini bajaring (Tập đặt câu):

1. (ba)

2. (mẹ)

3. (bạn)

4. (chị)

5. (anh)

6. (chị)

5. ô (soyabon)

3-mashq. Tarjima qiling (*dịch bài đọc*). *Belgilangan soʻzlar ishtirokida savollar tuzing.*

Mening ismim Hoa, men Vyetnamda yashayman (**sống**). Mening oilamda (**gia đình tôi**) olti kishi bor: buvim, otam, onam, opam, akam va men.

Mening buvim juda mehribon (**tốt bụng**) va yaxshi. U bizga hikoyalar aytib (**kể cho**) beradi. Otam muhandis (**kỹ sư**), u juda koʻp ishlaydi. Onam maktabda ishlaydi (**làm việc**). Dars berishni yaxshi koʻradi. Opam universitetda oʻqiydi, Opam doim (**luôn**) menga yordam beradi. Akam maktabda oʻqiydi, u juda quvnoq va tirishqoq (**chăm chỉ**).

Mening oilam juda baxtli (**hạnh phúc**), chunki biz bir-birimizni qoʻllab-quvvatlaymiz (**ủng hộ**) va birga koʻp ishlar qilamiz. Men oilamni juda yaxshi koʻraman (**yêu**)!

ZARUR SOʻZ VA IBORALAR

eshitish uchun hikoya qilib bermoq - kể cho chúng tôi nghe

hikoya - câu chuyện

juda koʻp ishlamoq - làm việc rất nhiều

dars berishni yoqtirmoq - thích giảng dạy

yordamlashmoq - giúp đỡ

oʻzaro qoʻllab-quvvatlamoq - ủng hộ nhau

4-mash. Matnni oʻqing va tarjima qiling (*Đọc và dịch bài đọc*)

Tôi có người bạn thân tên là Hương. Hương là người Việt. Hương và tôi học trong một lớp. Hương rất giỏi tiếng Việt. Bà Hương dạy tiếng Việt cho Hương ở nhà. Hương thường giúp tôi sửa lỗi chính tả.

Chúng tôi đi học và về (qaytmoq) học chung với nhau.

NGŨ VỤNG (LUG‘AT):

<i>người bạn</i> - do‘st	<i>giúp</i> - yordam bermoq
<i>bạn thân</i> - yaqin do‘st	<i>sửa lỗi</i> - hatoni to‘g‘rilamoq
<i>trong</i> - -da, -ichida	<i>chính tả</i> - diktant
<i>dạy</i> - o‘qitmoq	<i>chúng tôi</i> - bizlar
<i>ở nhà</i> - uyda	<i>chung với nhau</i> - birga

5-mashq. “Suhbat”ni Vyetnam tiliga tarjima qiling. Og‘zaki suhbatga tayyorlaning

A: Salom do‘stim! Qalaysan?

B: Salom do‘stim! Yaxshiman, rahmat. O‘zing qandaysan?

A: Men ham yaxshi, tashakkur.

B: Ho ava uning oilasi qanday?

A: Juda mehribon va ochiq oila.

B: Qiziq! Otasi nima ish bilan shug‘ullanadi?

A: Otasi muhandis, zavodda ishlaydi. Onasi esa maktabda matematika o‘qituvchisi.

B: Ajoyib! Hoaning aka-ukalari bormi?

A: Akasi yo‘q, dostim va uning singlisi bor. Singlisi maktabda o‘qiydi.

B: Keyinroq ular haqida yana hikoya qilib berasan.

A: Albatta, hech qiyinmas!

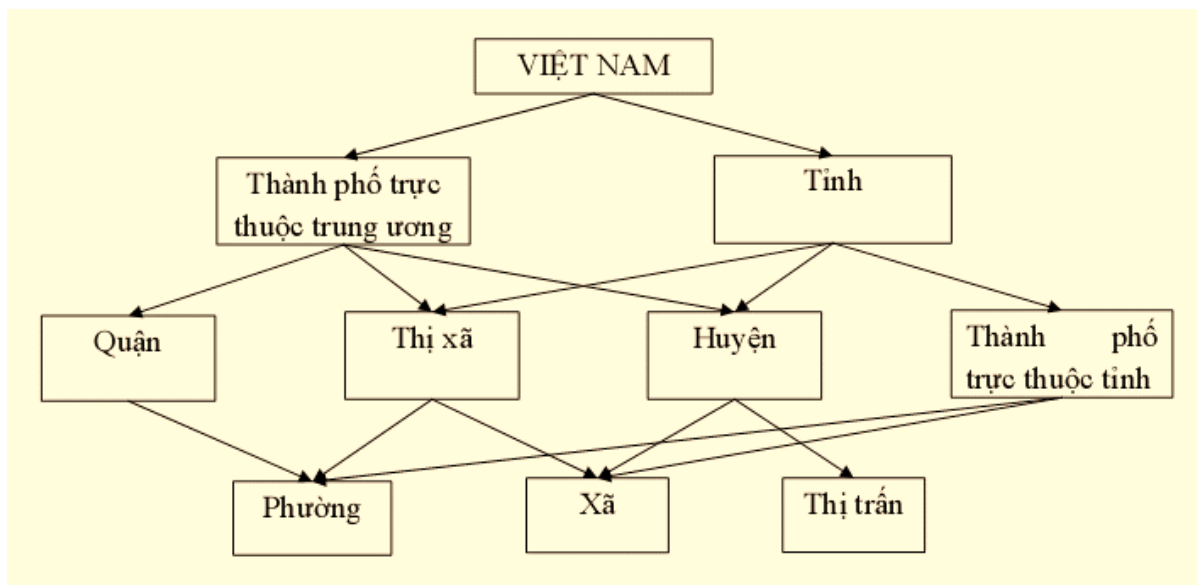
B: Xayr, ko‘rishguncha!

A: Xayr, salomat bo‘ling!

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Hanoi shevasi haqida ma'lumotlarni o'zlashtiring.
2. Markaziy va Janubiy shevalar hamda ularning Shimoliy shevadani faqatli toponlarini tushintiring.
3. Darsga oid so'zlardan krosvord tuzing.
4. "Mening do'stim" mavzusida matn tuzing (10 ta gapdan iborat). Kesim vazifasida kelgan so'zlarni tushintiring.

MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi / i / (i, y); / ʊ / (u, o) bo'g'in oxiri yarim unlilari va qisqa unlilar.

Vyetnam tilidagi darak va so'roq gaplarda ohang ifodalanishi

Darsning maqsadi: / i / (i, y); / ʊ / (u, o) bo'g'in oxiri yarim unlilari va qisqa unlilar ularning ifodalanishini nutqda qo'llash konikmasini shakllantirish. /ie/ (iê), /ɔy/ (ơ), /uo/ (uô) - bo'g'in oxiri yarim unlilari bilan yopiq bo'g'indagi diftonglar ifodalanishi va talaffuzi va ularni farqlash ko'nikmalarini hosil qilish. Vyetnam tilidagi darak va so'roq gaplarda ohang ifodalanishi o'zlashtirish. Hisob so'zlar va ularning qo'llanishini amlda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so'z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar; bo'g'in oxiri yarim unlilari; yopiq bo'g'indagi diftonglar; Câu đơn trong tiếng Việt; Câu hỏi trong tiếng Việt; đây; này; kia; đó.

NGŨ ÂM - FONETIKA

1. Bo'g'in oxiri yarim unlilari (Bán nguyên âm cuối âm tiết):

/ i / (i, y) Har ikkala tovush ham qisqa tovushlar hisoblanadi, biroq ularning cho'ziq talaffuz qilinishi o'zidan oldin keladigan unliga bog'liqdir. Bu tovushlar qisqa unlilarga qaraganda cho'ziq unlilardan keyin kelganda biroz qisqa talaffuz qilinadi. Quyida tovushlarning qisqa va cho'ziq talaffuz qilinishini taqqoslang:

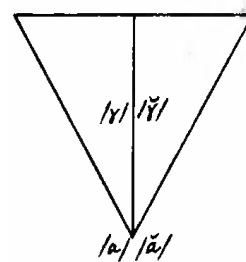
tai - tay	đao - đau
/ tai¹/ - / tăi¹/	/ tau¹/ - / tău¹/

2. Qisqa unlilari (Nguyên âm ngắn):

/ ă / (ă, a) Bu unli tovushlar talaffuzi /a/ (**a**) va
/ ỹ / (â) / ɔ / (ơ) cho'ziq unlilari talaffuziga

qaraganda sezilarli darjada qisqa talaffuz qilinadi.

Qiyoslang: **may - mai** **mãy - mới**
 /măi¹/ - /mai¹/ /mãy³/ - /mới³/

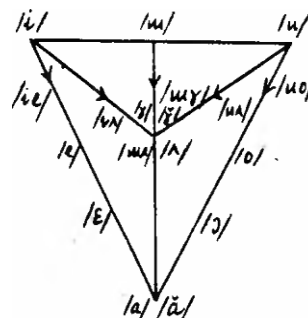

3. Yopiq bo‘g‘indagi diftonglar (Âm tiết đóng đôi)

(/ie/ (iê), /ɔy/ (ươ), /uo/ (uô)) bo‘g‘in oxiri yarim unlilari bilan - với bán nguyên âm cuối âm tiết -)

/ie/ (iê) Yopiq bo‘g‘inda ochiq bo‘g‘inga
/ɔy/ (ươ) qaraganda diftonglarning ikkinchi
/uo/ (uô) komponenti yopiqroq talaffuz qilinadi.

Qiyoslang: **miêu - mía** **lười - lữa** **muối - mùa**
 /mieu³/ - /mía³/ /lười²/ - /lữa²/ /muối³/ - /mùa³/

4. Bosh bo‘g‘inli undoshlar (Phụ âm chính):

/z/ (d, gi) Til oldi sirg‘aluvchi jarangli undosh tovushi. Tovush talaffuz qilinganda til qirrasi alveolalarga ko‘tariladi. Tilning old qismi qattiq tanglayga ko‘ratilib, havo qattiq tanglay va til oralig‘idan sirg‘alib chiqadi. (11-rasmga qarang).

(11-rasm).

/ʒ/ (r) Til oldi sirg‘aluvchi jarangli retroflek¹ tovush. Tovush talaffuz qilinganda til qirrasi yuqoriga yengil ko‘tarilib, biroz egilgan holda bo‘ladi. Tilning o‘rta qismi qattiq tanglayga ko‘ratilib, havo qattiq tanglay va til

(12-rasm).

¹ **Izoh:** Retrofleks - lingvistikada “tovush talaffuz qilinganda til uchini qattiq tanglay tomonga biroz egilishi”, - tushuniladi. A. Д. Швейцер, «Очерк современного английского языка в США», 1963 г.

oralig‘idan sirg‘alib chiqadi. (12-rasmga qarang).

/s/ (x) Til oldi sirg‘aluvchi jarangsiz retroflek tovush bo‘lib,
/ʃ/ (s) ikkala tovush ham talaffuz qilinganda jarangli-jarangsizlik borasida /z/ va /ʒ/ ga teng holda, faqat ovozning ishtirokisiz talaffuz qilinadi.

Eslatma: Hanoi shevasida /z/ va /ʒ/ hamda /s/ va /ʃ/ tovushlari huddi /z/ hamda /s/ tovushlari kabi talaffuz qilinadi. Yozuvda esa qat‘iy qoidada berilganiday ifodalanadi, aralashtirib yuborish mumkin emas.

gia (gia đình) - “oila”; **ra** - “chiqmoq”, “” **da** “teri”, **sa** - “tushmoq”; **xa** - “uzoq” so‘zlari kabi.

IMLO QOIDALARI - QUY TẮC CHÍNH TẢ

1. Bo‘g‘in oxirida keladigan /i/ yarimunli tovushi yozuvda “**i**” harfi bilan ifodalanadi. **Masalan:** *bùi, tôi, coi, gửi, tôi, tại;*

Istisno: /ă/ (**a**) va /ỹ/ (**â**) qisqa unli tovushlari o‘zining qarotidagi /i/ (**i,y**), /e/ (**ê**), /ɛ/ (**e**) kabi unlilaridan keyin qo‘llanilmaydi (*uchburchakka qarang*).

2. Bo‘g‘in oxirida keladigan /u/ (**u, o**) yarim unli tovushi yozuvda “**u**” harfi bilan ifodalanadi. **Masalan:** *chịu, kêu, hữu, hươu, gấu, đầu;*

Istisno: /ɛ/ (**e**) va cho‘ziq /a/ tovushlaridan keyin /u/ (**u, o**) yarim unlisi “o” harfi bilan ifodalanadi. **Masalan:** *đeo, tạo;*

Yodda tuting: /u/ (**u, o**) yarim unli tovushi o‘zining qarotidagi /u/ (u), /o/ (ô), /ɔ/ (o) kabi unlilaridan keyin qo‘llanilmaydi (*uchburchakka qarang*).

3. /ă/ qisqa unli tovushi yozuvda quyidagi ko‘rinishlarda ifodalanadi:

a) bo‘g‘in oxiri undosh harflaridan oldin “**ă**”;

b) grafika jihatidan o'xshash bo'lib yozuvda y, u harflari bilan ifodalanadigan /i/ (i, y) va /u/ (u, o) bo'g'in oxiri yarim unlilaridan avval "a";

Masalan: tay, bay, màu, tàu (*shu darsning fonetika bo'limiga qarang*).

Istisno: /ỹ/, /ă/ kabi qisqa unli tovushlar ochiq bo'g'inda uchramaydi.

5. **Diftonglar (Âm đôi):** /ie/ diftogi yozuvda boshbo'g'inli undoshlarsiz kelganda yopiq bo'g'inda "yê" qo'shharflari bilan ifodalanadi. **Masalan:** *yêu*.

GIỌNG ĐIỆU TRONG CÂU MỆNH LỆNH VÀ CÂU HỎI (Darak va so'roq gaplarda ohang (*tushishi va ko'tarilishi*))

Vietnam tilida (vyetnamcha) gaplarning ohangi (intonatsiyasi) asosan so'roq, darak, buyruq yoki hayrat kabi turli mazmunlarni ifodalashda muhim rol o'ynaydi. Ohangning o'zgarishi gapning ma'nosini butunlay o'zgartirishi mumkin. Bu tilda ohang asosan ovoz balandligining o'zgarishi (pitch) va urg'u (stress) orqali ifodalanadi.

1. Darak gaplarda ohang

Darak gaplarda ohang odatda tekis yoki pastga tushuvchan bo'ladi.

Misollar:

- **Tôi đi học.** (Men maktabga boraman.) – Oddiy darak gap, ohang tekis.
- **Hôm nay trời đẹp.** (Bugun ob-havo yaxshi.) – Ohang asta-sekin pastga tushadi.

2. So'roq gaplarda ohang

So'roq gaplarda ohang ko'tariluvchan bo'lib, oxirida balandlashishi mumkin.

a) *Ha/yo'q javob so'ralgan so'roqlar*

Bunday gaplarda ohang oxirida keskin ko'tariladi.

Misollar:

- **Bạn có khỏe không?** (Yaxshimisiz?) – *không* soʻzi oldida ohang koʻtariladi.
- **Anh ấy là giáo viên phải không?** (U oʻqituvchi, toʻgʻrimi?) – *phải không?* qismida ohang balandlashadi.

b) *Soʻroq soʻzli gaplar (kim, nima, qachon, ...)*

Bunday gaplarda ohang oxirida biroz pasayishi mumkin yoki tekis qoladi.

Misollar:

- **Bạn tên là gì?** (Ismingiz nima?) – *gì* soʻzida ohang pasayishi mumkin.
- **Tại sao bạn buồn?** (Nega xafa boʻldingiz?) – *tại sao* soʻziga urgʻu beriladi.

3. Ohang farqlari (taqqoslash)

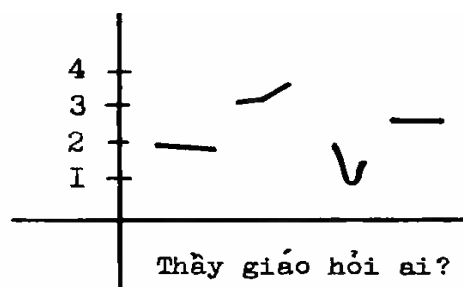
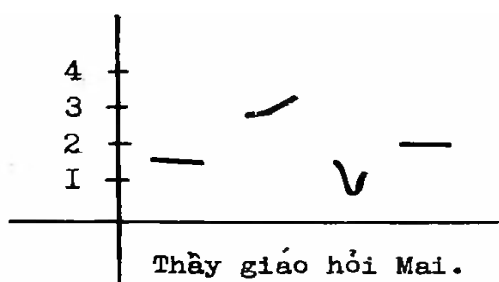
- **Darak:** *Em thích cà phê.* (Men kofe yoqtiraman.) – Ohang tekis.
- **Soʻroq:** *Em thích cà phê?* (Kofe yoqtirasizmi?) – Ohang oxirida koʻtariladi.

Demak, Vyetnam tilida boʻgʻin ohanglari leksik maʼnolarni farqlash va ifodalash uchun xizmat qilgan ekan. Shuning uchun ular koʻp holatlarda gapdagi umumiy ohangga taʼsir qila olmaydi. Biroq, darak hamda soʻroq gaplardagi soʻzlardagi harf ustiga qoʻyib boriladigan ohang belgilari xususiyatlari oʻzaro hamohang ekanligi aniqlanganligini kuzatish mumkin. Aksariyat hollarda soʻroq gaplarda ohang registri¹ darak gaplarga nisbatan balandroq ekanligini farqlash mumkin. Bunday hollarda bir gap ichidagi ohanglarning kontrasti (keskin ifodalanayotgan qarama-qarshilik) saqlanib qoladi. Qiyoslang:

(1)

(2)

¹ **Izoh:** Registr (lotincha: registrum — roʻyxat) — musiqa asbobi chiqara oladigan eng past va eng baland ovoz balandligi oʻrtasidagi masofadir. Oʻzbekiston milliy ensiklopediyasida “musiqa cholgʻu asbobi yoki xonanda diapazonining bir xil tembrga ega tovushlar guruhi” oʻlaroq taʼriflangan.

“O‘qituvchi Maidan so‘radi”.

“O‘qituvchi kimdan so‘radi”.

thầy giáo - o‘qituvchi; hỏi - so‘ramoq; Mai - (*ism.*) Mai

Yuqoridagi gaplarda har bir so‘zdagi harflar ustiga qo‘yilgan ohang belgilari bir xil bo‘lishiga qaramay, so‘roq gapda gap oxirida umumiy ohang biroz ko‘tarilishi kuzatiladi, ya’ni so‘roq intonatsiyasi oshadi. Ai - “kim?” so‘rog‘ining talaffuzida ohang balandlashib, gaplardagi ohang belgilari bir xil bo‘lishiga qaramay qarama-qarshilikni yuzaga keltiradi.

Vietnam tilida ohang tushunish uchun nutqni eshitish va talaffuzni mashq qilish muhim. So‘zlarning ohangi ma’noga kuchli ta’sir ko‘rsatadi, shuning uchun to‘g‘ri intonatsiyani o‘rganish muhimdir.

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Takrorlang - (Bài 1): a) Ôn tập:

	p
a	ap
ă	...
â	...
o	...
ô	...
ơ	...
u	...

o	a	oa
	e	...
	ai	...
	ay	...

o	at	oat
	ăt	...
	ach	...

o	an	oan
	ăn	...
	ang	...
	ăng	...
	anh	...

	p
e	...
ê	...
i	...
iê	...
ươ	...

u	ê	uê
	ơ	...

u	y
u	ya
u	yên

u	ân	uân
	ât	...

u	yê
u	ynh
u	ych

b) Nuqtalar o‘niga “ai” yoki “ay” bo‘g‘in oxiri qo‘sh unlilaridan mosini tanlab to‘ldiring (Điền vào: “ai” hoặc “ay”):

gà m.....

Tôi là máy b.....

m..... ảnh

T... để nghe bạn nói

2-mashq. Quyidagi so'zlarni o'qish va qayta yozishni mashq qiling (Bài 2: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

	ân	àn	ấn	ản	ẫ	ận
B						
C						
D						
ph						
gi						
kh						
L						
M						
n						

ng						
nh						
R						

3-mashq. O‘qishni mashq qilish (Bàì 3: Thực hành tập đọc):

	ui	ùi	úi	ủi	ũi	ụi
B	bui	bùi	búi	bủi	bũi	bụi
C	cui	cùi	cúi	củi	cũi	cụi
D	dui	đùi	đúi	đủi	đũi	đụi
M	mui	mùi	múi	mủi	mũi	mụi
N	nui	nùi	núi	nủi	nũi	nụi
ng	ngui	ngùi	ngúi	ngủi	ngũi	ngụi
R	rui	rùi	rúi	rủi	rũi	rụi

4-mashq. Quyidagi so‘zlarni o‘qing va qayta yozing (Bàì 4: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

chiu		hiu		riu		thiu
líu	níu	nhíu	ríu	tíu	xíu	
điù	điừ	trìu	xửu	xửu	chửu	

kêu	nêu	nghe	rêu	thêu	trêu
lếu	mếu	néu	tếu	sếu	vếu

5-mashq. Eshiting va “to‘g‘ri” yoki “hato” belgilarini qo‘ying (Bài 5: Nghe và đánh dấu “đúng” hoặc “sai”):

1. mui xe	☐	mùi xe	☐
2. ngọn núi	☐	ngọn nùì	☐
3. cái túi	☐	cái tùi	☐
4. mùi thúì	☐	múi thùi	☐
5. bàn ủì	☐	bạn ửì	☐
6. cái mữì	☐	cái mùì	☐
7. máy hút bụi	☐	máy hút búì	☐
8. lùì lại	☐	lùi lái	☐
9. thấp	☐	thập	☐
10. gầy	☐	gây	☐

6-mashq. O‘qing va gap tuzing (Bài 6: Thực hành tập đọc và đặt câu):

mui xe - kapot

ngọn núi - tog‘ cho‘qqisi

cái túi - sumka

mùi thúi - nohush hid

bàn ủi - dazmol qilmoq

cái mũi - burun

máy hút bụi - changyutgich

thấp - paskana; cao - novucha

7-mashq. Nuqtalar o‘rnini mos so‘zlar bilan to‘ldiring (Bài 7: Điền vào chỗ trống):

Ngữ vựng: *ba con cá - uchta baliq, ông bà - bobo buvi, con dê - echki, bố mẹ - ota-ona, chị cả - to‘ng‘ich opa, con bê - buzoqcha, đề thi - imtihon.*

1. _____ ở nhà.
2. Em có _____.
3. Đây là _____ của Chi.
4. _____ em đã già.

5. _____ là con bò nhỏ.
6. _____ thích ăn cỏ.
7. _____ không khó.

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. Loại từ chỉ danh từ (Hisob so‘zlar). Hisob so‘zlar narsa va buyumlarni harakterlab, sinflarga ajratadi. Vyetnam tilidagi hisob so‘zlar aksariyat son va ot so‘z turgumiga oid so‘z o‘rtasidagi so‘zlar bilan birga qo‘llanib, sonidan keyin kelayotgan ot(so‘zi) o‘zidan keyin kelayotgan otning miqdorini, hajm, uzunlik, og‘irlik, shakl kabi o‘lchovini ko‘rdatib, biror belgi-xususiyatlaridan kelib chiqib tasniflaydi. Odatda hisob so‘zlar vazifasida qo‘llaniluvchi so‘zlar asosan bir bo‘g‘inli so‘zlardir. Hisob so‘zlar asosiy otlarning semantik xususiyatlari va buyumlarning holatiga asosan tanlanadi. Tanlangan hisob so‘z o‘z o‘rnida matn mazmuniga bog‘liq bo‘lib, narsa-buyumning qay holatda tasvirlanishiga ko‘ra ifodalanadi. Agar hisob so‘zi o‘zi yolg‘iz kelsa, ma‘lum bir o‘ziga xos ma‘no anglatmasligi mumkin. Bu kabi so‘zlar odatda doimo o‘zidan keyin ot bilan birga kelishi zarur hisoblanadi. Matnda ma‘lum bir hisob so‘zi ot so‘zi bilan emas, yolg‘iz kelsa so‘zlovchining maqsadi tushunarsiz bo‘lib qolaveradi. Bu holat bir qator savollarni yuzaga kelishiga zamin yaratadi.

Hisob so‘zlar qo‘llanilishiga ko‘ra:

- Shaxs yoki narsa-hodisani ifodalash uchun ishlatiladigan hisob so‘zi: dona, tup, nafar, bosh, jon...;
- Butunning bir qismini ifodalash uchun qo‘llaniladigan hisob so‘zi: siqim, bo‘lak, qism, burda, parcha, tilim, chimdim, shingil, luqma, yutum, og‘iz...;
- To‘dalab, guruhlab ifodalash uchun: gala, guruh, to‘da, bog‘, dasta, to‘p, quchoq....;
- Juftlab hisoblash uchun ishlatiladigan hisob so‘zi: juft.

- Og'irlik o'lchovini hisoblash uchun: gramm, kilogram.....;
- Uzunlik va masofa o'lchovini hisoblash uchun ishlatiladigan hisob so'zlar: qadam, metr, qarich.....;
- Vaqt o'lchovini hisoblash uchun: kun, soat, daqiqa, soniya, oy, hafta, yil, asr
- Yosh hisobini hisoblash uchun: yosh, yashar, oylik, kunlik
- Pul qiymatini ifodalash uchun ishlatiladigan hisob so'zlar: tiyin, so'm ...;
- Harakat miqdorini ifodalovchi hisob so'zlar: marta, karra va boshqa turlarga bo'linadi.

Vyetnam tilida odatda ko'p qo'llaniladigan hisob so'zlardan bir nechta bilan tanishib chiqamiz.

cái - narsa; dona deb tarjima qilinib, mustaqil ma'noga ega emas.

con - (1) bola; (2) hayvonlarni ko'rsatishda qo'llaniladigan hisob so'z.

2. Đại từ chỉ định không gian, địa điểm (*Fazoga, makonga oid ko'rsatish olmoshlari*):

Vyetnam tilida ko'rsatish olmoshlarini fazoga, makonga oid ko'rsatish olmoshlari ham deyish mumkin. Chunki bu kabi ko'rsatish olmoshlari joyni ifodalovchi ot so'zlari bilan o'rin almashish xususiyatiga ham ega. Ular: **đây, này, kia, đó** ko'rsatish olmoshlaridir.

Đây / này - "bu" ko'rsatish olmoshi so'zlovchiga ham, tinglovchiga ham yaqin turgan shaxs, narsa yoki joyni ko'rsatish uchun qo'llaniladi. **Đây** - "bu" ko'rsatish olmoshi odatda gap boshida kelib, ko'rsatilayotgan shaxs yoki narsa haqida umumiy ma'lumot bayon etilayotganda qo'llaniladi. Misol:

Đây là sinh viên - bu talaba.

Ko'rsatilayotgan shaxs shunchaki (faqat) talaba ekanligi bayon etilyapti.

Này - "bu" ko'rsatish olmoshi ot so'zidan keyin kelib, fikrni ifodalash davomida ko'rsatilayotgan shaxs yoki narsaning biror belgi, xususiyati haqida ham ma'lumot bayon etiladi. Misol:

Sinh viên này tốt - Bu talaba yaxshi.

Sinh viên này học tốt - Bu talaba yaxshi o'qiydi.

Kia - u, ana u: so'zlovchiga ham, tinglovchiga ham uzoq turgan shaxs, narsa yoki joyni ko'rsatish uchun qo'llaniladi.

Đây / đó - u, ana u: so'zlovchiga uzoq, ammo tinglovchiga yaqin turgan shaxs, narsa yoki joyni ko'rsatish uchun qo'llaniladi.

ESLATMA: Ot kesimli gaplarda bu kabi ko'rsatish olmoshlari ega vazifasida keladi.

Đây là cái nhà - Bu uy.

Kia là cái ghế - U (ana u) stul.

Đây (đó) là trường học - u (ana u) maktab.

3. Câu hỏi trong tiếng Việt (*Vyetnam tilida so'roq gaplar*): Vyetnam tilida so'roq gaplar quyidagi turlari ajratiladi: 1) Maxsus so'roq gaplar; 2) Umumiy so'roq gaplar; 3) Tasdiq so'roq gaplar; 4) Muqobil (alternativ) so'roq gaplar.

3.1. Maxsus so'roq gaplar maxsus so'roq so'zlari yordamida yasalib, gapning aniq bir bo'lagiga nisbatan beriladi. Kim? - Ai?; Nima? - Cái gì? Còn gì? Quả gì?; Qachon? - Khi nào?; Bao giờ?; Qaerda? - Ở đâu?; Kimning? - Của ai? kabi so'roq so'zlar yoki so'zlar guruhi bilan boshlanadi. Maxsus so'roq gaplarda so'z tartibi umumiy so'roq gaplarnikiga o'xshaydi, faqat gapning boshida yoki oxirida maxsus so'roq so'zlar qo'yiladi. Maxsus so'roq gaplarga ma'no tomonidan zarur bo'lgan barcha gap bo'laklarini takrorlash bilan toliq javob beriladi. Vyetnam tilida ham o'zbek tilidagidek qaysi gap bo'lagiga savol

berilgan bo'lsa, o'sha gap bo'lagining o'zi bilan ham javob berish mumkin. Shaxs ma'nosini ifodalayotgan ega va to'ldiruvchiga nisbatan Ai? - "Kim?" so'rog'i bilan savol beriladi.

Cô giáo hỏi Aisha - O'qituvchi Aishadan so'radi.

Ai hỏi Aisha? - Kim Aishadan so'radi?

Tôi hỏi **cô giáo**. - Men o'qituvchidn so'radim.

Tôi hỏi **ai**? - Men kimdan so'radim.

Aisha là **sinh viên** - Aisha talaba.

Aisha là **ai**? - Aisha kim?

Ai là sinh viên? - Kim talaba?

Jonsiz narsalarga nisbatan ***Cái gì?*** - "Nima?", hayvonlarga nisbatan ***Con gì?*** - "nima (hayvon)"; mevalarga nisbatan ***Quả gì?*** - "Nima (meva)"; so'rog'lari bilan savol beriladi.

Đây là **cái gì?** - Bu **nima (narsa)?**

Đây là **cái bút** - Bu **(narsa) ruchka.**

Đây là **con gì?** - Bu **nima hayvon?**

Đây là **con bò** - Bu **hayvon sigir.**

Đây là **quả gì?** - Bu **nima meva?**

Đây là **quả táo** - Bu **meva olma.**

**GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR -
BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP**

1-mashq. Bo'sh joylarni mos hisob so'zlar bilan to'ldiring va gap tuzing (*Điền vào chỗ trống và đặt câu*):

1. _____ chó (kuchuk)

2. _____ nhà (uy)

3. _____ gà (tovuq)

3. _____ áo sơ mi
(ko'ylak)

4. _____ bút chì

(qalam)

5. _____ nón (Non

shapka)

6. _____ kéo (qaychi)

7. _____ sư tử (sher)

2-mashq Quyidagilarni o‘qing va gap tuzishni mashq qiling (Tập đọc và đặt câu lại những chữ sau đây):

cái bao

trái táo

cơn bão

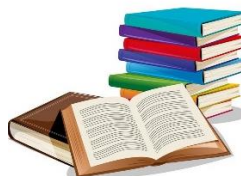
người bạn

tám bản đồ

con dao

quyển sách

một đứa con

ba chậu hoa

1 bông hoa

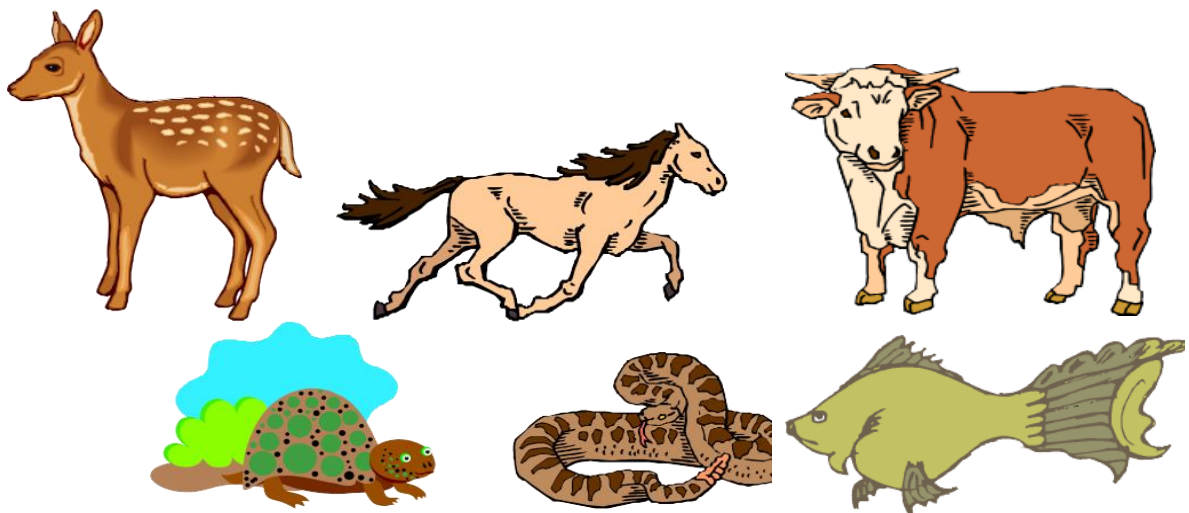
3-mashq. Gaplarni tarjima qiling va hisob so‘zlarni tushuntiring
(3. Dịch câu và sử dụng các từ ngữ chỉ loại):

1. Đây là **cái** gì? _____
2. **Con** chó này **sủa** nhiều quá. _____
3. Chị có **mấy quyển** sách truyện? _____
4. Đây là **đứa** con trai của ông ấy. _____
5. Đức là **người** bạn thân của em. _____
6. Mẹ em mua một **chậu** hoa. _____

Ngữ vựng - So‘zlar:

sủa - hurmoq; *nhiều quá* - juda ko‘p; *Chị* - opa; Siz; Men; *mấy* - nechta;
sách - kitob; *truyện* - hikoya; *con trai* - o‘g‘il farzand; *bạn thân* - yaqin o‘rtoq

4-mashq. Gap tuzishni mashq qiling (4. Tập đặt câu):
Viết một câu với mỗi con vật. Bắt đầu câu bằng Em thấy một.
Namuna: Em thấy một con rùa.

1. Em thấy một con rùa.

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

Ngữ vựng - Soʻzlar:

con ngựa - ot; **con rắn** - ilon; **con nai** - kiyik

5-mashq: Quyida berilgan gaplarni Oʻzbek tiliga tarjima qiling
(5. Dịch các câu sau sang Tiếng U-dơ-bếch):

1. Đây là cái bao.
2. Kia là con dao.
3. Quyền sách này của tôi.
4. Trái táo ngon (mazali).
5. Tôi có bốn đứa con.
6. Người bạn thân anh ấy là người tốt.

6-mashq. Quyida berilgan gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling
(6. Dịch các câu sau sang Việt Nam):

1. Sizda nechta kitob bor? _____
2. Bu Vyetnam haritasi. _____
3. U oʻqituvchi. _____

4. Ana u uy. _____
5. Bu kiyik. Ana u sigir va buzoqcha. _____
6. Sigir o‘t yeyishni yoqtiradi. _____
7. Bu talaba o‘qishni yoqtirmaydi. _____
8. Bu yerda uchta gultuvakda gul bor. _____

7-mashq. Savollarga javob bering (7. Hãy trã lời cãc cãu hỏi):

1. Hãy trã lời cãc cãu hỏi _____
2. Ông và bà nói cái gì? _____
3. Ai có nhiều quyền sách? _____
4. Người bạn anh ấy là ai? _____
5. Cái nón của ai? _____
6. Anh có mấy đứa con trai? _____
7. Ai có ở nhà? _____
8. Cái gì tốt? _____
9. Ai đã già? _____
10. Đây là quả gì? _____

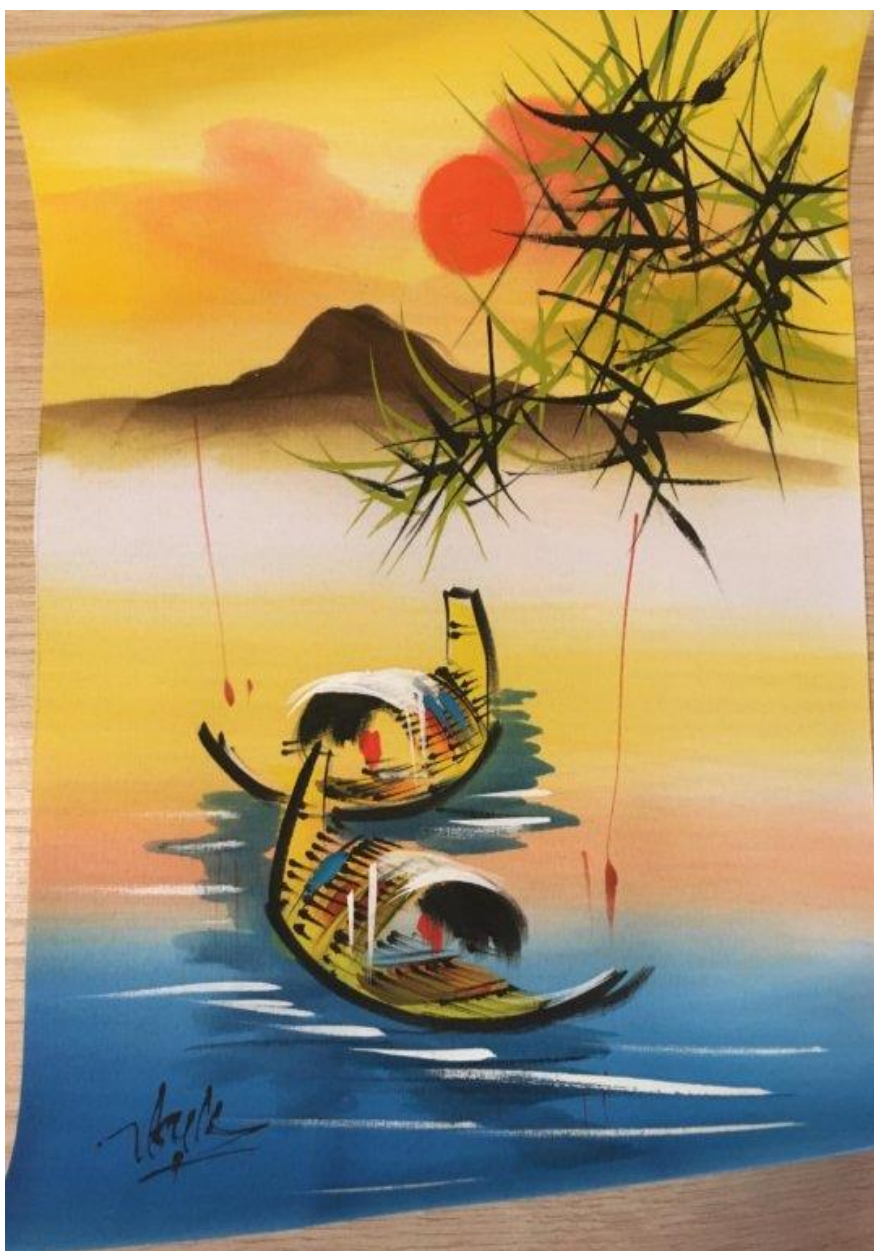
8-mashq. “Men ko‘ryapman”dan boshlab gaplar tuzishni mashq qililing (Tập đặt câu với các thú vật sau đây, bắt đầu bằng “Em thấy....”):

1. _____
2. _____
3. _____

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Vyetnam tilida eng ko'p qo'llaniladigan hisob soz'lari haqida ma'lumotlar bazasini tayyorlang.
2. Vyetnam tilida necha xil so'roq turi mavjud?
3. Vyetnam tilida ko'rsatish olmoshlari haqida so'zlab bering.

MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi (u, ô) lablangan va lablarning ishtiroki faol bo'lmagan tovushlar. Hay/hoặc ning ifodalanishi

Darsning maqsadi: (u, ô) lablangan unlilar va lablarning ishtiroki faol bo'lmagan tovushlar va ularning ifodalanishini nutqda qo'llash konikmasini shakllantirish; /k/ tovushining yozuvda (q (qu)) harfi bilan ifodalanishi hamda /ia/ (ia), /ie/ (iê) diftonglari talaffuzida lablar faol ishtirok etishi, yozuvda “ya”, “yê” qo'sh harflari bilan boshlanishini tushintirish. Vyetnam tilidagi cây và quả hisob so'zlarining qo'llanishi va ahamiyatini tushintirish. Vyetnam tilida so'roq gaplar va ularning yasalishi haqida ma'lumotlarga ega bo'lish va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish.

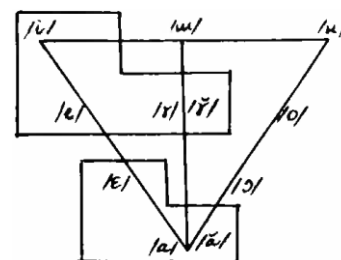
Tayanch so'z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar; Loại từ tiếng việt: cây; quả; fe'lga nisbatan aniqllovchi; hay /hoặc.

NGŨ ÂM - FONETIKA

1. Lablangan unlilari (Nguyên âm môi):

Labning holati (ishtiroki)ga ko'ra unlilar 2 ga bo'linadi: lablangan unlilar (u, ô) va lablanmagan unlilar (i, e, ê a, ă, â, o, ư). Lablangan unlilar talaffuz qilingan vaqtda lablar faol ishtirok etadi: lab cho'chchayib, oldinga chiqadi, dumaloq shakl oladi, tilning orqa qismi tepa yumshoq tanglayga ko'tariladi. Lablarning ishtiroki boshbo'g'inli undosh tovushlarni talaffuz qilishni boshlaganimizda boshlanadi va bo'g'in hosil qiluvchi unli tovushning talaffuzi boshlangan vaqtda tugaydi. Transkripsiyada bo'g'in boshida lablarning ishtirokini ifodalashda /^o/ belgsidan foydalaniladi.

“u”, “ô” tovushlari talaffuz qilinganda og'izning ochiqlik yoki yopiqlik darajasi navbatdagi bo'g'in hosil qiluvchi unli tovushga bog'liqdir. Bo'g'in hosil qiluvchi yopiq unli /i/, /e/, /ɤ/, /ɤ̃/ kabi tovushlar oldidan “u”lashgan

tovush yuzaga kelib, yozuvda “u” harfi orqali ifodalanadi. *nguy, thuê, thuở, khuây...*

Bo‘g‘in hosil qiluvchi ochiq unli / *ε*/, /*a*/, / *â* / kabi unli tovushlar oldidan “o”lashgan tovush eshitiladi va yozuvda “o” harfi orqali ifodalanadi: *khỏe, khoa, hoặc, ngàoáy....*

Bosh bo‘g‘inli /*k*/ (qu) tovushi ishirokidagi so‘zlarda istisno ravishda “u”lashish holati yuzaga keladi: *queo, qua, quăn, quý, quê, quơ, quận....*

2. Lablarning ishtiroki faol bo‘lmagan tovushlar (Âm thanh không có sự tham gia tích cực của môi)

(1) /*b*/ (***b***), /*f*/ (***ph***), /*v*/ (***v***), /*m*/ (***m***) kabi bosh bo‘g‘inli lab undoshlari hamda /*n*/ (***n***) undoshi, /*ɣ*/ (***g, gh***), /*ʒ*/ (***r***), va /*z*/ yozuvda “***gi***” bilan boshlangan bo‘g‘inlarda lablar faol ishtirok etmaydi;

(2) /*u*/, /*o*/, /*ʊ̯*/ til orqa bo‘g‘in hosil qiluvchi unlilari va /*ʊ̯*/ (*ư*) til o‘rta undoshi ishtirokidagi bo‘g‘inlarda lablar faol ishtirok etmaydi;

IMLO QOIDALARI - QUY TẮC CHÍNH TẢ

1. Bo‘g‘in /*k*/ bosh bo‘g‘inli undosh tovushi bilan boshlanganda lablar faol ishtirok etishi kuzatilsa /*k*/ tovushi yozuvda (***q (qu)***) harfi bilan ifodalanadi.

2. Bo‘g‘in boshida /*ia*/ (***ia***), /*iê*/ (***iê***) diftonglari talaffuzida lablar faol ishtirok etishi kuzatilsa yozuvda “***ya***”, “***yê***” qo‘sh harflari bilan boshlanadi. Misol: *khuya, quyền.....* ; Bo‘g‘in hosil qiluvchi /*i*/ unlisi esa, yozuvda “***y***” harfi bilan ifodalanadi: ***truy, nguy.....***;

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyidagi harf va so‘zlarni to‘g‘ri o‘qing (Bài 1: Đọc đúng các chữ cái, tiếng sau):

	âu	êu	êu	iu	oe	ue	uy	ây	uơ
Kh	khâu	khêu	khêu	khiu	khoe	khue	khuy	khây	khươ
K	-	kêu	kêu	kiu	-	-	-	-	-
H	hâu	hêu	hêu	hiu	hoe	hue	huy	-	huơ
T	tâu	-	-	tiu	toe	tue	tuy	-	tuơ
Th	thâu	thêu	thêu	thiu	thoe	thue	thuy	-	thuơ
Nh	nhâu	nhêu	nhêu	nhiu	nhoe	nhue	nhuy	-	nhuơ
Ng	ngâu	-	-	ngiu	ngoe	ngue	nguy	ngây	ngươ

2-mashq. Quyidagi so‘zlarni o‘qing va qayta yozing (Bài 2. Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

lom khom

hom hem

com cốp

trông nom

hóm

khóm

móm

ngóm

nhóm

tóm

còm	chòm	dòm	hòm	ròm	vòm
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
chỏm	vỏm	mỏm	ngỏm	tỏm	mỗm
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

3-mashq. Quyidagi bo‘g‘inlarni o‘qing va qayta yozing
(Bài 3: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

âng	ằg	ắg	ẳg	ậg	ẫg
eng		éng		ẻng	
ong	òg	óng	ởg	ọng	õg
bâng	dâng	lâng	nâng	tâng	đắg
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
tằg	vằg	ngằg	hẳg	kẻg	xẻg
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
xà beng		leng keng		lẻng phẻng	
_____		_____		_____	
cong	đong	long	mong	song	trong
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
còg	dòg	lòg	phỏg	trỏg	vỏg
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
bỏg	chỏg	mỏg	nỏg	phỏg	sỏg

_____	_____	_____	_____	_____	_____
bổng	đổng	hổng	lổng	mổng	phổng
_____	_____	_____	_____	_____	_____
bọng	cọng	đọng	họng	ngọng	vọng
_____	_____	_____	_____	_____	_____
cổng	chổng	dổng	thổng	vổng	
_____	_____	_____	_____	_____	_____

4-mashq. Quyidagi bo‘g‘inlarni o‘qing va qayta yozing (Bài 4: Tập đọc và viết lại những chữ sau đây):

dâng lên (taklif qilmoq)	tâng lâu (qavat)	song song (parallel)	chong chóng (parrak, pirpirak)
_____	_____	_____	_____
vòng tròn (doira, yumaloq)	lưng còng (bukri)	bị phổng (yonib ketgan, kuygan)	tấm lòng (yurak, qalb)
_____	_____	_____	_____
nói ngọng (duduqlanib gapirish)		cái võng (gamak)	
_____		_____	

5-mashq. O‘qing va savollarga javob bering (Bàì 5: Thực hànà tập đợc và trắ lờì cắ cầu hợì):

1. Hòm qua Ali đỉ sớ thú.
2. Anh ấy thắy mợt con voi to.
3. Cắc bạn Ali đỉ xem cá sắu.
4. Chặ Hoa thắy nhiều con rắn.
5. Ali thắch con gắu Panda.
6. Chặ Hoa có con gắu Panda nhồì bông ở nhằ.
7. Nhiều trể em thắch xem gắu Panda.

1. Hòm qua Ali đỉ đầu?
2. Trong sớ thú có nhiều đợng vậ không?
3. Ali thắch con gặ?
4. Ai có con gắu Panda nhồì bông ở nhằ?
5. Tặ sắo nhiều trể em thắch xem gắu Panda?

Ngữ vựng (*Lug‘at*):

hòm qua	<i>kecha</i>	rắn	<i>ilon</i>
sớ thú	<i>hayvonot bog‘i</i>	gắu	<i>ayiq</i>
thắy	<i>ko‘rmoq</i>	nhồì bông	<i>yumshoq o‘yinchoq</i>
to	<i>katta</i>	nhỏ	<i>kichkina</i>
cá sắu	<i>timsoh</i>	trể em	<i>bolalar</i>
nhiều	<i>ko‘p</i>	ít	<i>kam</i>
đầu?	<i>qayer?</i>	đợng vậ	<i>jonivor; hayvon</i>

6-mashq. Matnni o‘qing va mavzuga doir GLOSSARYni o‘zlashtiring.

Vietnam hayvonot bog‘i – bu tabiatni muhofaza qilish va noyob turlarni saqlashga qaratilgan ajoyib joy. Bu yerda Vietnamning tropik o‘rmonlarida yashovchi turli hayvonlar, jumladan, yo‘qolib ketish arafasida turgan turlar ham mavjud.

T/R	Hayvonot bog‘ida ko‘rish mumkin bo‘lgan hayvonlar:	Các loài động vật có thể nhìn thấy ở sở thú:
1	Yo‘lbars – Vietnam o‘rmonlarining yirtqichi.	Hổ là loài động vật ăn thịt ở các khu rừng Việt Nam.
2	Fil – katta hajmli, aqlli hayvon.	Voi là loài động vật lớn và thông minh.
3	Panda – oq-qora rangli, bambuk bilan oziqlanadi.	Gấu trúc có màu đen và trắng và ăn tre.
4	Timsoh – suvda yashovchi yirtqich.	Cá sấu là loài động vật ăn thịt sống dưới nước.
5	Tovus – chiroyli patlari bilan mashhur.	Chim công nổi tiếng vì có bộ lông đẹp.
6	Maymun – ayyor va harakatchan hayvon.	Khỉ là loài động vật khôn ngoan và nhanh nhẹn.
7	Tabiatni muhofaza qilish – hayvonlar va o‘simliklarni himoya qilish.	Bảo tồn thiên nhiên - bảo vệ động vật và thực vật.
8	Noyob turlar – kam uchraydigan hayvon yoki o‘simliklar.	Các loài quý hiếm là những loài động vật hoặc thực vật hiếm khi được tìm thấy.
9	Tropik o‘rmon – issiq va nam iqlimdagi zich o‘rmon.	Rừng nhiệt đới là khu rừng rậm rạp trong vùng khí hậu nóng ẩm.
10	Yirtqich – ov qilib oziqlanuvchi hayvon.	Động vật ăn thịt là động vật ăn con mồi.
11	Yo‘qolib ketish arafasida – soni juda kamayib, nobud bo‘lish xavfi ostida.	Trên bờ vực tuyệt chủng - số lượng của chúng đã giảm đáng kể và đang có nguy cơ tuyệt chủng.
12	Vietnam hayvonot bog‘i sayohatchilar uchun qiziqarli va o‘quv joy hisoblanadi!	Vườn thú Việt Nam là nơi thú vị và bổ ích cho du khách !

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. Loại từ chỉ danh từ (Hisob so‘zlar). Vyetnam tilida o‘simlik, daraxt uzuchoq shakldagi narsalarni ko‘rsatishda **cây** - “*daraxt*”; “*o‘simlik*” hisob so‘zidan foydalaniladi. Misol:

cây táo - *olma (daraxti)*

cây lúa - *guruch (sholi)*

cây chuối - *banan (daraxti)*

“**Quả**” - meva yoki yumaloq shaklidagi ob’ektlarning alohida birliklariga nisbatan qo‘llaniladigan so‘z.

cây táo có quả táo - “*olma draaxtida olma (mevasi) bor*”

(chiếc) lá - *barg*

thân cây - *tana*

vỏ cây - *postloq*

rễ cây - *tomir*

cành cây - *shoh*

cành con, nhánh con - *novda*

2. Vyetnam tilida ***fe’lga nisbatan aniqlovchi*** gapda fe’ldan avval ham keyin ham kelishi mumkin. Shuningdek, fe’lga nisbatan aniqlovchi bir bo‘g‘inli sifatdan iborat bo‘lsa, odatda fe’ldan keyin keladi. Misol:

Mẹ nói rõ - “*Onam aniq aytdi*”

Tôi không hiểu rõ - *Men aniq tushinmadim (yoki: Men Unchalik tushinmadim)*

3. Kesimga nisbatan maxsus savol qo'yish: Sifat bilan ifodalanadigan fe'lga tegishli bo'lgan aniqlovchiga *Như thế nào?* yoki *Thế nào?* - "Qanday?" so'rog'i yordamida savol qo'yiladi. Misol:

Thân cây này cao - Bu daraxtning tanasi baland.

Thân cây này như thế nào? - Bu daraxtning tanasi qanday?

Ali học giỏi - Ali yaxshi o'qiydi.

Ali học thế nào? - Ali qanday o'qiydi?

4. *Vyetnam tilida "hay" va "hoặc" so'zlarining qo'llanishi*

"Hay" va **"hoặc"** so'zlari vyetnam tilidan o'zbek tiliga tarjima qilinganda "yoki", - degan ma'noni bildiradi, lekin ularning ishlatilishi farqlar mavjud.

1. "Hay" - asosan savollarda ishlatiladi.

Hay odatda alternativ (tanlov so'roq gap) savol tuzishda qo'llaniladi. Tanlov so'roq gap ko'rsatilayotgan ikkita narsadan birini tanlash taklifini beradi va **hay (là)** - **"yoki"** bog'lovchisi yordamida ifodalanadi. Tanlov so'roq odatda **gapning har qanday qismiga** nisbatan berilishi mumkin. **"A yoki B?"** degan savol shaklida keladi. **Misollar:**

- **Bạn muốn cà phê hay trà?** (*Siz kofe yoki choy xohlaysizmi?*)
- **Anh ấy đến hay không?** (*U keladimi yoki yo'q?*)
- **Ali trẻ hay (là) Chị Hoa trẻ?** *Ali yohmi yoki Hoa opa?*
- **Cái nhà này mới hay là cũ?** - *Bu uy eskimi yoki yangimi?*

2. "Hoặc" - "yoki", - deb tarjima qilinib, gapda taklif yoki tanlovni bildiradi. "A yoki B" degan oddiy shaklda ishlatiladi.

Misollar:

- Bạn có thể chọn **màu đỏ hoặc** màu xanh. (*Siz qizil yoki ko'k rangni tanlashingiz mumkin.*)
- Tôi muốn **ăn phở hoặc** bánh mì. (*Men pho yoki banh mi yemoqchiman.*)

Farqi:

- Agar savol beryapsiz, "**hay**" ishlating.
- Agar oddiy gapda aytmoqchi bo'lsangiz, "**hoặc**" ishlating.

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP:

1-mashq. Bo'sh joylarni to'ldiring (1. Điền vào chỗ trống):

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: **là, có, quần, người, dép**

1. Bạn Aisha _____ áo đẹp.
2. Cô Hoa mặc _____ màu đỏ.
3. Ali không thích mang _____.
4. Anh em _____ họa sĩ.
5. Chú Bảo là _____ khỏe mạnh.

2-mashq. Bo'sh joylarni tegishli ko'rsatuvchi olmosh bilan to'ldiring (Điền đại từ chỉ định thích hợp vào chỗ trống):

1. _____ là quyển sách của thầy Hai. (Đây / này)
2. _____ là trường tôi. (Đó / Đấy / đây)
3. _____ là trạm xe buýt. (Kia / này)

4. Đến _____ ngồi mát hơn. (Kia / này)
5. Em về _____ mấy ngày? (Đây / này)
6. Ở _____ ai cũng nhớ em. (Đây / này)
7. Cái áo đẹp thật! Chị mua _____ đi! (Đó / đây)
8. Tôi không muốn nói đến việc _____. (Đây / ấy / này)
9. Anh _____ là bạn chị à? (Kia / này)
10. Anh đang ăn gì _____? (Đó / Đây / đây)

3-mashq. O‘qing va tarjima qiling (Đọc và dịch):

1. Đây là một cây táo. _____
2. Có những quả táo trên cây táo. _____
3. Đây là một chiếc lá. _____
4. Đây là một chiếc lá. _____
5. Đây là thân cây. _____
6. Con gấu này nhỏ. _____
7. Trong sở thú có rắn và cá sấu. _____
8. Trẻ em ở đâu? _____
9. Đây là trường của tôi. _____
10. Trạm xe buýt ở đâu? _____

4-mashq. Matnni o‘qing va tarjima qiling (Đọc và dịch văn bản):

Con mèo của Em

Con mèo của em tên là Mosh. Mosh có **lông** màu vàng. Mosh có mũi rất **thính** và **tham ăn**. Mosh thích chơi banh. Mosh chơi cả ngày không **biết mệt**. Em cho Mosh ăn. Mosh **thương** em. Mosh **luôn** đi theo em.

Ngữ vựng - Lug‘at

con mèo	<i>mushuk</i>	chơi banh	<i>koptok o‘ynamoq</i>
tên	<i>ism; nom</i>	cả ngày	<i>kuni bilan</i>
lông	<i>yung; mo‘yna</i>	biết	<i>bilmoq</i>
màu	<i>rang</i>	mệt	<i>charchamoq</i>
vàng	<i>sariq</i>	thương	<i>yoqtirmoq</i>
mũi	<i>burun; tumshug‘</i>	luôn	<i>har doim</i>
mũi thính	<i>sezgir</i>	đi theo	<i>izidan yurmoq</i>
tham ăn	<i>ochko‘z</i>		

6-mashq. Savollarga javob bering (Trả lời câu hỏi):

1. Con mèo Mosh có lông màu gì?

2. Mũi của mèo Mosh có thính không?

3. Mosh thích chơi cái gì?

4. Ai cho Mosh ăn?

5. Mosh chơi cả ngày có biết mệt không?

7-mashq. “SUHBAT”ni tartiblang va tarjima qiling.

HÖI THOAI: “SIZ MUSHUK BOQASIZMI?”

A: Tên (**ism; nom**) của họ là gì? _____

B: Có, tôi nuôi (**boqmoq**) hai con mèo. Tôi yêu chúng rất nhiều.

A: Tên dễ thương (**yoqimtoy, yoqimli**) quá! Họ bao nhiêu tuổi (necha yosh)? _____

B: Mirmir 3 tuổi và Sariq 1 tuổi. _____

A: Bạn có nuôi mèo không? _____

B: Một là Mirmir, kia là Sariq. _____

A: Họ thích trò chơi (**o‘yin**) gì? _____

B: Có, chúng thích chơi với bóng (**koptok**) và dây (**arqon**)

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. “Một chuyến đi đến sở thú” mavzusida suhbat tayyorlang.
2. Maxsus so‘roq haqida ma’lumotlar bazasini tayyorlang.
3. Do‘stingiz bilan “**Hay (là)**” - “**yoki**” bog‘lovchisi yordamida gaplar tuzib savol-javob amaliyotini bajaring.

“VYETNAMNING POYTAXTI HANOI”

MAVZUSIDA MA'LUMOTLARNI O'RGANING

Vyetnamning poytaxti **Hanoi** hisoblanadi. Hanoi shimoliy Vyetnamda joylashgan bo‘lib, mamlakatning siyosiy, madaniy va iqtisodiy markazlaridan biri sanaladi. Shahar o‘zining boy tarixi, an‘analari va go‘zal tabiati bilan mashhur.

Hanoi haqida qisqacha ma’lumot:

- **Aholisi:** 8 milliondan ortiq (2023-yil ma’lumotlariga ko‘ra).

- **Maydoni:** 3,359 km².

- **Tarixi:** Hanoi 1000 yildan ortiq tarixga ega bo'lib, 1010-yilda **Thang Long** („Uchayotgan Ajdaho“) nomi bilan poytaxt sifatida asos solingan.

- **Mashhur joylari:**

- **Ho Chi Minh maydoni** – Vyetnamning yetakchisi Ho Chi Minh nomi bilan atalgan.

- **Van Mieu** – Vyetnamning birinchi universiteti bo'lgan konfutsiy ibodatxonasi.

- **Hoan Kiem ko'li** – Hanoi ramzlaridan biri.

- **Eski Shahar** – tor ko'chalar, an'anaviy do'konlar va fransuz me'morchiligi bilan mashhur.

- **Iqlimi:** Subtropik iqlim – yozi issiq va nam, qishi nisbatan salqin.

Hanoi, shuningdek, Vyetnam urushi davridagi tarixiy voqealar bilan ham bog'liq. Shahar zamonaviy infratuzilma va an'anaviy madaniyatni uyg'unlashtirgan holda rivojlanmoqda.

MAVZU: *Vyetnam tili alifbosidagi bo‘g‘in oxiri undoshlari; m; p; t; k yopiq bo‘g‘indagi diftonglar va ularning imlo qoidalari. Vyetnam tilida sonlar*

Darsning maqsadi va ularning ifodalanishini nutqda qo‘llash konikmasini shakllantirish; /p/; /t/; /k/ yopiq bo‘g‘indagi diftonglar va ularning imlo qoidalari tushintirish. *Con, người, tờ, bộ, ngôi, tòa* hisob so‘zlari (davomi)ning qo‘llanishi; Vyetnam tilida sonlar va ularning yasalishi haqida ma‘lumotlarga ega bo‘lish va amaliyotda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so‘z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar; bo‘g‘in oxiri undoshlari; yopiq bo‘g‘indagi diftonglar; *Loại từ tiếng việt: con, người, tờ, bộ, ngôi, tòa; Số từ trong tiếng việt. “Làm gì?” so‘rog‘i.*

NGŨ ÂM - FONETIKA

1. Bo‘g‘in oxiri undoshlari (Phụ âm cuối âm tiết):

/m/ (m), /n/ (n) Bu bo‘g‘in oxiri jarangli undosh tovushlarning talaffuzi o‘zbek tilidagi /m/(m) va /n/ (n) tovushlarining talaffuzidan farq qilmaydi.

/p/ (p), /t/ (t), Bu bo‘g‘in oxiri jarangsiz undosh tovushlari (/k/ (c, ch) /k/ (c, ch) haqida navbatdagi darsda ma‘lumot beriladi) portlovchi tovush hisoblansada, talaffuz jarayonida, o‘zbek tilidan farqli ravishda, til qirrasida “portlash”, “sirg‘alish” kuzatilmaydi. Solishtiring:

Tog‘ (núi)

tốt (yaxshi)

2. Yopiq bo‘g‘indagi diftonglar (Âm tiết đóng đôi) Yopiq bo‘g‘inda digtonglar ochiq bo‘g‘indagiga nisbatan qisqaroq talaffuz qilinadi. /p/ , /t/ va /k/ kabi bo‘g‘in oxiri jarangsiz undoshlari bilan kelgan bo‘g‘inlarda yana ham qisqaroq talaffuz qilinadi. Misol: tia-tiêm-tiếp; mua, muốn, mượt;

3. Ohang (Thanh điệu): Bo‘g‘in oxiri jarangsiz undosh tovushlari /p/ (p), /t/ (t) va /k/ (c, ch) bo‘g‘inlarda aksariyat “chiquvchi” va “keskin portlovchi” ohanglar kuzatilishi mumkin.

IMLO QOIDALARI - QUY TẮC CHÍNH TẢ

Bo‘g‘in hosil qiluvchi qisqa “ă” unli tovushi yopiq bo‘g‘inlarda bo‘g‘in oxiri undosh tovushlari bilan kelganda yozuvda “ă” harfi bilan ifodalanadi.

Misol: cắm, tắm, ắn, xoắn, hoặc....

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Quyidagi harf va so‘zlarni to‘g‘ri o‘qing (*Bài 1: Đọc đúng các chữ cái, tiếng sau*):

ă	ằ	ắ	ẳ	ặ	ẫ
bắ	cắ	chắ	hắ	tắ	nắ
bằ	dằ	cằ	hằ	nằ	rằ
cắ	đắ	khắ	lắ	mắ	tắ
thằ	ằ	dằ			

2-mashq. Quyidagilarni o‘qing va gap tuzishni mashq qiling
(Bàì 2: Tập đọc và đặt câu lại những chữ sau đây):

chăm chỉ
tirishqoq

năm mới
yangi yil

cây tăm
tish cho ‘pi

tắm rửa
cho ‘milmoq

cái cằm
iyak

nằm ngủ
uxlamoq

một dặm
1 milya

Sai một ly,
đi... một dặm

trăm sóc
g‘amxo‘rlik qilmoq

ăn cơm
ovqatlanmoq

gạo trắng
Oq guruch

mặt trăng
Oy

rửa mặt
yuzni yuvmoq

3-mashq. O‘qing va tarjima qiling (3. Đọc và dịch)

1. Đây là mẹ con. _____
2. Mẹ chăm sóc em bé. _____
3. Họ ăn cơm ở nhà hàng. _____
4. Tôi rửa mặt và ăn sáng. _____
5. Mặt trăng rất đẹp. _____
6. Em ấy không ăn gạo trắng. _____
7. Em bé nằm ngủ. _____
8. Cái cằm cô ấy đẹp. _____
9. Bố mẹ giúp ăn cơm con. _____
10. Cô ấy chăm chỉ học. _____

4-mashq. O‘qing va tarjima qiling (4 . Đọc và dịch)

1. Bola yuzini yuvdi. _____
2. Men yangi yilini yoqtiraman. _____
3. Uning sariq ko‘ylagi chiroyli. _____
4. Ota-onam g‘amxo‘rlik qiladi. _____
5. Uning burni va iyagi chiroyli. _____
6. Ayiq kuni bilan yurdi va charchadi. _____
7. Buvida tish cho‘pi bor. _____
8. Bolakay cho‘milishni yoqtiradi. _____
9. Bu changyutgich katta. _____
10. Mushugim juda sezkir.

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. Con, người, tờ, bộ, ngôi, tòa hisob so‘zlari (davomi):

Hisob so‘zlar narsa va buyumlarni harakterlab, sinflarga ajratishi haqida avvalgi darslarimizda qisqacha ma’lumotlar berildi. Bu darsimizda ayrim hisob so‘zlarning hususiyatlari haqida o‘rganamiz.

Vyetnam tilidagi hisob so‘zlar asl hisob so‘zlari va tub ma’noga ega bo‘lgan hisob so‘zi vazifasini bajaruvchi hisob so‘zlarga ajratiladi. Shuningdek, bir hisob so‘zining bir necha ot so‘zlari bilan qo‘llanishi mumkin va bu o‘z o‘rnida hisob so‘zidan keyin kelayotgan so‘z ma’nosiga ta’sir etishi mumkin. Albatta bu hamma hisob so‘zlariga tegishli ta’rif emas.

Con tub ma'nosi "bola" degan ma'noni anglatadi. Bu so'z ham mustaqil so'z ham hisob so'zi vazifasida qo'llaniladi. Hisob so'z sifatida jonivorarni, xususan, barcha turdagi hayvon, chumchuqlar, baliqlarni ko'rsatuvchi hisob so'zidir. Misol:

con bò - "sigir"; **con chó** - "kuchuk"; **con mèo** - "mushuk"; **con sư tử** - "sher"; **con cá** "baliq"; **con chim** - "qush"; **con trâu** - "ho'kiz".....

Eslatma: Con hisob so'zi ayrim jonsiz, qo'l bilan harakatlantirish mumkin bo'lgan narsalarni ko'rsatishda ham qo'llaniladi. Misol:

con dao - "pichoq"; **con thuyền** - "qayiq"; **con mắt** - "ko'z" (ko'zning bir donasiga nisbatan)....

Người - "**odam**" deb tarjima qilinib, insonlarni, kasb egalarini ko'rsatishda qo'llaniladi. Misol:

người bạn - "o'rtoq"; **người học sinh** - "o'quvchi"...

Tờ hisob so'zi varoq, hujjat, gazeta, qog'oz ko'rinishidagi narsalarni ko'rsatishda qo'llaniladi. Misol:

tờ giấy - qog'oz (A4 qog'oz va shunga o'xshash); **tờ báo** - "gazeta";

Bộ - "komplekt", "to'plam", davlat idoralarini hamda filmlarni ko'rsatishda qo'llaniladi. Misol:

bộ bàn ghế - "mebellar to'plami"; bộ phim - "kino film"; Bộ ngoại giao - "Tashqi ishlari vazirligi"....

Ngôi, tòa - uy va yirik qurilish inshoatlari uchun qo'llaniladigan hisob so'z. Misol:

Ngôi nhà "uy", "hovli uy", tòa nhà - "bino".

2. Số đếm tiếng Việt từ 0 – 10

Vietnam tilida sonlar (số đếm) o‘ziga xos xususiyatlarga ega bo‘lib, ular tizimi turlicha qoidalarga asoslangan. Vyetnam tili 10 lik sanoq tizimidan foydalanadi, ya’ni sonlar 1 dan 10 gacha asosiy so‘zlarga ega, keyin esa ularning kombinatsiyalari orqali kattaroq sonlar hosil qilinadi. Vetnam raqamlarini, ayniqsa 0 dan 10 gacha raqamlarni o‘rganish juda muhimdir. Chunki aynan 0 dan 10 gacha bo‘lgan sonlar - keyingi katta raqamlar to‘g‘ri o‘rganishimiz uchun asos bo‘ladi.

Quyidagi jadvalda Vetnam tilida 0 dan 10 gacha raqamlarni o‘qishni o‘rganishimiz mumkin.

Số đếm	Tiếng Việt	Tiếng Uzbek	Ví dụ
0	không	nol	
1	một	bir	<u>một</u> quả táo (bir dona olma)
2	hai	ikki	<u>hai</u> chiếc hộp (ikkita quti)
3	ba	uch	<u>ba</u> chiếc ô (uchta soyabon)
4	bốn	to‘rt	<u>bốn</u> cái túi (to‘rtta sumka)
5	năm	besht	<u>năm</u> thỏi son (beshta lab bo‘yog‘i)
6	sáu	olti	<u>sáu</u> con voi (oltita fil)
7	bảy	yeti	<u>bảy</u> cái bát (yettita piyola)
8	tám	sakkiz	<u>tám</u> cái bút (sakkizta ruchka)

9	chín	to‘qqiz	chín quả cam (to‘qqizta apelsin)
10	mười	o‘n	mười ngón tay (o‘nta barmoq)

O‘nlikdan keyingi sonlar:

Mười + số hàng đơn vị
mười + birlik

11 Mười Một	20 Hai mươi
12 Mười Hai	30 Ba mươi
13 Mười Ba	33 Ba mươi ba
14 Mười Bốn	42 Bốn mươi hai

Eslatma! Ikki xonalik sonlarda bir qator fonetik o‘zgarishlar sodir bo‘ladi. Masalan:

15 raqamiga kelganda “besh” sonini “năm” deb emas, balki “lăm” deb talaffuz qilinadi. “Năm” so‘zini o‘zbek tiliga tarjima qilinganda “yil” ma‘noni anglatadi. Mười năm - deb aytilganda “o‘n besh yil”, - degan ma‘noni ifodalaydi.

Shuningdek, 20 (ygirma) sonidan 29 (ygirma to‘qqiz)gacha bo‘lgan sonlarda ham bir qator fonetik o‘zgarishlar sodir bo‘ladi. Ular:

- (1) 20 (ygirma) soni 2 (ikki) va 10 (o‘nlik)dan tashkil topishini yuqorida o‘rgandik. Birinchi fonetik omótzgarish 20 dan yuqoqi o‘nliklarda ya‘ni 99 gacha bo‘gan sonlar tarkibidagi o‘nliklarning barchasida “mười” so‘zidagi “*tushuchi ohang*” → *mười* “*yengil ohang*”ga o‘zgaradi.

hai mươi emas → hai mươi 20 → hai mươi; 30 → ba mươi

92 → chín mươi; 99 → chín mươi chín

- (2) “một” - “bir” soni “keskin kuchli portlovchi” ohangda talaffuz qilinadi. 20 (yigirma) sondan keyin keladigan barcha 21, 31, 41, 51 va undan yuqori sonlarda ohang “chiquvchi ohang”ga y’ni “môt” ga o’zgaradi: 20 - “hai mươi môt”; 30 - “ba mươi môt”; 40 - “bốn mươi môt”.
- (3) 24 soni va undan yuqori 34, 44, 5494 sonlaridagi “to’rt” “bôn”dan “tư”ga o’zgaradi: 24 - “hai mươi tư”; 34 - “ba mươi tư”; 44 - “bốn mươi tư”; 55 - “năm mươi tư”; 94 - “chín mươi tư”.
- (4) 25, 35, 45,95 sonlari tarkibidagi “năm” → “lăm” yoki “nhăm”ga o’zgaradi: 25 - “hai mươi lăm” (nhăm); 35 - “ba mươi lăm” (nhăm).; 95 - “chín mươi lăm” (nhăm).

Birinchi o’nlikdagi birlik son+ mươi+ Birinchi o’nlikdagi birlik son

hai mươi môt - 21

hai mươi hai - 22

hai mươi ba - 23

hai mươi tư (bôn) - 24

hai mươi lăm (nhăm) - 25

hai mươi sáu - 26

Vetnam tarixi ikkita raqam tizimini qayd etadi: biri sof vetnamcha so'zlardan, ikkinchisi esa Xitoy-Vetnamcha so'zlardan foydalanadi. Zamonaviy Vyetnam tilida sof vetnamcha so‘zlar matematikada ham, kundalik hayotda ham qo‘llaniladi, Xitoy-Vetnam so‘zlari asosan maxsus kontekstlarda paydo bo‘ladi va sof vetnamcha so‘zlar yetarli bo‘lmaganda ko‘pincha millionlab yoki undan ko‘p sonlarni sanashda qo‘llaniladi.

Son tilshunoslikda — mustaqil so‘z turkumlaridan biri; predmetning miqdorini, sanoq jihatdan tartibini bildiruvchi so‘zlar guruhi. Son ham sifat va

ravish kabi belgi tasavvurini bildiradi va shu jihatdan o'sha turkumlarga yaqin turadi. Sifat predmetning belgisini, ravish harakatning belgisini, Son esa predmetning miqdori, sanog'i va tartibiga kura belgisini bildiradi. Sonlar otlar bilan birga qo'llanib, bir necha predmetlarning yig'indisini, aniq miqdorini (beshta kitob) yoki noanik, miqdorini (o'ntacha bola) ifodalaydi. Son harflar bilan ifodalanadi (bir, o'n, ellik) yoki arab va rim raqamlari bilan (3, 5, 10, V, IX, XX) ko'rsatiladi.

Sonlar ma'no xususiyatiga ko'ra, 2 asosiy turga bo'linadi: miqdor sonlar va tartib sonlar. Miqdor Sonlar predmetning miqdori, sanog'iga ko'ra belgisini ko'rsatadi

Vyetnam tilida miqdor sonlar¹ bevosita sanalayotgan otlar oldidan joylashadi. Hisob so'zlar mavjud bo'lgan holatlarda esa, hisob so'zlar oldidan joylashadi. Ya'ni:

Son+hisob so'zi+ot

Misol: **hai người** - "ikkita odam"; **sáu sinh viên** - "oltita talaba"; **ba quyển sách** - "uchta kitob"; **bốn con khỉ** - "to'rta maymun"....

Eslatma! Hisob so'zlar miqdor sonlar bilan birikkanda ilgari aytib o'tilgan ob'ektlar, shaxslar va boshqalarni almashtirish uchun mustaqil ravishda qo'llanishi ham mumkin. Masalan: Bạn mua ba quyển sách: hai quyển tiếng Việt và một quyển tiếng Anh. - "Do'stim uchta kitob sotib oldi: ikkita Vyetnam tili va bitta ingliz tili".

3. Miqdor sonlarga nisbatan maxsus so'roq (savol) qo'yish:

Vietnam tilida miqdor sonlarga nisbatan maxsus so'roq quyidagilardir:

1. **"Bao nhiêu?"** – "Necha?" (umumiy miqdor yoki son haqida so'rash)
 - o "Bạn có bao nhiêu quyển sách?" – "Sizda necha kitob bor?"

¹ O'zbek tilida miqdor sonlar 6 turga bo'linadi: sanoq son, dona son, chama son, jamlovchi son, taqsim son va kasr son. O'zbek tili grammatikasi, 1j.; T., 1975; Hozirgi o'zbek adabiy tili, 1-qism, T., 1980. Abduvahob Madvaliyev. [https://uz.wikipedia.org/wiki/Son_\(tilshunoslik\)](https://uz.wikipedia.org/wiki/Son_(tilshunoslik)).

2. **“Mấy?”** – **“Necha?”**(kichik sonlar, odatda 10 dan kam bo‘lganda)
 - **“Nhà bạn có mấy người?”** – **“Uyingizda necha kishi bor?”**
3. **“Bao lâu?”** – **“Qancha vaqt?”** (vaqt miqdori haqida)
 - **“Bạn học tiếng Việt bao lâu rồi?”** – **“Siz vyetnam tilini qancha vaqt o‘qigansiz?”**
4. **“Bao xa?”** – **“Qancha masofa?”** (masofa haqida)
 - **“Từ đây đến Hà Nội bao xa?”** – **“Bu yerdan Hanoygacha qancha masofa?”**
5. **“Bao nhiêu tuổi?”** – **“Necha yosh?”**(yosh so‘rash)
 - **“Em bao nhiêu tuổi?”** – **“Sen necha yoshdasan?”**

Eslatma:

- **“Bao nhiêu”** – ko‘proq aniq sonlar uchun ishlatiladi.
- **“Mấy”** – faqat 1-10 oralig‘idagi taxminiy sonlar uchun ishlatiladi.

Misol: **Cháu mấy tuổi** - **“Yoshing nechchida?”**. (So‘zlovchi suhbatdoshining yoshi 10 yoshga yetmaganligini ko‘rib, fahmlab turib savol beryapti).

Cháu bao nhiêu tuổi - **“Yoshingiz nechchida?”**. (So‘zlovchi suhbatdoshining yoshi 10 yoshdan yuqori ekanligini aniq bilib fahmlab turib savol beryapti).

Yoki: - **Anh mua mấy quyển sách?** - **“Siz nechta kitob sotib oldingiz?”**

- **Tôi mua bốn quyển sách.** - **“Men to‘rtta kitob sotib oldim”.**

- **Chị đọc bao nhiêu quyển sách?** - **“Siz nechta kitob o‘qidingiz?”**

- **Tôi đọc mười lăm quyển sách.** - **“Men 15 ta kitob o‘qidim.”**

Eslatma!

Agar savol **bao nhiêu** so‘zi bilan hisob so‘zli otga nisbatan qo‘yilsa, bu holda hisob so‘zi tushirilib qoldiriladi.

Chị có bao nhiêu túi - “Sizda nechta sumka bor?”.

Va aksincha **mấy** bilan savol berilganda, hisob so‘zi albatta qo‘llaniladi.

Chỉ có mấy **cái** túi? - “Sizda nechta (necha **dona**) sumka bor?”.

4. Vyetnam tilida fe‘l kesimga nisbatan “làm gì?” - “nima qilmoq?/ nima qilyapti?” so‘rog‘i bilan amalga oshiriladi.

"Làm gì?" so‘roq gap “nima qilyapsiz?” yoki “nima qilmoqchisiz?”, - degan ma‘noni anglatadi. Bu so‘zma-so‘z “làm” (qilmoq) va “gì” (nima) so‘zlarining birikmasidan hosil bo‘lgan.

○ Oddiy so‘roq sifatida:

- “Bạn đang làm gì?” – “Siz nima qilyapsiz?”
Javob: “Tôi đang học bài.” – “Men dars qilyapman.”
- “Tôi nay bạn định làm gì?” – “Bugun kechqurun nima qilmoqchisiz?”
Javob: “Tôi định đi xem phim.” – “Men kinoga bormoqchiman.”

○ Hayrat yoki norozilik bildirishda:

- “Làm gì kêu to thế?” – “Nima qilyapsiz, shuncha shovqat qilib?”
- “Anh làm gì vậy?” – “Nima qilyapsiz (ajablanarli harakat)?”

○ Takroriy so‘roq shakllari:

- “Làm gì mà vội thế?” – “Nima qilyapsiz, shuncha shoshilyapsiz?”
- “Làm gì mà buồn vậy?” – “Nima qilyapsiz, shuncha xafa bo‘lib?”

○ “Làm gì”ning boshqa variantlari:

- “Đang làm cái gì đấy?” – “Hozir nima qilyapsiz?” (informal)
- “Định làm gì tiếp theo?” – “Keyin nima qilmoqchisiz?”

- **Eslatma:** “Làm gì” so‘z birikmasi kontekstga qarab **neytral** so‘roq yoki **hayrat/tashvish** ifodalashi mumkin. Nutqda ohang muhim rol o‘ynaydi.
- Misol:
 - “**Em làm gì thế? Dừng lại ngay!**” – “Nima qilyapsan? Darhol to‘xta!” (qattiq ohang)
 - “**Chiều nay làm gì?**” – “Kechqurun nima qilamiz?” (soddashtiruvchi)
- Vyetnam tilida so‘roqlar ko‘pincha “**gì**” (**nima**), “**ai**” (**kim**) so‘zlar yordamida hosil qilinadi. “Làm gì” esa faqat **harakatga taalluqli** so‘roqdir.

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP

1-mashq. Bo‘sh joylarni to‘ldiring (Điền vào chỗ trống):

- 1) Chị ấy có _____ nhà? Chị ấy có 2 _____ nhà.
- 2) Bà bán _____ áo sơ mi? Bà bán 11 áo sơ mi?
- 3) Bố mẹ có _____ con? Bố mẹ có ba con.
- 4) Bạn có _____ cái bút? Bạn có 6 cái bút.
- 5) Tôi có hai _____ bạn.
- 6) _____ táo kia có quả.
- 7) Mẹ có _____ báo . _____ báo đó mới.
- 8) Bố mua năm _____ cảm. Một _____ to, _____ quả nhỏ.
- 9) _____ nhà này _____ . _____ nhà kia mới.
- 10) _____ phim đó hay. Chúng ta đi xem phim nhé.

2-mashq. Quyida berilgan sonlarni vyetnamcha o‘qing (*Đọc các số sau bằng tiếng Việt*):

3, 23, 26, 65, 68, 19, 9, 11, 81 91, 64, 75, 96, 12, 30, 41, 18, 25, 99, 36, 54, 46, 16, 44, 51, 67, 14, 100, 35, 20, 73, 22, 31, 15, 55, 90, 70, 85, 17.

3-mashq. O‘qing va tarjima qiling (*Đọc và dịch*)

1. Cửa hàng bánh mì (*non do ‘kon*) này có bánh mì _____.
2. Nhà ông nội (*bobo*) có con chó lớn _____.
3. Đôi giày (*yopabzal*) này to quá _____.
4. Em thích con búp bê nhỏ này _____.
5. Anh Khụng gầy **như** (*huddi; -dek*) que tăm _____.
6. Em thích **mặc** (*kiymoq*) quần có túi _____.
7. Con gấu sống **trên** (*ustida*) ngọn núi cao _____.
8. Bố **mời** (*taklif qilmoq*) **bác sĩ** (*shifokor*) vào nhà. _____.
9. Xin **cởi** (*yechmoq*) giày khi vào nhà _____.

4-mashq. Yod oling va qayta yozing (*Học thuộc lòng và viết lại*):

tháng Một	_____	_____
tháng Hai	_____	_____
tháng Ba	_____	_____
tháng Tư	_____	_____
tháng Năm	_____	_____
tháng Sáu	_____	_____
tháng Bảy	_____	_____
tháng Tám	_____	_____

tháng Chín	_____	_____
tháng Mười	_____	_____
tháng Mười Một	_____	_____
tháng Mười Hai	_____	_____

5-mashq. O‘qish, gapirish va tarjima qilishni mashq qilish (Thực hành đọc, nói và dịch):

I. Hội thoại cách nói ngày tháng năm

1. **Mỹ Hoa** mới sang Việt Nam, muốn biết một số ngày lễ, tết của Việt Nam, **Mỹ Hoa** hỏi **Cô Liên Hoảng**, **Cô Liên Hoảng** trả lời:

Nhân dân Việt Nam sử dụng cách tính ngày tháng theo dương lịch và âm lịch. Một số lễ hội được tổ chức theo âm lịch, thường là mùa xuân.

Ví dụ: Hội Lim được tổ chức vào ngày 13 tháng Giêng âm lịch. Hội Gióng ngày 9 tháng Tư.

Còn ngày tết lớn nhất của Việt Nam là Tết Nguyên Đán, thường vào tháng Giêng hoặc tháng Hai dương lịch.

2. Hỏi ngày sinh nhật

Ba-kho-đi-r: Sắp đến ngày sinh nhật của mình rồi.

Golib: Ngày nào?

Ba-kho-đi-r: Mồng năm tháng mười hai.

Golib: Thế thì cậu sinh trước mình hai mươi một ngày. Mình sinh ngày hai mươi sáu nhưng tháng thì khác.

Ba-kho-đi-r: Cậu sinh tháng nào?

Golib: Tháng chín .

3. Hỏi về ngày, tháng, năm

Kha- đi - cha: *Cô Hoa* ơi! Ngày thứ nhất của tháng gọi là ngày mùng một hay mùng một?

Cô Hoa Gọi mùng một hay mùng một đều được.

Kha- đi - cha: Thế tháng thứ mười hai gọi là gì?

Cô Hoa Gọi là tháng mười hai hoặc là tháng Chạp.

Kha- đi - cha: Khi nào thì gọi là tháng Chạp hử chị?

Cô Hoa: Khi nói tháng âm lịch thì người ta nói tháng Chạp.

Ngữ vựng - *Lug‘at*

một số bir necha; bir nechta

ngày lễ bayram kunlari

nhân dân xalq

sử dụng foydalanmoq

cách tính hisoblash usuli

dương lịch quyosh taqvimi

âm lịch oy taqvimi

tổ chức nishonlamoq **ngày sinh nhật** tug‘ilgan kun

mùa xuân bahor

Tết Nguyên Đán Tet Nguyen Dan (*Yangi yil*)

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. “Một ngày của mình” mavzusida suhbat tayyorlang.
2. Vyetnam tilida sonlar va ularning yasalishiga oid bilim va ko'nikmalarni mustahkamlang.
3. Vyetnam milliy bayramlari haqida ma'lumotlar bazasini hosil qiling.
4. “HALONG” haqida bilarmidingiz?

Halong shahri (vietnamcha: **Thành phố Hạ Long**) — Vyetnamning shimoli-sharqidagi **Quang Ninh provinsiyasining** markazi bo'lib, **Tonkin ko'rfazi** sohilida joylashgan. Shahar o'zining ajoyib tabiati va **Halong ko'rfazi** (UNESCONing Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan) bilan mashhur. *Asosiy ma'lumotlar:*

- **Aholisi:** ~300 ming kishi (2023-yil ma'lumotlari).
- **Iqlimi:** Subtropik musson iqlimi – yozi issiq va nam, qishi salqin.
- **Iqtisodiyoti:** Ko'mir qazib olish, turizm, port faoliyati (Halong porti muhim transport markazi).

Diyorining diqqatga sazovor joylari:

1. **Halong ko'rfazi** – Minglab karst tog'lari¹ va g'orlari bilan mashhur.
2. **Bai Tho tog'i** – Shahardan Halong ko'rfazining panoramali manzaralarini ko'rish mumkin.

¹ **Karst tog'i** — bu yer yuzasida suvning ta'siri (asosan, yog'ingarchilik suvlari va erigan suvlar) natijasida karbonatli jinslar (ohaktosh, dolomit, gips) ning erishi va yemirilishi oqibatida hosil bo'lgan relyef shakllaridan iborat tog'li hudud. Mashhur karst tog'lari va hududlar:

- **Sloveniyadagi Kras platosi** („Karst“ atamasi shu yerdan keladi)
- **Xitoydagi Guylin tog'lari** (dunyo bo'yicha eng mashhur karst landshafti)
- **Vyetnamdagi Halong ko'li**
- **O'zbekistonda esa, Zomin tog'lari va Hisor tizmasining** ba'zi qismlarida karst relyefi uchraydi. Karst landshaftlari tabiatning ajoyib manzaralarini yaratadi, lekin qurilish va qishloq xo'jaligi uchun qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin.

3. **Tuan Chau oroli** – Dam olish maskani va ko‘ngilochar infratuzilma.
4. **Sun World Halong Park** – Katta o‘yin parki va tematik diyorlar.
5. **Quang Ninh muzeyi** – Viloyat tarixi va madaniyatiga oid eksponatlar.

Transport va sayyohlik:

- **Halongga borish:** Hanoidan avtobus (2-3 soat) yoki tezyurar poyezd bilan yetib borish mumkin.
- **Halong ko‘rfazi ekskursiyalari:** Kema safarlari (1-3 kunlik) tashkil etiladi.

Halong – tabiat bilan zamonaviy infratuzilmaning uyg‘unlashgan noyob shahri bo‘lib, har yili millionlab sayyohlarni jalb qiladi.

MAVZU: Vyetnam tili alifbosidagi /ŋ/ (ng, nh) va /k/ (c, ch) bo'g'in oxiri undoshlari. Vyetnam tilida inkor va rad etish farqi

Darsning maqsadi: /ŋ/ (ng, nh) va /k/ (c, ch) bo'g'in oxiri undoshlari va ularning ifodalanishini nutqda qo'llash konikmasini shakllantirish; Vyetnam tilida inkor va rad etish va farqlashni tushintirish amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so'z va iboralar: fonetika, tovush, unli va undosh tovushlar; Chiếc, quyển, cuốn, bức; Loại từ tiếng việt: chiếc, quyển, cuốn, bức; “Không” “không phải”;có không?;

FONETIKA - NGỮ ÂM

/ŋ/ (ng, nh) va /k/ (c, ch) bo'g'in oxiri undoshlari: uch xil ko'rinishda ifodalanadi. - phụ âm cuối âm tiết

1. Til o'rta undoshlari /ω/, / ỹ /, /a/ va / ă/*dan keyin yuqoridagi uch diftonglar o'zining asosiy ko'rinishida, ya'ni /ŋ/ va /k/ ko'rinishida namoyon bo'ladi. Aniqroq aytadigan bo'lsak yumshoq tanglayga tegib hosil bo'ladigan chuqur til orqa, yozuvdagi “ng” va “c” tovushi kabi ifodalanadi.

13-rasm

đúng - đúc

tiếng - tiếc

đáng - đắc

tướng - tước

đáng - đắc

tuồng - tuốc

đắc - đắc

(13-rasmga

qarang).

***Eslatma:** /ŋ/ (ng, nh) va /k/ (c, ch) tovushlari til o'rta unlisi bo'lgan /ɣ/ (ơ) tovushidan keyin uchramaydi.

2. /ŋ/ (*ng, nh*) va /k/ (*c, ch*) tovushlari /u/, /o/, /ɔ/ kabi til orqa unlilaridan keyin kelganda talaffuz jarayonida labiovelar, ya'ni lablar yumaloq shaklda: /ŋ^m/ va /k^f/ kabi talaffuz qilinadi. Unli tovushlar talaffuzida lablarning ishtiroki sezilarli darajada bo'lishiga qaramay tovush talaffuzi tugayotganda lablarda yopiqlik holati yuzaga keladi. To'liq lablanish, ya'ni lablar yumaloq holatda tovush boshlanib, lablar bir biriga tegib havoni tosgan holatida tovush tugaydi. (14-rasmga qarang).

đúng - đúc

đống - đóc

đóng - đóc

14-rasm

Shuningdek, lablangan unli tovushlar talaffuzining boshlang'ch nuqtasida lablanish holati til o'rta undoshlari talaffuziga yaqin bo'lib, faqat tovush talaffuzining oxiri nuqtasiga kelgandagina lablarning yumaloq holatda ekanligi sezilarli darajada bo'ladi (*uchburchak sxemaga qarang*).

mùng /mw^uŋ^m2/

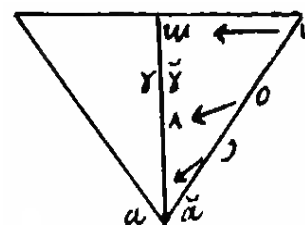
mục /mwak^f6/

mông /mɔ^uŋ^m2/

mộc /mɔ^uk^f6/

mòng /mǎ^uŋ^m2/

mọc /mǎ^uk^f6/

3. /i/, /e/ va /ɛ/ kabi til oldi unlilaridan keyin /ŋ/ va /k/ bo'g'in oxiri undoshlari sezilarli darajada oldingi, til o'rtasiga yaqin o'rinda (tilning orqa qismidan til o'rtasiga yaqinroq o'rinda) xuddi /ŋ/ va /c/ (yozuvda nh va ch bilan ifodalanuvchi) til o'rta undoshlari kabi biroz orqaga tortilgan holatda talaffuz qilinadi. (15- rasmga qarang).

15-rasm

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. O‘qishni mashq qilish (Bài 1: Thực hành tập đọc):

Quyidagi bo‘g‘inlarda /ŋ/ (ng) tovushi yuqori yumshoq tanglayga itarilib xuddi chuqur til orqa undoshi kabi talaffuz qilinishiga e’tibor qiling.

ngang – làng – xàng – báng – giàng – những – trạng

thăng – trắng – rằng – nhắng – ngắng – hắng – chặng

dâng – vàng – vàng – bang – ngắng –ngắng – hắng – nặng

ngừng – cừng – trứng – hứng – sửng – lựng

ngiêng – giềng – miềng – nhiềng – khiềng – triệng

chương – nhường – sường – hưởng – ngưỡng – truong

chuông – luông – xuống – uống – muống – ruộng

choàng – loang – hoàng – khoảng – quặng – quảng – thoảng

toáng – khuâng – quầng

2-mashq. O‘qishni mashq qilish (Bài 2: Thực hành tập đọc):

Quyidagi bo‘g‘inlarda /k/ (c) tovushining yuqori yumshoq tanglayga itarilib, “jarangsiz”, xuddi chuqur til orqa undoshi kabi talaffuz qilinishiga e’tibor qiling.

bác – bắc – bắc – bức – bước – buộc – biếc

các – cắc – cắc – cuộc – chiếc – chức – chước

đạc – đặc – được – điếc – đuốc – đức

giặc – giác – giắc – hoặc – hắc

nhác – chắc – bức – liếc – xước – nhuộm – nước
ngạc – sắc – lực – xiệc – nhược
quác – ngoặc – loặc – khoác – nhức – ngực – khắc
mức – mắc – mac – lựợc – guốc
xức – vác – vựợc – tức – trực – trác – thựcđ

3-mashq. O‘qishni mashq qiling (Bài 3: Thực hành tập đọc):

Quyidagi bo‘g‘inlarda /η/ va /k/ tovushlarining lablar ishtirokiga ko‘ra talaffuz qilinishiga ahamiyat bering.

trung – sùng – ngúng – khủng – dững – bụng – cung – tung – hung
không – nhồng – chống – tông – ngỗng – mông – sông – đông
xong – vòng – phóng – lòng – ngông – trọng
bọc – tóc – khóc – thóc – chọc – đọc – học – lọc
bộc – tức – mộc – sộc – xc – ngốc
nhục – chúc – bực – thực – ngực – lúc – trực

4-mashq. O‘qishni mashq qiling (Bài 4: Thực hành tập đọc):

*Quyidagi bo‘g‘inlarda til o‘rta tugashi holatiga ahamiyat bering.
Shuning bo‘g‘in hosil qiluvchi unlilarning talaffuziga e’tibor qiling.*

bi – binh	min – minh	kền – kềnh
bê – bênh	mìn – mìngh	man – manh
ba – banh	lên – lèngh	màn – mành

sinh – hình – chính – đĩnh – tĩnh – lĩnh – khuynh

xên – dên – chén – khên – nghên – mên – xuên

chanh – ngành – tránh – cảnh – lãnh – tạnh – hoành

ký – kích

inh – ích

khít – khích

cát – cắt – cách

mế – méch

kên – kéch

nghit – nghịch

mạt – mặt – mạch

khá – khách

lanh – lách

chết – chéch

mệt - mệch

trích – nhéch – xách

xích – chéch – ngách

lịch – nghệch – tạch

dịch – mệch – sạch

5-mashq. O‘qishni mashq qilish (Bài 5: Thực hành tập đọc):

Quyidagi bo‘g‘inlarda bo‘g‘in oxiri undoshlar talaffuziga ahamiyat bering.

chun – chum – chung

còn – còm – công

lùn – lùm – lùng

mon – mom – mong

bôn – bôm – bông

tôn – tòm – tông

cúp – cúc

ang – ác

chiêng – chiếc

mát – mac

tiết – tiếc

cụp – cụp

đăng – đắc

cương – cươc

mặt – mặc

tướt – tước

lóp – lóc

bâng – bắ

chuông – chuốc

bập – bậc

buột – buộc

lập - lợc

búng – búc

mút – mức

top – tóc

top – toc

6-mashq. Tinglash va ohang belgilarini joylashtirishni mashq qiling

(Bài 6: Thực hành nghe và đặt dấu thanh điệu):

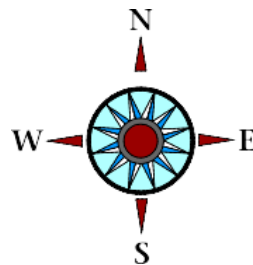
Tnh, kênh, chung, cắng, cương, đanh, giang, nhac, sach, vach, xôc, toc, tông, trươc, cung, hình, chnh, đnh, tnh, linh, khuynh, xênh, dênh, chênh, khênh, nghênh, mênh xuênh.

7-mashq. O'qing va gap tuzing (Bài 7: Thực hành tập đọc và đặt

câu:

quả cam
- apelsin

phía nam
-janub tomon

hàm răng - tishlar

trạm xăng - yoqilg'i quyish shoxobchasi

bộ óc - miya

cái thác - sharshara

thùng rác - axlat qutisi

màu sắc - rang

giấc ngủ - uyqu

sung sướng - baxtli

8-mashq. O‘qing va diktant yozishni mashq qiling. (Bài 8: Thực hành tập đọc và viết chính tả):

Bao Lì Xì Đỏ

Hôm nay là **Mùng Một** Tết. Em thức dậy thật **sớm** và mặc quần áo mới. Em không **quên** việc **đầu tiên** là chúc tết ba má. Em **chúc** ba má một năm mới **an khang** và **thịnh vượng**. Ba má lì xì tiền và chúc cho em một năm mới học hành **tấn tới**. Cầm bao lì xì đỏ trong tay, em **cảm thấy** thật **sung sướng**.

Ngữ vựng - Lug‘at

bao	<i>konvert; sumka</i>
Lì Xì Đỏ	<i>pul solingan (Qizil) konvert</i>
mùng một	<i>birinchi kun</i>
thức dậy	<i>uyg‘onmoq</i>
thật	<i>haqiqat, haqiqatdan</i>

sớm	<i>vahli</i>
quên	<i>unutmoq</i>
đầu tiên	<i>avval; ilk</i>
chúc	<i>tabrikلامoq, qutلامoq</i>
an khang	<i>salomatlik</i>
thịnh vượng	<i>farovon; gullab-yashnamoq</i>
tấn tới	<i>astoydil</i>
cầm	<i>ushlab turmoq</i>
cảm thấy	<i>his qilmoq</i>
sung sướng	<i>baxtli</i>

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. *Chiếc, quyển, cuốn, bức* hisob soʻzlari

Chiếc (dona) hisob soʻzi - narsalar uchun qoʻllaniladigan hisob soʻz.

M: **chiếc áo** - erkaklarning yenglik koʻylagi; **chiếc bát** - piyola, kosa.

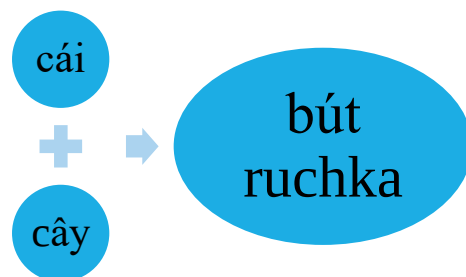
Quyển (tom) - kitob, daftarlar uchun hisob soʻz: **quyển sách** - kitob; **quyển vở** - daftar.

Cuốn (pachka; boʻlam; rulon,) oʻram holatidagi narsalar uchun hisob soʻz: **cuốn sách** kitob (pachka, bogʻlam), **cuốn giấy** - rulon qogʻoz.

Bức (rasm, tablitsa, roʻhat) - kvadrat yoki toʻgʻri toʻrtburchak boʻlgan yuzasi yassi narsalar uchun hisob soʻz: **bức tranh** - kartina, rasm; **bức thư** - maktub; **bức tường** - devor.

Bir qator ot soʻzlari turli hisob soʻzlari bilan oʻllanishi mumkin. Masalan:

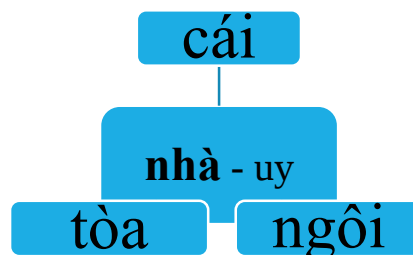
(1)

(2)

cái	chiếc	con
• thuyền qayiq	• thuyền qayiq	• thuyền qayiq

(3)

2. “*Không*” - “yo‘q”, “*không phải*” - “*noto‘g‘ri*”, “*emas*” inkori.

Vyetnam tilida inkor (“yo‘q” ma’nosini bildirish) uchun asosan “**không**” va “**không phải**” so‘z birikmalari ishlatiladi. Ularning farqi va qo‘llanilishini quyidagi misollar bilan tushuntiraman:

1. “*Không*” – Oddiy inkor

• “**Không**” so‘zi oddiy inkor uchun ishlatiladi, ko‘pincha **sifatlar** yoki **fe’llar** oldidan keladi.

• Misollar:

- *Tôi không hiểu.* – Men tushunmayapman.
- *Cô ấy không vui.* – U xursand emas.
- *Anh ấy không ăn thịt.* – U go’sht yemaydi.

2. “*Không phải*” – Aniq rad etish yoki noto‘g‘rilikni ta’kidlash

• “**Không phải**” (ba’zan “**không phải là**”) “**emas**”, - degan ma’noni anglatadi va ko‘pincha **otlar** yoki **otlashgan so‘zlar** oldidan keladi.

• Misollar:

- *Tôi không phải người Việt.* – Men vyetnamlik emasman.
- *Đây không phải sách của tôi.* – Bu mening kitobim emas.
- *Cô ấy không phải là bác sĩ.* – U shifokor emas.

Farq:

• Agar gapda “**to‘g‘ri emas**”, “**shaxs/narsa emas**” degan nuqtani ta’kidlash kerak bo‘lsa, “**không phải**” ishlatiladi.

• Agar gapda harakat yoki holatning inkori kerak bo‘lsa, “**không**” yetarli.

Qo‘shimcha misol:

- *Tôi không thích cà phê.* – Men kofe yoqtirmayman. (Fe’l inkori)
- *Đây không phải cà phê.* – Bu kofe emas. (Narsaning noto‘g‘riligi)

E'tibor bering: "**phải**" soʻzi oʻzining mustaqil maʼnolari ham bor (masalan, "**toʻgʻri**" yoki "**kerak**"), lekin inkorda "**không phải**" mustaqil soʻz birikmasi hisoblanadi.

3. Umumiy savol - bu butun bir gapga nisbatan berilib, "ha" yoki "yoʻq", - deb javob berish mumkin.

Vyetnam tilida umumiy savollar berish juda oddiy va ular koʻpincha "**Có ... không?**" (Há ... yokmi?) yoki "**Có phải ... không?**" (Há ... emasmi?) shakllarida keladi. Savollarga javoblar odatda "**Có**" (Ha) yoki "**Không**" (Yoʻq) bilan boshlanadi.

3.1. 1. Oddiy umumiy savollarcó không? konstruksiyasi¹:

(1) fe'l kesimli gaplar uchun

Anh có viết từ ngữ không? - Siz lugʻat yozyapsizmi?

JAVOB: **Toʻliq** - Có (vàng), tôi viết từ ngữ - *Ha men lugʻat yozyapman.*

- Không, tôi không viết từ ngữ - *Yoʻq men lugʻat yozmayapman.*

Qisqa - Có (vàng) - *Ha.*

- Không - *Yoq.*

➤ **Bạn có khỏe không?** – Siz yaxshimisiz?

○ **Có, tôi khỏe.** – Ha, men yaxshiman.

○ **Không, tôi mệt.** – Yoʻq, men charchaganman.

➤ *b) "Có phải ... không?" shakli*

Eslatma: Vàng - "ha", - deb javob qaytarish Có - "ha" ga nisbatan koʻproq hurmat munosabatni bildiradi.

¹ **Izoh: Konstruksiya tish.** Grammatik jihatdan oʻzaro bogʻlanib, bir sintaktik birikmani tashkil etadigan ikki va undan ortiq soʻz; umuman, soʻzlar birikmasi. Oʻzbek tilining izohli lugʻati. <https://izoh.uz/word/konstruksiya>

Fe'lga aniqlik kiritish zarurati yuzaga kelgan holalarda "có" komponenti fe'l kesim oldidan emas, balki aniqllovchi oldida qo'llanilib, so'roq ohangi aniqllovchiga ko'chadi. Masalan:

Sinh viên trả lời có đúng không? - Talaba to'g'ri javob berdimi?

Mavjudlilik ifodalanadigan gaplarda (E (Ega)+ có+ T(To'ldiruvchi)) "có" komponenti so'roq konstruksiyalarida tushirib qoldiriladi: Chị ấy có nón - Unda "non" bor.

Chị ấy có nón không? - Unda "non" bormi?

(2) sifat kesimli qaplar uchun

Bài tập này có khó không? - Bu mashq qiyinmi?

JAVOB: To'liq Vàng, bài tập này có khó - *Ha bu mashq qiyin.*

- Không, bài tập này không khó - *Yo 'q, bu mashq qiyin emas.*

Qisqa - Vàng, khó - *Ha qiyin.*

- Không, (không khó) - *Yoq (qiyin emas).*

3.2. ... có phải không? konstruksiyasining ot kesimli gaplarda ifodalanishi:

Anh có phải là bác sĩ không? - Siz shifokormisiz?

JAVOB: To'liq Vàng, tôi là bác sĩ - *Ha men shifokorman.*

- Không, tôi không phải là bác sĩ (Tôi là nhà báo) - *Yo 'q, men shifokor emasman. (Men journalistman).*

Qisqa - Vàng, - *Ha.*

- Không, (không phải) - *Yoq .*

3.3. Ega-Kesim phải không? konstruksiyasi:

Anh là nhà báo, phải không? - Siz journalistsiz, shunday emasmi?

JAVOB: - Vàng, tôi là nhà báo - *Ha men journalistman.*

- Không, (không phải). Tôi không phải là nhà báo, Tôi là giám đốc -
Yo ‘q, men journalist emasman. Men direktorman.

Savolning bu turi so‘zlovchi tasdiq javob olishiga ishonchi komil bo‘lgan hollarda qo‘llaniladi. ... **có phải không?** konstruksiyasi bilan beriladigan savol turida esa, so‘zlovchida tasdiq javob olishiga ishonchi mavjud bo‘lmaydi.

3.3. à yordamchi yulmasi yordamida savol:

Vyetnam tilida “à” yordamchi yulmasi asosan ogohlantirish, e’tiborni tortish yoki tasdiqlash ma’nolarida ishlatiladi. Bu so‘z gaplarning oxiriga qo‘shilib, nutqda mavhumlik yoki taassurot qoldirish uchun xizmat qiladi.

“À” ning asosiy ishlatilish shakllari:

1. Ogohlantirish / E’tiborni tortish:

- “*Cẩn thận à!*” – “Ehtiyot bo‘l (ogoh bo‘l)!”
- “*Nhanh lên à!*” – «Tezroq qil (diqqat qil)!»

2. Tasdiqlash (ayniqsa savollarga javobda):

- “*Có phải em thích anh không à?*” – “*Ha, em thích anh à!*”
(“Sen meni yoqtirasmi?” – “Ha, men seni yoqtiraman!”)
- “*Hôm nay trời đẹp à!*” – “Bugun havo juda chiroyli (rostdan ham)!”

3. Xayoliy yoki hayajonli ifoda:

- “*Đáng yêu quá à!*” – “Juda shirin (ajoyib) ekan-ku!”.

“*Buồn à!*” – “Ko‘ngling xafa ekan-ku!”

Shuningdek, à yordamchi yuklamasi gap ozirida kelib so‘roqni ifodalaydi, o‘zbek tilidagi “mi?” muqobil bo‘la oladi.

Chị viết à? - Siz yozyapsizmi? (**Yoki:** Yozyapsiz a?) Bu kabi savol turi so‘zlovchi tasdiq javob olishi to‘liq ichongan hollarda beriladi.

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Bo'sh joylarni to'ldiring (*Điền vào chỗ trống*):

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: chiếc, cái, quyển, cuốn, bức người, có, con

1. Bạn Aisha mặc _____ áo đẹp.
2. _____ phải đọc _____ sách.
3. Thoa không thích mang _____ áo màu đỏ.
4. Một năm (yil) _____ mười hai tháng.
5. Mẹ mua _____ áo sơ mi này ở tiệm quần áo.
6. Em thích _____ búp bê nhỏ này.
7. _____ áo dài Việt nam.
8. Em vẽ một _____ tranh đẹp.
9. _____ sách này có nặng không?
10. _____ bác sĩ ấy giỏi lắm.

2-mashq. Bo'sh joylarni to'ldiring (*Bài 2. Điền vào chỗ trống*):

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: ...có ... không?; có phải là không?;, phải không?; à?

1. Học sinh _____ phải vào lớp đúng giờ _____?
2. Anh _____ uống sữa mỗi ngày _____?
3. Mỗi người nên giúp đỡ những người nghèo, _____?
4. Không nên ăn kẹo trong lớp học _____?
5. Xin thầy em _____ đi vệ sinh được _____ ?
6. Mọi người ngồi _____ im lặng _____?

7. Sinh viên đi vào lớp, _____?
8. Bút chì này là của em _____?
9. Nhà em xa nhà bạn em, _____?
10. Cây bút chì này _____ của anh _____?

3-mashq. O‘qing va diktant yozishni mashq qilish. (Thực hành tập đọc và viết chính tả):

(Dùng giấy nháp viết lại bài tập đọc 3 lần)

Thích Tháng Nào?

(Qaysi oyni eng ko‘p yaxshi ko‘rasiz?)

Cô giáo hỏi cả lớp:

- Trong mười hai tháng, các em thích tháng nào nhất (eng)?

Arina giờ tay và nói:

- Dạ thưa cô, em thích ba tháng mùa hè (yozgi fasl) nhất vì được nghỉ học.

Oshiko giờ tay và nói:

- Dạ thưa cô, em thích tháng mười hai nhất vì có **quà Giáng Sinh**.

Lan giờ tay nói:

- Dạ thưa cô, em thích tháng chín nhất vì là **ngày nhập học** (darsga qaytiladigan kun) và được gặp lại (qayta ko‘rishmoq) các bạn.

Cuối cùng cô giáo kết luận:

- Tháng nào cũng **quan trọng**. Các em phải cố gắng học hành và đừng để **phí** những ngày tháng của mình.

Ngữ vựng (Lug‘at):

nghỉ học	ta‘til	quan trọng	muhim
quà	sovg‘a	cố gắng	harakat qilmoq
Giáng Sinh	Rojdestvo	học hành	astoydil o‘qimoq

cuối cùng axiri; oxir oqibat

đừng ... ma (*inkor*)

kết luận xulosa qilmoq

phí sarflamoq;

để phí isrof qilmoq

4-mashq. Savollarga javob bering. (*Trả lời câu hỏi (trả lời với một câu đầy đủ)*):

1. Một năm có bao nhiêu tháng?

2. Mỗi mùa có mấy tháng?

3. Tháng 12 có lễ lớn tên gì?

4. Em nhập học vào tháng mấy?

5. Mỗi tháng có mấy tuần?

5-mashq. Quyida berilgan gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling
(*Dịch các câu sau sang Việt Nam*):

1. Bu devor. Bu devor oq rangda. _____

2. Do‘stim qiziqarli kitob sotib oldi. _____

3. Sizda nechta daftar bor? _____

4. Talaba ikkita kitob, uchta daftar va bitta ruchka sotib oldi. _____

5. Men savolni tushunmadim. _____

6. Yettinchi dars unchalik ham qiyin emas. _____

7. Akam talaba emas. Akam shifokor. _____

8. U davlat (*nước*) Vyetnam davlati emas. _____

9. Bu savol emas. _____

10. Sizga bu rasm yoqdimi? _____

6-mashq. “SUHBATNI” o‘zlashtiring!

A: Chào bạn! Bạn thích mùa nào trong năm?

(*Salom do‘stim! Yilning qaysi faslini yoqtirasiz?*)

B: Mình thích nhất là mùa thu. Còn bạn?

(*Men eng ko‘p kuz faslini yoqtiraman. Sizchi?*)

A: Mình lại thích mùa hè vì được đi biển.

(*Men esa yozni yoqtiraman, chunki dengizga borish mumkin.*)

B: Mùa thu ở Việt Nam mát mẻ và có nhiều hoa đẹp.

(*Vyetnamda kuz salqin va chiroyli gullar ko‘p bo‘ladi.*)

A: Đúng vậy! Nhưng mùa hè có nhiều hoạt động vui hơn.

(*To‘g‘ri! Lekin yozda ko‘proq qiziqarli mashg‘ulotlar bo‘ladi.*)

B: Vậy chúng ta có thể cùng đi chơi vào cả hai mùa!

(*Unday bo‘lsa, biz ikkala faslda ham birga sayr qilishimiz mumkin!*)

A: Ý kiến hay đấy! Hẹn gặp bạn nhé!

(*Ajoyib fikr! Kelishdik, ko‘rishguncha!*)

B: Hẹn gặp bạn nhé!

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Vyetnam tilidagi til o'rta undoshlariga oid mashqlarni mustaqil bajaring.
Til o'rta undoshlariishtirok etgan so'zlardan namunalar o'zlashtiring.
2. O'zbek va Vyetnam tillaridagi umumiy so'roq turlaridagi o'xshash va farqli jihatlarni tushuntiring.
3. ***“Bao Lì Xì Đổ”*** an'anasiga yurtingiz an'analari haqida suhbat tayyorlang.
4. ***“Men yoqtirgan fasl”*** haqida 10 ta gapdan iborat matn tuzing.

MAVZU: “KITOB DO‘KONIDADA” - TẠI HIỆU SÁCH

Darsning maqsadi: talabalarga kitob do‘konlari bilan bog‘liq lug‘at, xarid qilish uchun iboralar va mavzuga doir grammatikani tushintirish; Vyetnamda kitob do‘konlari qanday ishlashi kabi madaniy jihatlar haqida ma’lumot berish; eshitib takrorlash, bayon etish ko‘nikmalarini shakllantirish va amaliy mashqlar orqali mavzuni mustahkamlash. Vyetnam tilida tartib sonlar, noaniq miqdorni ko‘rsatuvchi so‘zlar hamda vaqtning ifodalanishi haqida ma’lumotlar berish, amaliyotda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so‘z va iboralar: Kitob do‘koni, janrlar kabi so‘zlarni, kassir, savdolashish, chegirma: mavsumiy yoki qat’iy narxlar; “so‘m” va “dong” so‘zlar boyicha ‘tezkor viktorina.

FONETIKA (TAKRORLASH) - NGỮ ÂM

1-mashq Tinglang va takrorlang. /d/ va /t/ undoshlarining /i/ unlisi oldidan yumosh talaffuz qilinmayotganiga ahamiyat bering (Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến phụ âm /d/ và /t/ không được phát âm nhẹ trước nguyên âm /i/)

đi – ti

đì – tì

đĩ – tĩ

dia – tia

đìa – tìa

đĩa – tia

diên – tiên

điền – tiền

điện – tiện

đính – tính

đĩnh – tỉnh

đình – tình

đích – tích

đình – tình

đĩnh – tỉnh

định – tịnh

địch – tịch

2-mashq. Tinglang va takrorlang. /t/-/c/ tovushlari o‘rtasidagi tafovutga e’tibor bering (*Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến sự khác biệt giữa âm /t/ và /c/*)

ti – chi	tin – chin	tính – chính
tí – chí	tín – chín	tĩnh – chĩnh
từ – chì	tìn – chìn	tịnh – chịnh
tỉ – chỉ	tim – chim	tiến – chiến
tĩ – chĩ	tím – chím	tiện – chiện
tị – chị	tìm – chìm	tiếng – chiếng

3-mashq. Tinglang va takrorlang. /γ/ (g), /χ/ (kh) và /h/ (h) / tovushlari o‘rtasidagi tafovutga e’tibor bering (*Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến sự khác biệt giữa các phụ âm /γ/, /χ/ và /h/*)

ga – kha – ha	ghê – khê – hê	gu – khu – hu
gá – khá – há	ghé – khé – hỏ	gù – khù – hù
gà – khà – hà	ghề – khề – hề	gụ – khụ – hụ
gả – khả – hả	ghể – khể – hể	gủ – khủ – hủ
gã – khã – hã	ghẽ – khẽ – hẽ	gú – khú – hú
gạ – khạ – hạ	ghệ – khệ – hệ	gũ – khũ – hũ

gang – khang – hang

gương – khương – hương

gàng – khàng – hàng

gường – khường – hường

gạng – khạng – hạng

gượng – khượng – hưởng

4-mashq. Tinglang va takrorlang. Bosh bo‘g‘in va diftonglar talaffuzida lablar ishtiokini farqlang (*Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến sự khác biệt giữa âm môi bắt đầu bằng âm tiết và nguyên âm đôi*)

qua – cua	loa – lựa	hoang – hưởng
quá – cửa	loan – luôn	xoàng – xuống
quả – cửa	đóa – đùa	soạn – suốt
toa – tua	đoan – đuồn	toanh – tuồng
toa – tựa	ngoa – nguồn	choai – chuỗi
toạ – tũa	ngoạn – nguôn	quạ – cuội

SUHBAT - HỘI THOẠI: TẠI HIỆU SÁCH

Nhân viên: Chào chị, chị cần tìm sách gì ạ?

Khách hàng: Chào em, Bạn có sách nào mới không? Em có thể giới thiệu cho chị một số sách văn học đương đại không?

Nhân viên: Dạ vâng ạ. Chị thử xem cuốn "Bên không chồng" của nhà văn Dương Hương nhé. Đây là tác phẩm bestseller gần đây ạ.

Khách hàng: Cuốn này giá bao nhiêu vậy em?

Nhân viên: Dạ 120.000 đồng ạ. Hiện đang có giảm giá 10% nên còn 108.000 đồng thôi ạ.

Khách hàng: Cảm ơn em. Chị lấy cuốn này nhé. Tôi thanh toán bằng tiền mặt.

Nhân viên: Vâng ạ. Chị có cần hóa đơn không ạ?

Khách hàng: Có em. Gửi lại hóa đơn cho chị nhé.

Nhân viên: Vâng ạ. Chị thanh toán ở đây ạ. Cảm ơn chị ạ.

LUG‘AT - TÙ NGŨ

topish kerak - cần tìm

mumkin - qila olmoq - có thể

tanishtirmoq - giới thiệu

bir nechta - một số

zamonaviy adabiyot - văn học đương đại

sinab ko‘rmoq - thử xem

“Ersiz iskala” - “Bến không chồng”

yo‘zuvchi - nhà văn

Ism: *Duong Huong* - Dương Hương

asar - tác phẩm

bozori chaqqon - bán chạy nhất / bestseller

shu kunlarda/yaqinda - gần đây

chegirma - giảm giá

to‘lamoq - thanh toán

naqd pul - bằng tiền mặt

hisob/chek - hóa đơn

Belgilangan so‘zlarni ishtirok ettirib gaplar tuzing.

- Kitob do‘koni (**nhà sách**), muallif (**tác giả**), narx (**giá tiền**), kassa (**quầy thu ngân**), chegirma (**giảm giá**);
- Genrelar: **trình thám** (detektiv), **thơ** (she’r), **khoa học viễn tưởng** (fantastika).

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. Otga nisbatan aniqlovchining ifodalanishi: Vyetnam tilida otga nisbatan aniqlovchi har doim aniqlanmishdan keyin keladi. U sifat, ot, ko‘rsatish olmoshi yoki boshqalar bilan ifodalanishi mumkin. Masalan:

Chị ấy có cái ô tô đỏ - Uning qizil mashinasi bor.

Tôi là người Uzbekistan - Men O‘zbekistonlikman.

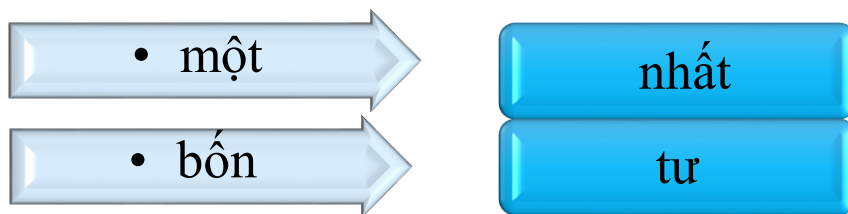
Cô Hương thích áo dài kia - Hương honimga ana u aodai yoqadi.

Agar bir aniqlanmish ot, sifat yoki ko‘rsatish olmoshi bilan ifodalangan aniqlovchiga ega bo‘lsa, u holda aniqlovchi so‘zdan keyin avval (birinchi o‘rinda) ot, ikkinchi o‘rinda sifat va uchinchi o‘rinda esa ko‘rsatish olmoshi kelib, atributiv qatorni yopadi. Masalan:

Tôi thích quyển sách hay kia - Menga ana u qiziqarli kitob yoqadi.

Chị Hoa mua cái áo len đỏ kia - Hoa opa ana u qizil sherst (yunqli) kiyimni sotib oldi.

2. Vyetnam tilida tartib sonlar: Vyetnam tilida tartib sonlar “thứ” - “-chi” yordamchi so‘zi yordamida yasaladi. Shuningdek, birinchi o‘nliklar ichida, ya’ni birdan o‘ngacha bo‘lgan sonlar orasida quyidagicha fonetik o‘zgarishlar sodir bo‘ladi.

một (1) - thứ nhất (birinchi)

ba (3) - thứ ba

hai (2) - thứ hai (ikkinchi)

bốn (5) - thứ tư

Ikkinchi o‘nlik va undan yuqori sonlarda fonetik o‘zgarishlar xuddi miqdor sonlaridagi kabi saqlab qoladi. Masalan:

thứ hai mươi một	-	yigirma birinchi
thứ hai mươi tư	-	yigirma to‘rtinchi
thứ bốn mươi năm	-	qirq beshinchi

Tartib sonlari ham otga nisbatan aniqlovchi vazifasida kelib, gapda otdan keyingi o‘rinni egallaydi.

Ot + thứ + son

Misol:

Đây là bài đọc thứ sáu - bu oltinchi matn.

3. Noaniq miqdorni ifodalovchi so‘zlarning qo‘llanilishi: Vyetnam tilida noaniq miqdorni ifodalashda *mấy* - “bir nechta”, *nhiều* - “ko‘p” *ít* - “kam”.

3.1. *Mấy* - “bir nechta”, *nhiều* - “ko‘p” *ít* - “kam” so‘zlari va boshqa shu kabi (noaniq miqdorni ifodalovchi) so‘zlar noaniq miqdor ifodalanayotgan holatlarda miqdor sonlari o‘rnini egallashi mumkin. Bunday o‘rinlarda miqdor sonlari kabi otdan avvalgi o‘rinda qo‘llaniladi. Biroq, *nhiều* - “ko‘p” *ít* - “kam” so‘zlari miqdor sonlardan farqli o‘laroq nafaqat sanaladigan, balki sanalmaydigan otlar bilan ham birikishi mumkin. *ít sữa* - “kam sut”, *nhiều cơm* - “kop guruch”.

Nhiều - “ko‘p” *ít* - “kam” so‘zlari hisob so‘zlar bilan birikishi mumkin bo‘lgan otlar bilan brikkanda ot so‘zlarining hisob so‘zlari tushirib qoldiriladi.

nhiều bạn - ko‘p stullar *ít ghé* - kam stul.

Mấy - “bir nechta”, “bir qancha” so‘zlari analogik miqdor sonni ifodalovchi so‘z sifatida ham qo‘llanilishi mumkin.

3.2. Nhiều - “ko‘p” **ít** - “kam” so‘zlari fe’lga nisbatan aniqllovchi vazifasida qo‘laniladi. Bunday holatlarda **nhiều** - “ko‘p” **ít** - “kam” so‘zlari fe’ldan keyin keladi.

biết nhiều - ko‘p bilmoq

biết nhiều - kam o‘qimoq.

4. Ot so‘z turkumiga oid aniqllovchilarga nisbatan maxsus savol “gì?”
- “**nima?**” **nào?** - “**qaysi?**” maxsus so‘roq so‘zlari yordamida beriladi. Odatda, suhbatdosh biror narsa (predmet) haqida umumiy ma’lumotga ega bo‘lmoqchi bo‘lgan hollarda “**gì?**” - “**nima?**” so‘rog‘i yordamida, bir turga oid narsa (predmet)lar ichidan tanlovni amalga oshirmoqchi bo‘lgan hollarda esa **nào?** - “**qaysi?**” so‘rog‘idan foydalaniladi.

Đây là hoa quả xoài - Đây là quả gì?

Bu mango mevasi - Bu nima meva?

Tôi mua cái mũ này - Chị mua cái mũ nào?

Men bu shlyapani sotib olaman - Siz qaysi shlyapani sotib olasiz?

5. Tartib sonlarga nisbatan maxsus so‘roq “thứ” yordamchi so‘zining **mấy?** yoki **bao nhiêu?** so‘roqlari bilan birikishi natijasida amalga oshiriladi.

thứ mấy? /thứ bao nhiêu? - nechinchi? Tartib bo‘yicha nechanchi?

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Quyida berilgan gaplarni O‘zbek tiliga tarjima qiling
(Dịch các câu sau sang Uzbek)

1. Thứ Hai là đầu ngày tuần

2. Thứ Bảy là ngày nhật sinh của em

3. Cuối tuần em đi chợ theo mẹ

4. Bà ngoại thương nhất bé Hoa

5. Ai nói chuyện sẽ bị phạt

6. Xin mọi người giữ im lặng

7. Cái ghế đã bị cũ gãy

2-mashq. Berilgan gaplarga savollar bering (*Bài 2. Đặt câu hỏi cho các câu sau*)

1. _____ - Loan là sinh viên.

2. _____ - Anh Hai là bác sỹ.

3. _____ - Cô Hoa là giáo viên.

4. _____ - Chị Thu là thư ký.

5. _____ - Bà Ngo là nhà báo.

6. _____ - Tôi là kỹ sư.

7. _____ - Em là sinh viên.

8. _____ - Ông Tam là giám đốc.

9. _____ - Chị Nồng là y tá.

10. _____ - Amanda là nhà văn.

3-mashq. Berilgan gaplarni to'g'rilang (Bài 3. Viết lại thành câu cho đúng)

1. hai mươi có một tháng năm

2. giờ một có phút sáu mươi

3. phút một giây sáu có mười

4. một ngày hai mươi bốn có giờ

5. mùa hè được em tháng nghỉ ba

6. tuần một ngày có bảy

7. ba sáu trăm lăm mươi một năm có ngày

8. tuần một năm năm hai mươi có lễ

9. sửa nhà em chó thích con

10. Hoa mặc đẹp đầm chị áo

3-mashq. Gap tuzish mashqini bajaring(Bài 3. Tập đặt câu):

1. (lắm) _____
2. (mấy) _____
3. (rất) _____
4. (rất) _____
5. (nhiều) _____
6. (thứ hai mươi một) _____
7. (mặc) _____
8. (theo) _____
- 9 (sẽ) _____
- 10 (bị) _____

4-mashq. O‘qish mashqini bajaring (Bài 4. Tập đọc)

Em học lớp mấy?	Thưa cô, em học lớp hai.
Bạn học lớp mấy?	Tôi học lớp một.
Anh học lớp mấy?	Tôi học lớp năm.
Chị học lớp mấy?	Tôi học lớp bảy.
Bạn có mấy cây bút chì?	Tôi có ba cây bút chì.
Bạn có mấy cây bút chì?	Tôi có ba cây bút chì.
Bạn có mấy cây dù?	Tôi có hai cây dù.

Em thích trời mưa.

Chị Mỹ thích trời nắng.

Bà nội không thích trời lạnh.

Chú Tư không thích trời nóng.

5-mashq. Amaliyotni bajaring
 Bài 4. Thực hành ():

**CÁCH
NÓI GIỜ**

đồng hồ - soat

giờ - soat

giây - soniya

đúng - roppa-rosa

phút - minut

hơn - oshdi

ruồi - yaqim

mấy giờ rồi? - nechchi bo 'ldi?

kém - takam

chính xác là - anig 'i nechchi?

Bây giờ mấy giờ rồi?

a)

b)

c)

d)

e)

f)

a)	Bây giờ 7:00 giờ rồi.	<u>Savol</u>	<u>Javob</u>
b)	_____ giờ _____ phút		
c)	_____ giờ _____ ruồi		
d)	đúng _____ giờ		
e)	_____ giờ kém _____ phút		
f)	_____ giờ kém _____ phút		

Bài 4. Nhìn và viết.

_____?

_____.

_____?

_____.

_____?

_____.

_____?

_____.

_____?

_____.

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Matnni o'qing va /i/ tovushi til o'rta talaffuz qilingan o'rinlarni belgilang.

Gia đình tôi thường thức dậy lúc 6 giờ sáng. Bố tôi, tôi và ông nội đi chạy, mẹ và các chị gái làm món ăn sáng. Sau đó gia đình chúng tôi ăn sáng rồi tôi đến trường, chị Linh và chị Thu đi làm. Buổi trưa, tôi ăn cơm với gia đình nhưng chị Linh và chị Thu không ăn cơm ở nhà. Buổi tối, các chị ấy thường về nhà lúc 6 giờ tối. Chúng tôi ăn tối, xem ti vi và chơi với cháu Ly. Tôi thường về phòng lúc 9 giờ tối, đọc sách và làm bài tập. Tôi đi ngủ lúc 12 giờ đêm.

2. Maxsus so'roq so'zlaridan foydalanib, savollar tuzing.
3. Vaqt ifodalangan jumalarga savol bering.

MAVZU: KASBINGIZ NIMA? - BẠN LÀM NGHỀ GÌ?

Darsning maqsadi: Talabalarga ish bilan bog‘liq holatlarda suhbatdoshning kasbi haqida ma‘lumotlar bazasini yaratish uchun savol-javob qilish ko‘nikmalarini hosil qilish; Zamon va makonga oid so‘zlar hamda o‘rin-joy holining ifodalanishi va ahamiyati yuzasida ma‘lumotlar berish, amaliyotda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirish

Tayanch so‘z va iboralar: nghề nghiệp, công việc, bác sĩ, kỹ sư, giáo viên, y tá, Công ty công nghệ, Làm nghề gì?, Bạn làm nghề gì?

**SUHBAT - HỘI THOẠI: KASBINGIZ NIMA? -
BẠN LÀM NGHỀ GÌ?**

Hoa: Chào bạn! Bạn khỏe không?

Nam: Mình khỏe, cảm ơn bạn. Còn bạn thì sao?

Hoa: Mình cũng khỏe. Bạn đang làm nghề gì vậy?

Nam: Mình là kỹ sư. Mình làm việc ở công ty công nghệ

Hoa: Thật thú vị! Còn em gái bạn, cô ấy làm nghề gì?

Nam: Em gái mình là bác sĩ. Cô ấy làm ở bệnh viện lớn

Hoa: Tuyệt vời! Mình là giáo viên. Mình dạy tiếng Anh ở trường cấp 2.

YANGI SO‘ZLAR IZOHI - GIẢI THÍCH TỪ MỚI

1) Kasb - Nghề (nghề nghiệp)

Misol: **Sizning kasbingiz nima?** - Bạn đang làm nghề gì?

2) Muhandis - Kỹ sư

Misol: Men **muhandisman** - Mình là **kỹ sư**.)

3) Texnologiya kompaniyasi - Công ty công nghệ

Misol: Mình làm việc ở **công ty công nghệ**.

4) Shifokor - Bác sĩ

Misol: **Em gái mình là bác sĩ**.

5) O‘qituvchi - Giáo viên

Misol: Mình là **giáo viên**.

6) Shifoxona - Bệnh viện

Misol: Cô ấy làm ở **bệnh viện lớn**.

Eslatma: Vietnam tilida kasbni so‘rashda "**Làm nghề gì?**" yoki "**Bạn làm nghề gì?**" iboralarini ishlatiladi. So‘zlarni talaffuz qilishda diakritik belgilar (masalan: à, ạ, ã) ahamiyatga ega.

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Tinglang va takrorlang. /k/ va /ŋ / tovushlarining talaffuigaz ahamiyat bering (Bài 1: Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến phụ âm /k/ và /ŋ /)

tan - tám - táng - tác

canh - cách

lánh - lách

tơn - tơm - tăng - tác

kênh - kệch

lệnh – lịch

tên - tem - tênh - tếch

kình - kích

lĩnh - lịch

tín - tìm - tỉnh - tịch

mang - manh

anh - ách

bác - bạch

tính - tiếng

sang - sanh

ênh - ếch

bạc - bạch

kính - kiếng

dang - danh inh - ích rac - rách đính - giếng
 rạc - rạch minh - miệng

2-mashq. Tinglang va takrorlang. Bo‘g‘in oxiri unlilar talaffuzida lablar ishtiokini farqlang (Bài 2: Nghe và đọc lại theo người nói. Chú ý đến sự biến đổi môi của âm cuối âm tiết):

lo - long - lóc	cò - còng - tóc	tỏ - tong - tóc
lô - lòng - lốc	cổ - cồng - cột	tổ - tổng - tộc
lu - lung - lúc	củ - cùng - cục	tú - tụng - tức
bỏ - bốn - bỗng	bộ - bôn - bỗng	bu - bún - bùng

3-mashq. O‘qing va tarjima qiling (Bài 3: Đọc và dịch.) ():

1. Lan đi đâu? Lan đi học. 2. Ông làm gì? Ông đọc báo. 3. Sinh viên học gì? - Sinh viên học từ mới. 4. Anh mua chiếc áo nào? Tôi mua chiếc áo đỏ này. 5. Ông làm gì? Ông làm việc ở TDH. 6. Vợ của tổng thống gọi là gì? 7. Đèn xanh đèn đỏ ở ngã tư gọi là đèn giao thông. 8. Em nghỉ hè vào tháng Sáu. 9. Sau tháng Ba là tháng Tư.

4-mashq. “Nghề nghiệp của bạn là gì?” Suhbatni o‘qing va tarjima qiling va tartiblang..

Hùng: Chào Lan! Tôi vẫn khỏe. Còn bạn, công việc ổn định chưa? Chào Hùng!

Lan: Thế à? Nghe thú vị quá! Công việc của bạn có thường xuyên phải đi công trường không?

Lan: Ừm, tôi đang làm giáo viên tiếng Anh ở một trường cấp 2. Công việc khá bận nhưng rất vui. Còn bạn, bạn làm nghề gì rồi?

Lan: Lâu rồi không gặp, dạo này bạn thế nào?

Hùng: Có đây! Tôi phải đi khảo sát và giám sát các dự án 2–3 lần/tuần. Đôi khi cũng mệt nhưng được nhìn công trình hoàn thành thì rất đã.

Lan: Cảm ơn Hùng! Đi thôi!

Hùng: Tôi là kỹ sư xây dựng, hiện đang làm việc cho một công ty ở trung tâm thành phố.

Lan: Tôi hiểu mà. Như tôi, dạy học cũng có áp lực riêng, nhưng nhìn học trò tiến bộ là cảm thấy mọi thứ đều đáng giá.

Hùng: Đúng vậy. À, sao bạn lại chọn nghề giáo viên thế?

Lan: Từ nhỏ tôi đã thích tiếng Anh, lại muốn chia sẻ kiến thức nên theo nghề này. Còn bạn?

Hùng: Tôi thích toán và thiết kế, nên học xong thì thành kỹ sư luôn.

Hùng: Được luôn! Tôi mời nhé!

Lan: Công việc của bạn có khó không?

Hùng: Cũng có đôi chút phức tạp, nhưng quen rồi thì ổn. Còn bạn, học trò có nghịch ngợm lắm không?

Lan: Ừ, thôi mình đi uống trà đá đi? Kể tiếp chuyện nghề nghiệp sau!

LUG‘AT - ‘TỪ NGỮ

barqaror - ổn định

tez-tez - thường xuyên

qurilish maydinchasicông trường

ancha bo‘ldi - lâu rồi

so‘rovnoma - khảo sát

kuzatmoq - giám sát

loyiha - dự án

tugallangan loyiha - công trình hoàn thành

kompaniya - công ty

maxsus bosim - áp lực riêng

o‘quvchi - học trò

taraqqiyot - tiến bộ

ahamiyatli; arziydigan đáng giá

odatlanmoq - quen rồi

quloqsiz - nghịch ngợm

5-mashq. O‘qing va diktant yozing (*Tập đọc và viết chính tả*)

Cáo và Cò

Cáo có tính rất tham ăn và khôn lanh. Một hôm Cáo mời Cò tới nhà ăn cơm. Cáo nấu cháo rồi đổ ra đĩa đẹp mời Cò. Cò có mỏ dài không ăn được nên phải về nhà với bụng đói.

Hôm sau, Cò mời Cáo sang nhà ăn cơm. Cò dọn ra cái bình có cổ cao với thịt cá bên trong và mời Cáo ăn.

Cổ bình quá nhỏ nên Cáo không thể đút mõm vào được. Lần này Cò ăn no nê nhưng Cáo phải mang bụng đói đi về

Từ vựng

Cáo *Tulki*

tính *harakter*

khôn lanh *ayyor*

Cò *Laylak*

tham ăn *ochko`z*

mời *taklif qilmoq*

tới nhà *uyga kelmoq, uyga yetib kelmoq*
đổ ra *tarelkaga solmoq*
mở dài *uzun tumshuq*
bụng đói *och qorin*
dọn ra *olib chiqmoq*
cổ *bo`yin*
không thể *qila olmaslik*
vào *ga, ichkariga*
no *nê yeb to`ymoq*

cháo *bo`tqa*
đĩa đẹp *tekis tarelka*
cái bình *vaza*
thịt cá *baliq go`shti*
đút **mồm** *tumshugni*
tiqmoq
phải mang *o`zi bilan olib*
ketishga to`g`ri kelmoq

Đ. Trả lời câu hỏi với một câu đầy đủ (*Savollarga to`liq javob bering*)

1. Cáo có tính thế nào?

2. Cáo mời Cò ăn thế nào?

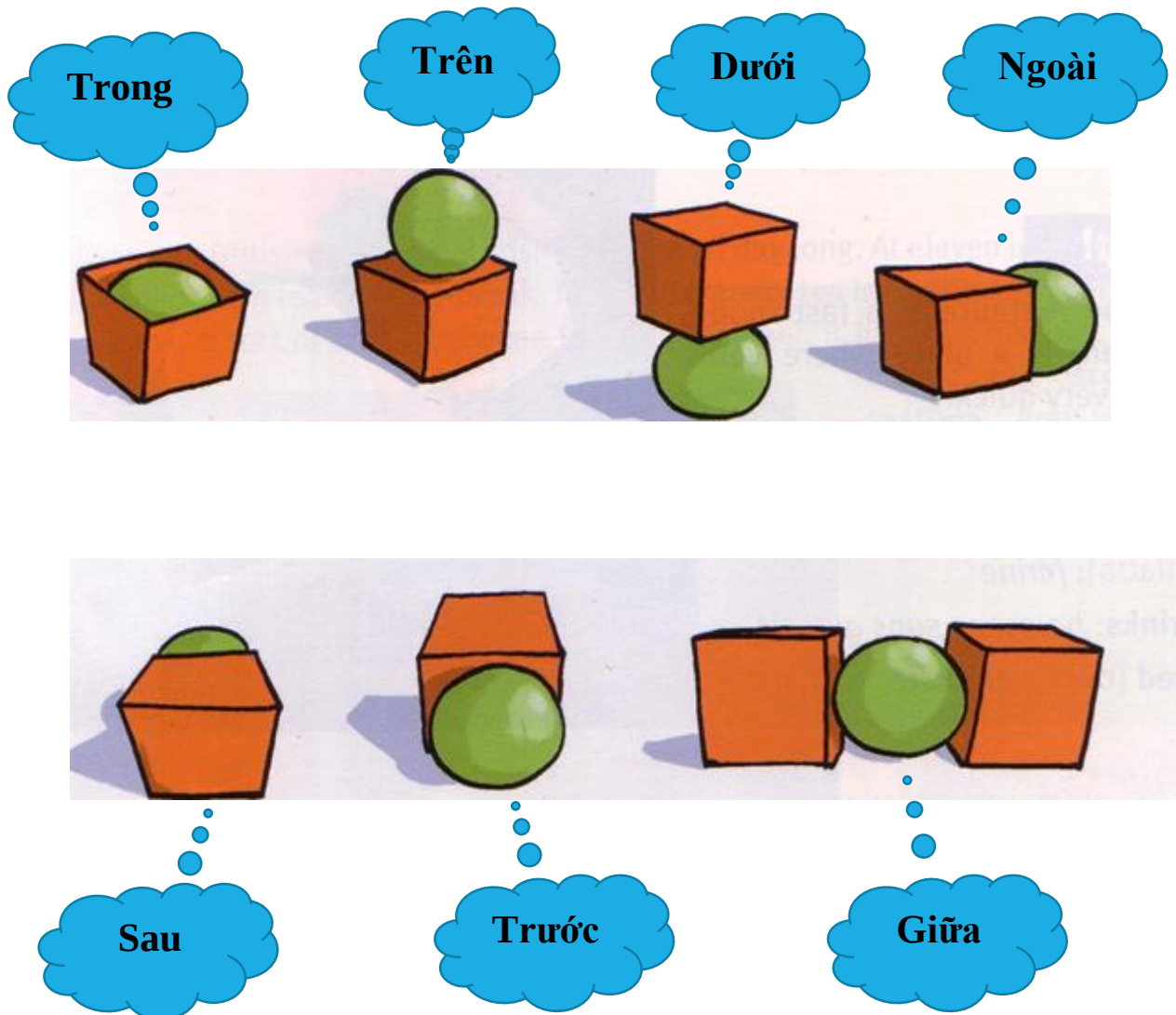
3. Cò mời Cáo ăn thế nào?

4. Tại sao Cáo không ăn được?

5. Em hãy cho một thí dụ về bài học luân lý.

GRAMMATIKA - GHI CHÚ NGỮ PHÁP

1. Zamon va makonga oid soʻzlar:

Vyetnam tilidagi zamonga makonga oid soʻzlar narsaning joylashgan oʻrni koʻrsatib, ularning ayrimlari vaqtni ham ifodalashda qoʻllaniladi. Bu guruhdagi soʻzlarning oʻziga xosligi shundaki, ular ot (trên ấy - “*yuqori*, yuqorida”, trên này - “*shu yer*”, “shu yerda”, “ichkarida”) hamda predlog (trên bàn - “stol *ustida*”, trong nhà “uy*da*”, “uy ichida”) ham boʻla oladi. Predloglar soʻzlovchining obʼyektga nisbatan turgan joyi, holatidan kelib chiqib tanlanadi: *ngoài sân* - “hovlida” (soʻzlovchi ichkarida, bino ichida), *trong sân* - “hovlida” (soʻlovchi hovlida).

Shuningdek, predloglar boshqa predloglar bilan birikib, ikkipredlogli konstruksiyalar hosil qilishi mumkin: *ở trên* bàn - “stol *ustida*”, *ở trong* nhà - “uy *ichida*”.

2. O‘rin joy holi quyidagicha ifodalanadi:

1) predlog vazifasida kelgan zamonga-makonga oid ot so‘zlari bilan: (*trong phòng* - “xona *ichida*”, *giữa vườn* “bog‘ *o‘rtasida*” va boshqalar); 2) makonga oid olmoshlar: *ở* - “...da”, *ở đây* - “shu yer”, “shu yerda”; *ở đây (ở đó)* - “u yerda”; *ở kia* - “ana u yerda”; 3) joy nomlarini ifodalovchi ot so‘zlari bilan keladigan predloglar: *ở* - “...da: *ở Việt Nam* - “*Vyetnamda*”.

Fe‘l kesimli gaplarda o‘rin joy holini ifodalovchi so‘zlar gap boshida, shuningdek gap oxirida ham kelishi mumkin.

E+K+O'JH

Bố làm việc *ở nhà máy*

E+K+O'JH

Ở nhà máy này công nhân làm việc tốt

(1) Dadam *zavodda* ishlaydi.

(2) *Bu zavodda* ishchilar

3. O‘rin joy holiga nisbatan maxsus savol *ở đâu?* - “qayerda?” so‘roq olmoshi yordamida beriladi. Anh làm việc ở đâu? - “Siz qayerda ishlaysiz?”

4. Mavjudlikni ifodalovchi gaplar có (bor, bor bo‘lmoq) fe‘li bilan yasilib, quyidagi sxemaga muvofiq ifodalanadi

O‘rin holi + có + Ega

“*nima qayerda?*” savoliga javob bo‘ladi.

- *Trên* bàn *có* bút

- *Trên* bàn *có* gì?

- Stol (*usti*)*da* ruchka *bor*.

- Stol(*usti*)*da* nima *bor*?

5. Joylashuvni ifodalovchi gaplar *oʻ* - “...da bor boʻlmoq; ... da mavjud boʻlmoq” feʼli bilan ifodalanadi. **Ega + oʻ + Oʻrin holi** va “shaxs-narsa qayerda?” savoliga javob boʻladi.

Misol: 1) Sách *ở trên* bàn - Sách ở đâu?

- “kitob stolning ustida” - Kitob qayerda?

2) Sinh viên ở lớp kia - Sinh viên ở đâu?

- Talabalar ana u sinf xonasida - Talabalar qayerda/

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGỮ PHÁP HỘI THOẠI

SUHBAT - HỘI THOẠI

A: Xin lỗi anh, anh là người nước nào?

B: Tôi là người Việt Nam

A: Anh làm nghề gì?

B: Tôi là sinh viên.

A: Anh học ở đâu?

B: Tôi học ở trường đại học Quốc gia Hà Nội

Ngữ vựng (*Lugʻat*):

nghe	-	kasb
trường đại học	-	institut; oliy oʻquv yurti
trường	-	maktab
trường đại học tổng hợp	-	universitet

1-mashq. O‘qing va tarjima amaliyotini bajaring (Bài 1: Thực hành đọc và dịch):

1. Dưới cái ghế có con mèo. _____
2. Ở giữa phòng có cái bàn to. _____
3. Ở ngoài sân có con chó. _____
4. Sau nhà có cây dừa. _____
5. Ở trong nhà có nhiều người. _____
6. Trước cửa nhà có xe ô tô. _____
7. Trên quyển sách có cây bút. _____
8. Trên bàn có hoa. _____
9. Dưới sông này có cá. _____
10. Ở trong bát có cơm _____

2-mashq. O‘qing va tarjima amaliyotini bajaring (Bài 2: Thực hành đọc và dịch):

1. Chiếc áo mới ở trên giường. _____
2. Bố ở ngoài sân. _____
3. Con sông ở sau cái nhà cao kia. _____
4. Cây táo ở giữa vườn. _____
5. Mẹ ở trong nhà. _____
6. Con chó ở dưới cái bàn. _____
7. Cái xe ở trước cửa nhà. _____
8. Cái bút ở trên quyển vở. _____

3-mashq. Bo‘sh joylarni to‘ldiring (Bài 3: Điền vào chỗ trống)

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: **sách, bàn, chơi, đang, đường, cá, chó, nên, người, thấy**. Cách dùng chữ: trong, ngoài, trên, dưới, giữa

1. Có hai con _____ rong hồ.

2. Tất cả mọi _____ phải vào trong lớp.
3. Đám trẻ đang _____ ngoài sân.
4. Không _____ ra ngoài trời mưa.
5. Anh có _____ cây viết chì của tôi trên bàn không?
6. Cô ấy _____ ngồi **dưới bóng cây**.
7. Cái xe **hư** đang nằm **giữa** _____
8. Bài học số mười năm **giữa** cuốn _____

4-mashq. Quyidagi savollarga javob bering (Bài 4. Hãy trả lời các câu hỏi sau đây:

1. Giữa phòng có gì? _____
2. Ở trong nhà có ai? gì? _____
4. Trên quyển sách có gì? _____
5. Dưới sông có gì? _____
6. Sau cái bàn có có gì? _____
7. Quyển sách mới ở đâu? _____
8. Cái nón ở đâu? _____
9. Con gà ở đâu? _____
10. Chị Hương ở đâu? _____
11. Cái vườn ở đâu? _____

Bài 5: Thực hành đọc hiểu (O‘qin tushinish amaliyotini bajaring):

Chú voi tốt bụng

Một buổi sáng mùa xuân, trăm hoa khoe sắc, gà con vui vẻ gọi vịt con ra vườn chơi.

Gà con rủ vịt con bắt sâu bọ, côn trùng có hại cho cây cối. No bụng, vịt con và gà con lại rủ nhau ra bờ ao chơi. Lúc đang chơi gà con vô ý nên bị ngã xuống ao. Vì không biết bơi nên gà con bị ướt sũng nước, lạnh đến phát run.

Bỗng một chú voi xuất hiện, chú dùng vòi vớt gà con lên bờ. Vịt con và gà con cùng cảm ơn chú voi.

Ngữ vựng (*Lug‘at*):

tốt bụng	yaxshi	bờ ao	hovuz bo‘yi
buổi sáng	ertalab	vô ý	tasodifan
hoa khoe sắc	gullar gullagan	bị ngã	yiqilmoq
rủ	taklif qilmoq	xuống ao	hovuzga tushib ketmoq
gà con	jo‘ja	bơi	suzmoq
vịt con	o‘rdak	bị ướt	ho‘l bo‘lib, uvib ketmoq,
bắt	tutmoq	bị ướt sưng nước	- jiqqa ho‘l bo‘lmoq
sâu bọ	hashorat	lạnh đến	juda sovqotmoq; shunchalik
côn trùng	qurt-qumursqa		sovqotdiki
có hại	zararli	phát run	titramoq
bỗng	kutilmaganda	xuất hiện	paydo bo‘lmoq

Em hãy khoanh tròn vào chữ cái đứng trước câu trả lời đúng (To‘g‘ri javobni belgilang):

1. Câu chuyện trên không kể về loài vật nào?

- A. Chú voi
- B. Gà con
- C. Vịt con

2. Vào buổi sáng mùa xuân, gà con đã làm gì?

- A. Gọi voi con ra vườn chơi
- B. Gọi vịt con lên rừng chơi
- C. Gọi vịt con ra vườn chơi

3. Vịt con và gà con đã làm gì trong vườn?

- A. Hái những bông hoa xinh xắn
- B. Bắt các loại giun đất
- C. Bắt sâu bọ, côn trùng có hại

4. Sau khi rớt xuống ao, gà con cảm thấy như thế nào?

- A. Vô cùng mát mẻ
- B. Lạnh đến phát run
- C. Nóng nực đến chảy mồ hôi

5. Chú voi đã cứu gà con bằng cách nào?

- A. Dùng tai quạt cạn nước trong hồ
- B. Dùng vòi kéo một tấm gỗ làm cầu cho gà con đi lên bờ
- C. Dùng vòi vớt gà con lên bờ

6. Ai đã cảm ơn chú voi tốt bụng?

- A. Gà con
- B. Vịt con và voi con
- C. Gà con và vịt con

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Vyetnam xalq ertak qahramonlari haqida nimalar bilasiz?
2. Vyetnam tilida holning ifodalanishi haqida ma'lumotlar bazasini yarating.
3. "Men yoqtirgan ertak qahramoni" haqida 15 ta gapdan iborat matn tuzing. Matnda uchraydigan makonga-zamonga oid so'zlarni ajrating va tushintiring.

MAVZU: AEROPORTDA - Ở SÂN BAY

Darsning maqsadi: Talabalarga aeroportda bo'ladigan jarayonlar, hodimlar bilan bo'ladiga suhabatlarda uchraydigan atamalar, proseduralar haqida tushuncha shakllantirish; Các/những yordamchi so'zlari, sifat darajalarining qo'llanishi yuzasidan bilimlarni o'rgatish va ko'nikmalarini mustahkamlash.

Tayanch so'z va iboralar: check-in, thẻ, hộ chiếu, CMND, vé máy bay điện tử, hành lý xách tay, chuyến đi. Các/những, Tính từ tiếng việt.

I. SUHBAT – ĐÀM THOẠI

HỘI THOẠI: Ở SÂN BAY

(Hỏi đáp tại cửa hải quan khi ra máy bay)

A: Xin chào, vui lòng xuất trình thẻ lên máy bay và hộ chiếu của anh/chị.

Mục đích chuyến đi của anh/chị là gì?

B: Tôi đi công tác

A: Anh/chị định ở đâu?

B: Tôi sẽ ở khách sạn METROPOL trong 3 ngày ở đây.

A: Có bao nhiêu người đi cùng anh/chị?

B: Tôi ở đây cũng 2 đồng nghiệp.

A: Chúc anh/chị thượng lộ bình an.

SUHBAT (2) – ĐÀM THOẠI (2)

A: Anh/chị sẽ ở lại trong bao lâu?

B: Tôi sẽ ở New York trong một tuần.

A: Anh/chị đã bao giờ đến đây chưa?

/ Đây có phải là lần đầu tiên anh/chị đến đây không?

B: Đây là lần đầu tiên tôi đến đây / Đây là lần thứ hai

A: Anh chị đi du lịch một mình ư?

A: Anh chị có gì để khai báo không? - Tôi không có gì để khai báo.

- Tôi có một số thông tin cần khai báo.

LUG‘AT - TỪ NGỮ

ko‘rsatmoq - xuất trình

parvoz bileti - thẻ máy bay

passport - hộ chiếu

maqsad - mục đích

sayohat - chuyến đi

ish yuzasidan safarga chiqmoq - đi công tác

qaror qilmoq - định

mehmonxona - khách sạn

hamroh bo‘lmoq - đi cùng

hamkasb - đồng nghiệp

havfsiz parvoz/sayohat - thượng lộ bình an.

birinchi - lần đầu tiên

sayohatga bormoq - đi du lịch

deklaratsiya - khai báo

ma‘lumot, informatsiya - thông tin

Aeroport rasmini chizing va yangi soʻzlar va izohlardan foydalanib, rasmga bogʻlab “Suhbat” tashkillashtiring

Soʻz (Vietnamcha)	Tarjima	Izoh	Misollar
Sân bay	Aeroport	Samolyotlar qoʻnadi va uchadi.	<i>Sân bay Nội Bài Hà Nội rất lớn. (Noi Bai aeroporti juda katta.)</i>
Quầy check-in	Check-in stoli	Chipta va bagajni topshirish joyi.	<i>Quầy check-in của Việt Nam Airlines ở đâu? (Vietnam Airlines check-in stoli qayerda?)</i>
Thẻ lên máy bay	Bordi bilet	Samolyotga chiqish uchun ruxsatnoma.	<i>Tôi đã nhận thẻ lên máy bay rồi. (Men bordi biletimni oldim.)</i>
Kiểm tra an ninh	Xavfsizlik tekshiruvi	Jihozlarni skanerlash.	<i>Kiểm tra an ninh mất 10 phút. (Xavfsizlik tekshiruvi 10 daqiqa.)</i>
Hành lý	Bagaj	Sayohatchining narsalari.	<i>Hành lý của tôi nặng 20 kg. (Mening bagajim 20 kg.)</i>
Cổng ra máy bay	Chiqish eshigi	Samolyotga kirish joyi.	<i>Cổng số 12 đã mở cửa. (12-eshek ochildi.)</i>
Hải quan	Bojxona	Tovar va pulni tekshirish.	<i>Tôi phải khai báo hải quan không? (Bojxonaga deklaratsiya kerakmi?)</i>

Qoʻshimcha atamalar:

- **Chuyến bay nội địa:** Ichki reys.

- **Chuyến bay quốc tế:** Xalqaro reys.
- **Hành lý xách tay:** Qo‘l yuki.
- **Hủy chuyến:** Reys bekor qilindi.

A: (Suhbatdoshning ismi noaniq bo‘lgan holda)

Chào ông !	Kính chào ông !	Xin chào
Chào bà!	Kính chào bà!	Chào cháu!
Chào anh!	Kính chào anh!	Chào em!
Chào chị!	Kính chào chị!	-----/-----
Chào thầy!	Kính chào thầy!	-----/-----
Chào cô!	Kính chào cô!	-----/-----
Chào em!	Kính chào em!	Chào các anh các chị!

B: (Suhbatdoshning ismi aniq bo‘lgan holda)

Chào cô!	Chào chị Hoa!
Chào anh Đức!	Chào anh Hải!

TỪ VỰNG – LUG‘AT

ông	bobo / janob	bà	buvi / honim
anh	aka	chị	opa
thầy/ thầy giáo	ustoz (erkak ustoz)		
cô / cô giáo	honim/ ustoz (ayol ustoz)		
em	uka (suhbtadoshdan kichik kishilar uchun)		
tên	ism	gì?	nima?
ai?	kim?	còn - chi;	esa

So‘zlarni o‘zlashtiring, so‘z va so‘z birikmalarni ishtirok ettirib, gaplar tuzing.

vé máy bay điện tử; hành lý xách tay; vượt quákg; bị phạt; cân kỹ; công an ninh ; đồ kim loại; ai cũng phải cởi giày nữa; Chuyến bay của chúng mình khởi hành ; hình như; bị hoãn 15 phút; lưu niệm; Yên tâm đi quây đôi tiên; ở ngay góc kia kìa; kéo; Thủ tục check-in: Quá trình đăng ký thông tin trước khi lên máy bay; Hành lý xách tay: Túi đồ mang theo lên khoang máy bay; Công an ninh: Khu vực kiểm tra an ninh trước khi vào khu đi máy bay; Duty-free: Khu mua sắm không thuế.

 Eslatma:	Vetnamliklar bir-birlari bilan uchrashganda “Xin chào”, - “ salom ” so‘zidan foydalanadilar. Alohida hurmat munosabatini ko'rsatish uchun “kính chào” birikmasidan foydalanadilar.
---	---

Đại từ nhân xưng	Tân ngữ Nghĩa tiếng Việt	
Số ít ngôi thứ nhất ngôi thứ hai ngôi thứ ba	Men Sen; Siz { U U U	tôi, ta Bạn anh ấy chị ấy, bà ấy nó
Số nhiều ngôi thứ nhất ngôi thứ hai ngôi thứ ba	Biz Siz Ular	chúng tôi, chúng ta các bạn họ

SUHBAT – HỘI THOẠI (3)

1. Hội thoại giữa Anh Hải và Cô A-gi-gia (Hai va Aziza o 'rtasida suhbat):

Anh Hải: Xin chào!

Cô A-gi-gia: Xin chào!

Anh Hải: Xin lỗi chị! Chị tên là gì?

Cô A-gi-gia: Dạ, em tên là A-gi-gia. Còn anh?

Anh Hải: Anh tên là Hải.

Cô A-gi-gia: Cảm ơn anh.

2. Hội thoại giữa thầy giáo Đức và cô giáo Liên (Dik ustoz va Lien ustoz o 'rtasida suhbat):

Thầy giáo Đức: Xin chào!

Cô giáo Liên: Xin chào!

Thầy giáo Đức: Xin lỗi cô! Cô tên là gì?

Cô giáo Liên: Cô là Liên. Còn, thầy, thầy tên là gì ạ?

Thầy giáo Đức: Thưa cô, mình là Đức ạ.

3. Hội thoại giữa Aisha và Timur (Aisha va Timur o 'rtasidagi suhbat):

Aisha: Xin chào. Mình tên là Aisha. Bạn tên là gì?

Timur: Xin chào, Aisha. Mình tên là Timur.

Aisha: Bạn là sinh viên phải không?

Timur: Vâng, tôi là sinh viên.

Aisha: Còn bạn? Bạn cũng là sinh viên không?

Timur: Vâng tôi cũng là sinh viên.

GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGỮ PHÁP

I. Vietnam tilida hurmatning ifodalanishi:

Dạ - so‘zi suhbatdoshning savoliga muloyimlik bilan javob qaytarishda qo‘llaniladi. Shuningdel, ta’kisni idodalaydi.

Ví dụ (Misol): Aisha: Bạn là sinh viên không? - Siz talabamisiz?

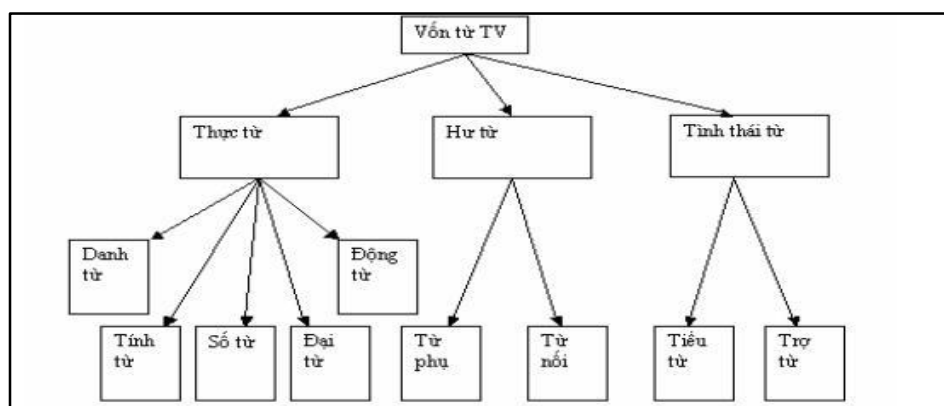
Timur: Dạ vâng, tôi là sinh viên. - Ha, men talabaman.

Thưa - so‘zi gap boshida kelib, suhbatdoshga nisbatan hurmat va muloyimlik bilan munosabat bildirishni ifodalaydi. O‘zbek tiliga **“hurmatli”**, - ma’nosida tarjima qilinadi.

ạ - gap oxirida kelib, suhbatdoshga nisbatan hurmat va muloyimlik bilan munosabat bildirishni ifodalaydi. O‘zbek tiliga tarjima qilinmaydi.

Ví dụ (Misol): Thưa cô, mình là Đức ạ - Hurmatli ustoz, men Dikman (Yoki: Men Dikman).

II. Vietnam tilida so‘z turkumlari: Vietnam tilida so‘zlar quyidagi guruhlarga: **Mustaqil so‘zlar:** ot, fe‘l, sifat, son, olmosh; **yordamchi so‘zlar:** ko‘makchi, bog‘lovchi, yuklama; **oraliq so‘zlar:** modal so‘zlar, undov so‘zlar, taqlid so‘zlarga akratiladi.

2.1. Mustaqil so‘zlar: Ham grammatik, ham leksik ma’nolarga ega bo‘lib, gapda mustaqil sintaktik bo‘lak sifatida ishtirok etadigan so‘zlar mustaqil so‘zlar deyiladi. Vyetnam tilida mustaqil so‘zlar quyidagi: ot, sifat, son, fe‘l, olmosh guruhlariga ajratiladi.

Vyetnam tilida ot so‘z turkumi “Danh từ” atamasi bilan ifodalanadi. (Keyingi o‘rinlarda grammatik qoidalarga izoh berilganda “DT” ko‘rinishida qisqartirilgan holatda ifodalanadi). Narsa-buyum, shaxslarning nomi, atamasi bo‘lgan so‘zlar turkumiga ot deyiladi. Otlar:

Danh từ chỉ người (**shaxs otlari**): học sinh, thầy cô,...

Danh từ chỉ sự vật (**narsalarni ko‘rsatuvchi otlar**): sách vở, hộp bút,...

Danh từ chỉ sự việc (**voqea-hodisalarni bildiruvchi otlar**): lễ hội, buổi họp,...

Otlar kim? nima? qayer? (ai? cái (còn, cây)gì? ở đâu?) so‘roqlaridan biriga javob bo‘ladi.

Ggapda ot ega, kesim, to‘ldiruvchi vazifasida kelishi mumkin.

Ega (Chủ ngữ (CN)) harakatni bajaruvchi yoki ma’lum xususiyat yoki holatga ega bo‘lgan narsa, hodisa yoki shaxsni ko‘rsatadigan gapning asosiy qismidir. “Ai?” - “Kim?”, “Cái gì?” - “Nima (narsa)”, “Con gì?” - “Nima (qanday) hayvon?”, “Việc gì?” - “Nima (qanday) ish?” kabi savollarga javob bo‘ladi.

Ggapda ot ega bo‘lib kelganda:

- Nam đang học bài. - “Nam o‘qiyapti”

“Nam” - o‘rganish harakatini bajaruvchi shaxsga ishora qiluvchi sub’ekt.

Shuningdek otlar hisob so‘zlari bilan ham ifodalanishi mumkin.

Con mèo nằm trên ghế - “Mushuk stulda yotibdi”.

Mushuk so‘zi gapda ega bo‘lib, hayvon yotgan holatda ekanligini ko‘rsatyapti

Vyetnam tilidagi otlarda jins (rod) ajratilmaydi. (Kamdan kam holatlarda) faqat biologic jinsga ajratiladi.

Bunda **trai** - “o‘g‘il [bola]” va **gái** - “qiz [bola]”; **nam** - “erkak” va **nữ** - “ayol” yordamchi morfemalari farqlanadi.

bạn trai - do‘st; o‘g‘il bola o‘rtoq

bạn gái - do‘st; o‘g‘il o‘rtoq

nam sinh viên

nữ sinh viên qiz bika takaba,

anh nông dân - dehqom [aka]

bà nông dân - dehqon buvi

2.2. Miqdor sonlari quyidagicha ifodalanadi:

- miqdor sonlar: một quả chuối - “bitta banan” (birlikda), ba quả chuối - “bitta banan” (ko‘plik).

- noaniq miqdorni ifodalovchi so‘zlar mấy - “bir nechta”, nhiều - “ko‘p”, ít - kam. *Mấy cái bàn* bir nechta stol.

3. Các/những yordamchi so‘zlari ko‘plikni ifodalashda qo‘llaniladi.

Các butunning hammasini ifodalashda, những esa, bir turga oid umumiy moqdorning, ya‘ni butunning ma‘lum bir qismini ifodalashda qo‘llaniladi. Các sinh viên - “talabalar”. Những quyển sách - “kitoblar”, aksariyat kitoblar. quá

Barcha sanaladigan otlar hisob so‘zlari bilan birga qo‘llaniladi. Những con voi. - fillar. Người (odam) ot so‘zi ham những bilan qo‘llaniladi.

Murojaatda va qarindosh urug‘chilikni ifodalovchi so‘zlar oldidan faqat các so‘zi qollaniladi. Chào các anh các chào - “Salom” erkak va ayollarga.

4. Sifat darajalari: rất, lắm (juda), qua (haddan ortiq) soʻzlari sifat darajalarini koʻrsatishda hamda bir qator: thích “yoqtirmoq”, yêu (sevmoq), sợ .- “qorqmas” kabi feʼllarini ifodalashda qoʻllaniladi. Rất sifat va feʼllardan avval, , lắm và quá soʻzlari esa sifat va feʼllardan keyin keladi. Quá sozi feʼl yoki sifatdan avval kelsa kesatish maʼnosini ifodalaydi.

Suyên sách này rất hay - bu kitob juda qiziqarli.

Quyên sách này hay lắm - bu kitob juda qiziqarli

AMALIY MASHQLAR - BÀI TẬP THỰC HÀNH

1-mashq. Oʻqing. Miqdor sonlarning ifodalanishiga eʼtibor bering (*Bài*

1. Thực hành đọc. Chú ý đến cách diễn đạt số lượng danh từ)

1) Đây là sách mới. Quyển sách này mới. Tôi mua một quyển sách hay. Đây là những quyển sách mới. Những quyển sách mới này hay. Tôi mua mấy quyển sách mới. Tôi mua nhiều sách mới.

2) Chị Hoa có áo đẹp. Chị Lan có chiếc áo đẹp. Chị Hoa mua một chiếc áo màu xanh. Chị Lan mua những chiếc áo màu xanh và màu trắng. Chị Mai có nhiều áo đẹp. Chị Mary có ít áo đẹp.

3) Tôi có một người bạn Việt Nam. Bạn tôi học tiếng Nga. Tôi có nhiều bạn. Những người ấy là bạn tôi.

4) Em Lý thích ăn dứa. En Lý ăn hai quả dứa. Những quả dứa này ngọt. Quả dứa đó ngon. En Lan mua mấy quả dứa to.

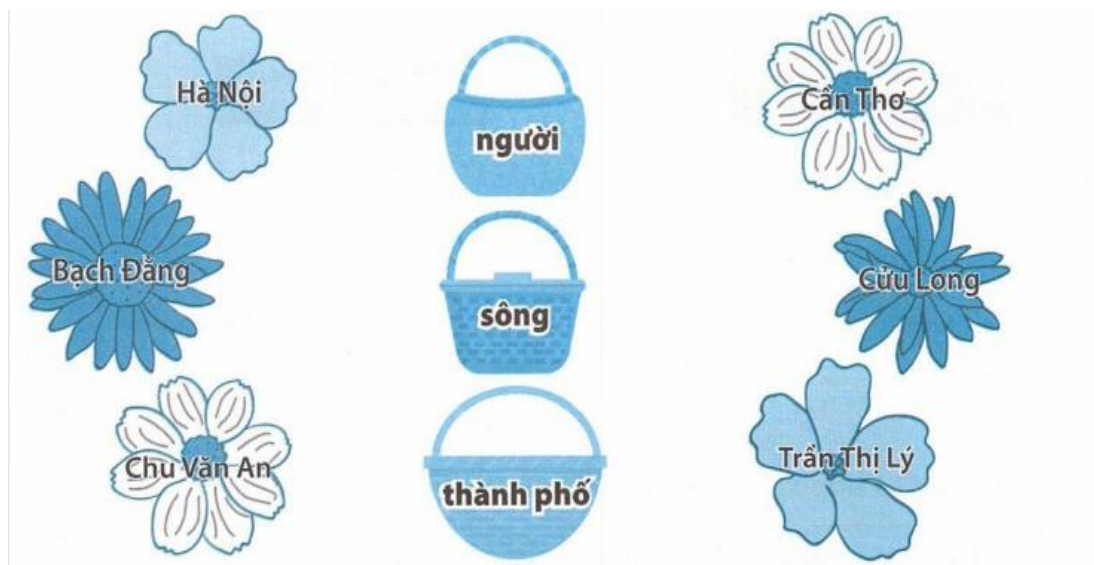
5) Ở đây có nhiều nhà cao. Cái nhà này rất cao. Tôi ở một cái nhà rất cao. Những cái nhà kia cao lắm.

6) Bác Điền có hai con trâu. Những con trâu đó rất khỏe.

7) Chào các đồng chí! Các đồng chí có khỏe không? - Cảm ơn đồng chí, chúng tôi khỏe.

8) Chào các anh các chị! Các anh các chị có phải là người Việt Nam không?

2-mashq. Guldagi so‘zlarni tegishli guruh bilan moslang (Bài 2. Nối các từ trong bông hoa với nhóm thích hợp):

3-mashq. O‘qing va tarjima qiling. Shaxsni bildiruvchi otlarda jinsni ifodalanishiga e’tibor bering (Bài 3. Thực hành đọc và dịch. Chú ý đến cách chỉ giới tính của danh từ chỉ người).

1) Con trai, con gái, cháu trai, cháu gái, bạn trai, bạn gái, em gái, em trai.
2) Nữ kỹ sư, nam công nhân, nam sinh viên, nữ giám đốc, nữ bác sĩ. 3) Anh công nhân, chị công nhân, cô kỹ sư, ông giám đốc, cậu sinh viên, cô giáo, bà nông dân, cô bác sĩ, ông bác sĩ, chị nông dân, anh nông dân, ông cụ, bà cụ. 4) Anh chị em công nhân, anh chị em nông dân, nam nữ sinh viên.

4-mashq. Berilgan so‘zlardan foydalanib, bo‘sh joylarni toldiring (Bài 4. Điền vào chỗ trống. Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống):

nghe, nhà, đen, móng, út, ti vi, bộ, bạn, cho, áo

Cách dùng chữ:

Ông ấy, bà ấy, anh ấy, chị ấy, cô ấy, cậu ấy, em ấy

Nó: dùng để chỉ trẻ em, người bạn thân, người lạ, thú vật.

1. **Ông ấy** đang đi _____.
2. **Bà ấy** đang **chải tóc** _____ con.
3. **Anh ấy** thích _____ **nhạc**.
4. **Chị ấy** có _____ tay màu đỏ.
5. **Em ấy** đã về _____.
6. **Cô ấy** mặc _____ đầm đẹp.
7. **Cậu ấy** là con _____ của bác Châu.
8. **Nó** chỉ thích **xem** _____.

5-mashq. Quyida berilgan gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling (Bài

5. Dịch các câu sau sang Tiếng Việt):

1. Bu gul juda chiroyli. _____.
2. U matn unchalik ham uzun emas. _____.
3. Men juda kinoga borishni xohlayman. _____.
4. Men kitob o'qishni juda yaxshi ko'raman. _____.
5. U sizdan juda qo'rqadi. _____.
6. Otam unchalik ham yaxshi emas. _____.
7. Bu kofta juda chiroyli. _____.
8. U bu gapni juda to'g'ri tarjima qildi. _____.
9. Buvim bu kalta ko'ylakni yoqtirmaydi. _____.
10. Sizlar qayerliksiz? _____.

6-mashq. Nuqtalar o‘rnini mos so‘zlar bilan to‘ldiring (Bài 6: Điền vào chỗ trống):

đó - u, o‘sha, **tên** - ism, **đỏ** - qizil, **đừng** - ...ma (inkori), **chợ** - bozor, **đồ** - narsa, **nghe** - eshitmoq, **ăn** - yemoq, **học** - o‘qimoq, **bài tập** - mashq.

- a) Anh sẽ cho em _____ chơi.
- b) Hãy _____ lời anh.
- c) Cây bút chì _____ là của anh.
- d) Chị không nhớ _____ em.
- e) Hãy theo chị đi _____ mua trái cây.

Bài 7. BÀI ĐỌC - O‘QISH UCHUN MATN

Gia đình tôi

Chào bạn. Tôi tên là Aisha. Tôi mười tám **tuổi**. Tôi là sinh viên. Nhà tôi ở **tỉnh** Buxara. Gia đình tôi có bốn người. Bố mẹ, chị và tôi. Bố tôi là **nhà ngoại giao**. Còn mẹ tôi là giáo viên. Mẹ tôi là giáo viên tiếng Việt. **Chị gái** tôi là y tá. Tôi rất **quý trọng** gia đình của mình. Theo tôi việc **xây dựng** gia đình là công việc **quan trọng** nhất của **đời người**.

Từ ngữ - Lug‘at

gia đình	oila	xây dựng	qurmoq
mười	o‘n	quan trọng	muhim
tám	sakkiz	đời người	inson hayoti
tuổi	yosh	nhà ngoại giao	diplomat
tỉnh Buxara	Buxoro viloyati	quý trọng	qadrlamoq

7-mashq. Matn asosida savollarga javob bering (Bàì 7. Trả lời các câu hỏi dựa trên bài đọc):

1. Aisha là người nước nào? _____
2. Cô ấy làm nghề gì? _____
3. Năm này Aisha bao nhiêu tuổi? _____
4. Nhà cô ấy ở tỉnh nào? _____
5. Gia đình cô ấy có mấy người? _____
6. Bố của Aisha làm việc ở đâu? _____
7. Ai là giáo viên trong gia đình Aisha? _____
8. Chị gái của Aisha có phải là giáo viên tiếng Việt không? _____
9. Tại sao Aisha rất quý trọng gia đình của mình? _____
10. Tỉnh Bukhara thuộc quốc gia nào? _____

8-mashq. Gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling va savollarga javob bering.

1. Kechirasiz aeroport qayerda? _____
 2. Siz Vyetnamda qachondan beri yashaysiz? _____
 3. Siz qaysi viloyatdan keldingiz? _____
 4. Siz Vyetnamda qayerlarda bo‘ldingiz? _____
 5. O‘zbekistonda nechta viloyat bor? _____
 6. Vyetnamga birinchi kelishingizmi? _____
 7. Siz sayohat qilishni yoqtirasizmi? _____
 8. Aeroportdan yotoqxonagacha uzoqmi? _____
 9. Siz dollaringizni vyetnam dong ga almashtirdingizmi? _____
- _____

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

[illegible]

```
graph LR; T[TỪ] --- QH[Quan hệ từ]; T --- D[Danh từ]; T --- DV[Động từ]; T --- TJ[Tính từ]; T --- DT[Đại từ]; T --- ST[Số từ];
```

Danh từ chung chỉ 1 dụng cụ học tập cặp sách	Danh từ riêng gọi tên 1 người bạn Gia Linh	Danh từ chung chỉ 1 nghề lính cứu hỏa
Danh từ riêng gọi tên 1 con đường, con phố Võ Nguyên Giáp	Danh từ chung chỉ 1 đồ dùng trong gia đình máy giặt	Danh từ riêng gọi tên 1 đất nước Việt Nam

MAVZU: 1. GIỚI THIỆU - LÀM QUEN

Dars mazmuni: Talabalarga 100 dan yuqori sonlarni yasalish xususiyatlari haqida o'rgatish; sana, oy, kunlarning ifodalanishi, payt holini gapdagi o'rni haqida tushintrirish, qo'llash yuzasidan bilm va ko'nikmalarni shakllantirish

Tayanch so'z va ibiralar: Sory tiri tiri 100; ngay, thag, nam. tuan li; giory;

I. SUHBAT (I) - HÖI THOẠI (I)

A: Chào buổi sáng. Xin tự giới thiệu. Tên **đầy đủ** của mình là Cao Xuân Minh.

B: Chào bạn. Bạn có khỏe không?

A: Cảm ơn bạn. Mình khỏe. Còn bạn thì thế nào? Có khỏe chứ?

B: Cảm ơn bạn. Mình cũng thế.

* * *

A: Minh ời, bạn bao nhiêu tuổi?

B: Mình 15 tuổi.

A: Hiện đang em sống ở đâu?

B: Hiện đang em sống ở **Nha Trang Việt Nam**.

A: Gia đình có mấy người?

B: Gia đình mình có 4 **thành viên**, bao gồm bố mẹ, anh trai và mình.

* * *

A: Hiện nay em học ở đâu?

B: Hiện tại, mình đang học lớp 9 Z trường Trung học phổ thông Nha Trang.

A: Bạn có nhiều bạn bè không?

B: Ở trường mình có rất nhiều bạn, họ đều **thân thiện**. Mọi người nói rằng mình là một đứa trẻ nhiều **năng lượng** khiến mọi người **yêu mến** (*yaxshi ko 'rmoq*).

A: Môn học **yêu thích** (*yoqtirmoq*) của bạn là môn học gì?

B: Môn học yêu thích của mình là Toán. Mình thích nấu ăn và đọc sách.

Từ ngữ - Lugʻat

đầy đủ	toʻliq
thành viên	tarkib; aʻzo
bao gồm	oʻz ichiga olmoq
Trung học phổ thông	oʻrta maktab
thân thiện	ahil; doʻst
năng lượng	energiya; energiyali; kuchli

Topshiriq!

1. Suhbatda vaqt ishtirok etgan jummalarga yil, oy, sana ishtirokida savollar bering.
2. Grammatikaga oid soʻz va soʻz birikmalardan foydalanib gaplar tuzing.
3. Suhbatda aytib oʻtilgan joy nomlariga izoh bering.

GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGỮ PHÁP

I. 1. Số đếm tiếng Việt từ 100 ... (Vyetnam tilida 100 dan yuqori sonlarning ifodalanishi)

Số hàng trăm + “trăm”

Ví dụ:

100: Một + trăm = Một trăm

100 = Một +

trăm = Một trăm

400 = Bốn +

trăm = Bốn trăm

500 = Năm +

trăm = Năm trăm

600 Sáu + trăm

= Sáu trăm

200	300	320
Hai trăm	Ba trăm	Ba trăm hai mươi

2. Vyetnam tilida uchxonali - yuzlik (100) va “0” ishtirok etadigan sonlarning ifodalanishi:

Vyetnam tilida uch xonali, toʻrt xonali va undan yuqori sonlarning ikki xonalik: oʻnliklar tarkibidagi nol “linh” deb ifodalanadi.

Ví dụ: 102 = Một + trăm + linh + hai = Một trăm linh hai

[bir] Yuz + linh + ikki

Số hàng trăm + “trăm” + “linh” + số đếm hàng đơn vị

411	401	603
Bốn trăm mười một	Bốn trăm linh một	Sáu trăm linh ba

207 = Hai + trăm + linh + bảy = Hai trăm linh bảy

308 = Ba + trăm + linh + tám = Ba trăm linh tám

3. *Vyetnam tilida to'rtxonali - minglik (1000) va "0" ishtirok etadigan sonlarning ifodalanishi:*

1000 = Một + "Nghìn" = Một nghìn

2000: Hai nghìn

3000: Ba nghìn

4000: Bốn nghìn

Minglik sonalar tarkibidagi yuzlik sonlarda son ifodalanmagan bo'lsa "0" "không" bilan ifodalanadi.

1001

[bir] ming yuzlik (mavjud emas)

Một nghìn **không** trăm **linh** một

20 004 hai mươi nghìn /không trăm /linh bốn

yoki hai vạn không trăm linh bốn

3050 ba nghìn **không** trăm năm mươi

12003 mười hai nghìn **không** trăm **linh** ba

204 005 hai trăm linh bốn nghìn **không** trăm **linh** năm

II. Cách nói ngày tháng năm trong tiếng việt (Vyetnam tilida vaqtning ifodalanishi)

STT	Thứ
1	Thứ hai
2	Thứ ba
3	Thứ tư
4	Thứ năm
5	Thứ sáu
6	Thứ bảy
7	Chủ nhật

Hôm nay là ngày thứ mấy? - Bugun haftaning qaysi

kuni?

Hôm nay là ngày thứ tư. - Bugun chorshanba.

2.1. Yillar:

năm nay bu yil

năm ngoái o'tgan yili

năm sau/ sang năm kelasi yil

2.2. Oylar

tháng oy

tháng này bu oy

tháng trước o'tgan oy

tháng sau kelasi oy

2.3. Hafta kunlari

tuần, tuần lễ hafta

tuần này shu hafta, bu hafta

tuần trước o'tgan hafta

tuần sau keasi hafta

2.4. Kunlar

ngày kun

hôm nay bugun

hôm qua kecha

hôm kia o'tgan kun

ngày mai ertaga

ngày kia o'tga kun

2.5. Названия месяцев

tháng giêng yanvar

tháng hai fevral

tháng ba mart

tháng tư aprel

tháng năm may

tháng sáu iyun

tháng bảy iyul

tháng tám avgust

tháng chín sentabr

tháng mười oktabr

tháng mười một noyabr

tháng mười hai dekabr

Tháng này là *tháng mấy*? Hozir qaysi oy?

Tháng này là tháng mười. Hozir oktabr.

2.6. Sanasning o‘qilish tartibi:

Ngày.... thángnăm

26 mart 1921 yil **Ngày 26 tháng 03 năm 1921 .**

2.7. Hozirgi vaqtni ifodalanishi:

bây giờ hozir, shu vaqt

lúc này hozir, shu daqiqa

hiện nay hozir, hozirda

2.8. Bir kecha kunduzdagi vaqt mahallarining ifodalanishi:

buổi mahal

buổi sáng ertalab, ertalabki mahal (04:00 - 10:00 gacha)

buổi trưa tushlik, tushlik mahal (11:00 - 14:00 gacha)

buổi chiều tushdan keyin (14:00 - 18:00 gacha)

buổi tối kechqurun (18:00 - 22:00 gacha)

đêm kechasi (22:00 - 03:00 gacha)

khuya tun yarmidan oshgan vaqt

ngày đêm sutka, bir kecha kunduz

ban ngày kunduzi

ban đêm kechasi

III. Vaqt holini ifodalashda qo‘llaniladigan old qo‘shimchalar:

Vào - “...da”, (“...ga”), - deb tarjima qilinib, harakatning ayni boshlanish daqiqasini ifodalashda qo‘llaniladi: *Năm mới bắt đầu vào ngày mồng một tháng giêng* - “Yangi yil yanvar oyining birinchi sanasidan boshlanadi”;

Soatdagi vaqtni ifodalashda **vào** soʻzidan keyin **lúc** - “...**da**” soʻzi kelib, soatni koʻrsatuvchi sonidan avval joylashadi: **vào lúc 7 sáng tôi ăn sáng** - “soat 07:00 da men nonushta qilaman”;

từ - “...**dan**”, - deb tarjima qilinib, vaqtning dastlabki boshlanish nuqtasini ifodalashda qoʻllaniladi: **từ 12:00 giờ chiều** - “tushlik 12:00 dan (boshlab)”;

đến - “...**ga**”, “...**gacha**”, - deb tarjima qilinib vaqtning oxirgi tugash niqtasini ifodalashda qoʻllaniladi: **chúng tôi làm việc đến 7 giờ rồi tối** - “bizlar kechqurun 19:30 gacha ishlaymiz”;

từ đến - “...**dangacha**” **từ 4 giờ đến 9 rồi** - “Soat 04 -00 dan 9:30 gacha”;

Eslatma!: Vào, từ, đến, từ đến soʻzlari natijani koʻrsatuvchi feʼl sifatida, từ đến esa, biror joyning boshlanish va tugash nuqtasigacha boʻlgan oraliqni ifodalashda ham qoʻllaniladi.

IV. Vyetnam tilida payt holi va uning gapdagi oʻrni: Payt holi quyifagicha ifodalanishi mumkin:

1. vaqtni ifodalovchi otlar bilan.

Ngày mai chúng ta sẽ nghỉ - “Ertaga bizlar dam olamiz”.

2. Vaqt olmoshlari bilan.

Bây giờ nó ngủ - “Hozir u uxlayapti”.

3. Sonlar bilan vaqtni ifodalovchi otlar birikishi orqali (old koʻmakchili va old koʻmakchisiz).

Bố đi làm vào lúc 8 giờ sáng - “Dadam ertalab soat 08:00da ishga ketadi[lar]”.

4. Vaqt ravishi bilan.

Rất lâu mình không gặp cậu - “*Sizno ko ‘maganimga juda ko ‘p (uzoq vaqt) bo ‘ldi*”.

Gapda joy holi (joyni ifodalovchi hol) gap boshida, oxirida, shuningdek ega va kesim o‘rtasida kelishi mumkin. Masalan:

Sáng mai chúng tôi đi Hà Nội - “Ertaga ertalab bizlar Hanoiga ketamiz”.

Chúng tôi đi Hà Nội [vào] sáng mai - “Ertaga ertalab [ga] bizlar Hanoiga ketamiz”.

Chúng tôi sáng mai đi Hà Nội - “Bizlar ertaga ertalab Hanoiga ketamiz”.

V. Vaqt holiga nisbatan savol berish:

5.1. Qachon? Bao giờ?; Khi nào?; Lúc nào?; Ngày nào?; Tháng nào?; Năm nào? Bu so‘zlarning barchasi bir so‘z bilan aytganda o‘zbek tilidagi “Qachon?” so‘rog‘iga to‘g‘ri keladi.

Bao giờ?; Khi nào? - “Qachon?”;

Lúc nào? - “Qachon (qaysi vaqtda)?”;

Ngày nào? - “Qachon (qaysi kun)?”;

Tháng nào? - “Qachon (qaysi oy)?”;

Năm nào? - “Qachon (qaysi yil)?”.

Bao giờ?; Khi nào? - “Qachon?” so‘rog‘i har qanday vaqt holiga nisbatan berilishi mumkin bo‘lgan universal savol turi hisoblanadi. **Lúc nào?** - “Qachon (qaysi vaqtda)?”; **Ngày nào?** - “Qachon (qaysi kun)?” so‘roqlari bir muncha aniq javob talab qiladigan, aynan qaysi vaqt yoki qaysi kun haqida so‘ralayotgan va aniq javob berilishi erak bo‘lgan savol turidir.

Shuningdek, bu so‘roq turlari gapning boshida kelganda voqea-hodisa kelasi zamonga tegishli, gap oxirida kelganda esa, ish-harakati o‘tgan zamonda sodir bo‘ganligi ifodalaadi.

Agar ish-harakati muntazam davom etib kelayotgan bo'lsa, u holda so'roq so'zi gap oxirida keladi va gap tarkibida ish-harakatining muntazam sofir bo'layotganligini ifodalovchi so'zlar ishtirok etadi.

a) - **Bao giờ cậu về nhà?** - “Uyga nechchida qaytasiz?”

- **2 giờ chiều mình về nhà.** - Tushdan keyin soat 14:00 da uyga qaytaman.

b) - **Cậu về nhà bao giờ?** - “Uyga qachon qaytdingiz?”

- **Mình về hôm qua.** - “Men [uyga] kecha qaytdim”

c) - **Cậu thường về nhà vào lúc mấy giờ?** - “Siz odatda uyga soat nechchida qaytasiz?”

- **Tôi thường về nhà lúc 1:00 chiều.** - Men odatda uyga tushdan keyin soat 13:00 da qaytaman.

5.2. Qachondan beri?, Qancha uzoq vaqtdab beri? Bao lâu? [uzoq] davomiylikka ega bo'lgan vaqt holiga nisbatan qo'llaniladigan savol turi.

Anh học ngoại ngữ này bao lâu? - “Qanchadan beri bu tilni o'rganyapsiz?”

i học ngoại ngữ này hai năm - “Ikki yildirki bu tilni o'rganyapman”.

Agar savol tugallanmaga (hozirda davom etayotgan) ish-harakatiga hisbatan berilayotgan bo'lsa, u holda so'roq so'zidan keyin **rồi** - “allaqachon” so'zi qo'yiladi. Javobda esa, **rồi** - “allaqachon” holdan keyingi o'rinda keladi.

Anh học ngoại ngữ này bao lâu rồi? - “Qanchadan beri bu tilni o'rganyapsiz?”

Tôi học ngoại ngữ này hai năm rồi - “Ikki yildirki bu tilni o'rganyapman”.

Hol shuningdek “....đãrồi” - “...allaqachon bo'ldi” grammatik konstruksiyasi orqali ham ifodalanishi mumkin.

Tôi học ngoại ngữ này đã hai năm rồi. - “Ikki yildirki [allaqachon ikki yil bo‘ldi] bu tilni o‘rganyapman”.

6. là bog‘lovchisining ot kesimli gaplarda ixtiyoriy tushirib qoldirilishi:

Avvalgi darslarimizda ot kesimli gaplar har doim “là” bog‘lovchi yordamida yasalishi haqida o‘rgangan edik. Là bog‘lovchisi ot kesimli gaplarda ham ixtiyoriy ravishda quyidagi holatlarda tushirib qoldirilishi mumkin:

- Agar gapdagi ot qism hafta kunlarini ifodalayotgan bo‘lsa va ngày (kun) ot so‘zi tartibni ifodalovchi thứ - bilan birikkan holda bo‘lsa;

Hôm nay / là / / ngày / thứ hai. - “Bugun dushanba”.

- Agar ega ham kesim ham zamon (vaqt)ga oid so‘z bo‘lsa.

Bây giờ / là / bây giờ sáng - “Hozir ertalabki 07:00”.

* * *

SUHBAT (II) - HỘI THOẠI (II)

- Kha-đi-cha:** Hôm nay thứ sáu phải không?
- Đi-o-ra:** Ừ, hôm nay thứ sáu.
- Kha-đi-cha:** Thứ tư tuần sau ngày bao nhiêu? Cậu có lịch túi không?
- Đi-o-ra:** Có. Thứ tư là mùng 3, tháng 7.
- Kha-đi-cha:** Thứ tư tuần sau chúng ta đi xem phim Việt Nam. Cậu có biết không?
- Đi-o-ra:** Có, mình biết.
- Kha-đi-cha:** Ngày mai là sinh nhật mình.
- Đi-o-ra:** Thế à? Chúc mừng cậu.
- Kha-đi-cha:** Tới mai mình tổ chức ăn sinh nhật ở nhà. Mình mời cậu.

Đi-o-ra: Rất cảm ơn cậu. Tôi mai mình đến.

Từ ngữ - Lug‘at

túi - cho‘ntak; **lịch túi** yonda olib yuriladigan taqvim
sinh nhật - tug‘ilgan kun
thế à - shundaymi! (hayratni ifodalovchi *oraliq so‘z*)
chúc mừng - tabrikلامoq
tổ chức - tashkillashtirmoq
ăn sinh nhật - tug‘ilgan kunni nishonلامoq

* * *

O-xi-yo và chị Yến gặp nhau ở thư viện:

O-xi-yo: Chào chị, **xin lỗi** có phải chị làm ở đây không?
Yến : Vâng, chị **cần** gì không?
O-xi-yo: Tôi muốn tìm sách lịch sử nói về **cuộc chiến tranh** Việt Nam- Mỹ.
Yến : Sách lịch sử nằm ở **hàng** L và ở **kệ** L2.
O-xi-yo: Thưa chị, **mỗi** người có thể **mượn** được bao nhiêu cuốn sách?
Yến : Mỗi người có thể mượn **tới** 2 cuốn và **thời hạn** mượn là một tuần.
O-xi-yo: Còn **đĩa nhạc** hay **băng hình** thì mượn được bao lâu?
Yến : Đĩa nhạc **hay** băng hình thì mượn được 4 ngày.

Từ ngữ - Lug‘at

xin lỗi	<i>kechirasiz</i>	mỗi	<i>har bir</i>
cần	<i>kerak bo‘lmoq</i>	mượn	<i>ijara; vaqtincha olib turmoq</i>
cuộc	<i>h.s. ____</i>	tới	<i>...gacha</i>
chiến tranh	<i>urush</i>	thời hạn	<i>muddati</i>
hàng	<i>qator</i>	đĩa nhạc	<i>disk</i>
kệ	<i>bo‘lim; joyon</i>	băng hình	<i>audio tasma</i>
		hay	<i>yoki (so‘rog‘i)?</i>

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Quyidagi raqamlarni o‘qing vyetnamcha o‘qing (*Bài 1. Đọc các số sau bằng tiếng Việt*):

4, 13, 15, 24, 81, 100, 264, 815, 1000, 1100, 1500, 1483, 8974, 6541, 10.000, 11.000, 15.000, 16,230, 66.880, 100.000, 110.000, 150.000, 146.891, 234.565, 2.000.000, 1.100.000, 3.500.000, 1.784.000, 1.000.000.000, 16 млрд., 7.500.000.000, 25 млрд. 8.046, 9.105, 11.002, 251.004, 130.007.

2-mashq. Quyidagi sanalarni vyetnamcha o‘qing (*Bài 2. Đọc những ngày sau đây bằng tiếng Việt*):

Namuna: 01.01.1980

ngày mồng một tháng giêng năm một nghìn chín trăm tám mươi

02.08.1945; 27.10.1937; 23.10.1876; 22.04.1943; 16.02.1915; 25.10.1917; 15.12.1964; 15.06.1958; 17.01.1930; 10.09.1900; 06.06.1799; 22.04.1870; 12.01.1725; 31.12.1699; 09.05.1983; 30.05.1975; 22.06.1941; 09.05.1945; 21.12.1879; 05.08.1953; 10.01.1984; 06.01.1903.

3-mashq. Savol-javob shakliga e’tibor berib o‘qing va tarjima qiling (*Bài 3. Đọc và dịch, chú ý đến hình thức câu hỏi và câu trả lời*).

- 1) - Hôm nay (là) ngày bao nhiêu? - Mồng 10 tháng 3 năm 1989.
- 2) - Thứ bảy là ngày bao nhiêu? - Thứ bảy là ngày mồng 5.
- 3) - Hôm nay sinh nhật cậu phải không? - Không, mình sinh ngày 7 tháng
- 4) - Thứ ba tuần trước cậu làm gì? - Mình đi làm việc.
- 5) - Hôm nay thứ mấy? - Thứ tư.

6) - Hôm qua thứ ba phải không? - Vâng, hôm qua thứ ba.

7) - Tháng sau là tháng một phải không? - Không phải, tháng sau là tháng chạp.

4-mashq. Bo'sh joylarni to'ldiring (Bài 4. Điền vào chỗ trống):

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: **phút, lớp, cây, dặm, con, trai, cái, muốn, cỏ, nói**

Cách dùng chữ: **có, đừng, mấy, vài, khoảng**

1. Có nhiều rác trong _____ học.
2. Có ai _____ đi bơi không?
3. Đừng _____ nhiều!
4. Đừng bước lên _____!
5. Bác có **mấy** người con _____?
6. Mẹ mới mua **vài** _____ cá.
7. Có mấy con chim đậu trên cành _____.
8. Em chỉ có **vài** _____ áo dài.
9. Nhà em cách **trường** **khoảng** một _____.
10. Lớp Việt ngữ có **khoảng** 15 _____ để ra chơi

5-mashq. Gaplar tuzing (Bài 5. Tập đặt câu):

1. Xin lỗi,	có phải	chị	làm học sống đón xe buýt là người quản lý mua sách giáo khoa quen chị No-di-ma-khon học tiểu học	ở đây?
-------------	---------	-----	---	--------

Từ ngữ - Lug‘at

đón	kutmoq; kutib olmoq
xe buýt	avtobus
quản lý	boshqarmoq
sách giáo khoa	darslik
quen	tanimoq; bilmoq
học tiểu học	boshlang‘ich maktab

2. Xin lỗi,	tôi	vào chơi chung ngồi ở đây làm bạn với anh ghé thăm ba anh đi học cùng với anh học bài chung với anh phụ anh một tay tham gia vào nhóm của anh	được không?
-------------	-----	--	-------------

Từ ngữ - Lug‘at

chung	birga		
ngồi	o‘tirmoq		
làm bạn	do‘stlashmoq		
với	bilan		
ghé thăm	kirib o‘tmoq	tham gia	tashrif buyurmoq
cùng với	bilan birga	nhóm	guruh
phụ	yordamlashmoq;		
phụ anh một tay <i>biroz yordamlashmoq</i>			

6-mashq. - O‘QISH UCHUN MATN (Bài 6. BÀI ĐỌC)

Về Tôi

Tôi là Mỹ Hoa, tôi tới từ thành phố Tashkent, Uzbekistan. Mỹ Hoa tên bằng tiếng việt của tôi. Hiện tại tôi đang học ngành phiên dịch, tại Trường Đại học Phương Đông học Quốc Gia Tashkent. Tôi là sinh viên năm thứ hai. Tôi có nhiều sở thích. Tôi rất quan tâm đến tiếng Việt, Văn hóa và lịch sử Việt Nam.

Năm sau tôi sang Việt Nam. Tôi sẽ học tại Khoa tiếng Việt và Văn hóa Việt Nam cho người nước ngoài, Đại học Quốc gia Hà Nội

Tôi quan tâm đến việc học ngoại ngữ và luôn tìm kiếm những cách mới để nâng cao kỹ năng và học tập của mình.

Tôi rất vui bắt đầu sự nghiệp của mình.

Cảm ơn tất cả mọi người đã dành thời gian để làm quen với tôi. Tôi hy vọng sẽ sớm gặp lại tất cả các bạn.

Từ ngữ - Lug‘at

ngành	soha	nâng cao	oshirmoq
phiên dịch	tarjima	kỹ năng	tajriba
sở thích	qiziqish	bắt đầu	boshlamoq
quan tâm	e’tibor qaratmoq	sự nghiệp	kariyera
lịch sử	tarix	dành	ajratmoq
ngoại ngữ	chet tillari	thời gian	vaqt
luôn	har doim	làm quen	tanishmoq
tìm kiếm	qidirmoq	hy vọng	umid qilmoq
gặp lại	qayta ko‘rishmoq		

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Yodda tuting!

tất cả
mọi
cả

O'zbek tiliga *“barcha, barchasi”, “hamma, hammasi”* qilinib, ma'lum bir qismning hammasini ifodalaydi.

Các butunning *“hammasini”*, những esa, “aksariyat”, ya'ni butunning ma'lum bir qismini ifodalaydi.

Vyetnam tilidagi
zamon ko'rsatkichlari
(ZK):

[Ega+ZK+Kesim]

Đã	-	O'tgan zamon
Đang	-	Hozirgi zamon
Sẽ	-	Kelasi zamon

2. Atoqli nomlarni o'zlashtiring.

Trường Đại học Phương Đông học Quốc Gia Tashkent
Toshkent Davlat Sharqshunoslik Universiteti
Khoa tiếng Việt và Văn hóa Việt Nam cho người nước ngoài
Chet elliklar uchun Vyetnam tili va madaniyati fakulteti

3. O'rganilayotgan mamlakatning diqqatga sazovor joylaridan ayrimlari haqida ma'lumotlarni o'rganing va “Tanishuv” mavzusida “SUHBAT” tuzing (15-20 ta gap ishtirokida).

MAVZU: GIA ĐÌNH CỦA TÔI: CHA TÔI

Darsning maqsadi: talanalarga vyetnam tilida zamon kategoriyasi haqida ma'lumot berish va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish; yordamchi so'zlarning gapdagi o'rni va ahamiyatini o'rgatish; umumiy savol kostruksiya turlari bilan tanishtirish; trong, trước, sau, giữa so'zlarining qo'llanilishini tushuntirish.

Tayanch so'z va iboralar: da, dang, se; vua, vua moi, sap, toi; co...khong?, co phai lakhong, ; trong, trước, sau, giữa.

GIA ĐÌNH CỦA TÔI - MENING OILAM

CHA TÔI

Mẹ tôi **mất** từ lúc tôi lên hai. Cha **nuôi** tôi từ **thuở ấy**. Người dùng xe xích lô để **kiếm sống**. Đây cũng là chiếc nôi đưa tôi đi khắp nẻo đường thành phố. Tôi lớn lên trong **sự nhọc nhằn** thức khuya dậy sớm, nai lưng đạp xích lô của cha (otamning qiynalib siklo boshqargani).

Hằng ngày, cha phải **thay phần** việc của mẹ: lo từng mớ rau, quả cà và cả việc vá may.

Sáng nào cũng vậy, cha dậy rất sớm để **đưa, đón khách**. Nhiều hôm hàng phố đã cơm nước **xong**, ngồi xem ti vi, cha mới đạp xe về nhà.

Cha rất **quý** chiếc xích lô. Cha bảo (aytmoq) nó đã nuôi sống cả nhà mình.

Từ ngữ - Lug'at

mất	<i>vafot etmoq</i>	sự nhọc nhằn	<i>qiyinchilik</i>
nuôi	<i>boqmoq</i>	thức khuya	<i>bedor bo'lmoq</i>
thuở ấy	<i>bolalik</i>	dậy sớm	<i>vahli uyg'onmoq</i>

xích lô	<i>siklo</i>	mớ rau	<i>ko 'kat</i>
kiếm sống	<i>tirikchilik qilmoq</i>	quả cà	<i>pomidor</i>
chiếc nôi	<i>beshik; belanchak</i>	vá may	<i>tikish ishilari</i>
đi khắp	<i>har joyga bormoq</i>	đón khách	<i>mehmonlarni kutib olmoq</i>
nẻo đường	<i>yo'li; ko'cha</i>	xong	<i>tugatmoq</i>
thành phố	<i>shahr</i>	quý	<i>qadrlamoq</i>

GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGỮ PHÁP

I. Fe'l guruhi

1.1. Vaqt kategoriyasi (zamon)ning ifodalanishi: Vyetnam tilida zamon quyidagi fe'l guruhiga mansub bo'lgan *đã, vừa, mới, vừa mới, đang, sẽ, sắp* kabi ko'rsatkichlar yordamida ifodalanadi va gapda fe'ldan avvalgi o'rinda keladi.

a) đã - o'tgan zamonni ifodalashda qo'llaniladi.

Chúng tôi đã hiểu - "Bizlar tushindik".

b) vừa, mới, vừa mới - yaqin o'tgan zamonni ifodalashda qo'llaniladi.

Nó vừa ngủ dậy - "U yaqinda uyg'ondi".

Tôi mới sang Việt Nam - "Men yaqinda vyetnamga keldim".

Chúng tôi vừa mới về nhà - "Bizlar yaqinda uyga qaytdik".

c) đang - ish harakati yoki biror boshqa harakatni hozirgi zamonda sodir bo'lib davom etayotganligini ifodalashda qo'llaniladi.

Con đang ngủ - "Bola hozir uxlayapti".

d) sẽ - kelasi zamonni ifodalashda qo'llaniladi.

Họ sẽ chuẩn bị thi - *“Ular imtihonga tayyorgarlik ko ‘rishyapti”.*

e) sắp - *yaqin kelasi zamonni ifodalashda qo‘llaniladi.*

Bố sắp về nhà - *“Dadam yaqinda uyga qaytadi”.*

Đã, đang, sẽ zamon ko‘rsatkichlari odatda gapda ish-harakati sodir bo‘layotgan vaqt yetarli darajada aniq bo‘lsa, ya’ni vaqt hollarri yoki aniq sana, oy, yillar gapda ishtirok etgan holatlarda **đã, đang, sẽ** qo‘llanilmaydi. Masalan:

Tôi học tiếng Việt ở Việt Nam từ năm 2004-2008 - *“Men Vyetnam tilini Vyetnamda 2004 yildan 2008 yilgacha o‘qidim”.*

Bây giờ con ngủ - *“Hozir bola uxlayapti”.*

Ngày mai là chủ nhật chúng tôi nghỉ - *“Ertaga yakshanba bizlar dam olamiz”.*

Agar gapda ta’kid yoki ma’noga alohida urg‘u berish zarurati yuzaga kelsa, u holda bir gapda ham **đã, đang, sẽ** zamon ko‘rsatkichlaridan ham vaqt hollaridan foydalanish mumkin.

Bây giờ con đang ngủ - *“Hozir bola uxlayapti”.*

Ngày mai là chủ nhật chúng tôi sẽ nghỉ - *“Ertaga yakshanba bizlar dam olamiz”.*

1.2. Đã ... rồi konstruksiyasi. Ish harakatining [allaqachon] tugallanganligini ifodalashda qo‘llaniladi.

Tôi đã hiểu rồi - *[allaqachon] tushindim/ Men tushinib bo‘ldim.*

1.3. Chưa (chưa phải) inkori biror ish-harakatining aniq bir vaqtda o‘tgan yoki kelasi zamonda hali sodir bo‘lmaganligini ifodalashda qo‘llaniladi. Masalan:

Tôi chưa hiểu - *“Men hali tushunmadim (hozirda tushinmadim balki kelajakda tushinib olaman)”*

Năm ngoài chúng tôi chưa học tiếng Việt - *O'tgan yili biz hali vyetnam tili o'rganmas edi (hozir o'rganyapmiz).*

Ngày mai họ chưa đi - *Ular ertaga hali ketishmaydi (ketishmayapti, balki indinga ketadilar).*

Eslatma: chưa inkoridan farqli ravishda không (*không phải*) inkori vaqtning qandaydir-bir bo'lagiga tegishli bo'lmagan holda neytral inkorni, yoki ish-harakatni umuman amalga oshirishni xohlamayotganligini ifodalash uchun qo'llaniladi.

1.4. Yordamchi so'zlarning gapdagi o'rni.

a) đã, sẽ yordamchi so'zlari va không inkorining gapdagi o'rni.

đã + không + fe'l
sẽ

Nó đã không học bài này - *“U bu darsni o'zlashtirmagan” (“U bu darsni o'zlashtirishi, o'rganishi erak edi, ammo o'zlashtirmadi”).*

Họ sẽ không hiểu việc này - *“Ular bu ishni (muammoni) tushinishmaydi”.*

Đã, sẽ yordamchi so'zlari inkor gaplarda faqat ta'kid yoki ma'noga urg'u berish zarurati tug'ilgandagina qo'llaniladi.

b) cũng (ham) so'zi zamon ko'rsatkichlari va inkor bilan qo'llanilganda

cũng + đã + không + fe'l
sẽ + chưa

Nó cũng /đã/không thích - *“Unga ham yoqmadi”.*

Mình cũng chưa hiểu - “Men ham hali tushinmadim”.

1.5. O‘lchov birliklari ma’nosidagi son bilan birikkan otlarni ifodalashda ega va kesim o‘rtasida là bog‘lovchisi talab qilinmaydi.

Tôi 18 tuổi - “Yoshim 18 da” (yoki: “Men 18 yoshdaman”).

/Chiếc áo này/, giá (narh) 85 000 VND - “[bu ko ‘ylakning] Narhi 85 000 VND”.

Istisno ravishda giờ (soat) so‘zi bilan birikadigan sonlar o‘rtasida là bog‘lovchisi ixtiyoriy ravishda qo‘llaniladi.

O‘lchov birliklari ma’nosidagi son bilan birikkan otlarnida inkor chưa đến (hali ...ga yetmamdi) bilan ifodalashda:

Tôi chưa đến 18 tuổi - “Yoshim hali 18 da emas” (yoki: “Men hali 18 ga kirmadim”).

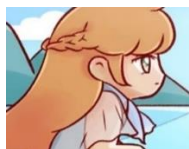
/Chiếc áo này/, giá (narh) chưa đến 85 000 VND - “[bu ko ‘ylakning] Narhi 85 000 VND dan arzon (yoki: 85 000 VND yetmagan)”.

2. Umumiy savol konstruksiyasi (davomi):

2.1.

Ega đã Kesim chưa?

Ko‘rsatilayotgan voqea-hodisa, ish harakatining o‘tgan zamonda sodir bo‘lgan yoki hali sodir bo‘lmaganligiga aniqlik kiritish zaruratu tug‘ilganda qo‘llaniladi.

Savol: Anh **đã** ăn có **chưa**?

Javob: **Đã** ăn cơm **rồi**.

Ko'rsatilayotgan voqea-hodisa, ish-harakati yaqin kelasi zamonda sodir bo'lishi yoki hali sodir bo'lmasligiga aniqlik kiritish zaruratu tug'ilganda qo'llaniladi. **M.: Anh sắp đi ăn còn chưa?** - *"Siz yaqinda ovqatlanishga borasizmi hali yo'qmi?"*

Javob: **Sắp đi rồi.** - *"Yaqinda boraman"*

Chưa đi. - *"Hali yo'q (Yoki: Hali bormayman)"*.

3. Với yordamchi so'zi: Với ("bilan") yordamchi so'zi cùng - "bilan", cùng với - "bilan birga" quyidagicha qo'llaniladi:

1) ish-harakatning amalga oshishidagi birgalik, hamkorlikni ifodalovchi old ko'makchi vazifasida keladi.

Tôi đi với (cũng, cùng với) người bạn - *"Men do'stim bilan (birga) borman"*.

2) gap bo'laklarini bog'laydi va vazifasiga ko'ra „va“ bog'lovchisiga teng keladi.

Mẹ cùng con đi chợ. - *"Ona bilan bola (ona va bola) bozor ga ketyapti"*

Mình với cậu học tiếng Việt. - *"Men do'stim bilan Vyetnam tili*

o'qiyapman"; Yoki: "Men va do'stim Vyetnam tili o'qiyapmiz";

Eslatma! Cùng qo'shimcha vazaifalarda bevosita fe'ldan avval keladi.

4. Ayruv bog'lovchi

Ikki gap yoki ayrim gap bo'laklari orasida kelib, fikrning ulardan biriga qaratilganligini bildiradi. O'zbek tiliga "yoki" deb tarjima

CÁCH DÙNG

Trong tiếng Trung

HOẶC LÀ

darak

HAY LÀ

so‘roq

qilinib, darak gapda hoặc (là), so‘roq gaplarda esa hay (là) bog‘lovchisi qo‘llaniladi.

Chúng tôi cùng học tiếng Việt - *“Bizlar vyetnam tilini birgalikda o‘qiyimiz”*. **Yoki:** *“Bizlar vyetnam tilini birga o‘qiyimiz”*.

Bạn học tiếng Việt hay tiếng trung? - *“Siz Vyetnam tili o‘qiysizmi yoki Xitoy tili?”*.

Tôi hôm nay sang Việt Nam hoặc ngày mai. - *“Men Vyetnamga bugun yoki ertaga ketaman”*.

5. Trong, trước, sau, giữa makonga zamonga oid so‘zlarnig vaqtni ifodalashda old ko‘makchi vazifasida qo‘llanishi:

1) Trong - davomida, vaqt davomida

Chúng tôi sẽ nghỉ trong hai tuần - *“Bizlar ikki hafta davomida dam olamiz”*.

2) trước -... oldi, oldidan

Trước ngày nghỉ họ làm việc nhiều - *“Dam olish oldidan ularda ish ko‘p bo‘ladi”*.

3) sau - keyin

Sau ngày làm việc họ thích đi chơi - *“Ish kuni tugaganidan keyin ular sayir qilishni yoqtiradi”*

4) giữa - orasida, o‘rtasida, davomida

Giữa năm học anh ấy lập gia đình - *“O‘quv yili o‘rtasida u uylandi”*.

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Quyda berilgan gaplarni o'qing va tarjima qilish amaliyotini bajaring (*Bài 1. Thực hành đọc và dịch các câu sau*):

- 1) Số nhà của em là một **không** hai năm (1025). _____
- 2) Ông bà nội có năm người con và **mười một** người cháu. _____

- 3) Lớp Việt Ngữ của em chỉ có **mười hai** học sinh. _____

- 4) Hôm nay là Thứ Sáu ngày **mười ba** Tháng Mười. _____

- 5) Em có **mười bốn** cái áo và mười một cái quần. _____

- 6) Các em phải nói **mười lăm** chứ không phải mười năm.

2-mashq. Quyidagi jummalarni o'qing va tarjima qiling. Vaqt so'zlarini qanday ifodalaganingizga e'tibor bering (*Bài 2. Hãy đọc và dịch các câu dưới đây. Hãy chú ý đến cách diễn đạt những từ chỉ thời gian*):

1. Tôi sắp đi ngủ. _____
2. Cậu ấy đang đọc quyển sách rất hay. _____
3. Chi ấy mới mua mấy tờ báo mới. _____
4. Bây giờ chúng tôi đang làm bài. _____
5. Mẹ tôi đã làm bác sĩ. _____
6. Chiếc đồng hồ này vừa mới chất. _____
7. Tháng sau họ sẽ thi tiếng Việt. _____
6. Năm ngoái anh ấy đã làm việc ở nhà máy. _____
9. Anh Đức vừa gặp cô Liên. _____
10. Hiện nay chúng tôi học năm thứ nhất ở trường Đại học Tổng hợp. _____

3-mashq. Bo‘sh joylarni to‘ldiring (Bài 3. Điền vào chỗ trống).

Dùng những chữ sau đây để điền vào chỗ trống: đã, mới, vừa mới, đang, sẽ, sắp.

1. Bây giờ các cậu _____ nghỉ phải không?
2. 10 giờ tối, mình _____ đi ngủ.
3. Năm nay họ _____ học năm thứ nhất.
4. Hôm qua/mình _____ chờ cậu rất lâu.
5. Chiếc đồng hồ này chạy có đúng không? - Đúng. Tôi _____ lấy đồng hồ theo đài.
6. Tháng trước/chúng tôi _____ thì tiếng Việt.
7. Từ tuần sau sinh viên _____ chuẩn bị thi.
8. Tôi _____ về. Các anh các chị chờ tôi mấy phút.
9. Anh Hiền có nhà không? Vâng, Anh ấy _____ về.
10. Cậu _____ mua chiếc đồng hồ này khi nào?
11. Bao giờ anh _____ mời chị ấy đi xem phim Việt Nam?

4-mashq. Quyidagi gaplarni inkor shakliga o‘zgartiring (Bài 4. Chuyển các câu sau sang dạng phủ định):

1. Tôi cũng chúc mừng chị Hoa. _____
2. Chị ấy đã mua báo hôm nay. _____
3. Anh Minh cũng rất thích bộ phim này. _____
4. Ngày mai tôi sẽ gặp ông Lê Mạn Luân. _____
5. Thứ bảy chúng tôi cũng sẽ nghỉ. _____

6. Minh cũng đã lấy đồng hồ theo đài. _____

7. Nó đã làm bài tập này. _____

5-mashq. Quyidagi gaplarni o‘zbek tiliga tarjima qiling (*Bài 5. Dịch các câu dưới đây sang tiếng Việt*):

1. Men endigina soatni sozladim. Ular, albatta, hozir kelib qolishadi.
2. Hang Su bu yil universitetning birinchi kurs talabasi.
3. Katta akam universitetda dars beradi.
4. Kelgusi haftadan boshlab talabalar imtihonlarga tayyorlana boshlaydilar.
5. Do'stim juda qiziqarli kitob sotib oldi.
6. Ular yaqinda farzandli bo‘lishadi.
7. U ham bu mashqni bajarmagan.
8. Ertaga talabalar ham o'qishmaydi.

6-mashq. Gaplarni namunaga muvofiq o'zgartiring (*Bài 5. Sắp xếp lại các câu theo mẫu*)

Họ ăn cơm.

Họ đã ăn cơm rồi.

1. Sinh viên chuẩn bị thi. _____
2. Họ thi môn này. _____
3. Bạn tôi tổ chức ăn sinh nhật. _____
4. Chúng tôi làm bài tập. _____
5. Cô giáo khen tôi. _____

6. Sinh viên ghi từ mới. _____
7. Bố tôi khỏe. _____
8. Em gái tôi học lớp 4. _____
9. Tôi mời chị Yên đi xem một bộ phim mới. _____

7-mashq. “Không” inkorini “chưa” inkoriga o‘zgartiring. Trajimoni qiyoslang (Bài 6. Thay thế phủ định “không” bằng ra “chưa”. So sánh bản dịch):

Namuna:

***Tôi không biết.
“Men bilmayman”***

***Tôi chưa biết.
“Men hali bilmayman”***

1. Tôi không học tiếng Trung. _____
2. Anh tôi không phải là Bộ trưởng Bộ Ngoại giao. _____

3. Mình không biết đất nước ấy. _____
4. Chị ấy không có con. _____
5. Họ không chuẩn bị thi. _____
6. Các anh ấy không phải là sinh viên. _____
7. Cậu ấy không có quyền sách này. _____
8. Hôm nay tôi không gặp chị ấy. _____
9. Cô giáo không hỏi anh ấy. _____
10. Nó không trả lời câu hỏi. _____
11. Em học không tốt. _____

12. Chúng mình định không giỏi.

8-mashq. Đã... chưa?, sắp... chưa? Konstruksiylarini ishtirok ettirib savollar tuzing (Bàì 6. Đặt câu hỏi có cấu trúc đã... chưa?, sắp... chưa?):

Tôi ăn cơm

Anh đã ăn cơm chưa?

- Ăn cơm rồi.;

- Chưa. Tôi chưa ăn cơm.

1. Họ chuẩn bị về nước.

2. Chúng tôi đi du lịch Việt Nam

3. Mẹ đi chợ.

4. Các anh ấy đi Việt Nam.

5. Tôi đi mua báo mới.

6. bộ sắp về nhà

7. Nó đi học.

8. Họ sinh con.

9-mashq. Quyidagi gaplarni o‘zbek tiliga tarjima qiling (Bàì 7. Dịch các câu dưới đây sang tiếng Việt):

1. U hali ham Vetnam tilini tushunadimi?

2. Siz Vetnam tilini allaqachon o‘rgandingizmi?

3. Siz bu savollarga allaqachon javob berib bo‘ldingizmi?

4. Dada siz allaqachon uyga keldingizmi?

5. Oyi tez orada uyga qaytasizmi?

6. Ular bu endigina bajaradilar.

7. Birinchi kurs talabalari yaqinda Vetnam tilidan imtihon topshirishadi.

8. Men bilan onam allaqachon uyga keldik.
9. Dostim ukasi bilan Hanoiga o‘qishga ketdi.
10. Bizlar vazir bilan birga mehmonlarni kutib oldik.

10-mashq. Qavslarni oching. hay (là), hoặc (là), hoặc (là) hoặc (là) bog‘lovchilarini to‘ri qo‘llang (Bài 8. Mở đầu ngoặc. Sử dụng chính xác các liên từ phân biệt: hay (là), hoặc (là), hoặc (là) hoặc (là)):

1. Hôm nay tôi sẽ gặp Hùng (Đức) →	Hôm nay tôi sẽ gặp Hùng hoặc (là) (Đức)
2) Hôm nay anh sẽ gặp ai? (Hùng, Đức) →	Hôm nay anh sẽ gặp Hùng hay (là) Đức?

1. Hôm nay chúng ta học đến mấy giờ? (12:00 /14:00)
2. Anh ấy muốn học tiếng Việt (tiếng Lào).
3. Họ sẽ thi vào ngày thứ tư (ngày thứ 5).
4. Chúng ta đi xem bộ phim nào? (Nga / Việt Nam).
5. Nó học như thế nào? (giỏi, kém).
6. Anh ấy sinh năm 1970 (năm 1972). Tôi không biết rõ.
7. Một năm có 365 ngày (366 ngày).

O‘QISH UCHUN MATN - BÀI ĐỌC

CHUYÊN MÔN CỦA CHÚNG TÔI

Tên tôi là Mo-khi-na. Tôi là người Uzbekistan. Tôi tốt nghiệp trường phổ thông năm ngoái và thi vào trường Đại học Ngôn ngữ Thế giới. Hiện nay tôi đang học năm thứ nhất ở Khoa các nước Á Phi.

Gia đình chúng tôi vừa mới nhận căn nhà mới trong một ngôi nhà to và đẹp ở phố Mustaqillik (Độc lập), khu Yunus Obod. Gia đình chúng tôi có 7 người: ông, bà, bố, mẹ tôi, anh tôi, em gái tôi và tôi.

Ông bà tôi đã về hưu 5 năm rồi. Ông tôi làm nhiều công tác xã hội ở cơ quan cũ. Bà tôi làm nội trợ. Bố tôi năm nay 48 tuổi. Bố tôi là kỹ sư, làm việc ở nhà máy ô tô. Mẹ tôi là giáo viên trường phổ thông. Mẹ tôi dạy tiếng Ấn độ và văn học Ấn độ. Anh tôi đã lập gia đình, sắp tốt nghiệp đại học. Anh tôi là đảng viên “Adolat” (Công lý), đã phục vụ trong quân đội hai năm. Vợ anh ấy là công nhân. Anh chị tôi chưa có con. Em gái tôi học lớp 7 trường phổ thông. Em tôi sẽ thi vào trường sư phạm. Cô ấy rất yêu trẻ con, thích làm việc ở vườn trẻ.

Thỉnh thoảng, chủ nhật, tôi cùng với bố mẹ tôi hoặc em gái tôi đi xem phim hay đi chơi vòng quanh thành phố.

Từ ngữ - Lug‘at

tốt nghiệp	tugatmoq	nhà máy	zavod
thi	imtihon topshirmoq	nhận	qabul qilmoq
căn nhà	quân đội	phục vụ	xizmat qilmoq
về hưu	nafaqaga chiqmoq	vợ	ayol
công tác	ish	công nhân	ishchi
xã hội	jamiyat	vườn trẻ	bog‘cha
cơ quan	korxona	thỉnh thoảng	ba‘zan

nội trợ	uy bekasi	vòng quanh atrof
kỹ sư	muhandis	thành phố shahr
lập gia đình	oila qurmoq	

Tên địa danh và tên riêng - Joy nomlari va atoqli nomlar

Trường Đại học Ngôn ngữ Thế giới	Jahon tillari Universiteti
Khoa các nước Á Phi	Osiyo va Afrika mamlakatlari fakulteti
Ấn độ	Hind; Hindiston
đảng viên “Adolat” (Công lý)	“Adolat” partiyasi
trường sư phạm”	Pedagogika instituti

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

MUKAMMAL O'ZLASHTIRING!

VĂN PHẠM - Grammatik eslatmalar		
	Số ít: <i>Birlik</i>	Số nhiều: <i>Ko'plik</i>
1-shaxs	Tôi (Men, mening) Em (Men, mening /yosh kishilar o'zi haqida) Anh, chị, cô, chú...(Men, mening / katta kishilar o'zi haqida)	Chúng tôi (Biz; bizlar; neytral munosabatlarda) Chúng em (biz; bizlar: tinglovchidan kichik shaxslar o'zi haqida) Các anh, các chị, các cô, các chú... (Biz; bizlar tinglovchidan katta shaxslar o'zi haqida)
2-shaxs	Ông (Siz; oilali erkak) Bà (Siz; oilali ayol) Anh (Siz; so'zlovchidan katta yosh yigit) Chị (Siz; so'zlovchidan katta yosh ayol; qiz) Cô (Siz; honim) Em (Siz; Sen; so'zlovchidan kichik)	Các ông (Siz; sizlar: Yoshi katta oilali erkaklarga nisbatan) Các bà (Siz; sizlar: Yoshi katta oilali ayollarga nisbatan) Các anh (Siz; sizlar so'zlovchidan katta yosh yigit) Các chị (Siz; sizlar so'zlovchidan katta yosh qiz, ayollar) Các cô (Siz; sizlar so'zlovchidan katta yosh qiz, xonimlar) Các em (Sen; Siz: so'zlovchidan kichik) Quý vị (Siz xonimlar va janoblari)

3-shaxs	Ông ấy (U: <i>yoshi katta oilali erkak</i>) Anh ấy (U: <i>so ‘zlovchidan katta, yosh kishi</i>) Cậu ấy (U: <i>so ‘zlovchiga tengdosh yosh inson haqida</i>) Bà ấy (U: <i>xonim</i>) Cô ấy (U: <i>yosh ayol, xonim</i>) Em ấy (U: <i>so ‘zlovchidan kichik yosh yigit; qiz</i>) Nó (U: <i>yosh bola yoki hayvonlarni ko ‘rsatishda qo ‘llaniladi</i>)	Các ông ấy (Ular: <i>Yoshi katta oilali erkaklarga nisbatan</i>) Các anh ấy (So ‘zlovchidan yoshi katta [oilali] erkaklarga nisbatan) Các cậu ấy (Ular: <i>tengdoshlar haqida</i>) Các bà ấy (Ular: <i>xonimlar</i>) Các cô ấy (Ular: <i>yosh ayol, xonim; qizlar</i>) Các em ấy (Ular: <i>so ‘zlovchidan kichik yoshlarga nibatan</i>) Họ (Ular; <i>umuman hamma uchun</i>) Chúng nó Ular: <i>yosh bola yoki hayvonlarni ko ‘rsatishda qo ‘llaniladi</i>
----------------	--	---

O'N TO'RTINCHI DARS - BÀI MƯỜI BỐN

MAVZU: CƠ SỞ GIÁO DỤC

Darsning maqsadi: talabalarga vyetnamda ta'lim tizimi haqida ma'lumotlar berish va bilimlarini oshirish, vyetnam tilidagi *của* - tegishlilikning ifodalanishi yordamchi so'zning qo'llanilishi; *xong* - yordamchi fe'llining gapdagi o'ri va ahamiyati; harakatning yo'nalishini ko'rsatuvchi fe'llar va ularning turlari haqida ma'lumot berish va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so'z va iboralar: *của*; *xong*, *het*; *di*, *len*, *xuong*, *vao*, *ra*, *theo*, *den*, *qua*.

CƠ SỞ GIÁO DỤC - TA'LIM MUASSASASI

HỘI THOẠI - SUHBAT

Sinh viên: Thưa thầy xin cho tôi biết, giới trẻ Việt Nam hiện nay đang học những ngoại ngữ nào nhiều nhất?

Thầy giáo: Hiện nay, ngoài tiếng Anh, có hơn 60.000 bạn trẻ Việt Nam chọn tiếng Pháp và tiếng Nhật.

Sinh viên: Có bao nhiêu giới trẻ Việt Nam đang học tiếng Pháp ạ?

Thầy giáo: Trong số này, có khoảng 30.800 sinh viên học tiếng Pháp nhiều nhất. Tiếp theo là Nhật Bản (20.834 SV) và Trung Quốc (14.391 SV). Đây cũng là những ngoại ngữ được giảng dạy ở cả ba cấp: tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông. Các ngoại ngữ còn lại bao gồm tiếng Đức (1.533 SV), tiếng Hàn (1.003 sinh viên) và tiếng Nga (781 SV).

Sinh viên: Thưa thầy, có còn nhiều giới trẻ Việt Nam vẫn muốn học tiếng Anh không ạ?

Thầy giáo: Hiện nay, khi xã hội ngày càng hiện đại hóa, việc học và sử dụng ngoại ngữ thứ hai, mà phổ biến nhất vẫn là tiếng Anh. Nói chung là vai trò tiếng Anh vẫn không thể thiếu được. Có thể nói rằng, nói tiếng Anh phổ biến, nhưng nói nửa Anh nửa Việt lại phổ biến hơn.

Sinh viên: Thưa thầy, thầy có ý kiến gì về vấn đề này?

Thầy giáo: Đây thật là trend nhưng cần phải điều chỉnh

Từ ngữ - Lug‘at

giới trẻ	-	yoshlar	phổ biến	-	mash ‘hur
hơn	-	...roq	vai trò	-	rol; ahamiyat
bạn trẻ	-	yoshlar	nửa	-	yarim
chọn	-	tanlamoq	lại	-	yana
khoảng	-	tahminan	ý kiến	-	fikr, mulohaza
tiếp theo	-	davomi, izi	vấn đề	-	muammoa
giảng dạy	-	o ‘qitmoq	thật là	-	haqiqatda
bao gồm	-	o ‘z ichiga olmoq	cần phải	-	kerak bo ‘lmoq

xã hội - jamiyat điều chỉnh - to'g'rilamoq
hiện đại hóa - zamonaviy b-q sử dụng - foydalanmoq

MUKAMMAL O'ZLASHTIRING!

xin cho tôi biết - marhamat qilib aytsangiz
nhiều nhất - eng ko'p
trong số này - bular ichida
cả ba cấp - barcha uch bosqich
tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông - boshlang'ich, o'rta va yuqori ta'lim
không thể thiếu được - ajralmas; kam bo'lishi mumkin bo'lmagan
có thể nói rằng - aytish mumkinki

GRAMMATIKA - CHỦ TỊCH NGỮ PHÁP

I. Ot guruhi.

1.1. Vyetnam tilida tegishlilik ma'nosi của old ko'makchisi yordamida ifodalanadi.

quyển sách của sinh viên - "talabaning kitobi"
cái bút của tôi - "mening ruchkam"

Tegishlilik munosabatini ifodalovchi của old ko‘makchisi ot yoki olmoshga birikishi natijasida otga nisbatan aniqlovchi vazifasida yoki ot kesim vazifasida kelishi mumkin.

1.2. Otga nisbatan aniqlovchi vazifasida. Tegishlilik ma’nosini ifodalovchi của old ko‘makchisi olmosh yoki otlar bilan birikkanda otdan avvalgi o‘rinda keladi.

Gapda joylashuv o‘rniga ko‘ra otdan chap tomonda	Markaziy o‘rinda	O‘ng tomonda
hai	quyển sách	<u>mới</u> <u>này</u> <u>của sinh viên</u> 1 2 3

Misol:

Hai quyển sách mới này của sinh viên ở trên bàn - “O‘qituvchining bu ikkita yangi kitobi stolning ustida”.

Otga nisbatan aniqlovchida boshqa aniqlovchi bo‘lmasa, aniqlovchidan tashqari, ot yoki olmosh bilan birikkan **của** old ko‘makchisi ixtiyoriy ravishda qo‘llaniladi.

Ngôi nhà của chúng tôi ở phố Mustaqillik. - “Bizning uyimiz “Mustaillik” ko‘chasida (joylashgan)”.

1.3. của old ko‘makchisi, boshqa aniqlovchilarning tushirib qoldirilish holatlarida majburiy hisoblanadi.

Của old ko‘makchisi gapda ikkita o‘rinda kelganda birinchisi ixtiyoriy qo‘llanili, tushirib qoldirilishi mumkin.

Quyển sách của em gái của tôi - “Singlimning kitobi”

.Agar aniqlovchi so‘z fe‘lli otlar bilan ifodalangan bo‘lsa:

1. Agar ot kesimli qism ot yoki olmosh bilan **của** old ko'makchisining birikishini ifodalasa, u holda là bog'lovchisi ixtiyoriy ravishda qo'llanilib, odatda tasdik, inkor va hattoki umumiy so'roq gachiéc áo mới này là của tôi.plarda ham tushirib qoldirilishi mumkin.

Masalan:

Chiếc áo mới này /là/ của tôi. - “Bu yangi ko'ylak meniki”

Chiếc áo mới này không phải là của tôi. - “Bu yangi ko'ylak meniki emas”

Chiếc áo mới này có phải là của chị không? - “Bu yangi ko'ylak siznikimi?”.

1.4. Tegishlilik ma'nosini ifodalovchi aniqlovchi va kesimga nisbatan savol berish.

1) **Đây là chiếc áo của ai?** - “Bu ko'ylak kimniki?”

2) **Chiếc áo mới này là của ai?** - “Bu yangi ko'ylak kimniki?”

1.5. Mình -“men; meming” olmoshi

Har qanday so'zlovchi o'ziga nisbatan tengdosh yoki kichik yoshdagilar bilan suhbatlashayotganda “men” olmoshi o'rnida **mình** -“**men; meming**” olmoshini qo'llashi mumkin. **mình** -“**men; meming**” olmoshi (suhbatdoshning mavqeidan kelib chiqib), “men, mening; o'z, o'zim; o'zimning” ma'nosini ifodalovchi har qanday olmosh bilan o'rin almashishi mumkin.

Masalan:

Bố thích công tác của bố ấy - “Dadam o'z (o'zining) ishini yoqtiradi”.

Bố thích công tác của **mình** - “*Dadam o‘z (o‘zining) ishini yoqtiradi*”.

2. Fe‘l guruhi.

2.1. Xong - yordamchi fe‘li. Ish-harakatining (to‘liq, oxirigacha) tugallanganligini ifodalash uchun fe‘ldan keyin **xong** - “*tugatmoq, tamomlamoq*” ma‘nosini ifodalovchi yordamchi fe‘li qo‘llaniladi.

M.: **Tôi đọc xong.** - “*Men o‘qib tugatdim*”

Agar asosiy fe‘ldan keyin to‘ldiruvchi kelsa, u holda **xong** - “*tugatmoq, tamomlamoq*” ma‘nosini ifodalovchi yordamchi fe‘li **to‘ldiruvchidan keyin** yoki **asosiy fe‘ldan keyin keladi**.

Unutmang!

To‘ldiruvchi + xong

Asosiy fe‘l + xong

Tôi **đọc xong** quyển sách này. - “Bu kitobni o‘qib tugatdim (tamomladim)”.

Tôi đọc **quyển sách này xong.** - Bu kitobni o‘qib tugatdim (tamomladim).

Asosiy fe'l **mới, vừa, vừa mới, đã, sắp** kabi zamon ko'rsatkichlari, shuningdek, ish harakatining tugallanganligini ifodalovchi **rồi, đãrồi** kabi ko'rsatkichlardan iborat bo'lishi mumkin.

1) Tôi **vừa mới** đọc xong quyển sách này. “Men hozirgina/endigina bu kitobni o'qib tugatdim”.

2) Tôi sắp đọc xong quyển sách này rồi. - “Men hozir o'qib tugataman”
Yoki: “Men (ozgina qoldi) allaqachon o'qib tugatay deb qoldim.

3) Tôi đã đọc xong quyển sách này rồi. - “Men allaqachon bu kitobni o'qib tugatdim”.

2.2. Vyetnam tilida harakatning yo'nalishini ko'rsatuvchi 12 ta fe'l mavjud bo'lib, ular:

Đi - bormoq; ketmoq; suvda suzmoq; uchmoq (samolyotda)....

Ra - chiqmoq (chegaradan tashqariga, yopiq joydan ochiq joyga)

Vào - kirmoq (tashqaridan ichkariga)

Đến - kelmoq; yetib kelmoq

Tới - kelmoq; yetib kelmoq

Về - kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq

Lại - kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq

Lên - chiqmoq, ko'tarilmoq

Xuống - tushmoq; pasaymoq

Theo - izidan bormoq; izidan suzib bormoq; kimningdir, nimaningdir izidan bormoqnarsaning;

Qua - o'tmoq, kesib o'tmoq; yonidan o'tmoq, yonidan o'tib ketmoq;

Sang - 1) o'tmoq, kesib o'tmoq (chegaradan); chegarani kesib otmoq; bir davlatdan ikkinchi davlatga bormoq; **Sang Việt Nam** - "*Vyetnamga bormoq*"; 2) o'tmoq, ko'chib o'tmoq (bir joydan ikkinchi joyga ko'chib o'tmoq). **Sang phòng khác** - "*boshqa xonaga ko'chib o'tmoq*"; sang nhà mới - "yangi uyga ko'chib o'tmoq".

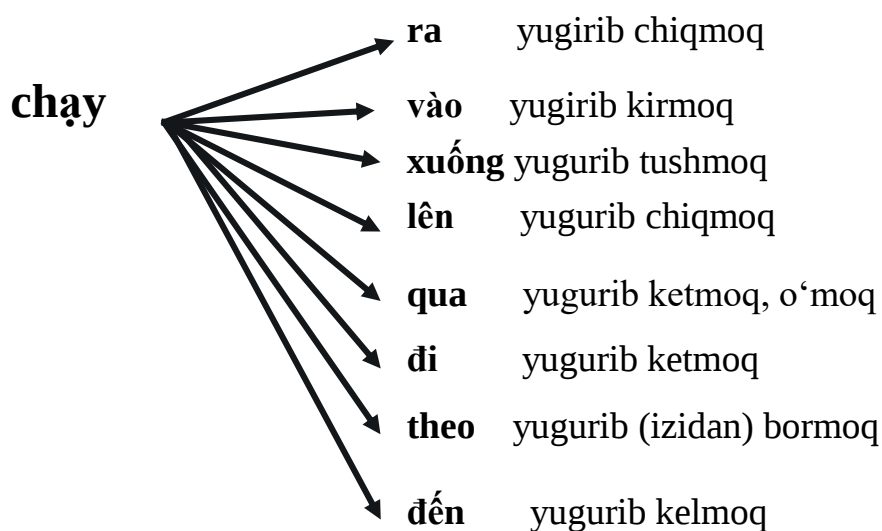
Harakatni yo'nalishini ko'rsatuvchi fe'llardan keyin maqsad qilingan joyning tugash nuqtasini/o'rnini ko'rsatuvchi joy holi kelishi kerak. Bunday holatda joy hollari oldidan old ko'makchilari qo'llanilmaydi.

Chị ấy ra phố. - "*U ko'chaga chiqdi*"

Họ sắp sang Việt Nam. - "*Ular yaqinda Vyetnamga keladi*"

Ma'noga urg'u berish hamda aniqlik kirgizish maqsadida harakat yo'nalishini ko'rsatuvchi fe'llar boshqa harakat fe'llari bilan birikib qo'llanishi mumkin.

chạy - yugurmoq; chopmoq

Joyning nisbatan savol berish uchun **đâu?** so'rogidan foydalanamiz.

Anh đi đâu? - "*Qaerga ketyapsiz?*".

Chị đi đâu về? - "*Qayerdan qaytyapszi/Qayerga borib kelyapsiz?*"

Vyetnam tilida buyruq-istak va maqsad maylini ifodalash uchun bir qator yordamchi soʻzlardan foydalaniladi. Bu mayldagi feʼl soʻlarimiz kelasi zamonga oid boʻlib ish-harakatni bajarish yoki bajarmaslik haqida qatʼiy buyurish, soʻrash, istash, iltimos, maslahat, undash-chaqirish kabi maʼnolarni anglatadi. Bu holat 1) *ohang yordamida* va 2) *yordamchi soʻzlar* yordamida ifodalanadi. Ular *hãy, đi, cứ, nhé*.

Agar gapda shaxs yoki olmosh ifodalansa, u holda *hãy* yoki *cứ* murojaat qilinayotgan shaxs va feʼl oʻrtasida joylashadi.

<i>HÃY</i> (buyruq)		
Anh (chị)	+	FE'L
<i>CỨ</i> (neytral, muloyimlik)		

**Hãy đọc !
O'qi[ng]!**

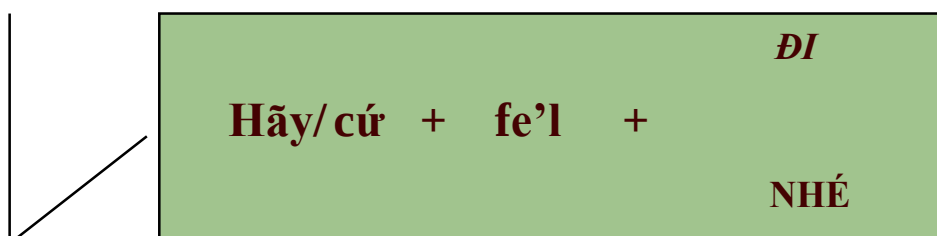
**Cứ đi đi
Yuraqol**

Đi va *nhé* feʼldan keyin, gap oxirida qoʻllaniladi.

<i>ĐI</i> (undash)	
Fe'l	+
<i>NHÉ</i> (keeling, maylimi; koʻndirish)	

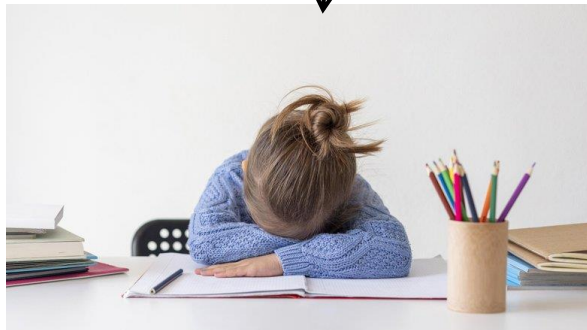
Hãy yoki **cứ** so‘zlarining **đi** bilan birgalikda qo‘llanilishi:

Anh (chị) **hãy / cứ** viết **đi** - “Yozing (bemalol gapiravering)”.

4. Vyetnam tilida “qilma” inkori ifodalashda đừng soʻzidan foydalaniladi.

Em ời, đừng ngủ!
“Bolakay uxlama!”

5. Vyetnam tilida ta’qiqni ifodalashda cấm soʻzidan foydalaniladi.

Chỗ này cấm hút thuốc
“Bu yerda chekish
ta’qiqlanadi!”

6. Umumiy taklif mời soʻzi yordamida ifodalanadi.

Mời anh vào đi
“Marhamat kiring”

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Qavslarni oching va kerak joylarga “của” predlogini qo‘llang (*Bài 1. Mở ngoặc và sử dụng giới từ của khi cần thiết*):

1. Ông bà (Lan) đã về hưu rồi. 2. Phòng đọc... (trường đại học này) rất tốt.
3. Bạn (tôi) tên là Đức. 4. Căn nhà mới (chúng tôi) ở phố Hoàn kiếm. 5. Hôm nay sinh viên sẽ làm bài tập ... (bài học mới). 6. Trường ... (em gái tôi) ở một ngôi nhà cao và đẹp. 7. Nhà ăn (Học viên các nước Á Phi) ở dưới nhà. 8. Em (tôi) năm nay tốt nghiệp trường phổ thông. 9. Sinh viên năn thứ nhất (trường ta) làm công tác xã hội ít quá.

2-mashq. Vyetnam tiliga tarjima qilish amaliyotini bajaring (*Bài 2. Hãy thực hành dịch sang tiếng Việt*):

1. Sizning bobongiz qayerda ishlaydi? _____
2. Institutingizning o‘qish (qiroat) xonasi qayerda? _____

3. Sizning o‘rtog‘ingiz qachon Hanoiga kelgan? _____
4. Siz kitobni o‘qib bo‘ldingizmi? _____
5. U savolga allaqachon javob berdi. _____
6. Bizlar hali kechki ovqatni yemadik. _____
7. Talaba 8 darsni hali boshlamadi. _____
8. Men endigina uy vazifalarimni bajarib tugatdi. _____

9. Yangi so‘zlarni yozib oling. _____
10. U xonaga kirib keldi va joyiga otirdi. _____

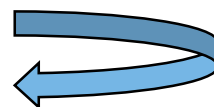
3-mashq. Tarjima qiling. Harakat yo‘nalishini ko‘rsatadigan fe‘llarning ishlatilishiga e‘tibor bering (*Bài 3. Hãy dịch. Lưu ý việc sử dụng động từ chỉ hướng chuyển động*):

1. Họ chuẩn bị đi Sài Gòn. 2. Nó chạy đi. 3. Họ đã lên tầng 6 rồi. 4. Ông ấy chưa lên ô tô. 5. Anh ấy đứng lên chào cô giáo. 6. Chúng tôi xuống dưới nhà đúng vào lúc 9 giờ sáng. 7. Chị ấy mời tôi ngồi xuống. 8. Chúng tôi rất muốn sang Việt Nam. 9. Buổi sáng họ đi đến trường. 10. Sinh viên vừa mới vào lớp. 11. Gia đình tôi ngồi vào bàn ăn tối. 12. Bạn tôi sắp về nước. 13. Bố tôi đi công tác về lúc 7 giờ tối. 14. Sau giờ học chúng mình ra ngoài phố. 15. Con chó của bà ấy đi theo tôi. 16. Bà ấy đi qua tòa nhà kia

4-mashq. Qavs ichidagi so‘zlardan foydalanib, har xil turdagi buyruq gaplar tuzing va ularni tarjima qiling (*Bài 4. Sử dụng các từ trong ngoặc, tạo ra các loại câu mệnh lệnh khác nhau và dịch chúng*):

Namuna: Hãy (sách, trang 35, các anh các chị, mở)

Các anh các chị hãy mở sách, trang 35.

A) hãy: 1. (viết, bài đọc, số 2) 2. (anh, băng ghi âm, nghe, bài tập cuối cùng) 3. (viết, lên bảng, câu, này);

B) cứ 1. (vào, anh) 2. (nói, cậu), mình đang nghe. 3. (đồng chí, các, hỏi), tôi sẽ trả lời;

C) đi: 1. (làm, các anh), nghỉ nhiều rồi. 2. (đi chơi, chúng mình) 3. (ăn), ngon lắm;

D) nhé: 1. (giờ thứ 3, sau, các cậu, đi họp) 2. (tôi, anh, chờ) 3. (xem phim, đi, chúng ta);

E) hãy đi 1 (đi ngủ, các cháu) 2. (anh, bài này, đọc);

F) cứ ... đi: 1. (đi nghỉ, các đồng chí) 2. (làm, xong, các anh), tôi sẽ chờ các anh.

G) hãy ... nhé: 1. (việc, này, làm, các cậu) 2. thời khóa biểu, ghi, các anh các chị);

H) đi nhé: 1. (các anh, bài kiểm tra, trong, 181) 2. (đi chơi, chạy, con)

I) cứ .. đi nhé: 1. (nghỉ, các đồng chí) 2. (ăn, các cậu), mình chờ các cậu cùng đi.

J) đừng: 1. (giờ học, trong, nói chuyện) 2. (nó, với, chơi), nó không tốt;

K) mời: 1. (mình, cậu, nhà, đến, sinh nhật, ăn) 2. (dưa, ăn, các đồng chí, nước chè, uống);

O‘QISH UCHUN MATN - BÀI ĐỌC

Văn Sơn là người Việt Nam

Xin chào. Tên tôi là Văn Sơn. Bố tôi là người Việt Nam. Còn mẹ tôi là người Nga. Bố đang sống ở Việt Nam. Tôi là người Việt Nam, tôi và mẹ tôi, chưa bao giờ sang Việt Nam. Hiện nay tôi và mẹ tôi đang sống ở Uzbekistan. Tôi là con một trong gia đình. Tôi không có anh chị em. Năm nay tôi 32 tuổi. Chưa có gia đình.

Mặc dù tôi là người Việt Nam nhưng tôi chưa nói được tiếng Việt. Tôi vừa học vừa đi làm. Tôi không phải là sinh viên của Trường Đại Học. Tôi mới bắt đầu học tiếng Việt. Tôi cũng là nhân viên của công ty Cà phê Việt Nam. Vì vậy tôi phải học tiếng Việt. Tôi rất cố gắng học tiếng Việt. Học tiếng Việt rất hay. Các em cũng cố gắng học tốt nhé!

TỪ VỰNG - LUG‘AT

sống	-	yashamoq	nhưng	-	lekin
chưa bao giờ	-	[hali] hech qachon	mặc dù	-	garchi
con một	-	yolg‘iz farzand	vì vậy	-	shuning uchun

1-mashq. Matn asosida bo'sh joylarni kerakli so'zlar bilan to'ldiring

(Bàì 1. Điền từ cần thiết vào chỗ trống dựa theo văn bản):

Xin chào. Tên tôi ____ Văn Sơn. Bố tôi là người Việt Nam. ____ mẹ tôi là người Nga. Bố đang ____ ở Việt Nam. Tôi là người Việt Nam, tôi và mẹ tôi, ____ sang Việt Nam. ____ tôi và mẹ tôi đang sống ở Uzbekistan. Tôi là con một trong _____. Tôi không có anh chị em. Năm nay tôi 32 tuổi. Chưa có _____.

Mặc dù tôi là người Việt Nam _____ tôi chưa nói được tiếng Việt. Tôi vừa học _____ đi làm. Tôi không phải là sinh viên _____ Trường Đại Học. Tôi mới _____ học tiếng Việt. Tôi cũng là _____ của công ty Cà phê Việt Nam. Vì vậy tôi _____ học tiếng Việt. Tôi rất _____ học tiếng Việt. Học tiếng Việt rất hay. Các em cũng cố gắng học tốt nhé!

2-mashq. Rasmni tasvirlang va savollarga javob bering (Mô tả hình ảnh và trả lời câu hỏi):

➤ Đây là ai? ➤ Ai là sinh viên? ➤ Anh ấy đang làm gì?		➤ Đây là sinh viên. ➤ Văn Sơn là sinh viên. ➤ Anh ấy đang học.
➤ Bố Văn Sơn là người nước nào? ➤ Mẹ Văn Sơn là người Việt Nam phải không?		➤ Bố Văn Sơn là người Việt Nam. ➤ Mẹ Văn Sơn không phải là người Việt Nam.

➤ Văn Sơn có trẻ không? ➤ Năm nay Văn Sơn bao nhiêu tuổi? ➤ Ai năm nay 32 tuổi?		➤ Văn Sơn trẻ. ➤ Năm nay Văn Sơn 32 tuổi. ➤ Văn Sơn năm nay 32 tuổi
➤ Văn Sơn học ở đâu?		➤ Văn Sơn học ở Uzbekistan.
➤ Văn Sơn và mẹ Văn Sơn bao giờ sang Việt Nam?		➤ Văn Sơn và mẹ Văn Sơn chưa bao giờ sang Việt Nam.
➤ Gia đình Văn Sơn có mấy người?		➤ Gia đình Văn Sơn có 2 người.

3-mashq. Mavzuga oid test savollariga to'g'ri javoblarni belgilang (Bài 3. Hãy đánh dấu câu trả lời đúng về chủ đề này):

1. Văn Sơn là người nước nào?

- a) Văn Sơn là người Uzbekistan
- b) Văn Sơn là người Việt Nma
- c) Văn Sơn là người Nga

2. Bố mẹ của Văn Sơn sống ở Việt Nam phải không?

- a) phải
- b) không
- c) không phải.

3. Mẹ và Anh Sơn sống ở đâu?

- a) Hai mẹ con sống ở Việt Nam.
- b) Anh Sơn và mẹ anh ấy sống Uzbekistan.
- c) Anh Sơn sống ở Việt Nam còn mẹ anh ấy sống ở Tashkent.

4. Anh Sơn làm nghề gì?

- a) Anh ấy là học sinh.
- b) Anh ấy là nhân viên công ty.
- c) Anh ấy vừa học vừa đi làm

5. Anh Sơn có gia đình không?

- a) Anh ấy có gia đình rồi.
- b) Anh ấy là một con trong gia đình.
- c) Anh ấy chưa có gia đình.

6. Anh Sơn nói tiếng Việt rất giỏi.

- a) Anh ấy không nói được tiếng Việt.
- b) Mặc dù anh ấy là người Việt, anh không nói được tiếng Việt.
- c) Anh ấy chưa nói được tiếng Việt.

7. Anh Sơn là sinh viên của Trường Đại học nào?

- a) Anh ấy không phải là sinh viên của TĐH nào.
- b) Anh ấy tự học tiếng Việt
- c) Câu trả lời A và B đều là đúng.

8. Anh Sơn mới bắt đầu đi làm công ty Cà phê Việt Nam phải không?

- a) Phải, anh ấy mới bắt đầu làm việc ở công ty.
- b) Không. Anh ấy mới bắt đầu học tiếng Việt.
- c) Không, anh ấy mới sang Việt Nam.

9. Anh Sơn học tiếng Việt để làm gì?

- a) Anh Sơn học tiếng Việt để sang Việt Nam.
- b) Anh Sơn học tiếng Việt để làm việc ở công ty Cà phê Việt Nam.
- c) Bố mẹ anh Sơn sống ở Việt Nam, anh ấy muốn thăm bố mẹ.

10. Anh Sơn học tiếng Việt như thế nào?

- a) Tiếng Việt rất khó vì anh ấy không muốn học tiếng Việt.
- b) Anh ấy rất cố gắng học tiếng Việt.
- c) Anh ấy rất muốn học tiếng Việt nhưng chưa bắt đầu.

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

(Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập)

1. Vyetnam tilida zamon kategoriyasi mavzusiga oid ma'lumotlarni mustahkamlang.
2. Vyetnam tilida vaqtning ifodalanishini o'zlashtiring.
3. Vyetnam tilida buyruq-istak va maqsad maylini ifodalash so'zlardan foydalanib "Dars vaqtida" mavzusida "SUHBAT" tuzing.
4. Cơ sở giáo dục có vốn đầu tư nước ngoài là gì?- mavzu yuzasidan ma'lumotlarni o'zlashtiring.

O'N BESHINCHI DARS – BÀI MUỖI NĂM

MAVZU: MỘT NGÀY CỦA TÔI

Darsning maqsadi: talabalarga modifikator vazifasida keluvchi fe'llar va ularning qo'llanilishi; hay; thurôn;, thurông hay so'zlari; hoi ; khá so'zlarining qo'llanishi; vira ... vira biriktiruv bog'lovchisi; shart ergash gaplar yuzasidan ma'lumotlar berish va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish. Mavzular yuzasidan og'zaki nutq ko'nikmalarini shakllantirish.

Tayanch so'z va iboralar: predikativ guruh; modifikator vazifasida keluvchi fe'llar: di, len, ra, lai; hay; thurôn;hoi ; khá ; vira ... vira

HỘI THOẠI - SUHBAT

Nodimakhon: Xin chào, Nhung!

Nhung: Xin chào, Nodimakhon!

Nodimakhon: Bạn thế nào ?

Nhung: Cảm ơn, **ổn cả** (*hammasi yaxshi*), còn bạn?

Nodimakhon: Tất cả bình thường.

Nhung: Nodimakhon, bạn sẽ làm gì vào **ngày nghỉ** (*dam olish kuni*)?

Nodimakhon: Không có gì. Vào thứ bảy và chủ nhật tôi **nghỉ ngơi** (*dam olmoq*).

Nhung: Tôi muốn mời bạn **tới nhà chơi** (*mehmonga taklif qilmoq*). Sẽ có những người bạn của tôi, bố mẹ của tôi.

Nodimakhon: Cảm ơn vì lời mời (*taklif uchun*)! Tôi **chắc chắn** (*albatta*) sẽ tới! Khi nào nhỉ ?

Nhung: Vào thứ bảy , lúc 5 giờ

Nodimakhon: Hẹn gặp lại

* * *

Shahlo: Ahmadnur, bạn thường làm gì vào buổi sáng ?

Ahmadnur: Thường mình dậy vào lúc 7h sáng , **tập thể dục** (*badan tarbiya qilmoq*), **tắm** (*yuvimmoq*) nước lạnh, **đánh răng** (*tish yuvmoq*), **cạo râu** (*soqol olmoq*), **chải đầu** (*soch taramoq*), mặc quần áo, ăn sáng, sau đó đi học. Mình thường có mặt ở trường khoảng 9h sáng.

Shahlo: Hôm nay mấy giờ bạn thức dậy ?

Ahmadnur: Cũng vào 7h sáng.

Shahlo: Bạn ăn và uống gì vào bữa sáng ?

Ahmadnur: Mình ăn sandwich với **phô mai** (*pishloq*) và uống cà phê sữa.

* * *

Farangiz: Ra'no, chị thường làm gì vào ban ngày ?

Ra'no: Ban ngày tôi học ở trường tới 2h, sau đó ăn trưa, sau bữa trưa một chút **đi dạo** (*sayr qilmoq*) và nghỉ ngơi, rồi đi tới thư viện.

Farangiz: Khi nào chị về tới nhà ?

Rano: Tôi thường về nhà lúc 5-6 giờ chiều.

Farangiz: Bạn về nhà bằng [tàu] **điện ngầm** (*metro*) hay đi bộ (*piyoda*)?

Rana: Thường tôi tới trường và về nhà bằng tàu điện ngầm.

I. Predikativ¹ guruh.

1.1 Modifikator vazifasida keluvchi fe'llar, ya'ni boshqa bir fe'lga bog'lanib, harakat yo'nalishini aniqlashtirib keladigan fe'llar.

Vyetnam tili grammatikasida harakat yo'nalishi fe'llari gapda mustaqil fe'l vazifasidan tashqari, ko'makchi fe'l vazifasida ham qo'llanila oladi va ular modifikator deb ataladi; modifikator bir bo'g'in yoki ikki bo'g'indan tashkil topishiga ko'ra harakat yo'nalishini ifodalovchi sodda va murakkab vositalarga bo'linadi; modifikatorlarning holat ma'nosi modifikatorlarning boshqa ma'nolariga qaraganda mavhumroqdir. Holat ma'nosi asosan harakat ifodasi, holatning vaqt chegarasidagi rivoji, boshlanishi, davom etishi va to'xtashi kabilarni ifodalaydi. Ammo ushbu ma'nolarning yo'nalish ma'nosi bilan aloqasi bo'lmaydi.

Lên (ko'tarilmoq) fe'li modifikator vazifasida “o'smoq, ulg'aymoq; kattalashmoq” ma'nosini ifodalab, fe'lga aynan muqobil bo'la oladi. Tăng “o'smoq, oshmoq; kattalashmoq” —————> tăng lên “o'sib bormoq; oshib bormoq; kattalashib bormoq”;

Đi “bormoq, ketmoq” fe'li modifikator vazifasida umumiy ma'noda “ketmoq, g'oyib bo'lmoq, ko'zdan g'oyib bo'lmoq” ma'nosini ifodalaydi.

chạy - “yugurmoq đi - “ketmoq” —————> chạy đi - “yugirib ketmoq”, “yugirib ko'zdan go'yib bo'lmoq”; “chopib ketmoq”;

Ra “chiqmoq”, modifikator vazifasida kengayish, tor, kompakt, yopiq joydan keng, govjum, ochiq joyga, ma'lum bir hudud chegarasidan tashqariga chiqishni ifodalab, mở “ochmoq” fe'lga aynan muqobil bo'la oladi. mở - “ochmoq” —————> mở ra “ochmoq; kashf qilmoq”;

¹ **Talabalarqa tavsiya:** Shu darsning “Mustaqil o'rganish uchun savol va topshiriqlar” bo'limida bilimlaringizni mustahkamlang.

Lại - “qaytmoq, ortga qaytmoq; qaytib kelmoq”, - degan ma’nolarni anglatib, modifikator vazifasida keng qo‘llanishi, shuningdek, avval bajarilgan biror ish-harakatni qayta takrorlashni (trả - qaytarmoq; qaytarib bermoq; javob qilmoq → trả lại - “javob berish”(savol -javob qilish...), kenglikdan torlikka, ochiqlikdan yopiqlikka, tig‘izlikka harakatni ifodalaydi va đóng - “yopmoq” fe’liga aynan muqobil bo‘la oladi. đóng - “yopmoq” → động lại - “yopib qo‘ymoq” (Masalan: eshik keng qilib ochilgan edi → zichlab yopib qoyildi- kenglikdan-torlik nisbatan harakat bajarildi);

Eslatma: Abstrakt ma’nodagi modifikatorlar bilan fe’llarning yonma-yon kelishi chet ellik kitobxonlarga sezilarli darajada qiyinchilik tug‘dirishi mumkin. Ayniqsa, boshlang‘ich kurslarda. Shuning uchun mazkur darslikda ma’lumotlar quyidagicha uchun berib boriladi.

1.2. Agar modifikator vazifasidagi harakat-yo‘nalishni ifodalovchi fe’llar bevosita to‘ldiruvchi bo‘lib keladigan o‘timli fe’llardan keyin kelsa, u holda to‘ldiruvchi asosiy fe’l va modifikator o‘rtasida joylashadi. Masalan:

Ai hiểu giờ tay lên! - “Kim tushindi, qo‘lingizni ko‘taring” yoki “Kim tushungan bo‘lsa, qo‘lini ko‘tarsin!”.

Nào, các em mở ra sách! - “Qani, kitoblaringizni oching!”

Agar gapdada to‘ldiruvchiga bevosita qo‘shimcha ravishda yakuniy nuqta

- joy ko‘rsatkichi bo‘lsa, gap quyidagi sxema bo‘yicha tuziladi.

EGA + KESIM + TO‘LDIRUVCHI + modifikator + JOY/obyekt

Họ mang bàn ghế vào phòng - “Ular stol-stullarni xonaga olib kirishdi”.

Sinh viên dịch bài đọc này ra tiếng Việt. - “Talaba bu matnni Vyetnam tiliga tarjima qildi”.

1.3. Hay (*odatda; tez-tez*), **thường** (*odatda*), **thường hay** (*odatda, muntazam*) soʻzlari feʻldan oldin kelib, rejali ravishda muntazam amalga oshiriladigan harakterdagi harakati ifodalashda qoʻllaniladi. Misol:

Ở trường đại học của chúng tôi tuần nào hay họp. - “Bizning universitetimizda har hafta (*tez-tez, odat tusiga aylanib bormoqda*) muntazam majlis qilinyapti”.

Sau giờ học các sinh viên thường (thường hay) sang phòng ngôn ngữ (lingafon xonasi) để học phát âm. - “Darsdan keyin talabalar odatda lingafon xonasiga talaffuzni oʻrganish uchun boradilar”.

Eslatma!: Qarshi munosabat ifodalaniladigan gaplarda thường yoki thường thường soʻzlari gap boshida qoʻllanilishi. Masalan:

Thường anh ấy học nhiều nhưng dạo này học ít. - “Odatda u koʻp oʻqir edi, lekin hozirda kam oʻqiyapti”.

1.4. Lại (“yana; qayta”) soʻzi feʻldan avval kelib, ish-harakatining takror bajarilishini ifodalaydi. Masalan:

Xin nói lại. - “*Iltimos qayta* aytvoring (*Iltimos qaytarvoring*) yoki Yana bir marta aytvoring”

Cô ấy lại không đến. - “U *yana* kelmadi”

1.5. Vyetnam tilida miqdor va darajalarining ifodalanishi. Hơi - “biroz”, **khá** “anchagina” soʻzlari holat va belgining miqdor va darajasini ifodalashda qoʻllaniladi. Bu soʻzlar odatda sifat soʻzlari hamda jismoniy holatni ifodalovchi feʻllar bilan qoʻllanilib, gapda feʻl va sifat soʻzlaridan avvallgi (chap)pozisiya (oʻrinda) keladi. Masalan:

hơi mệt - “biroz charchadim”

khá giỏi - “anchagina yaxshi”

Shuningdek, **Hơi** - “*biroz*” soʻzi soʻzlovchiga maʼqul kelmagan, biroz noqulaylikni yuzaga keltirayotgan yoki biroz yoqimsiz holatni ifodalashda qoʻllaniladi. Masalan:

Chiếc áo này hơi dài, tôi không mua. - “*Bu koʻylak biroz uzun (ekan) sotib olmayman*” (Kiyimning uzun ekanligi haridorga yoqmayapti).

2. ... vừa ... vừa ... ham... ham biriktiruv bogʻlovchisi taʼkid qoʻshimcha maʼno boʻyogʻiga ega boʻlib, bogʻlovchi-yuklama hisoblanadi. Bu bogʻlovchi feʼl bilan ifodalangan hamda là bogʻlovchisi bilan birikkan bir turdagi ot kesimli yoki sifat keimli gaplarni bir-biriga bogʻlash uchun xizmat qiladi.

Shuningdek, ... **vừa ... vừa ... ham... ham** bogʻlovchisi ikki ish harakatining bir vaqtda sodir boʻlishini ifodalashda ham qoʻllaniladi.

Tôi vừa làm vừa học. - “*Men ham ishlayman ham oʻqiyman*”

Chiếc ô tô này vừa đắt vừa đẹp. - “*Bu mashina ham qimmat ham chiroyli*”

Shuningdek, ... **vừa ... vừa ... ham... ham** bogʻlovchisi bir turga oid soʻzlarning davomiy qatorini hosil qilishda ham qoʻllaniladi.

Cô ấy vừa trẻ vừa đẹp vừa học giỏi - “*U ham yosh, ham chiroyli, ham aʼlochi*”.

3. Shart ergash gaplar bosh gapda anglashilgan ish-harakatning qanday shart bilan yuzaga kelganini, yuzaga kelishi mumkinligini bildiradi. Shart ergash gapning asosiy grammatik belgisi uning kesimining shart feʼli orqali ifodalanishidir. Shart feʼli logik jihatdan kelasi zamonni ifodalaydi. U har vaqt bosh gap kesimidan anglashilgan harakat-holatdan oldin roʻy beruvchi harakat-holatni ifodalaydi. Shuning uchun ham bosh gapning kesimi kelasi yoki hozirgi-kelasi zamonda boʻladi yoki, buyruq feʼli shaklida boʻladi. Shart feʼlining boshqa feʼl shakllaridan farqi shuki, bu feʼl shakli egasi bilan shaxsda moslashadi, shart feʼli har uchala shaxsda boʻlishi mumkin.

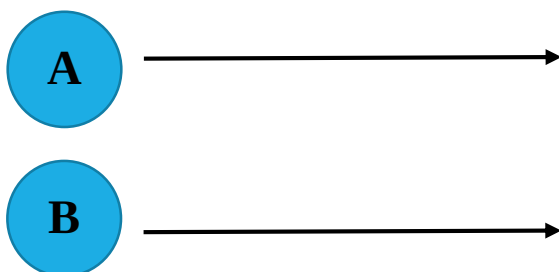
Shart ergash gaplardan anglashilgan harakat-holatning bajarilishi real sodir bo‘lishi yoki real sodir bo‘lmasligi mumkin. Shart ergash gaplarning real holatida ergash gapda bosh gapdan anglashilgan mazmunning ro‘y berishi uchun shart sharoitning aniq ekani ko‘rsatiladi

Vyetnam tilida kesimi tobe bo‘lgan shart ergash gaplar quyidagi sxemaga muvofiq hosil bo‘ladi.

KESIM¹ - TO‘LDIRUVCHI¹, EGA - KESIM - TO‘LDIRUVCHI

Làm bài xong, tôi đi ngủ. - “*Darlarimni qilib bo‘lib uxlashga boraman*”.
Yoki *Darlarimni qilib bolsam, shundagina uxlashga boraman.*

4. (A)Khi A thì B konstruksiyasining qo‘llanishi: “Khi A thì B” konstruksiyasi ikki ish-harakatini bir vaqtda sodir bo‘lishini ko‘rsatish uchun qo‘llaniladi. O‘zbek tilida “....ganda.....di” qoidasiga to‘g‘ri keladi.

Misol: Khi Tú làm bài tập ở nhà thì Lan viết thư cho bạn. - “Tu uyga vazifani bajarayotganda Lan do‘stiga maktub yozdi”

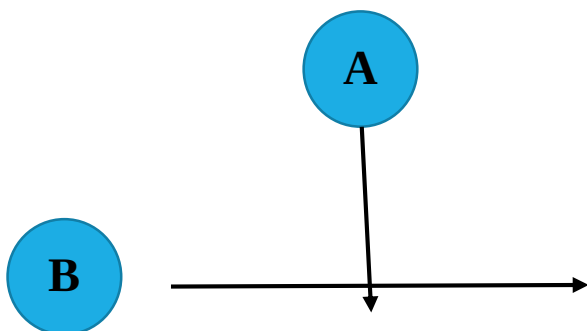
Khi bà Hoà nấu ăn thì ông Hoà đọc báo. - “*Hoa xonim ovqat tayyorlayotganda Hoa janob gazeta o‘qir edi*”

(B) “Khi A thì B” konstruksiyasi sharoit va natija munosabatlarni ko‘rsatish uchun qo‘llaniladi. Gapning A qismi sharoit B qismi esa, natija. O‘zbek tilida “qachonki di” qoidasiga to‘g‘ri keladi. Masalan:

Khi tôi thi đỗ thì bố mẹ tôi rất vui. - “Men imtihondan muvaffaqiyatli o‘tsam, ota-onam juda xursand bo‘ladi”

- Khi bà ấy ốm thì bà ấy đi bệnh viện. - “U betob bo‘lganda kasalxonaga boradi”.

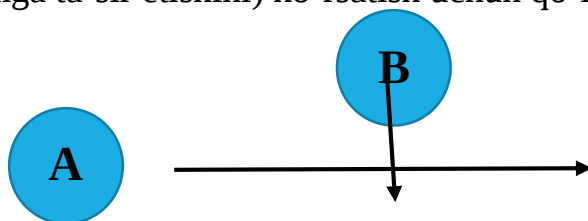
C. “Khi A thì đang B” konstruksiyasi gapning B qismi sodir bo‘layotgan vaqtda gapning A qismini amalga oshirishga kirishilganligini (ya’ni A qism B qismga ta’sir etishini) ko‘rsatish uchun qo‘llaniladi. O‘zbek tilida “. gandadi” qoidasiga to‘g‘ri keladi.

Khi anh ấy bước vào phòng thì bà giám đốc đang nói chuyện qua điện thoại - “U xonaga kirayotganda direktor xonim telefond gaplashayotgan edi”.

Khi thầy giáo gọi tôi thì tôi đang ngủ gật. - “Ustozim qo‘ng‘iroq qilganida men uxlayotgan edim”

(D). “Khi đang A thì B” konstruksiyasi gapning A qismi sodir bo‘layotgan vaqtda gapning B qismini amalga oshirishga kirishilganligini (ya’ni B qismning A qismga ta’sir etishini) ko‘rsatish uchun qo‘llaniladi.

Masalan: - Khi chúng tôi đang xem phim thì mất điện. - “Bizlar film ko‘rayotganimizda elektr toki ketib qoldi”

Khi họ đang nói chuyện về anh ấy thì anh ấy xuất hiện. - “Ular u haqda gapirayotganlarida u kirib keldi”

GRAMMATIK MAVZUGA DOIR AMALIY MASHQLAR

BÀI TẬP THỰC HÀNH THEO NGŨ PHÁP

1-mashq. Berilgan gaplarni tarjima qiling. Yo‘nalishni ko‘satuvchi fe’llarning modifikator vazifasida qo‘llanilishiga e’tibor bering (Bài 1. Thực hành dịch. Lưu ý việc sử dụng động từ chuyển động có hướng trong chức năng bổ nghĩa với động từ chuyển tiếp)

1. Buổi sáng, tôi rất thích tắm. Tắm xong, tôi mặc quần áo vào và ngồi ăn sáng. 2. Đến trường, tôi cởi áo ngoài ra và lên tầng ba. 3. Giờ học bắt đầu. Chúng tôi mở sách ra, làm bài tập. 4. Thầy giáo nói: Ai làm xong bài tập này rồi, giơ tay lên! 5. Chúng tôi sang phòng học tiếng, mang giấy bút sang đây: hôm nay chúng tôi sẽ làm bài kiểm tra. 6. Thầy giáo vào phòng học tiếng và nói: Các anh các chị lấy giấy bút ra làm bài kiểm tra! 7. Trong phòng học tiếng lạnh quá, chúng tôi đóng cửa sổ lại. 8. Một sinh viên mang sách giáo khoa vào phòng học tiếng. Thầy giáo nói: Anh hãy đặt sách giáo khoa lên bàn của tôi.

2-mashq. Berilgan gaplarni tarjima qiling (Bài 2. Thực hành dịch. Hãy lưu ý cách sử dụng các từ hay, thường, thường hay)

1. Cuối tuần thầy giáo thường giao ít bài về nhà.
2. Buổi tối gia đình tôi hay ngồi xem ti vi.
3. Nó hay giơ tay trả lời câu hỏi của cô giáo.
4. Cậu ấy thường hay mời chúng mình đến nhà cậu ấy chơi.
5. Thường sau giờ học sinh viên nghe băng ghi âm, nhưng chiều nay họ họp.
6. Sau giờ học, họ thường hay làm công tác xã hội ở trường.
7. Chúng tôi hay đi chơi trong rừng.
8. Buổi sáng tôi thường đọc báo và sau đó đi học.

3-mashq. Tarjima qiling (Bàì 3. Thực hành dịch):

1. Men uni har doim institutimiz kutubxonasida koraman.
2. Bu talaba har doim darslarga kechikib keladi.
3. Yakshanba kunlari ota-onam uyda bo‘ladi.
4. Darsda u o‘qituvchiga (har doim) savol beradi.
5. Darsdan keyin odatda kutubxonaga boraman.
6. O‘qituvchi uni doim maqtaydi.
7. Odatda uning yozgan yozma ishida hato bo‘lmasdi, lekin bugun uchta grammatik hato bor.
8. U Vyetnam tarixi darsida yana yo‘q.
9. O‘tilgan darslarni yana takrorlang.
10. U yana sizga salom aytdi.

4-mashq. Tarjima qiling (Bàì 4. Thực hành dịch):

1. Anh ấy lại vắng mặt trong giờ học lịch sử Việt Nam. _____

2. Nó lại không ôn bài cũ. _____
3. Cô giáo lại khen anh ấy. _____
4. Tuần này chúng em lại họp đoàn. _____
5. Ngày mai thầy giáo Ngoan lại lên lớp. _____
6. Hôm nay chị ấy lại không làm bài tập về nhà. _____
7. Con sông này đẹp quá. Tôi muốn tắm nhưng nước hơi lạnh. _____

8. Hôm nay mưa khá to, trẻ con không đi chơi. _____
9. Hôm qua chúng tôi nói chuyện với cô ấy khá lâu. _____
10. Ông tôi chưa già lắm nhưng đã về hưu rồi.

5-mashq. O‘QISH UCHUN MATN (I) - Bài 5. BÀI ĐỌC (I)

MỘT NGÀY CỦA TÔI

Tên tôi là Caroline. Tôi là người Pháp. Tôi 21 tuổi. Tôi hiện đang là sinh viên chuyên ngành tiếng Việt tại trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh. Hôm nay tôi rất vui được chia sẻ với các bạn về những hoạt động hàng ngày của mình.

Tôi luôn thức dậy lúc 6 giờ sáng, dành 30 phút để vệ sinh cá nhân và ăn sáng. Tôi không có nhiều thời gian để nấu bữa sáng ở nhà. Đó là lý do tại sao tôi thường ăn đồ ăn nhanh trên phố. Ở Sài Gòn lúc nào cũng kẹt xe vào giờ cao điểm, tôi luôn phải ra khỏi nhà càng sớm càng tốt. Tôi đi xe buýt lúc 6:40 và đến trường lúc 7:00.

Khóa học tiếng Việt của tôi bắt đầu lúc 7:15 và kết thúc lúc 11:15. Buổi chiều, tôi ăn trưa với bạn bè ở căng tin trường. Tôi sẽ về nhà lúc 1 giờ chiều. Tôi nghỉ ngơi cho đến 2 giờ chiều. Ngoài khóa học tiếng Việt ở trường, tôi cố gắng học tiếng Anh tại trung tâm tiếng Anh, vì tôi biết tiếng Anh đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống hàng ngày. Lúc 4:00 chiều, tôi đi chợ để chuẩn bị đồ ăn. Tôi tắm rửa và ăn tối với gia đình vào lúc 6:30 tối.

Buổi tối là thời gian tôi mong đợi nhất vì tôi được nói chuyện với bố mẹ qua cuộc gọi video. Chúng tôi chia sẻ những vấn đề trong công việc và trường học. Đối với một sinh viên sống xa nhà, tôi nghĩ đó là khoảng thời gian vui vẻ. Ngoài ra, thỉnh thoảng tôi cũng đi xem phim với bạn bè. Tôi xem phim hoặc nghe nhạc lúc 9:00 tối. Tôi đi ngủ lúc 11:00 tối.

TỪ NGŨ - *LUG‘AT*

chuyên ngành - mutahassslik

chia sẻ - bo‘lishmoq

hoạt động - harakat

dành	-ajratmoq
lý do	- sabab
kẹt xe	- tirbandlik
xe buýt	- avtobus
kết thúc	- tugamoq
căng tin	- oshxonasi
trung tâm	- markaz
chợ	-bozor
chuẩn bị	- tayyorlamoq
mong đợi	- kutilgan
vấn đề	- muammo

TDH KHXHNV Thành phố Hồ Chí Minh - Xoshimin shhridagi

Ijtimoiy va gumanitar fanlar universiteti

vệ sinh cá nhân	- shaxsiy gigyena
Sài Gòn	- Saigon (joy nomi)
vào giờ cao điểm	- chaspik vaqt
càng sớm càng tốt	- qancha vahli bo'lsa shuncha yaxshi
đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống hàng ngày	- kundalik hayotda muhim rol o'ynaydi

BÀI ĐỌC (II) TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHƯƠNG ĐÔNG QUỐC GIA TASHKEN

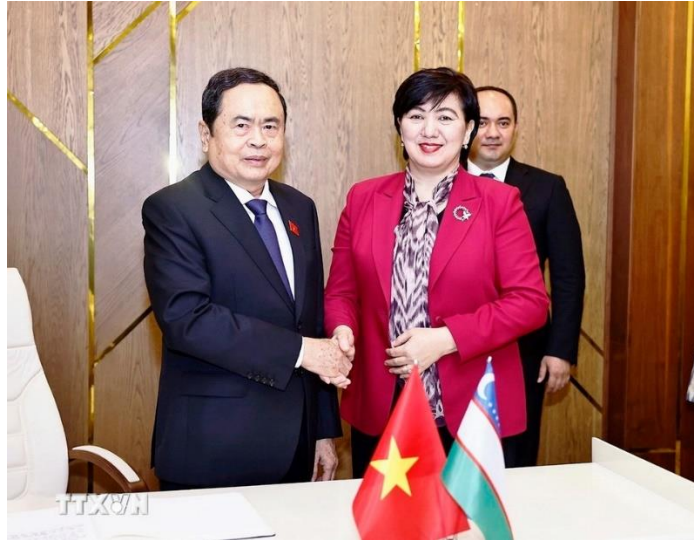

Đại học Phương Đông Tashkent, được thành lập vào tháng 11/1918, là một trong những trường đại học danh tiếng và lâu đời nhất ở Uzbekistan về nghiên cứu phương Đông. Trường chuyên đào tạo các lĩnh vực khoa học xã hội, ngôn ngữ học, quan hệ quốc tế và nghiên cứu khu vực; có nhiều chương trình hợp tác quốc tế với các trường đại học và viện nghiên cứu trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Đặc biệt, trường có khoa giảng dạy tiếng Việt.

Nghiên cứu phương Đông không đơn thuần là việc tìm hiểu về lịch sử, văn hóa hay ngôn ngữ của các quốc gia châu Á, mà còn là chìa khóa để giải mã những giá trị cốt lõi đã định hình nên các xã hội phương Đông qua hàng nghìn năm. Đây là nơi mà những giá trị nhân văn được bảo tồn, những ý tưởng lớn

được ươm mầm, những giải pháp sáng tạo được tạo ra để thúc đẩy sự tiến bộ và gắn kết toàn cầu trước một thế giới đầy biến động. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, việc nghiên cứu phương Đông giúp hiểu rõ hơn về sự giao thoa văn hóa, từ đó thúc đẩy hợp tác quốc tế và xây dựng một thế giới hòa bình, thấu hiểu lẫn nhau. Nghiên cứu phương Đông không chỉ là một lĩnh vực học thuật mà còn là một lăng kính quan trọng để nhìn nhận và giải quyết những vấn đề toàn cầu.

TỪ VỰNG - LUG‘AT

Trường Đại học Phương Đông Quốc gia Tashken - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

thành lập - tashkil topmoq

lâu đời - uzoq tarixga ega bo‘lmoq

nghiên cứu - o‘rganmoq, taqqiq etmoq

phương Đông - sharq

ngôn ngữ học - tilshunoslik

quan hệ - munosabat

quốc tế - xalqaro

khu vực - hudud

chương trình - dastur

hợp tác - aloqa

viện nghiên cứu - ilmiy tekshirish instituti

đặc biệt - ayniqsa

giảng dạy - ta'lim bermoq

đơn thuần - oddiy; oddiygina

việc tìm hiểu - qidirib topmoq; tushunmoq

lịch sử - tarix

quốc gia - davlat

châu Á - Osiyo

chìa khóa - kalit

giá trị - ahamiyat

nhân văn - gumanitar fanlar

bảo tồn - saqlamoq

ý tưởng - g'oya

lớn - katta; ulkan

ươm mầm - inkubatsiya qilmoq

giải pháp - yechim

sáng tạo - ijod qilmoq

tạo ra - yaratmoql kashf qilmoq

thúc đẩy - targʻib qilmoq

tiền bộ - taraqqiyot

gắn kết - rishta

toàn cầu - global

giao thoa - almashinuv

hòa bình - tinchlik

thấu hiểu - tushinish

lẫn nhau - oʻzaro

lãng kính quan trọng - muhim obʻyekt

nhìn nhận - koʻrish; koʻra olish

giải quyết - qaror qilmoq

những vấn đề toàn cầu - global muammolar

MUSTAQIL TA'LIM UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

Câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập

1. Vyetnam ta'limi tizimi haqida ma'lumotlar bazasini shakllantiring.
2. O'zbekiston va Vyetnam ta'limi tizimidagi o'xshash va farqli jihatlarni slayd-prezentatsiya qiling.
3. "O'zbekistonda sharqshunoslik maktabi: tarixi va bugun" mavzusida referat va slayd-prezentatsiya tayyorlang.
4. Harakatning yo'nalishni ko'rsatuvchi fe'llar haqida maqolalar bilan tanishing.

MUKAMMAL O'ZLASHTIRING!

Predikativlik (lot. praedicativus — tasdiqlovchi, qat'iy) — 1) zamonaviy mantiq fanida — belgilar va predmetlar o'rtasida obyektiv mavjud bo'lgan aloqalarni aks ettiruvchi asosiy tushunchalardan biri. —2) tilshunoslikda — gapni shakllantiruvchi sintaktik kategoriya bo'lib, gap mazmuniga obyektiv borliqning u yoki bu hodisasi haqida xabar berish xususiyatini baxsh etadi.

Predikat ham semantik, ham mantiqiy, ham grammatik tushunchadir. Semantik tushuncha sifatida predikat har qanday sintaktik qurilmaning nominativ asosi, uning yadrosi. Grammatik tushuncha sifatida predikat o'zi boshqarib kelayotgan sintaktik elementlarning markazi. Logik tushuncha sifatida fikrning sub'ekt belgisini bildiruvchi qism. Predikativlik, belgi (harakat, sifat va xususiyat) bilan predmetning zamon va maylda anglashiladigan o'zaro munosabatini ifodalaydi va shu tariqa gapni alohida fikrni shakllantiruvchi va u hakda xabar beruvchi birlikka aylantiradi. Modomiki, gap mazmunining borliqqa munosabati va nuayyan zamoniy va modal (real va irreal) darajaga qo'yishni taqozo qilar ekan, predikativlik ham ikki sintaktik kategoriyaning - zamon va maylning birligidan iborat bo'ladi. Ikki tarkibli gaplarda - kesim, bir

tarkibli gaplarda esa, ularning **bosh** bo‘lagi predikativlikning ifodachisi hisoblanadi.

Fe‘l predikat va ot predikatning o‘zaklari boshqa boshqa bo‘lsa ham, umumiy holatda bir maqsadga xizmat qiladi. Ularning orasidagi farq unchalik katta bo‘lmaydi. Ot predikat jarayonni yoki aniq vaziyatni ifodalasa, fe‘l predikat aniq harakatni ifodalaydi. Demak, ot predikat ham fe‘l predikat singari bo‘sh o‘rinlarini to‘ldirib yoyiq gap hosil qila oladi. Ot predikatlar xuddi fe‘l predikat kabi gapning mazmuniy hamda grammatik markazini tashkil qila oladi.

O‘ZBEKCHA - VIETNAMCHA LUG‘AT

A

ahamiyat - giá trị
ahamiyat - vai trò
ahamiyat - vai trò; muhim ahamiyat - vai trò quan trọng trong
ahil do‘st (do‘stona) - thân thiện
ajralmas - không thể thiếu được (kam bo‘lishi mumkin bo‘lmagan)
ajratmoq - dành
aka-uka - anh em
Albaniya - An-ba-ni
albom - album
almashinuv - giao thoa
alohida chop etish - bài in tập riêng
aloqa - hợp tác
aloqa - quan hệ; aloqa o‘rnatmoq - để thiết lập một mối quan hệ
aloqa, rishta - gắn kết
apelsin - quả cam
aprel - tháng tư
Arab; arabga oid - A-Rập
armiya - quân đội
astoydil - tận tụy
astoydil o‘qimoq - học hành
atlas - atlas
atrof - vòng quanh
audio tasma - băng hình
avgust - tháng tám
avtobus - xe buýt
avval - đầu tiên
axiri - cuối cùng
axlat qutisi - thùng rác
ayiq - gấu
ayniqsa - đặc biệt
ayol - vợ; honim - bà
aytish mumkinki - có thể nói rằng
ayyor - khôn lanh
Azarbaijon - A-déc-bai-gian

B

ba‘zan - thỉnh thoảng
baliq go‘шти - thịt cá
baliq ovalash maydoni - bãi cá
baliq; baliqlar - cá
balkon - ban công

banan chuối; banan mevasi - quả chuối; banan daraxti cây chuối
band bo‘lmoq - bận
barg - chiếc lá
baxtli - sung sướng
bayram kunlari - ngày lễ
bayroq - cờ
bedor bo‘lmoq - thức khuya
beka, xonim [ayol] - bà chủ
bekor qilish - bãi bỏ
belanchak - chiếc nôi
belgilab olmoq - ghi
beshik; belanchak - chiếc nôi
bilan - với
bilan birga - cùng với
bilmoq - biết
 bilmoq (tanimoq)- quen
bir necha; bir nechta - một số
birga - chung, cùng với
biz - chúng em (bizlar: tinglovchidan kichik shaxslar o‘zi haqida); chúng tôi - biz; bizlar; neytral munosabatlarda)
biz; bizlar - ta
bloklangan; blokirovka - bãi khóa
bo‘lishmoq - chia sẻ
bo‘tqa - cháo
bo‘yin - cổ
bobo - ông (erkak, janob, men (ozi haqida gapirganda); siz (yoshi katta erkaklarga murojaatda); oilali erkak; bobo-buvi - ông bà; ông bà nội (ota tomondan bobo-buvi; ona tomondan: ông bà ngoại).
bog‘cha - vườn trẻ
bolalar - trẻ em
bolalik - tuổi ấu
boqmoq (parvarish qilmoq) - nuôi
 bor bo‘lmoq - có
bormoq - đi
bosh bo‘g‘inli undosh - phụ âm chính
boshlamoq - bắt đầu
boshlang‘ich maktab - học tiểu học
boshlang‘ich, o‘rta va yuqori ta’lim - tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông
boshqarmoq - quản lý
bosib (mashr qilib) tugatilgan - in xong
bosma bosh harf - chữ in hoa
bosma harf - in hoa
bosmadan chiqarmoq - in

bosqich - cấp; barcha uch bosqich - cả ba cấp
bozori chaqqon - bán chạy
bu oy - tháng này. Tháng này là tháng mấy? - Hozir qaysi oy? - Tháng này là tháng mười. Hozir oktabr.
bu yil - năm nay; Bu yil qaerga sayohat qilmoqchisiz? - Bạn muốn đi du lịch ở đâu trong năm nay?
bugun - hôm nay
bular ichida - trong số này
buvi; ayol - bà
Buxoro viloyati - tỉnh Buxara
buzoqcha - bê

C

charchamoq - mệt
chaspik vaqt - vào giờ cao điểm
chet tillari - ngoại ngữ
chiqmoq (chegaradan tashqariga, yopiq joydan ochiq joyga) - ra
chiqmoq, ko'tarilmoq - lên
chợ - bozor
cho'ntak - túi. Yonda olib yuriladigan taqvim lịch túi
cho'tka - bàn chải
choy - chè (trà)
choynak - ấm pha chè
chữ in thường - odatiy kichik harf

D

da, -ichida - trong
dam olmoq - nghỉ
dars - bài học
dars - bài; birinchi dars - bài một
dars bermoq - dạy; giảng dạy
darslik - sách giáo khoa
dastur - chương trình
davlat - quốc gia
davomidan, izidan - izei tiếp theo
dekabr - tháng mười hai. Bolalar dekabr oyini juda yaxshi ko'radi. Chunki ular oy oxirida yangi yil bayramini nishonlaydilar Trẻ em rất thích tháng 12. Bởi vì họ ăn mừng đêm giao thừa vào cuối tháng.
diktant - chính tả; diktant imlo qoidolari - quy tắc chính tả
diplomat - nhà ngoại giao
disk - đĩa nhạc
do'st - bạn
do'st - người bạn
do'stlashmoq - làm bạn
doska - [cái] bảng

E

e'tibor qaratmoq - quan tâm

echki - [con] dê

echki - con dê

egilgan/egri - in ngã

ekologik toza - thân thiện với môi trường

energiya - năng lượng (energiyali; kuchli);

energiyani oshirish - tăng lực; energetik ichimlik - đồ uống tăng lực

eng ko'p - nhiều nhất

Eron - I-ran

ertaga - ngày mai

ertalab - buổi sáng

ertalab - buổi sáng (ertalabki mahal (04:00 - 10:00 gacha)

eslatma - ghi chú; grammatik izoh, grammatik eslatma - ghi chú ngữ pháp

F

farovon; gullab-yashnamoq - thịnh vượng

farzand - con; yolg'iz farzand - con một

fevral - tháng hai. Yurtimizda fevral oyida havo isishni boshlaydi - Thời tiết ở nước ta bắt đầu ấm lên vào tháng 2.

fikr, mulohaza - ý kiến

fil - [con] voi

fonema âm vị

fonetika - ngữ âm

forosurat - ảnh; fotosuratni chop etmoq - in ảnh

fotogenik - ăn ảnh

foydalanmoq - sử dụng

G

gacha - tới

gap - câu

garchi - mặc dù

global - toàn cầu

global muammolar - những vấn đề toàn cầu

grammatika - ngữ pháp. Ghi chú ngữ pháp - grammatik izoh, grammatik eslatma

gul - hoa

gullagan - hoa khoe sắc

gumanitar fanlar - nhân văn

guruch (sholi) - cây lúa

guruh - nhóm; birinchi guruh/kurs talabasi - sinh viên năm thứ nhất

H

hafta - tuần, tuần lễ

haqiqat, haqiqatdan - thật
haqiqatda - thật là
har- bir - mỗi; har bir guruh - mỗi nhóm; tanlovda har bir guruhdan bir dona talaba qatnashadi - mỗi nhóm sẽ cử một học sinh tham gia cuộc thi.
har doim - luôn; luôn luôn
har joyga bormoq - đi khắp
har kuni - mỗi ngày. Kuniga (har kuni) qancha sahifa o‘qiy olasiz? Bạn có thể đọc bao nhiêu trang mỗi ngày?
harakat - hoạt động
harakat qilmoq - cố gắng
harakter - tính
harf nomi - tên chữ
hashorat - sâu bọ -
hatoni to‘g‘rilamoq - sửa lỗi
havoning isishi, issiqlikning ko‘tarilishi - ấm lên
havotir olmoq - lo
hayvon - động vật
hayvonot bog‘i - sở thú
hech qachon - chưa bao giờ
hiyen nay - hozir, hozirda
hind, hindga oid - In-đi-an
Hind; Hindiston - Ấn độ
his qilmoq - cảm thấy
hisoblash usuli - cách tính
ho‘l bo‘lib, uvib ketmoq - bị ướt
hovuz bo‘yi - bờ ao
hovuzga tushib ketmoq - xuống ao
hozir, shu daqiqa - lúc này
hozir, shu vaqt - bây giờ
hudud - khu vực
hukm - bản án

I

Indoneziya - In-đô-nê-xia
Iroq - I-rắc
Ichmoq - uống
iflos - bẩn
ijara - thuê; mượn; ijaraga olib turmoq - cho thuê; kutubxinadan kitobni (vaqtincha) olib turmoq - mượn quyển sách từ thư viện ; vaqtincha olib turmoq - tạm thời giữ.
ijod qilmoq - sáng tạo -
ikki (2) - hai
ildiz - rễ cây
ilg‘or talaba - sinh viên nâng cao

ilg'or, yuqori darajali - trình độ cao; nâng cao; ilg'or talaba - sinh viên nâng cao, Yuqori darajadagi Vyetnam tili yoki ilg'or Vyetnam tili - Tiếng việt nâng cao.

ilk - đầu tiên

ilmiy tekshirish instituti - viện nghiên cứu

ilon - rắn

imlo qoidalari - quy tắc chính tả

imtihon topshirmoq - thi

imzo - chữ ký; imzo qo'yimoq - đề ký

ingliz-amerikacha - Anh-Mỹ

inkubatsiya qilmoq - ươm mầm

inplantatsiya - in sâu

insho - bài luận

inson hayoti - đời người

institut - trường đại học

ish - công tác

ishchi - ông nhân

ism, nom - tên; nom

isrof qilmoq - để phí

issiq - ấm

issiqroq - ấm hơn

iyul - tháng bảy. Iyulda havo juda issiq bo'ladi - Thời tiết tháng 7 rất nóng.

iyun - tháng sáu

iz - in dấu (izi - masalan, barmoq izi - dấu vân tay); belgi (masalan: imzo - chữ ký)

izidan bormoq - theo; (izidan suzib bormoq; kimningdir, nimaningdir izidan bormoqnarsaning

izidan yurmoq - đi theo

Jahon tillari Universiteti - Trường Đại học Ngôn ngữ Thế giới

jamiyat - xã hội

janub tomon - phía nam

Jazoir - An-giê-ri -

jim bo'ling - im đi

jim bo'lmoq - im

jiqqa ho'l bo'lmoq - bị ướt sũng nước

jo'ja - gà con

jonivor, hayvon - động vật

jovon (polka bo'limi; yacheyka) - kệ

juda sovuq - rất lạnh

K

kalit - chìa khóa

kam - ít

kariyera - sự nghiệp

kasb - nghề. Anh làm nghề gì? nima ish qilasiz?/ kasbingiz nima?
katta - to
katta; ulkan - lớn
keasi hafta - tuần sau
kecha - hôm qua
kecha - hôm qua
kechasi - đêm (22:00 - 03:00 gacha bo'lgan vaqt oralig'i)
kechasi - ban đêm
kechirasiz - xin lỗi
kechqurun - buổi tối (18:00 - 22:00 gacha)
kelasi oy - tháng sau
 kelasi yil - năm sau/ sang năm; Kelgusi yili u Vyetnamga/xorijga o'qishga boradi - Anh ấy sẽ sang Việt Nam du học vào năm sau.
kelmoq - tới, đến
kerak bo'lmoq - cần; cần phải
ketmoq - đi
khi nado? - bao giờ?
kichik stol - bàn con
kichkina - nhỏ
kirib o'tmoq - ghé thăm
kirmoq - vào (tashqaridan ichkariga); ...ga, ichkariga
kiyinish uslubini yaxshi bilmoq - ăn mặc
kiyinmoq - ăn mặc
ko'cha - đường phố; Ko'chalar gavjum - Đường phố đông đúc. Ko'chada odamlar ko'p - Có rất nhiều người trên phố.
ko'kat - mớ rau
ko'p - nhiều
ko'rish (idrok qilish) - nhìn nhận
ko'rmoq - thấy
ko'tarasiga - bán buôn
konvert - bao
konvert phong bì -; bayramda pul solingan (Qizil) konvert - Lì Xì Đỏ
koptok o'ynamoq - chơi bóng
korxona - cơ quan; cơ quan cơ sở giáo dục - ta'lim muassasasi
kun - ngày. Bir kunda qancha sahifa o'qiy olasiz? - Bạn có thể đọc được bao nhiêu trang một ngày? Kuniga (har kuni) qancha sahifa o'qiy olasiz? Bạn có thể đọc bao nhiêu trang mỗi ngày?
kundalik hayot - cuộc sống hàng ngày
kunduzi - ban ngày
kuni bilan - cả ngày
kursdosh - bạn cùng khóa
kursiv (egilgan/egri [yozuv]) - in nghiêng; kursiv harf - chữ nghiêng
kutib olmoq - đón

kutilgan - mong đợi (umid bilan kutilgan); uzoq kutilgan - đã chờ đợi từ lâu;
 uzoq kutilgan mehmon - vị khách được mong đợi từ lâu
kutilmaganda - bỗng
kutmoq - đòi
kuyov - anh rể
kuyov - con rể
kuyov [con] rể
lapsha - mì (ingichka qilib kesilgan hamirli taom)
laylak - cò
lekin - nhưng
Lisido - Lì Xì Đỏ (*pul solingan (Qizil) konvert*)
litografiya - in li tô

M

ma (inkor) - đừng
ma'ruza - bài giảng
ma'ruza qilmoq - giảng dạy
mag'lubiyat - bại đi
mahal - buổi
maktab - trường
malika - [bà] chúa -
maqola - bài báo
marhamat qilib aytsangiz - xin cho tôi biết
markaz - trung tâm
 mart (oyi) - tháng ba. Mart bahor oylaridan biridir - Tháng 3 là một trong những tháng mùa xuân. U martda tug'ilgan - em ấy sinh vào tháng 3.
mash'hur - phổ biến, nổi tiếng
mashina - máy; **bosib chiqaradigan mashina** - in máy
mashina - ô tô
mashq - bài tập
mashq qilish - bài tập
matn / o'qish uchun matn - bài đọc
mavjud bo'lmoq - có
may - tháng năm. O'zbekistonda 25-maydan boshlab barcha maktablarda yozgi ta'til boshlanadi - Kỳ nghỉ hè bắt đầu ở tất cả các trường học tại Uzbekistan từ ngày 25 tháng 5
maymun - [con] khỉ
mehmon - khách; kutilgan mehmon - khách dự kiến
mehmonlarni kutib olmoq - đón khách
mehmonxona - khách sạn; besh yulduzli mehmonxona - khách sạn năm sao
men - tôi (men, mening)
men - em (men, mening /yosh kishilar o'zi haqida)
miya - bộ óc
mo'yna - lông

mông một - birinchi kun; ngày đầu tiên; o‘qishning birinchi kuni - ngày đầu tiên đi học; 1- sentyabr o'qishning birinchi kun - Ngày 1 tháng 9 là ngày đầu tiên đi học.

mos kelmoq - âu phục

mùa xuân - bahor; bahorda yomg‘ir ko‘p yog‘adi - mùa xuân mưa nhiều lắm.

muammo - vấn đề

muddati - thời hạn

muhandis - kỹ sư

muhim - quan trọng

muhim - quan trọng; kundalik hayotda muhim rol o'ynaydi - đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống hàng ngày

muhim ob‘yekt - lăng kính quan trọng

mũi - burun; tumshug‘; bu sizning ishingiz emas, bezovta qilmang - không phải việc của anh, đừng bận tâm.

munosabat - quan hệ; munosabat o‘rnatmoq - để thiết lập một mối quan hệ

munozara - bàn cãi

mushuk - con mèo

musiq - âm nhạc

mustaqil - độc lập; mustaqil tadqiq etmoq - nghiên cứu độc lập

mutahassslik - chuyên ngành

muvaqqiyatsizlik - bại hoại

nafaqaga chiqmoq - về hưu -

nafratlanmoq - ghét;

nam va hidli - âm ẩm mùi hôi

naqshinkor qilib bosmadan chiqarish - in nổi

nashr qilingan - in đã; hammasini nashr qilmoq - in hết

nashr qilingan kitob - in sách

nashr qilmoq - in

nishonlamoq - tổ chức

novda - nhánh con

novda - cành con

noyabr tháng mười một. Noyabrda barglar rosa sarg‘ayadi - Lá cây chuyển sang màu vàng vào tháng 11.

nuqt [matni] - bài nói

nusxa ko‘chirmoq - bản

O‘

o‘lim - cái chết; o‘lim - tuzatib bo‘lmaydigan ajralish - cái chết là một sự chia cắt không thể hàn gắn được.

o‘n (10) - mười

o‘qimoq - đọc; đọc đúng các âm sau - quyidagi harf va so‘zlarni to‘g‘ri o‘qing

o‘qimoq - học

o‘qitmoq - dạy

o‘qitmoq - dạy; giảng dạy

o‘qituvchi - thầy (erkak o‘qituvchi o‘zi haqida gapirganda: men, erkak o‘qituvchiga nisbatan: siz)

o‘qituvchi (ayol o‘qituvchi) - cô (o‘qituvchi (ayol o‘qituvchi o‘zi haqida gapirganda: men, ayol o‘qituvchiga nisbatan: siz; honim)

o‘rdak - vịt con

o‘rganmoq - học

o‘rganmoq (tadqiq etmoq) - nghiên cứu. Mustaqil tadqiq etmoq - nghiên cứu độc lập.

o‘rta maktab - Trung học phổ thông

o‘tga kun - ngày kia

o‘tgan hafta - tuần trước

o‘tgan kun - hôm kia

o‘tgan oy - tháng trước

o‘tgan yili - năm ngoái. Men o‘tgan yili bitirganman/o‘qishni tamomlaganman - Tôi đã tốt nghiệp năm ngoái.

o‘tirmoq - ngồi

o‘tmoq - qua (kesib o‘tmoq; yonidan o‘tmoq, yonidan o‘tib ketmoq)

o‘tmoq, kesib o‘tmoq - sang - I (chegaradan); chegarani kesib otmoq; bir davlatdan ikkinchi davlatga bormoq; Sang Việt Nam - “Vyetnamga bormoq”; 2) o‘tmoq, ko‘chib o‘tmoq (bir joydan ikkinchi joyga ko‘chib o‘tmoq). Sang phòng khác - “boshqa xonaga ko‘chib o‘tmoq”; sang nhà mới - “yangi uyga ko‘chib o‘tmoq”.

o‘ttiz - ba chục

o‘z ichiga olmoq bao gồm

o‘zaro - lẫn nhau

O‘zbek - U-dor-béc; O‘zbekistonlik - người U-dor-béch; O‘zbek tili; Tiếng U-dor-béch; Quyida berilgan gaplarni O‘zbek tiliga tarjima qiling. Dịch các câu sau sang Tiếng U-dor-béch

o‘zi bilan olib yurmoq - phải mang

och qolmoq - bụng đói

ochilmoq (gulga nisbatan) - nở

ochko`z - tham ăn

odam - người

odatda - thường

oddiy - đơn thuần

oddiygina - đơn thuần

ohang - thanh điệu

oila - gia đình; oila qurmoq - lập gia đình

oila qurmoq - lập gia đình

oila qurmoq - lập gia đình

oktabr - tháng mười. 1-Oktabr O‘zbekistonda O‘qituvchi va murabbiylar kuni - Ngày 1 tháng 10 là Ngày Nhà giáo và Người cố vấn ở Uzbekistan.

olib chiqmoq - dọn ra

olib turmoq - để giữ (saqlab turmoq); Olib tursam bo`ladimi? - Tôi có thể lấy nó được không?

oliy o'quv yurti - trường đại học

olma - táo; olma mevasi - quả táo; olma daraxti - cây táo; cây táo có quả táo - "olma daraxtida olma (mevasi) bor"

ona - mẹ (ona o'zi haqida gapirganda: men, onaga nisbatan gapirilganda: siz)

ona - mẹ, bà mẹ

opa - chị gái

original - bản chính

oshirmoq - tăng; nâng cao; bilmlarni oshirmoq - để tăng cường kiến thức; xabardorlikni oshirish - nâng cao nhận thức; salomatlikni yaxshilash - nâng cao sức khỏe; Ilg'or Vyetnam tili - tiếng việt nâng cao yoki Yuqori darajadagi Vyetnam tili.

oshxona - nhà ăn căng tin

Osiyo - châu Á

Osiyo va Afrika mamlakatlari fakulteti - Khoa các nước Á Phi

ota - bố; (dada o'zi haqida gapirganda: men, dadaga nisbatan gapirilganda: siz)

ota-ona - ba má

ota-ona - bố mẹ

otmoq; o'qqa tutmoq - bắn

ovoz - âm thanh

oxir oqibat - cuối cùng

oy - tháng; Bir yilda 12 oy bor - Một năm có 12 tháng; osmondagi oy - mặt trăng trên bầu trời

oy taqvim - âm lịch

oyoq - chân; stolning oyog'i - bàn chân

P

partiya - đảng; "Adolat" partiyasi - đảng viên "Adolat" (Công lý)

paydo bo'lmoq - xuất hiện

Pedagogika instituti - trường sư phạm

pochcha - anh rể

pomidor - quả cà

postloq - vỏ cây

qabul qilmoq - nhận

qachon (qaysi kun)? - ngày nào?

Qachon (qaysi oy)? - Tháng nào?

qachon (qaysi vaqtda)? - lúc nào?

qachon (qaysi yil)? - năm nào?

qachon? - bao giờ?

qadrlamoq - quý trọng

qadrlamoq quý

qahramon - anh dũng

qancha vahli bo'lsa shuncha yaxshi - càng sớm càng tốt

qanchac...shuncha... - càng ... càng...

qaror qilmoq - giải quyết
qator - hàng
qayer? - đâu?
qayta ko‘rishmoq - gặp lại
qayta nashr qilish; qayta bosmadan chiarish - in lại
qaytib kelmoq - lại
qaytmoq - về (kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq)
qidirmoq - tìm kiếm
qila olmaslik - không thể
qiyinchilik - sự nhọc nhằn; khó khăn. Bu qiyinchiliklar qo‘rqinchli emas - Những này không đáng sợ.
qizdirish, isitish; qayta isimoq - ấm lại
qiziqish - sở thích (hobbi); qiziqish bildirmoq quan tâm
qo‘lyozma - bản thảo
qo‘sh unli - nguyên âm đôi
qo‘shiq - bài ca, bài hát, bài nhạc
qoida - quy tắc; quy tắc chính tả - imlo qoidaları
qop - bao
qum - bãi cát
quritish maydomchasi (kir yoyiladigan joy) - bãi phơi
qurmoq - xây dựng
qurt-qumursqa - côn trùng
qutlamoq - chúc
quyosh taqvimi - dương lịch
rang - màu sắc; rang-barang - đầy màu sắc
rang-barang - đầy màu sắc
rasm/portret chizmoq - vẽ tranh
rishta, aloqa - gắn kết
rivojlangan - đã phát triển
rivojlantirmoq; oshirmoq - phát triển, nâng cao
Rojdestvo - Giáng Sinh
roq - hơn
ryukzak - ba lô
S
sabab - lý do
Sài Gòn - Saigon (joy nomi)
sakkiz (8) - tám
salbiy - bản âm
salomatlik an khang
sanchmoq - chẻ
saqlamoq - bảo tồn
sarflamoq - phí
sariq - vàng

savol - câu hỏi - câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập - mustaqil o'rganish uchun savol va topshiriqlar

sentabr - tháng chín. Sentyabr kuzning birinchi oyi - Tháng 9 là tháng đầu tiên của mùa thu.

sezgir - mũi thính

SH

shahr - thành phố

shamolsiz - im gió

sharq - phương Đông

sharshara - cái thác

shaxsiy gigyena - vệ sinh cá nhân

shoh (daraht shohi), novda - **cành cây**

shoshib ovqatlanmoq - ăn vội

shovqin - ồn ã

shu hafta, bu hafta - tuần này

shunchalik sovuq - lạnh đến

shundaymi! (hayratni ifodalovchi *oraliq so'z*) - thế à!

shuning uchun - vì vậy

sigir - bò

siklo - xích lô

sinf-dosh - bạn cùng lớp

siz - anh; - so'zlovchidan katta yosh yigit; aka (aka o'zi haqida gapirganda: men, akaga nisbatan gapirilganda: siz);

siz - chị - so'zlovchidan katta yosh ayol; qiz; opa (opa o'zi haqida gapirganda: men, opaga nisbatan gapirilganda: siz); (yoshi katta ayollarga murojaatda) - bà

sizlar - các anh (siz; sizlar so'zlovchidan katta yosh yigit) yoki: các anh, các chị, các cô, các chú... - Biz; bizlar tinglovchidan katta shaxslar o'zi haqida;

các bà - (siz; sizlar: yoshi katta oilali ayollarga nisbatan); **các chị** - (Siz; sizlar so'zlovchidan katta yosh qiz, ayollar) **các cô** - siz; sizlar so'zlovchidan katta

yosh qiz, xonimlar; **các em - sen; siz:** so'zlovchidan kichik); **các ông** - (siz; sizlar: yoshi katta oilali erkaklarga nisbatan)

so'z; so'zlar - từ

soha - ngành; ngành công nghiệp. Bu mening soham emas - Đây không phải là lĩnh vực/ ngành của tôi.

sohil - bãi biển

sokin - an ninh

sovg'a - quà

sovuq - lạnh

soyabon - ô

stol, taomlanadigan stol - bàn ăn

stol; stollar - bàn

stul (stullar) - ghế

sumka - bao

sut - sữa

sutka (bir kecha kunduz) - ngày đêm. Bir kecha va kunduz 24 soatdan iborat
Một ngày và một đêm gồm 24 giờ. Bir kecha va kunduzda necha soat bor? -
bir
Một ngày và một đêm có bao nhiêu giờ?

suzish sohili - bãi bơi

suzmoq - bơi -

T

ta'lim bermoq - giảng dạy

ta'na qilish - ăn mắng

ta'til - nghỉ học

taassurot - ấn tượng

tabrikلامoq - chúc mừng

tahminank - hoảng

tajriba - kỹ năng

taklif qilmoq - mời

taklif qilmoq - rủ

talaffuz - phát âm. Vetnamcha talaffuz qilish qiyin / Vetnamcha talaffuz biroz
qiyin - Phát âm tiếng việt hơi khó. Vetnam tili grammatikasi oson, ammo
talaffuzi qiyin - Ngữ pháp tiếng Việt thì dễ, nhưng phát âm thì khó.

tana - thân cây -

tanimoq (bilmoq) - quen

tanishmoq - làm quen

tanlamoq chọn

taraqqiyot - tiến bộ

tarelka - đĩa; tekis tarelka - đĩa dẹp

tarelkaga solmoq - đổ ra

targ'ib qilmoq - thúc đẩy

tarix - lịch sử

tarjima matn - bài dịch

tarjima qilmoq - dịch; dịch các câu sang Tiếng Việt gaplarni Vyetnam tiliga
tarjima qiling

tarjima qilmoq - dịch; phiên dịch; tarjimon - người phiên dịch; tarjima - bản
dịch

tarkib; a'zo - thành viên

tashkil topmoq - thành lập

tashkillashtirmoq - tổ chức

tashrif buyurmoq - tham gia

tasodifan - vô ý

tayyorlamoq - chuẩn bị

tengdosh - bạn cùng tuổi

Tet Nguyen Dan (Yangi yil) Tết Nguyên Đán

tez ovqatlanmoq - ăn vội

tikish ishilari - vá may

tilamoq - chúc

tilshunoslik - ngôn ngữ học

timsoh - cá sấu
tinch an ninh
tinchlik - hòa bình
tipografiya - in ti-pô
tirbandlik - kẹt xe
tirikchilik qilmoq - kiếm sống
tishlar - hàm răng
titramoq - phát run; run rẩy.. U shunchalik qo'rqib ketdiki, gapirayotganda ovozi titrab ketdi. - Anh ta sợ đến mức giọng nói cũng run rẩy.
to'g'rilamoq - điều chỉnh
to'ldirmoq - điền; ajratib yozilgan harflarga ohang belgisini qo'yning - điền dấu chữ in đậm
to'liq - đầy
tomir (darxtning tomiri) - rễ cây
topshiriq, mashq - bài làm
toshbaqa - ba ba
toshbosma - in thạch bản
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti - Trường Đại học Phương Đông Quốc gia Tashken
tovuq - [con] gà
tug'ilgan kun - ngày sinh nhật
tug'ilgan kun - sinh nhật, tug'ilgan kunni nishonlamoq - ăn sinh nhật yoki để tổ chức sinh nhật.
tug'ilgan kunni nishonlamoq - ăn sinh nhật
tugamoq - kết thúc
tugatmoq - tốt nghiệp (tamomlamoq)
tugatmoq - xong
tulki - cáo
tumshugni tiqmoq - đút mồm
tun (tun yarmidan oshgan vaqt) - khuya
tushdan keyin - buổi chiều (14:00 - 18:00 gacha)
tushinish - thấu hiểu
tushlik, tushlik mahal - buổi trưa (11:00 - 14:00 gacha)
tushmoq; pasaymoq - xuống
tushunmoq - tìm hiểu
tutmoq - bắt
U
u - anh ấy - so'zlovchidan katta yosh yigit; anh ta
u, o'sha - ấy
uch (3) - ba
uch baho - ba điểm
uch marta - ba bận, ba lần
uch marta ketma-ket - ba lượt
uch tomonlama - ba bên, ba mặt

uch xil rang - ba màu
uchmoq - bay
uchta nuqta - ba chấm
uchta o'rindiq - ba chỗ
ular - họ
ulgurji - bán buôn
umid bilan kutilgan - mong đợi
umid qilmoq - hy vọng
undosh tovush - phụ âm
universitet - trường đại học tổng hợp
unli tovush (unlilar) - nguyên âm
unutmoq - quên
urush chiến - tranh
ushlab turmoq - cầm
uxlamoq - ngủ
uy - nhà
uy bekasi - nội trợ
uyda ở nhà. Uyda yolg'iz / uyda yolg'iz qolmoq - ở nhà một mình. Bugun ukam uyda yolg'iz qolgan, shuning uchun juda havotir olyapman - Hôm nay em trai tôi ở nhà một mình, đó là lý do vì sao tôi lo lắng đến vậy.
uyg'onmoq - thức dậy
uyg'onmoq - dậy; vahli uyg'onmoq - dậy sớm
uyga kelmoq, uyga yetib kelmoq - tới nhà
uyqu - giấc ngủ
uzoq - lâu đời; uzoq tarixga ega bo'lmoq - có một lịch sử lâu dài
uzoq - xa; uzoq joy - nơi xa xôi; uzoq kutilgan - đã chờ đợi từ lâu
uzun tumshuq - mỏ dài

V

va (bog'lovchi) - và
vafot etmoq - mất, chết; jondan aziz (qadrdon) ukam 2024 yil vafot etdi - em thân yêu của tôi đã qua đời vào năm 2024.
vahli - sớm
vaqt - thời gian
vaza - cái bình
Vyetnam - Việt Nam; Vyetnam Sotsialistik Respublikasi - Cộng Hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam -; Vyetnam tili - Tiếng Việt / Tiếng Việt nam; gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qilish dịch các câu sang Tiếng Việt
Vyetnam tili - tiếng Việt; gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qilish - dịch các câu sang Tiếng Việt

X

xalq - nhân dân
xalqaro - quốc tế
xizmat qilmoq - phục vụ

xohlamog - muốn; Siz nima xohlaysiz? - Bạn muốn gì? - Iltimos menga bir chashka kofe bersangiz. - Làm ơn cho tôi một tách cà phê.

xonimlar va janoblar - thưa các quý ông và quý bà

Xoshimin shhridagi Ijtimoiy va gumanitar fanlar universiteti - TĐH KHXHNV Thành phố Hồ Chí Minh

xulosa qilmoq - kết luận

xushsurat- ăn ảnh

Y

yana - lại

yana ko'rishmoq - gặp lại

yanvar - tháng giêng. Oy taqvimiga muvofiq Yanvarning oxiri fevralning boshida vyetnamliklar yangi yilni nishonlaydi - Theo lịch âm, người Việt Nam đón Tết vào cuối tháng 1 hoặc đầu tháng 2.

yaqin do'st - bạn thân

yaratmoql kashf qilmoq - tạo ra

yarim - nửa

yashamoq - sống

yashirincha ovqatlaning - ăn vụng

yaxshi - tốt bụng

yeb to'ymoq - no nê

yeb-ichmoq - ăn uống

yechim - giải pháp

yemoq - ăn

yemoq - ăn tươi - yangi chiqqan narsalardan iste'mol qilmoq

yetib kelmoq - đến

Yevropa - Âu

yeuropacha uslubda kiyinmoq - âu phục

yiqilmoq - bị ngã

yo'l - đường; đường phố; nẻo đường

yo'l; ko'cha - đường; đường phố; nẻo đường

yoki (so'rog'i)? - _hay -

yolg'iz farzand - con một

yomg'irli sezon - mùa mưa; O'zbekistonda, ayniqsa Toshkentda bahor yomg'irli sezon hisoblanadi - mùa xuân là mùa mưa ở Uzbekistan, đặc biệt là ở Tashkent.

yoqilg'i quyish shoxobchasi - trạm xăng

yoqtirmaslik - ghét; không thích

yoqtirmoq - thích

yoqtirmoq - thương

yordam bermoq - giúp; giúp đỡ

yordamlashmoq - giúp đỡ; yordamlashvoring - xin hãy giúp đỡ, kimgadir

yordam berishni taklif qilmoq - đề giúp đỡ; biroz yordamlashmoq - phụ anh một tay (*bir qolingiz bilan (ozroq) yordamlashvoring*).

yosh - tuổi

yosh (navqiron) - trẻ

yosh avlod - thế hệ trẻ

yoshlar - bạn trẻ

yoshlar - giới trẻ -; giới trẻ Việt nam học tiếng gì nhiều nhất? - Vietnamlik

yoshlar ko'proq qaysi tillarni o'rganishadi?

yozi (fasl) [mùa] hè -

yozi olmoq - ghi

yumshoq o'yinchoq - nhồi bông

yung - lông

yuqori daraja - Trình độ cao

yurmoq - đi; izidan yurmoq - đi theo

Z

zamonaviy Vyetnam alifbosi - bảng chữ cái tiếng việt

zamonaviylashgan - hiện đại hóa

zavod - nhà máy

VYETNAMCHA - O‘ZBEKCHA LUG‘AT

A

A-déc-bai-gian - Azarbaijon
an khang - salomatlik
an bum - albom
an ninh - tinch; sokin
An-ba-ni - Albaniya
An-giê-ri - Jazoir
anh - **siz**; so‘zlovchidan katta yosh yigit; aka (aka o‘zi haqida gapirganda: men, akaga nisbatan gapirilganda: siz);
anh ấy - u so‘zlovchidan katta yosh yigit;
anh rể - kuyov; pochcha
anh dung - qahramon
anh em - aka-uka
anh ta - - u so‘zlovchidan katta yosh yigit;
Anh-Mỹ - ingliz-amerikacha
ao ước - harakat qilmoq
A-Rập - Arab; arabga oid
atlat - atlas

Ă

ăn - yemoq
ăn ảnh - fotogenik; xushsurat
ăn mặc - kiyinmoq; kiyinish uslubini yaxshi bilmoq
ăn mắng - ta’na qilish
ăn sinh nhật - tug‘ilgan kunni nishonlamoq
ăn tươi - yangi chiqqan narsalardan iste’mol qilmoq
ăn uống - yeb-ichmoq
ăn vội - tez, shoshib ovqatlanmoq
ăn vội - yashirincha ovqatlaning

Â

â - Vietnam alifbosidagi uchinchi harf.
âm ẩm mùi hôi - nam va hidli
âm lịch - oy taqvimi
âm nhạc - musiqa
âm thanh - ovoz
âm vị - fonema
Ấn độ - Hind; Hindiston
Âu - Yevropa
âu phục - 1) yevropacha uslubda kiyinmoq; 2) mos kelmoq
âm ì - shovqin
ấm - issiq

ấm hơn - issiqroq
ấm lại - qizdirish; isitish; qayta isimoq
ấm lên - havoning isishi, issiqlikning ko'tarilishi
ấm pha chề - choynak
ấn tượng - taassurot
ây - u, o'sha

B

ba - uch (3)
ba ba - toshbaqa
ba bận - uch marta
ba bên - uch tomonlama
ba chấm - uchta nuqta
ba chỗ - uchta o'rindiқ
bà chủ - beka, xonim [ayol]
ba chục - o'ttiz
ba điểm - uch baho
ba lần - uh marta
ba lô - ryukzak
ba lượt - uch marta ketma-ket
ba má - ota-ona
ba mặt - uch tomonlama
ba màu - uch xil rang
bà mẹ - ona
bà - buvi; ayol; honim; siz(yoshi katta ayollarga murojaatda)
bà - siz; oilali ayol
bà chúa - malika
bài - dars; bài một -birinchi dars
bài báo - maqola
bài ca - qo'shiq
bài dịch - tarjima matn
bài đọc - o'qishn [uchun matn]
bài giảng - ma'ruza
bài hát - qo'shiq
bài học - dars
bài in tập riêng - alohida chop etish
bài làm - topshiriq, mashq
bài luận - insho
bài nhạc - qo'shiq
bài nói - nuqt [matni]
bài tập - mashq qilish
bài tập - mashq
bãi biển - sohil
bãi bỏ - bekor qilish
bãi bơi - suzish sohili

bãi cá - baliq ovalash maydoni
bãi cát - qum
bãi khóa - bloklangan; blokirovka
bãi phơi - quritish maydomchasi; kir yoyiladigan joy
bại đi - magʻlubiyat
bại hoại - muvaffaqiyatsizlik
ban công - balkon
ban đêm - kechasi
ban ngày - kunduzi
bàn - stol;stollar
bàn ăn - stol, taomlanadigan stol
bàn con - kichik stol
bàn cãi - munozara
bàn chải - choʻtka
bàn chân - stolning oyogʻi
bán buôn - ulgurji
bán chạy - bozori chaqqon
bản âm - salbiy
bản án - hukm
bản thảo - qoʻlyozma
bạn - doʻst
bạn cùng khóa - kursdosh
bạn cùng lớp - sinfdosh
bạn cùng tuổi - tengdosh
bạn thân - yaqin doʻst
bạn trẻ -yoshlar
bản - nusxa koʻchirmoq
bản chính - original
bảng [cái] - doska
bảng chữ cái tiếng việt - zamonaviy Vyetnam alifbosi
băng hình audio tasma
Bao giờ?; Khi nào? - “Qachon?”;
bao gồm - oʻz ichiga olmoq
bao gồm - oʻz ichiga olmoq
bao -konvert; sumka
bảo tồn - saqlamoq
bay - uchmoq
bắn - otmoq; oʻqqa tutmoq
bắt - tutmoq
bắt đầu - boshlamoq
bắn - iflos
bận - band boʻlmoq
bây giờ - hozir, shu vaqt
bê - buzoqcha

bị ngã - yiqilmoq
bị ướ́t - ho‘l bo‘lib, uvib ketmoq,
bị ướ́t sũng nước - jiqqa ho‘l bo‘lmoq
biết - bilmoq
bố - ota (dada o‘zi haqida gapirganda: men, dadaga nisbatan gapirilganda: siz)
bò - sigir
bờ ao - hovuz bo‘yi
bố mẹ - ota-ona
bộ óc - miya
bơi - suzmoq
bổnɡ - kutilmaganda
bụng đói - och qorin
buổi - mahal
buổi chiều - tushdan keyin (14:00 - 18:00 gacha)
buổi sáng - ertalab, ertalabki mahal (04:00 - 10:00 gacha)
buổi sáng - ertalab
buổi tối - kechqurun (18:00 - 22:00 gacha)
buổi trưa - tushlik, tushlik mahal (11:00 - 14:00 gacha)

C

cá - baliq; baliqlar
cá - baliq
cả ba cấp - barcha uch bosqich
cả ngày - kuni bilan
cá sấu - timsoh
các anh - (siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh yigit) yoki: các anh, các chị, các cô, các chú... - Biz; bizlar tinglovchidan katta shaxslar o‘zi haqida
các bà - (siz; sizlar: yoshi katta oilali ayollarga nisbatan)
các chị - (Siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh qiz, ayollar)
các cô - siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh qiz, xonimlar
các em - **sen; siz:** so‘zlovchidan kichik)
các ông - (siz; sizlar: yoshi katta oilali erkaklarga nisbatan)
cách tính - hisoblash usuli
cái bình - vaza
cái thác - sharshara
cảm thấy - his qilmoq
càng sớm càng tốt - qancha vahli bo‘lsa shuncha yaxshi
cành cây - shoh
cảnh con - novda
cáo - Tulki
căn nhà - quân đội
cảnh tin - oshxonasi
cầm - ushlab turmoq
cần - kerak bo‘lmoq
cần phải - kerak bo‘lmoq

câu - gap

câu hỏi - savol; câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập - mustaqil o‘rganish uchun savol va topshiriqlar

cây chuối - banan (daraxti)

cây lúa - guruch (sholi)

cây táo - olma (daraxti)

cây táo có quả táo - “olma draaxtida olma (mevasi) bor”

cháo - bo‘tqa

châu Á - Osiyo

chè (trắ) - choy

chẻ - sanchmoq

chị - siz; so‘zlovchidan katta yosh ayol; qiz; opa (opa o‘zi haqida gapirganda: men, opaga nisbatan gapirilganda: siz)

chị gái - opa

chia sẻ - bo‘lishmoq

chìa khóa - kalit

chiếc lá - barg

chiếc nôi - beshik; belanchak

chiến tranh - urush

chính tả - diktant; imlo; quy tắc chính tả - imlo qoidaları

chọn -tanlamoq

chợ - bozor

chợ - bozor

chơi banh - koptok o‘ynamoq

chữ in hoa - bosma bosh harf

chữ in thường - odatiy kichik harf

chưa bao giờ - [hali] hech qachon

chuẩn bị - tayyorlamoq

chúc - tabriklamoq, qutlamoq

chúc mừng - tabriklamoq

chung - birga

chung với nhau - birga

chúng em - biz; bizlar: tinglovchidan kichik shaxslar o‘zi haqida

chúng tôi - Biz; bizlar; neytral munosabatlarda)

chuyên ngành - mutahassslik

chương trình - dastur

cò - Laylak có - bor bo‘lmoq, mavjud bo‘lmoq

cờ - bayroq

có thể nói rằng - aytish mumkinki

con dê - echki

con mèo - mushuk

con một - yolg‘iz farzand

con rể - kuyov

cô - o‘qituvchi (ayol o‘qituvchi o‘zi haqida gapirganda: men, aol
o‘qituvchiga nisbatan: siz; honim
côn trùng - qurt-qumursqa
công nhân - ishchi
công tác - ish
cố gắng - harakat qilmoq
cổ - bo‘yin
cơ quan - korxona **cơ sở giáo dục** - ta’lim muassasasi
cùng với - bilan birga
cuối cùng - oxiri; oxir oqibat

D

dành - ajratmoq
dạy - o‘qitmoq
dê [con] - echki
dịch - tarjima qilmoq; **dịch các câu sang Tiếng Việt** gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling
dọn ra - olib chiqmoq
dương lịch - quyosh taqvim

Đ

đảng viên “Adolat” - (Công lý) “Adolat” partiyasi
đặc biệt - ayniqsa
đầu tiên - avval; ilk
đâu? - qayer?
đầy - to‘liq
dậy sớm - vahli uyg‘onmoq
để phí - isrof qilmoq
đêm - kechasi (22:00 - 03:00 gacha)
đến - kelmoq; yetib kelmoq
đi - bormoq;
đi - bormoq; ketmoq; suvda suzmoq; uchmoq (samolyotda)....
đi khắp - har joyga bormoq
đi theo - izidan yurmoq
đĩa đẹp - tekis tarelka
đĩa nhạc - disk
điền - to‘ldirmoq; điền dấu chữ in đậm ajratib yozilgan harflarga ohang belgisini qo‘ying
điều chỉnh - to‘g‘rilamoq
đón - kutmoq; kutib olmoq
đón khách - mehmonlarni kutib olmoq
đọc - o‘qimoq; **đọc đúng các âm sau** - quyidagi harf va so‘zlarni to‘g‘ri o‘qing
đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống hàng ngày - kundalik hayotda muhim rol o‘ynaydi
đổ ra - tarelkaga solmoq

độc lập - mustaqil; nghiên cứu độc lập - mustaqil tadqiq etmoq
động vật - jonivor; hayvon
đơn thuần - oddiy; oddiygina
đời người - inson hayoti
đút mồm - tumshugni tiqmoq
đừng - ... ma (inkor)

E

em (men, mening /yosh kishilar o‘zi haqida)
em (siz; sen; so‘zlochidan kichik)

G

gà - tovuq
gà - tovuq
gà con - jo‘ja
gắn kết - rishta
gặp lại - qayta ko‘rishmoq
gấu - ayiq
ghế - stul
ghế - stul; stullar
ghé thăm - kirib o‘tmoq
ghét -yoqtirmaslik; nafratlanish
ghi - **yozib olmoq; belgilab olmoq**
ghi chú - eslatma; ghi chú ngữ pháp - grammatik izoh, grammatik eslatma
gia đình - oila
giá trị - ahamiyat
giấc ngủ - uyqu
giải pháp - yechim
giải quyết - qaror qilmoq
giảng dạy - ta’lim bermoq
giảng dạy - o‘qitmoq
Giáng Sinh - Rojdestvo
giao thoa - almashinuv
giới trẻ - yoshlar; giới trẻ Việt nam học tiếng gì nhiều nhất? - Vyetnamlik yoshlar ko‘proq qaysi tillarni o‘rganishadi?
giúp - yordam bermoq

H

hai - ikki (2)
hàm rang - tishlar
hàng - qator
hay - yoki (so‘rog‘i)?
hè - **yoz (fasl)**
hè [mùa] - yoz (fasl)
hiện đại hóa - zamonaviy b-q
hiện nay - hozir, hozirda
họ - ular

hoa - gul
hoa - gul
hòa bình - tinchlik
hoa khoe sắc - gullar gullagan
hoạt động - harakat
học - o‘qimoq
học - o‘qimoq
học hành - astoydil o‘qimoq
học tiểu học - boshlang‘ich maktab
hôm kia - o‘tgan kun
hôm nay - bugun
hôm qua - kecha
hôm qua - kecha
hơn - ...roq;
hợp tác - aloqa
hy vọng - umid qilmoq

I

im - jim bo‘lmoq
im đi - jim bo‘ling
im gió - shamolsiz
in - nashr qilmoq; pechat qilmoq
in ảnh - forosuratni chop etmoq
in đã - bosilgan, pechat qilingan
in dấu - iz, izi (masalan: barmoq izi); belgi (masalan: imzo)
in facsimile - pechat
in hết - hammasini nashr qilmoq
in hoa - bosma (masalan: bosma harf)
in lại - qayta nashr qilish; qayta bosmadan chiqarish
in li tô - litografiya
in máy - bosib chiqaradigan mashina
in ngã - egilgan/egri
in nghiêng - kursiv (egilgan/egri [yozuv])
in nổi - naqshinkor qilib bosmadan chiqarish
in sách - nashr qilingan kitob
in sâu - implantatsiya
in thạch bản - toshbosma
in ti-pô - tipografiya
in xong - bosib tugatilgan
In-đi-an - hind, hindga oid
In-đô-nê-xia - Indoneziya
I-rắc - Iroq
I-ran - Eron
ít - kam

K

kẹt xe - tirbandlik
kệ - bo‘lim; jovon
kết luận - xulosa qilmoq
kết thúc - tugamoq
khỉ - maymun
khỉ - maymun
Khoa các nước Á Phi - Osiyo va Afrika mamlakatlari fakulteti
khoảng - tahminan
khôn lành - ayyor
không thể - qila olmaslik
không thể thiếu được - ajralmas; kam bo‘lishi mumkin bo‘lmagan
khu vực - hudud
khuya - tun yarmidan oshgan vaqt
kiếm sống - tirikchilik qilmoq
kỹ năng - tajriba
kỹ sư - muhandis

L

lại - kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq
lại - yana
làm bạn - do‘stlashmoq
làm quen - tanishmoq
lạnh đến - juda sovqotmoq; shunchalik
lãng kính quan trọng - muhim ob‘yekt
lâu đời - uzoq tarixga ega bo‘lmoq
lập gia đình - oila qurmoq
lẫn nhau - o‘zaro
lên - chiqmoq, ko‘tarilmoq
Lì Xì Đỏ - pul solingan (Qizil) konvert
lịch sử - tarix
lo - havotir olmoq
lông - yung; mo‘yna **lớn** - katta; ulkan
lúc nào? - “qachon (qaysi vaqtda)?”;
lúc này - hozir, shu daqiqa
luôn - har doim
luôn - har doim
lý do - sabab

M

màu - rang
màu sắc - rang
mẹ - ona (ona o‘zi haqida gapirganda: men, onaga nisbatan gapirilganda: siz)
mặc dù - garchi
mất - vafot etmoq

mệt - charchamoq
mì - lapscha (ingichka qilib kesilgan hamirli taom)
mong đợi - kutilgan
mổ dài - uzun tumshuq
mỗi - har bir
mồng một - birinchi kun
một số - bir necha; bir nechta
mời - taklif qilmoq
mớ rau - ko'kat
mùa mưa - yomg'irli sezon
mùa xuân - bahor
mũi - burun; tumshug'
mũi thính - sezgir
mười - o'n
muốn - xohlamoq
mượn - ijara; vaqtincha olib turmoq

N

năm nào? - "qachon (qaysi yil)?".
năm nay - bu yil
năm ngoái - o'tgan yili
năm sau/ sang năm - kelasi yil
năng lượng - energiya; energiyali; kuchli
nâng cao - oshirmoq
nẻo đường - yo'l; ko'cha
ngành - soha
ngày đêm - sutka, bir kecha kunduz
ngày - kun
ngày kia - o'tga kun
ngày lễ - bayram kunlari
ngày mai - ertaga
ngày nào? - "qachon (qaysi kun)?";
ngày sinh nhật - tug'ilgan kun
nghề - kasb; anh làm nghề gì? nima ish qilasiz?/ kasbingiz nima?
nghỉ - dam olmoq
nghỉ học - ta'til
ngiên cứu - o'rganmoq; tadqiq etmoq; nghiên cứu độc lập - mustaqil tadqiq etmoq
ngoại ngữ - chet tillari
ngôi - o'tirmoq
ngôn ngữ học - tilshunoslik
ngủ - uxlamoq
nguyên âm - unli tovush; unlilar
nguyên âm đôi - qo'sh unli
ngữ âm - fonetika

ngữ pháp - grammatika; ghi chú ngữ pháp - grammatik izoh, grammatik eslatma
người bạn - do'st
nhà - uy
nhà máy - zavod
nhà ngoại giao - diplomat
nhánh con - novda
nhân dân - xalq
nhân văn - gumanitar fanlar
nhận - qabul qilmoq
nhiều - ko'p
nhiều nhất - eng ko'p
nhìn nhận - ko'rish; ko'ra olish
nhỏ - kichkina
nhóm - guruh
nhồi bông - yumshoq o'yinchoq
nhưng - lekin
những vấn đề toàn cầu - global muammolar
no nê yeb to'ymoq
nở - ochilmoq (gulga nisbatan)
nội trợ - uy bekasi
nuôi - boqmoq
nửa - yarim

O / Ô / Ơ

ô - soyabon
ô tô - mashina
ông - bobo, erkak, janob, men (ozi haqida gapirganda); siz (yoshi katta erkaklarga murojaatda); oilali erkak
ở nhà - uyda

P

phải mang - o'zi bilan olib
phát âm - talaffuz
phát run - titramoq
phí - sarflamoq;
phía nam - janub tomon
phiên dịch - tarjima
phổ biến - mash'hur
phụ - yordamlashmoq;
phụ âm - undosh tovush
phụ âm chính - bosh bo'g'inli undosh

phụ anh một tay *biroz yordamlashmoq*
phục vụ - xizmat qilmoq
phương Đông - sharq

Q

qua - o'tmoq, kesib o'tmoq; yonidan o'tmoq, yonidan o'tib ketmoq;

quả - sovg'a

quả cà - pomidor

quả cam - apelsin

quan hệ - munosabat

quan tâm - e'tibor qaratmoq

quan trọng - muhim

quản lý - boshqarmoq

quen - tanimoq; bilmoq

quên - unutmoq

quốc gia - davlat

quốc tế - xalqaro

quý - qadrlamoq

quy tắc - qoida; quy tắc chính tả - imlo qoidalari

quý trọng - qadrlamoq

quý vị - siz xonimlar va janoblar

R

ra - chiqmoq (chegaradan tashqariga, yopiq joydan ochiq joyga)

rắn - ilon

rể [con] - kuyov

rễ cây - tomir

rủ - taklif qilmoq

S

sách giáo khoa - darslik

Sài Gòn - Saigon (joy nomi)

sang - 1) o'tmoq, kesib o'tmoq (chegaradan); chegarani kesib otmoq; bir davlatdan ikkinchi davlatga bormoq; **Sang Việt Nam** - "Vyetnamga bormoq"; 2) o'tmoq, ko'chib o'tmoq (bir joydan ikkinchi joyga ko'chib o'tmoq). **Sang phòng khác** - "boshqa xonaga ko'chib o'tmoq"; sang nhà mới - "yangi uyga ko'chib o'tmoq".

sáng tạo - ijod qilmoq

sâu bọ - hashorat

sinh nhật - tug'ilgan kun

sống - yashamoq

sở thích - qiziqish

sở thú - hayvonot bog'i

sớm - vahli

sung sướng - baxtli

sử dụng - foydalanmoq

sự nghiệp - kariyera

sự nhọc nhằn - qiyinchilik

sữa - sut

sửa lỗi - hatoni to'g'rilamoq

T

ta - biz; bizlar

tám - sakkiz

tạo ra - yaratmoql kashf qilmoq

tấn tới - astoydil

TĐH KHXHNV Thành phố Hồ Chí Minh - Xoshimin shhridagi Ijtimoiy va gumanitar fanlar universiteti

tên - ism, nom

tên chữ - harf nomi

tên - ism; nom

Tết Nguyên Đán Tet Nguyen Dan (Yangi yil)

TH

tham ăn - ochko`z

tham ăn - ochko`z

tham gia - tashrif buyurmoq

thân cây - tana

thân thiện - ahil; do`st

tháng - oy

tháng ba - mart

tháng bảy - iyul

tháng chín - sentabr

tháng giêng - yanvar

tháng hai - fevral

tháng mười hai - dekabr

tháng mười một - noyabr

tháng mười - oktabr

tháng năm - may

Tháng nào? - “Qachon (qaysi oy)?”;

tháng này - bu oy

tháng này là tháng mấy? - Hozir qaysi oy? - Tháng này là tháng mười. Hozir oktabr.

tháng sau - kelasi oy

tháng sáu - iyun

tháng tám - avgust

tháng trước - o`tgan oy

tháng tư - aprel

thanh điệu - ohang

thành lập - tashkil topmoq

thành phố - shahr

thành viên - tarkib; a`zo

thật - haqiqat, haqiqatdan

thật là - haqiqatda

thấu hiểu - tushinish

thầy - o'qituvchi (erkak o'qituvchi o'zi haqida gapirganda: men, erkak o'qituvchiga nisbatan: siz)

thấy - ko'rmoq

thế à - shundaymi! (hayratni ifodalovchi *oraliq so'z*)

theo - izidan bormoq; izidan suzib bormoq; kimningdir, nimaningdir izidan bormoqnarsaning;

thi - imtihon topshirmoq

thích - yoqtirmoq

thỉnh thoảng - ba'zan

thịnh vượng - farovon; gullab-yashnamoq

thịt cá - baliq go'shti

thời gian - vaqt

thời hạn - muddati

thúc đẩy - targ'ib qilmoq

thức dậy - uyg'onmoq

thức khuya - bedor bo'lmoq

thùng rác - axlat qutisi

thuở ấy - bolalik

thương - yoqtirmoq

thường - odatda

tiền bộ - taraqqiyot

tiếng Việt - Vyetnam tili; dịch các câu sang Tiếng Việt gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling

tiếp theo - davomi, izi

tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông - boshlang'ich, o'rta va yuqori ta'lim

tìm kiếm - qidirmoq

tính - harakter

tỉnh Buxara - Buxoro viloyati

to - katta

toàn cầu - global

tổ chức - nishonlamoq

tổ chức - tashkillashtirmoq

tôi (men, mening)

tới - ...gacha

tới - kelmoq; yetib kelmoq

tới nhà - uyga kelmoq, uyga yetib kelmoq

tốt bụng - yaxshi

tốt nghiệp tugatmoq

TR

trạm xăng - yoqilg'i quyish shoxobchasi

trẻ - yosh (navqiron) .

trẻ em - bolalar

trong - -da, -ichida

trong số này - bular ichida
Trung học phổ thông - o'rta maktab
trung tâm - markaz
trường đại học - institut; oliy o'quv yurti
Trường Đại học Ngôn ngữ Thế giới - Jahon tillari Universiteti
Trường Đại học Phương Đông Quốc gia Tashken - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
trường đại học tổng hợp - universitet
trường - maktab

A

ahamiyat - giá trị
ahamiyat - vai trò
ahamiyat - vai trò; muhim ahamiyat - vai trò quan trọng trong
ahil do'st (do'stona) - thân thiện
ajralmas - không thể thiếu được (kam bo'lishi mumkin bo'lmagan)
ajratmoq - dành
aka-uka - anh em
Albaniya - An-ba-ni
albom - an bum
almashinuv - giao thoa
alohida chop etish - bài in tập riêng
aloqa - hợp tác
aloqa - quan hệ; aloqa o'rnatmoq - để thiết lập một mối quan hệ
aloqa, rishta - gắn kết
apelsin - quả cam
aprel - tháng tư
Arab; arabga oid - A-Rập
armiya - quân đội
astoydil - tấn tới
astoydil o'qimoq - học hành
atlas - atlas
atrof - vòng quanh
audio tasma - băng hình
avgust - tháng tám
avtobus - xe buýt
avval - đầu tiên
axiri - cuối cùng
axlat qutisi - thùng rác
ayiq - gấu
ayniqsa - đặc biệt
ayol - vợ; honim - bà
aytish mumkinki - có thể nói rằng

ayyor - khôn lanh
Azarbaijon - A-déc-bai-gian

B

ba'zan - thỉnh thoảng
baliq go'shti - thịt cá
baliq ovalash maydoni - bãi cá
baliq; baliqlar - cá
balkon - ban công
banan chuối; banan mevasi - quả chuối; banan daraxti cây chuối
band bo'lmoq - bận
barg - chiếc lá
baxtli - sung sướng
bayram kunlari - ngày lễ
bayroq - cờ
bedor bo'lmoq - thức khuya
beka, xonim [ayol] - bà chủ
bekor qilish - bãi bỏ
belanchak - chiếc nôi
belgilab olmoq - ghi
beshik; belanchak - chiếc nôi
bilan - với
bilan birga - cùng với
bilmoq - biết
bilmoq (tanimoq)- quen
bir necha; bir nechta - một số
birga - chung, cùng với
birinchi - lần đầu tiên
biz - chúng em (bizlar: tinglovchidan kichik shaxslar o'zi haqida); chúng tôi - biz; bizlar; neytral munosabatlarda)
biz; bizlar - ta
bloklangan; blokirovka - bãi khóa
bo'lishmoq - chia sẻ
bo'tqa - cháo
bo'yin - cổ
bobo - ông (erkak, janob, men (ozi haqida gapirganda); siz (yoshi katta erkaklarga murojaatda); oilali erkak; bobo-buvi - ông bà; ông bà nội (ota tomondan bobo-buvi; ona tomondan: ông bà ngoại).
bog'cha - vườn trẻ
bolalar - trẻ em
bolalik - tuổi ấu
boqmoq (parvarish qilmoq) - nuôi
bor bo'lmoq - có
bormoq - đi
bosh bo'g'inli undosh - phụ âm chính

boshlamoq - bắt đầu
boshlang'ich maktab - học tiểu học
boshlang'ich, o'rta va yuqori ta'lim - tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông
boshqarmoq - quản lý
bosib (mashr qilib) tugatilgan - in xong
bosma bosh harf - chữ in hoa
bosma harf - in hoa
bosmadan chiqarmoq - in
bosqich - cấp; barcha uch bosqich - cả ba cấp
bozori chaqqon - bán chạy
bu oy - tháng này. Tháng này là tháng mấy? - Hozir qaysi oy? - Tháng này là tháng mười. Hozir oktabr.
bu yil - năm nay; Bu yil qaerga sayohat qilmoqchisiz? - Bạn muốn đi du lịch ở đâu trong năm nay?
bugun - hôm nay
bular ichida - trong số này
buvi; ayol - bà
Buxoro viloyati - tỉnh Buxara
buzoqcha - bê

C

charchamoq - mệt
chaspik vaqt - vào giờ cao điểm
chet tillari - ngoại ngữ
chiqmoq (chegaradan tashqariga, yopiq joydan ochiq joyga) - ra
chiqmoq, ko'tarilmoq - lên
chợ - bozor
cho'ntak - túi. Yonda olib yuriladigan taqvim lich túi
cho'tka - bàn chải
choy - chè (trà)
choynak - ấm pha chè
chữ in thường - odatiy kichik harf

D

da, -ichida - trong
dam olmoq - nghỉ
dars - bài học
dars - bài; birinchi dars - bài một
dars bermoq - dạy; giảng dạy
darslik - sách giáo khoa
dastur - chương trình
davlat - quốc gia
davomidan, izidan - izi tiếp theo

dekabr - tháng mười hai. Bolalar dekabr oyini juda yaxshi ko`radi. Chunki ular oy oxirida yangi yil bayramini nishonlaydilar Trẻ em rất thích tháng 12. Bởi vì họ ăn mừng đêm giao thừa vào cuối tháng.

dekloratsiya - khai báo

diktant - chính tả; diktant imlo qoidalari - quy tắc chính tả

diplomat - nhà ngoại giao

disk - đĩa nhạc

do'st - bạn

do'st - người bạn

do'stlashmoq - làm bạn

doska - [cái] bảng

E

e'tibor qaratmoq - quan tâm

echki - [con] dê

echki - con dê

egilgan/egri - in ngã

ekologik toza - thân thiện với môi trường

energiya - năng lượng (energiyali; kuchli);

energiyani oshirish - tăng lực; energetik ichimlik - đồ uống tăng lực

eng ko'p - nhiều nhất

Eron - I-ran

ertaga - ngày mai

ertalab - buổi sáng

ertalab - buổi sáng (ertalabki mahal (04:00 - 10:00 gacha)

eslatma - ghi chú; grammatik izoh, grammatik eslatma - ghi chú ngữ pháp

F

farovon; gullab-yashnamoq - thịnh vượng

farzand - con; yolg'iz farzand - con một

fevral - tháng hai. Yurtimizda fevral oyida havo isishni boshlaydi - Thời tiết ở nước ta bắt đầu ấm lên vào tháng 2.

fikr, mulohaza - ý kiến

fil - [con] voi

fonema âm vị

fonetika - ngữ âm

forosurat - ảnh; fotosuratni chop etmoq - in ảnh

fotogenik - ăn ảnh

foydalanmoq - sử dụng

G

gacha - tới

gap - câu

garchi - mặc dù

global - toàn cầu

global muammolar - những vấn đề toàn cầu

grammatika - ngữ pháp. Ghi chú ngữ pháp - grammatik izoh, grammatik eslatma

gul - hoa

gullagan - hoa khoe sắc

gumanitar fanlar - nhân văn

guruch (sholi) - cây lúa

guruh - nhóm; birinchi guruh/kurs talabasi - sinh viên năm thứ nhất

H

hafta - tuần, tuần lễ

hamkasb - đồng nghiệp

hamroh bo‘lmoq - đi cùng

haqiqat, haqiqatdan - thật

haqiqatda - thật là

har- bir - mỗi; har bir guruh - mỗi nhóm; tanlovda har bir guruhdan bir dona talaba qatnashadi - mỗi nhóm sẽ cử một học sinh tham gia cuộc thi.

har doim - luôn; luôn luôn

har joyga bormoq - đi khắp

har kuni - mỗi ngày. Kuniga (har kuni) qancha sahifa o‘qiy olasiz? Bạn có thể đọc bao nhiêu trang mỗi ngày?

harakat - hoạt động

harakat qilmoq - cố gắng

harakter - tính

harf nomi - tên chữ

hashorat - sâu bọ -

hatoni to‘g‘rilamoq - sửa lỗi

havfsiz parvoz/sayohat - thượng lộ bình an.

havoning isishi, issiqlikning ko‘tarilishi - ấm lên

havotir olmoq - lo

hayvon - động vật

hayvonot bog‘i - sở thú

hech qachon - chưa bao giờ

hiện nay - hozir, hozirda

hind, hindga oid - In-đi-an

Hind; Hindiston - Ấn độ

his qilmoq - cảm thấy

hisoblash usuli - cách tính

ho‘l bo‘lib, uvib ketmoq - bị ướt

hovuz bo‘yi - bờ ao

hovuzga tushib ketmoq - xuống ao

hozir, shu daqiqqa - lúc này

hozir, shu vaqt - bây giờ

hudud - khu vực

hukm - bản án

I

Indoneziya - In-đô-nê-xia

Iroq - I-rắc

Ichmoq - uống

iflos - bản

ijara - thuê; mượn; ijaraga olib turmoq - cho thuê; kutubxinadan kitobni (vaqtincha) olib turmoq - mượn quyển sách từ thư viện ; vaqtincha olib turmoq - tạm thời giữ.

ijod qilmoq - sáng tạo -

ikki (2) - hai

ildiz - rễ cây

ilg'or talaba - sinh viên nâng cao

ilg'or, yuqori darajali - trình độ cao; nâng cao; ilg'or talaba - sinh viên nâng cao, Yuqori darajadagi Vyetnam tili yoki ilg'or Vyetnam tili - Tiếng việt nâng cao.

ilk - đầu tiên

ilmiy tekshirish instituti - viện nghiên cứu

ilon - rắn

imlo qoidalari - quy tắc chính tả

imtihon topshirmoq - thi

imzo - chữ ký; imzo qo'yimoq - để ký

ingliz-amerikacha - Anh-Mỹ

inkubatsiya qilmoq - ươm mầm

inplantatsiya - in sâu

insho - bài luận

inson hayoti - đời người

institut - trường đại học

ish - công tác

ish yuzasidan safargachiqmoq - đi công tác

ishchi - ông nhân

ism, nom - tên; nom

isrof qilmoq - để phí

issiq - ấm

issiqroq - ấm hơn

iyul - tháng bảy. Iyulda havo juda issiq bo'ladi - Thời tiết tháng 7 rất nóng.

iyun - tháng sáu

iz - in dấu (izi - masalan, barmoq izi - dấu vân tay); belgi (masalan: imzo - chữ ký)

izidan barmoq - theo; (izidan suzib barmoq; kimningdir, nimaningdir izidan bormoqnarsaning

izidan yurmoq - đi theo

Jahon tillari Universiteti - Trường Đại học Ngôn ngữ Thế giới

jamiyat - xã hội

janub tomon - phía nam
Jazoir - An-giê-ri -
jim bo'ling - im đi
jim bo'lmoq - im
jiqqa ho'l bo'lmoq - bị ướt sưng nước
jo'ja - gà con
jonivor, hayvon - động vật
jovon (polka bo'limi; yacheyka) - kệ
juda sovuq - rất lạnh

K

kalit - chìa khóa
kam - ít
kariyera - sự nghiệp
kasb - nghề. Anh làm nghề gì? nima ish qilasiz?/ kasbingiz nima?
katta - to
katta; ulkan - lớn
keasi hafta - tuần sau
kecha - hôm qua
kecha - hôm qua
kechasi - đêm (22:00 - 03:00 gacha bo'lgan vaqt oralig'i)
kechasi - ban đêm
kechirasiz - xin lỗi
kechqurun - buổi tối (18:00 - 22:00 gacha)
kelasi oy - tháng sau
kelasi yil - năm sau/ sang năm; Kelgusi yili u Vyetnamga/xorijga o'qishga boradi - Anh ấy sẽ sang Việt Nam du học vào năm sau.
kelmoq - tới, đến
kerak bo'lmoq - cần; cần phải
ketmoq - đi
khi nado? - bao giờ?
kichik stol - bàn con
kichkina - nhỏ
kirib o'tmoq - ghé thăm
kirmoq - vào (tashqaridan ichkariga); ...ga, ichkariga
kiyinish uslubini yaxshi bilmoq - ăn mặc
kiyinmoq - ăn mặc
ko'cha - đường phố; Ko'chalar gavjum - Đường phố đông đúc. Ko'chada odamlar ko'p - Có rất nhiều người trên phố.
ko'kat - mớ rau
ko'p - nhiều
ko'rish (idrok qilish) - nhìn nhận
ko'rmoq - thấy
ko'rsatmoq - xuất trình
ko'tarasiga - bán buôn

konvert - bao

konvert phong bì -; bayramda pul solingan (Qizil) konvert - —

koptok o‘ynamoq - chơi bóng

korxona - cơ quan; cơ quan cơ sở giáo dục - ta’lim muassasasi

kun - ngày. Bir kunda qancha sahifa o‘qiy olasiz? - Bạn có thể đọc được bao nhiêu trang một ngày? Kuniga (har kuni) qancha sahifa o‘qiy olasiz? Bạn có thể đọc bao nhiêu trang mỗi ngày?

kundalik hayot - cuộc sống hàng ngày

kunduzi - ban ngày

kuni bilan - cả ngày

kursdosh - bạn cùng khóa

kursiv (egilgan/egri [yozuv]) - in nghiêng; kursiv harf - chữ nghiêng

kutib olmoq - đón

kutilgan - mong đợi (umid bilan kutilgan); uzoq kutilgan - đã chờ đợi từ lâu; uzoq kutilgan mehmon - vị khách được mong đợi từ lâu

kutilmaganda - bỗng

kutmoq - đòi

kuyov - anh rể

kuyov - con rể

kuyov [con] rể

lapsha - mì (ingichka qilib kesilgan hamirli taom)

laylak - cò

lekin - nhưng

Lisido - Lì Xì Đỏ (*pul solingan (Qizil) konvert*)

litografiya - in li tô

M

ma (inkor) - đừng

ma’lumot, informatsiya - thông tin

ma’ruza - bài giảng

ma’ruza qilmoq - giảng dạy

mag’lubiyat - bại đi

mahal - buổi

maktab - trường

malika - [bà] chúa -

maqola - bài báo

maqsad - mục đích

marhamat qilib aytsangiz - xin cho tôi biết

markaz - trung tâm

mart (oyi) - tháng ba. Mart bahor oylaridan biridir - Tháng 3 là một trong những tháng mùa xuân. U martda tug‘ilgan - em ấy sinh vào tháng 3.

mash‘hur - phổ biến, nổi tiếng

mashina - máy; **bosib chiqaradigan mashina** - in máy

mashina - ô tô

mashq - bài tập

mashq qilish - bài tập

matn / o'qish uchun matn - bài đọc

mavjud bo'lmoq - có

may - tháng năm. O'zbekistonda 25-maydan boshlab barcha maktablarda yozgi ta'til boshlanadi - Kỳ nghỉ hè bắt đầu ở tất cả các trường học tại Uzbekistan từ ngày 25 tháng 5

maymun - [con] khỉ

mehmon - khách; kutilgan mehmon - khách dự kiến

mehmonlarni kutib olmoq - đón khách

mehmonxona - khách sạn

mehmonxona - khách sạn; besh yulduzli mehmonxona - khách sạn năm sao

men - tôi (men, mening)

men - em (men, mening /yosh kishilar o'zi haqida)

miya - bộ óc

mo'yna - lông

mông môt - birinchi kun; ngày đầu tiên; o'qishning birinchi kuni - ngày đầu tiên đi học; 1- sentyabr o'qishning birinchi kun - Ngày 1 tháng 9 là ngày đầu tiên đi học.

mos kelmoq - âu phục

mùa xuân - bahor; bahorda yomg'ir ko'p yog'adi - mùa xuân mưa nhiều lắm.

muammo - vấn đề

muddati - thời hạn

muhandis - kỹ sư

muhim - quan trọng

muhim - quan trọng; kundalik hayotda muhim rol o'ynaydi - đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống hàng ngày

muhim ob'yekt - lăng kính quan trọng

mũi - burun; tumshug'; bu sizning ishingiz emas, bezovta qilmang - không phải việc của anh, đừng bận tâm.

munosabat - quan hệ; munosabat o'rnatmoq - để thiết lập một mối quan hệ

munozara - bàn cãi

mushuk - con mèo

musiq - âm nhạc

mustaqil - độc lập; mustaqil tadqiq etmoq - nghiên cứu độc lập

mutahassislilik - chuyên ngành

muvaqqiyatsizlik - bại hoại

nafaqaga chiqmoq - về hưu -

nafratlanmoq - ghét;

nam va hidli - ẩm ẩm mùi hôi

naqshinkor qilib bosmadan chiqarish - in nổi

nashr qilingan - in đã; hammasini nashr qilmoq - in hết

nashr qilingan kitob - in sách

nashr qilmoq - in

nishonlamoq - tổ chức

novda - nhánh con

novda - cành con

noyabr tháng mười một. Noyabrda barglar rosa sarg`ayadi - Lá cây chuyển sang màu vàng vào tháng 11.

nuqt [matni] - bài nói

nusxa ko`chirmoq - bản

O

O`

**o`lim** - cái chết; o`lim - tuzatib bo`lmaydigan ajralish - cái chết là một sự chia cắt không thể hàn gắn được.

o`n (10) - mười

**o`qimoq** - đọc; đọc đúng các âm sau - quyidagi harf va so`zlarni to`g`ri o`qing

o`qimoq - học

o`qitmoq - dạy

o`qitmoq - dạy; giảng dạy

**o`qituvchi** - thầy (erkak o`qituvchi o`zi haqida gapirganda: men, erkak o`qituvchiga nisbatan: siz

**o`qituvchi** (ayol o`qituvchi) - cô (o`qituvchi (ayol o`qituvchi o`zi haqida gapirganda: men, ayol o`qituvchiga nisbatan: siz; honim)

o`rdak - vịt con

o`rganmoq - học

o`rganmoq (tadqiq etmoq) - nghiên cứu. Mustaqil tadqiq etmoq - nghiên cứu độc lập.

o`rta maktab - Trung học phổ thông

o`tga kun - ngày kia

o`tgan hafta - tuần trước

o`tgan kun - hôm kia

o`tgan oy - tháng trước

**o`tgan yili** - năm ngoái. Men o`tgan yili bitirganman/o`qishni tamomlaganman - Tôi đã tốt nghiệp năm ngoái.

o`tirmoq - ngồi

**o`tmoq** - qua (kesib o`tmoq; yonidan o`tmoq, yonidan o`tib ketmoq)

**o`tmoq**, kesib o`tmoq - sang - I (chegaradan); chegarani kesib otmoq; bir davlatdan ikkinchi davlatga bormoq; Sang Việt Nam - "Vyetnamga bormoq"; 2) o`tmoq, ko`chib o`tmoq (bir joydan ikkinchi joyga ko`chib o`tmoq). Sang phòng khác - "boshqa xonaga ko`chib o`tmoq"; sang nhà mới - "yangi uyga ko`chib o`tmoq".

o`ttiz - ba chục

o`z ichiga olmoq bao gồm

o`zaro - lẫn nhau

**O`zbek** - U-dơ-béc; O`zbekistonlik - người U-dơ-béch; O`zbek tili; Tiếng U-dơ-béch; Quyida berilgan gaplarni O`zbek tiliga tarjima qiling. Dịch các câu sau sang Tiếng U-dơ-béch

o‘zi bilan olib yurmoq - phải mang
och qolmoq - bụng đói
ochilmoq (gulga nisbatan) - nở
ochko‘z - tham ăn
odam - người
odatda - thường
oddiy - đơn thuần
oddiygina - đơn thuần
ohang - thanh điệu
oila - gia đình; **oila qurmoq** - lập gia đình
oila qurmoq - lập gia đình
oila qurmoq - lập gia đình
oktabr - tháng mười. 1-Oktabr O‘zbekistonda O‘qituvchi va murabbiylar kuni
 - Ngày 1 tháng 10 là Ngày Nhà giáo và Người cố vấn ở Uzbekistan.
olib chiqmoq - dọn ra
olib turmoq - để giữ (saqlab turmoq); **Olib tursam bo‘ladimi?** - Tôi có thể lấy nó được không?
oliy o‘quv yurti - trường đại học
olma - táo; **olma mevasi** - quả táo; **olma daraxti** - cây táo; cây táo có quả táo - “olma daraxtida olma (mevasi) bor”
ona - mẹ (**ona o‘zi** haqida gapirganda: men, onaga nisbatan gapirilganda: siz)
ona - mẹ, bà mẹ
opa - chị gái
original - bản chính
oshirmoq - tăng; nâng cao; **bilmlarni oshirmoq** - để tăng cường kiến thức; **xabardorlikni oshirish** - nâng cao nhận thức; **salomatlikni yaxshilash** - nâng cao sức khỏe; **Ilg‘or Vyetnam tili** - tiếng việt nâng cao yoki **Yuqori darajadagi Vyetnam tili**.
oshxona - nhà ăn căng tin
Osiyo - châu Á
Osiyo va Afrika mamlakatlari fakulteti - Khoa các nước Á Phi
ota - bố; (**dada o‘zi** haqida gapirganda: men, **dadaga** nisbatan gapirilganda: siz)
ota-ona - ba má
ota-ona - bố mẹ
otmoq; o‘qqa tutmoq - bắt
ovoz - âm thanh
oxir oqibat - cuối cùng
oy - tháng; **Bir yilda 12 oy bor** - Một năm có 12 tháng; **osmondagi oy** - mặt trăng trên bầu trời
oy taqvimi - âm lịch
oyoq - chân; **stolning oyog‘i** - bàn chân

P

partiya - đảng; **“Adolat” partiyasi** - đảng viên “Adolat” (Công lý)
parvoz bileti - thẻ máy bay

pasport - hộ chiếu
paydo bo‘lmoq - xuất hiện
Pedagogika instituti - trường sư phạm
pochcha - anh rể
pomidor - quả cà
postloq - vỏ cây
qabul qilmoq - nhận
qachon (qaysi kun)? - ngày nào?
Qachon (qaysi oy)? - Tháng nào?
qachon (qaysi vaqtda)? - lúc nào?
qachon (qaysi yil)? - năm nào?
qachon? - bao giờ?
qadrlamoq - quý trọng
qadrlamoq quý
qahramon - anh dũng
qancha vahli bo‘lsa shuncha yaxshi - càng sớm càng tốt
qanchac...shuncha... - càng ... càng...
qaror qilmoq - định
qaror qilmoq - giải quyết
qator - hàng
qayer? - đâu?
qayta ko‘rishmoq - gặp lại
qayta nashr qilish; **qayta bosmadan chiarish** - in lại
qaytib kelmoq - lại
qaytmoq - về (kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq)
qidirmoq - tìm kiếm
qila olmaslik - không thể
qiyinchilik - sự nhọc nhằn; khó khăn. Bu qiyinchiliklar qo‘rqinchli emas - Những này không đáng sợ.
qizdirish, isitish; **qayta isimoq** - ấm lại
qiziqish - sở thích (hobbi); **qiziqish bildirmoq** quan tâm
qo‘lyozma - bản thảo
qo‘sh unli - nguyên âm đôi
qo‘shiq - bài ca, bài hát, bài nhạc
qoida - quy tắc; quy tắc chính tả - imlo qoidaları
qop - bao
qum - bãi cát
quritish maydomchasi (kir yoyiladigan joy) - bãi phơi
qurmoq - xây dựng
qurt-qumursqa - côn trùng
qutlamoq - chúc
quyosh taqvimi - dương lịch
rang - màu sắc; rang-barang - đầy màu sắc
rang-barang - đầy màu sắc

rasm/portret chizmoq - vẽ tranh
rishta, aloqa - gắn kết
rivojlangan - đã phát triển
rivojlantirmoq; oshirmoq - phát triển, nâng cao
Rojdestvo - Giáng Sinh
roq - hơn
ryukzak - ba lô

S

sabab - lý do
Sài Gòn - Saigon (joy nomi)
sakkiz (8) - tám
salbiy - bản âm
salomatlik an khang
sanchmoq - chẻ
saqlamoq - bảo tồn
sarflamoq - phí
sariq - vàng
savol - câu hỏi - câu hỏi và bài tập cho nghiên cứu độc lập - mustaqil o'rganish uchun savol va topshiriqlar
sayohat - chuyến đi
sayohatga bormoq - đi du lịch
sentabr - tháng chín. Sentyabr kuzning birinchi oyi - Tháng 9 là tháng đầu tiên của mùa thu.
sezigir - mũi thính

SH

shahr - thành phố
shamolsiz - im gió
sharq - phương Đông
sharshara - cái thác
shaxsiy gigyena - vệ sinh cá nhân
shoh (daraht shohi), novda - **cành cây**
shoshib ovqatlanmoq - ăn vội
shovqin - ồn ã
shu hafta, bu hafta - tuần này
shunchalik sovuq - lạnh đến
shundaymi! (hayratni ifodalovchi *oraliq so'z*) - thế à!
shuning uchun - vì vậy
sigir - bò
siklo - xích lô
sinfidosh - bạn cùng lớp
siz - **anh**; - so'zlovchidan katta yosh yigit; aka (aka o'zi haqida gapirganda: men, akaga nisbatan gapirilganda: siz);

siz - chi - so‘zlovchidan katta yosh ayol; qiz; opa (opa o‘zi haqida gapirganda: men, opaga nisbatan gapirilganda: siz); (yoshi katta ayollarga murojaatda) - bà
sizlar - các anh (siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh yigit) yoki: các anh, các chi, các cô, các chú... - Biz; bizlar tinglovchidan katta shaxslar o‘zi haqida;
các bà - (siz; sizlar: yoshi katta oilali ayollarga nisbatan); **các chi** - (Siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh qiz, ayollar) **các cô** - siz; sizlar so‘zlovchidan katta yosh qiz, xonimlar; **các em - sen; siz:** so‘zlovchidan kichik); **các ông** - (siz; sizlar: yoshi katta oilali erkaklarga nisbatan)

so‘z; so‘zlar - từ

soha - ngành; ngành công nghiệp. Bu mening soham emas - Đây không phải là lĩnh vực/ ngành của tôi.

sohil - bãi biển

sokin - an ninh

sovg‘a - quà

sovuq - lạnh

soyabon - ô

stol, taomlanadigan stol - bàn ăn

stol;stollar - bàn

stul (stullar) - ghế

sumka - bao

sut - sữa

sutka (bir kecha kunduz) - ngày đêm. Bir kecha va kunduz 24 soatdan iborat. Một ngày và một đêm gồm 24 giờ. Bir kecha va kunduzda necha soat bor? - bir. Một ngày và một đêm có bao nhiêu giờ?

suzish sohili - bãi bơi

suzmoq - bơi -

T

ta’lim bermoq - giảng dạy

ta’na qilish - ăn mắng

ta’til - nghỉ học

taassurot - ấn tượng

tabrikلامoq - chúc mừng

tahminank - hoảng

tajriba - kỹ năng

taklif qilmoq - mời

taklif qilmoq - rủ

talaffuz - phát âm. Vetnamcha talaffuz qilish qiyin / Vetnamcha talaffuz biroz qiyin - Phát âm tiếng Việt hơi khó. Vetnam tili grammatikasi oson, ammo talaffuzi qiyin - Ngữ pháp tiếng Việt thì dễ, nhưng phát âm thì khó.

tana - thân cây -

tanimoq (bilmoq) - quen

tanishmoq - làm quen

tanlamoq - chọn

taraqqiyot - tiến bộ

tarelka - đĩa; tekis tarelka - đĩa dẹp
tarelkaga solmoq - đổ ra
targʻib qilmoq - thúc đẩy
tarix - lịch sử
tarjima matn - bài dịch
tarjima qilmoq - dịch; dịch các câu sang Tiếng Việt gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling
tarjima qilmoq - dịch; phiên dịch; tarjimon - người phiên dịch; tarjima - bản dịch
tarkib; aʻzo - thành viên
tashkil topmoq - thành lập
tashkillashtirmoq - tổ chức
tashrif buyurmoq - tham gia
tasodifan - vô ý
tayyorlamoq - chuẩn bị
tengdosh - bạn cùng tuổi
Tet Nguyen Dan (Yangi yil) Tết Nguyên Đán
tez ovqatlanmoq - ăn vội
tikish ishilari - vá may
tilamoq - chúc
tilshunoslik - ngôn ngữ học
timsol - cá sấu
tinch an ninh
tinchlik - hòa bình
tipografiya - in ti-pô
tirbandlik - kẹt xe
tirikchilik qilmoq - kiếm sống
tishlar - hàm răng
titramoq - phát run; run rẩy.. U shunchalik qoʻrqib ketdiki, gapirayotganda ovozi titrab ketdi. - Anh ta sợ đến mức giọng nói cũng run rẩy.
toʻgʻrilamoq - điều chỉnh
toʻldirmoq - điền; ajratib yozilgan harflarga ohang belgisini qoʻying - điền dấu chữ in đậm
toʻliq - đầy
tomir (darxtning tomiri) - rễ cây
topshiriq, mashq - bài làm
toshbaqa - ba ba
toshbosma - in thạch bản
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti - Trường Đại học Phương Đông Quốc gia Tashken
tovuq - [con] gà
trường sư phạm - Pedagogika instituti
tù - soʻz; soʻzlar
tuần này - shu hafta, bu hafta

tuần sau - keasi hafta
tuần trước - o'tgan hafta
tuần, tuần lễ - hafta
tug'ilgan kun - ngày sinh nhật
tug'ilgan kun - sinh nhật, tug'ilgan kunni nishonlamoq - ăn sinh nhật yoki để tổ chức sinh nhật.
tug'ilgan kunni nishonlamoq - ăn sinh nhật
tugamoq - kết thúc
tugatmoq - tốt nghiệp (tamomlamoq)
tugatmoq - xong
túi - cho'ntak; **lịch túi** yonda olib yuriladigan taqvim
tulki - cáo
tumshugni tiqmoq - dứt mõm
tun (tun yarmidan oshgan vaqt) - khuya
tuổi - yosh
tushdan keyin - buổi chiều (14:00 - 18:00 gacha)
tushinish - thấu hiểu
tushlik, tushlik mahal - buổi trưa (11:00 - 14:00 gacha)
tushmoq; pasaymoq - xuống
tushunmoq - tìm hiểu
tutmoq - bắt

U

U

u - anh ấy - so'zlovchidan katta yosh yigit; anh ta
u, o'sha - ấy
uch (3) - ba
uch baho - ba điểm
uch marta - ba bận, ba lần
uch marta ketma-ket - ba lượt
uch tomonlama - ba bên, ba mặt
uch xil rang - ba màu
uchmoq - bay
uchta nuqta - ba chấm
uchta o'rindiq - ba chỗ
U-dor-béch -O'zbek; người U-dor-béch - O'zbekistonlik; Tiếng U-dor-béch O'zbek tili; **Dịch các câu sau sang Tiếng U-dor-béch** Quyida berilgan gaplarni O'zbek tiliga tarjima qiling.
ular - họ
ulgurji - bán buôn
umid bilan kutilgan - mong đợi
umid qilmoq - hy vọng
undosh tovush - phụ âm
universitet - trường đại học tổng hợp
unli tovush (unlilar) - nguyên âm

unutmoq - quên
urom mām - inkubatsiya qilmoq
uōng - ichmoq
urush chiēn - tranh
ushlab turmoq - cầm
uxlamoq - ngủ
uy - nhà
uy bekasi - nội trợ
uyda ở nhà. Uyda yolgʻiz / uyda yolgʻiz qolmoq - ở nhà một mình. Bugun ukam uyda yolgʻiz qolgan, shuning uchun juda havotir olyapman - Hôm nay em trai tôi ở nhà một mình, đó là lý do vì sao tôi lo lắng đến vậy.
uygʻonmoq - thức dậy
uygʻonmoq - dậy; vahli uygʻonmoq - dậy sớm
uyga kelmoq, uyga yetib kelmoq - tới nhà
uyqu - giấc ngủ
uzoq - lâu đời; uzoq tarixga ega boʻlmoq - có một lịch sử lâu dài
uzoq - xa; uzoq joy - nơi xa xôi; uzoq kutilgan - đã chờ đợi từ lâu
uzun tumshuq - mỏ dài

V

va (bogʻlovchi) - và
và - va (bogʻlovchi)
vá may - tikish ishilar
vafot etmoq - mất, chết; jondan aziz (qadrdon) ukam 2024 yil vafot etdi - em thân yêu của tôi đã qua đời vào năm 2024.
vahli - sớm
vai trò - ol; ahamiyat
vấn đề - muammo
vàng - sariq
vào - kirmoq (tashqaridan ichkariga); ...ga, ichkariga
vào giờ cao điểm - chaspik vaqt
vaqt - thời gian
vaza - cái bình
về - qaytmoq; kelmoq, qaytmoq; qaytib kelmoq
về hưu - nafaqaga chiqmoq
vệ sinh cá nhân - shaxsiy gigyena
vẽ tranh - rasm/portret chizmoq
vì vậy - shuning uchun
việc tìm hiểu - qidirib topmoq; tushunmoq
viện nghiên cứu - ilmiy tekshirish instituti
Việt Nam - Vyetnam; Cộng Hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam - Vietnam Sotsialistik Respublikasi; Tiếng Việt / Tiếng Việtnam - Vyetnam tili; dịch các câu sang Tiếng Việt gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qilning
vịt con - oʻrdak

vợ - ayol
vỏ cây - postloq
vô ý - tasodifan
với - bilan
voi [con] - fil
vòng quanh - atrof
vườn trẻ - bog'cha
Vyetnam - Việt Nam; Vyetnam Sotsialistik Respublikasi - Cộng Hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam -; Vyetnam tili - Tiếng Việt / Tiếng Việt nam; gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling dịch các câu sang Tiếng Việt
Vyetnam tili - tiếng Việt; gaplarni Vyetnam tiliga tarjima qiling - dịch các câu sang Tiếng Việt

X

X

xã hội - jamiyat
xalq - nhân dân
xalqaro - quốc tế
xây dựng - qurmoq
xe buýt - avtobus
xích lô - siklo
xin cho tôi biết - marhamat qilib aytsangiz
xin lỗi - kechirasiz
xizmat qilmoq - phục vụ
xohlamog - muốn; Siz nima xohlaysiz? - Bạn muốn gì? - Iltimos menga bir chashka kofe bersangiz. - Làm ơn cho tôi một tách cà phê.
xong - tugatmoq
xonimlar va janoblar - thưa các quý ông và quý bà
Xoshimin shhridagi Ijtimoiy va gumanitar fanlar universiteti - TĐH KHXHNV Thành phố Hồ Chí Minh
xuất hiện - paydo bo'lmoq
xulosa qilmoq - kết luận
xuống - tushmoq; pasaymoq
xuống ao - hovuzga tushib ketmoq
xushsurat - ăn ảnh

Y

ý kiến - fikr, mulohaza
ý tưởng - g'oya
yana - lại
yana ko'rishmoq - gặp lại
yanvar - tháng giêng. Oy taqvimiga muvofiq Yanvarning oxiri fevralning boshida vyetnamliklar yangi yilni nishonlaydi - Theo lịch âm, người Việt Nam đón Tết vào cuối tháng 1 hoặc đầu tháng 2.
yaqin do'st - bạn thân
yaratmoql kashf qilmoq - tạo ra

yarim - nửa
yashamoq - sống
yashirincha ovqatlaning - ăn vụng
yaxshi - tốt bụng
yeb to‘ymoq - no nê
yeb-ichmoq - ăn uống
yechim - giải pháp
yemoq - ăn
yemoq - ăn tươi - yangi chiqqan narsalardan iste’mol qilmoq
yetib kelmoq - đến
Yevropa - Âu
yevropacha uslubda kiyinmoq - âu phục
yiqlilmoq - bị ngã
yo‘l - đường; đường phố; nẻo đường
yo‘l; ko‘cha - đường; đường phố; nẻo đường
yoki (so‘rog‘i)? - _hay -
yolg‘iz farzand - con một
yomg‘irli sezon - mùa mưa; O‘zbekistonda, ayniqsa Toshkentda bahor yomg‘irli sezon hisoblanadi - mùa xuân là mùa mưa ở Uzbekistan, đặc biệt là ở Tashkent.
yoqilg‘i quyish shoxobchasi - trạm xăng
yoqtirmaslik - ghét; không thích
yoqtirmoq - thích
yoqtirmoq - thương
yordam bermoq - giúp; giúp đỡ
yordamlashmoq - giúp đỡ; yordamlashvoring - xin hãy giúp đỡ, kimgadir yordam berishni taklif qilmoq - để giúp đỡ; biroz yordamlashmoq - phụ anh một tay (*bir qolingiz bilan (ozroq) yordamlashvoring*).
yosh - tuổi
yosh (navqiron) - trẻ
yosh avlod - thế hệ trẻ
yoshlar - bạn trẻ
yoshlar - giới trẻ -; giới trẻ Việt nam học tiếng gì nhiều nhất? - Vyetnamlik yoshlar ko‘proq qaysi tillarni o‘rganishadi?
yozi (fasl) [mùa] hè -
yozi olmoq - ghi
yumshoq o‘yinchoq - nhồi bông
yung - lông
yuqori daraja - Trình độ cao
yurmoq - đi; izidan yurmoq - đi theo

Z

zamonaviy Vyetnam alifbosi - bảng chữ cái tiếng việt
zamonaviylashgan - hiện đại hóa
zavod - nhà máy

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida 6-may kuni chet tillarini o‘qitish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari yuzasidan o‘tkazilgan videoselektor yig‘ilishi materiallari.
2. Shavkat Mirziyoyev Yangi O‘zbekiston Starategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. 464 bet
3. Gơ-Le-Bô-Va I.I., Xô-Cô-Lốp A.A. Từ Điển Việt - Nga. [Vyetnamcha-Ruscha lug‘at]. Văn hóa thông tin. Hà Nội – 2003. Tr. – 792.
4. Karimov A.A. Xitoy tilidagi hisob so‘zlar. “Fan va texnologiyalar markazining bosmaxonasi”. 2003. – 6et 119.
5. Nguyễn Hữu Quỳnh. Ngữ pháp Tiếng việt. [Vyetnam tili grammatikasi.] NXB Từ Điển Bách khoa. Hà Nội – 2007. Tr. – 271.
6. Nguyễn Tài Cẩn. NGỮ PHÁP TIẾNG VIỆT: Tiếng – Từ ghép – Đoàn ngữ. [VYETNAM TILI GRAMMATIKASI: Bo‘g‘in – Murakkab so‘z – So‘z birikmalari]NXB Đại học và Trung học chuyên nghiệp. Hà Nội – 1977. Tr. – 397.
7. Nguyễn, Tài Cẩn. (1975). Từ loại danh từ trong tiếng Việt hiện đại [Zamonaviy vyetnam tilida so‘z turkumlari]. Khoa học Xã hội. Hà Nội – 1975. Tr. – 299.
8. Qodirova D.M. Vyetnam tilida harakat hisob so‘zlari. “Uzoq shar va Janibiy Osiyo” ilmiy to‘plami. “Obod turmush yili”ga bag‘ishlangan. Toshkent, 2013 yil. B. 83–87.
9. Qodirova D.M. Vyetnam tilida “con” (kon) hisob so‘zining semantik maydoni. Sharqshunoslar anjumani. (Ilmiy amaliy pedagogic kadrlar tayyorlash bo‘limi nashri). Toshkent, 2009 yil. B. 29–34.

QODIROVA DILBARXON MIRZAXPAROVNA

**Vyetnam tili darsligi
(A daraja)**

**TIẾNG VIỆT
(Trình độ A)**

1-kurs bakalavr bosqichi talabalari uchun

*Ushbu o'quv qo'llanma Oliy ta'lim fan va innovatsiya vazirligining
___ - _____ 2025-yilgdagi ___-sonli buyrug'iga asosan nashrga
tavsiya etilgan.*

Bosishga ruxsat etildi: __.__.2025
Bichimi 60x84 1/16 Shartli b.t.
___ nusxada bosildi. Buyurtma №
Toshkent davlat sharqshunoslik
universitetining kichik bosmaxonasi.
Toshkent, Amir Temur ko'chasi, 20.

© **Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, 2025**